

GAD

GENÇLİK | araştırmaları d e r g i s i

JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

SAYI

14

Cilt:6

Yıl:2018

**GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ /
JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES**

Cilt/Volume: 6

Sayı/Number: 14

Nisan/April 2018

Yayın Dili

İngilizce/Türkçe

ISSN 2147-8473

Gençlik Araştırmaları Dergisi ulusal hakemli bir dergidir. Yayımlanan makalelerin sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Journal of Youth Researches is the official peer-reviewed, national journal of the Ministry of Youth and Sports of Turkish Republic.

Authors bear responsibility for the content of their published articles.

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Gençlik Araştırmaları Dergisi Adına İmtiyaz

Sahibi/Owner

Huzeyfe Yılmaz

Genel Koordinatör/General Coordinator

F. Cemal Sofuoğlu

Yazı İşleri Müdürü/

General Publication Director

Suat Tayfun Topak

Editörler/Editors

Prof. Dr. Aylin Görgün Baran

Prof. Dr. E. Didem Evcı Kiraz

İngilizce Editörü/

English Language Editor

Dr. Emel Kökpınar Kaya

Yayın Kurulu/International Editorial Board*

Abdullah Topcuoğlu / Selçuk Üniversitesi

Aylin Görgün Baran / Hacettepe Üniversitesi

Besim Fatih Dellaloğlu / Sakarya Üniversitesi

Ertan Özensel / Selçuk Üniversitesi

Eugene Kennedy / Louisiana State University

Hakan Dulkadiroğlu / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

İhsan Sezal / TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

İsmail Coşkun / İstanbul Üniversitesi

Kadir Canatan / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Mazhar Bağlı / Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi

Mehmet Akif Aydın / İstanbul Medipol Üniversitesi

Mehmet Eskin / Adnan Menderes Üniversitesi

Süleyman Seyfi Öğün

Şeref Ateş / Sakarya Üniversitesi

Yasin Aktay / TBMM

***İsme göre alfabetik sırada/**

In alphabetical order by name

Hakem Kurulu/Board of Reviewing Editors*

Ahmet Taşgın / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Alev Erkilet / Yıldız Teknik Üniversitesi,
Ali Fuat Arıcı / Yıldız Teknik Üniversitesi,
Ali Tayfun Atay / Okan Üniversitesi,
Aydın Aktay / Sakarya Üniversitesi,
Bedrettin Kesgin / Yalova Üniversitesi,
Birsen Şahin / Hacettepe Üniversitesi,
Bülent Uçar / Üniversitat Osnabrück,
Cevriye Demir Güneş / Gazi Üniversitesi,
Coşkun Taştan / Polis Akademisi,
Ejder Okumuş / Orhangazi Üniversitesi,
Erdoğan Erbay / Atatürk Üniversitesi,
Erhan rselli / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Esra Burcu Sağlam / Hacettepe Üniversitesi,
Faruk Taştçı / İstanbul Üniversitesi,
Hakan Poyraz / Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi,
Halil Ekşi / Marmara Üniversitesi,
Hamza akır / Erciyes Üniversitesi,
Hasan Bozgeyikli / Erciyes Üniversitesi,
Hatem Ete, Hayati Beşirli / Gazi Üniversitesi,
Hüseyin Pala / RTÜK,
İnci Erdem Artan / Marmara Üniversitesi,
İsmail Barış / Üsküdar Üniversitesi,
M. Fatih Aysan / İstanbul Şehir Üniversitesi,
Mahmut Hakkı Akın / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Mehmet Akif zer / Gazi Üniversitesi,
Mehmet Dinçer Bilgin / Adnan Menderes Üniversitesi,
Mehmet Güzel / Sakarya Üniversitesi,
Mehmet Tayfun Amman / Sakarya Üniversitesi,
Menderes Kabadayı / Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
Mete amdereli / İstanbul Ticaret Üniversitesi,
Metin Pişkin / Ankara Üniversitesi,
Muhammet Esat Altıntaş / Erciyes Üniversitesi,
Muhammet Murat zkul / Balıkesir Üniversitesi,
Murat Şentuna / Adnan Menderes Üniversitesi,
Murat Şentürk / İstanbul Üniversitesi,
Murat Topbaş / Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Mustafa Altunoğlu / Anadolu Üniversitesi,
Mustafa Oran / Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Mustafa Otrar / Marmara Üniversitesi,
Mustafa Tekin / İstanbul Üniversitesi,
Mutlu Türkmen / Bartın Üniversitesi,
Oğuz zyaral / İstanbul Rumeli Üniversitesi,
Orçun İmga / Polis Akademisi,
Oya Hazer / Hacettepe Üniversitesi,
Ömay okluk Bökeoğlu / Ankara Üniversitesi,
Ömer Faruk Ocakoğlu / Kırklareli Üniversitesi,
Ömer Muhammet Soysal / Louisiana State University,
Önder Kutlu / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Özlem Yaşar Uğurlu / Gaziantep Üniversitesi
Ramazan Gözen / Marmara Üniversitesi,
Rıdvan Canım / Trakya Üniversitesi,
S. Barbaros Yalçın / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Seçil zkan / Gazi Üniversitesi,
Selahattin Güven / ASPB,
Sıtkı Yıldız / Kırkkale Üniversitesi,
Susran Erkan Eroğlu / Selçuk Üniversitesi,
Tevfik Erdem / Gazi Üniversitesi,
Tuba Kancı Doğan / Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Vefa Taşdelen / Yıldız Teknik Üniversitesi,
Vehbi Bayhan / İnönü Üniversitesi,
Yakup Bilgili / Florida State College,
Yaşar Uğurlu / RTÜK,
Zekeriya Mızırak / Necmettin Erbakan Üniversitesi

*İsme göre alfabetik sırada/In alphabetical order by name

Akademik İçerik Danışmanlığı ve Hazırlık/

Content Advisor:

Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Tunalı Hilmi Cad. Büklüm Sokak No: 45/3

Kavaklıdere/Ankara Tel: 0.312 430 13 15

e-mail: alban@albantanitim.com.tr

web: www.albantanitim.com.tr

Yayın Koordinatoru/Broadcast Coordinator:

S. Bahar Alban

Tasarım ve Uygulama/Graphic Design:

Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Tashih/Proofreading:

S. Bahar Alban

Baskı ncesi Hazırlık/Prepress:

Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Kapak Fotoğrafı:

shutterstock

Yayın Turu/Type of Publication

Yerel Süreli Yayın

Yayın Periyodu/Publishing Period

Dört ayda bir (Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında)

yayımlanır/Three times a year (April, August & December)

Baskı ve Cilt/Press

Hermes Ofset Ltd. Şti.

Buyuk Sanayi 1. Cadde No: 105 İskitler / ANKARA

Ankara - Nisan 2018

Dergi Atf Adı: Gençlik Arş. Derg.

İletişim/Correspondence

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim, Kültür ve

Araştırma Genel Mudurluğu

rnek Mahallesi, Oruç Reis Caddesi No:13

Altındağ, Ankara Telefon: +90 (312) 596-6000

e-mail: genclikarastirmalari@gsb.gov.tr web:

http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr

İçindekiler *Table of Contents*

<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i>	
Gençliğin Topluma Katılma Örüntüleri <i>Youth's Participation Patterns to The Society</i> Vehbi Bayhan	05 23
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i>	
Türkiye'de Genç İşsizlik Sorunu ve Çözüm Önerileri <i>Youth Unemployment Problems and Solutions in Turkey</i> Ahmet Tayfur Akcan	35 47
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i>	
Üniversite Öğrencilerinin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Algısı: Konya Örneği <i>Perceptions of the University Students on The Presidential System: The Case of Konya</i> Önder Kutlu & Erhan Örselli & Selçuk Kahraman	55 60
<i>ANALYSIS / RESEARCH</i>	
New Generations, Old Challenges: Questioning Grassroots Development in the Horn of Africa <i>Yeni Kuşaklar, Eski Zorluklar: Afrika Boynuzundaki Kırsal Gelişmenin Sorgulanması</i> Abdulaziz Dino Gidreta	83 84
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i>	
Gençlerin Siyasal Katılımı: Şirnak Örneği <i>Youth Political Participation: Sample of Sırnak</i> Emel Altın & Murat Kasımoğlu	111 135
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i>	
Zayıflığın Sosyo-Kültürel İnşası Bağlamında Gençlerde Zayıf Bedene Sahip Olmanın Anlamı <i>The Meaning of Having a Weak Body for Young People in The Context of Socio-Cultural Construction of Weakness</i> Çiğdem Sema Sırma	149 162
<i>İNCELEME / ARAŞTIRMA</i>	
Gençlik Döneminde Siyasal Toplumsallaşma: Toplumsal Katılım İle Kitle İletişim Araçları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi <i>Political Socialization in Youth: Examination of The Relationship Between Civic Engagement and Mass Media</i> Petek Akman Özdemir	171 189
<i>ANALYSIS / RESEARCH</i>	
Psychological Symptoms and Smoking Among Turkish University Students <i>Türk Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Belirtiler ve Sigara İçme</i> Hikmet Yazıcı	197 198
Yazarlara Notlar <i>Notes for Contributors</i>	208 210

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2018 • 6(14) • 5-22

ISSN 2147-8473
Başvuru | 21 Eylül 2017
Kabul | 02 Nisan 2018

Gençliğin Topluma Katılma Örüntüleri

Vehbi Bayhan*

Öz

Katılım, aileden uluslararası platforma, okullara, işyerlerine, sağlık hizmetlerine, yerel ve ulusal yönetimlere, kulüplere, sendikalara, parlamentolara kadar birçok düzeyde gerçekleşebilir. Birleşmiş Milletler, gençlerin katılımını şöyle tanımlamaktadır: ekonomik katılım (çalışma ve gelişme), siyasi katılım (karar alma süreçleri), sosyal katılım (toplum ve çevre faaliyetlerinin içinde yer almak), kültürel katılım (sanat faaliyetleri, kültürel değerler ve anlatım).

İnternet ve sosyal medyanın temel iletişim aygıtı ve platformu olduğu çağımızda, küresel bilişim toplumunda gençlerin topluma katılma örüntülerinde yeni bir kavram olarak e-katılım öne çıkmaktadır. İnternet ve sosyal medya aracılığı ile kendilerini ifade etme ve sosyal, siyasal ve kültürel bağlamda topluma katılma yeni akışkan toplumun temel formu olmaktadır.

Araştırmalara göre, gençleri topluma hizmet eden faaliyetlere dâhil etmek, onların kişisel gelişimi, vatandaşlık duygusu, sosyal sorumluluğu, bilgisi, akademik yetenekleri ve kariyer özelemleri üzerinde ciddi olumlu etkiler yaratmaktadır.

Bu çalışmada, gençliğin topluma katılım örüntüleri şu başlıklar altında irdelenecektir: ekonomik katılma, siyasal katılma, sosyal ve kültürel katılma, e-katılma.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Topluma Katılım, Ekonomik, Siyasal, Sosyal, Kültürel Katılım, E-Katılım.

* Doç. Dr. İnönü Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, Malatya, vehbi.bayhan@gmail.com.

Abstract

Participation can be defined as to be a member of a family, an international organization, schools, workplaces, healthservices, local and national managements, clubs and even parliaments. United Nations defines the participation of the youth as follows: economic participation (work and development), political participation (resolution process), social participation (to take part in social and environmental activities), cultural participation (art activities, cultural values and discourse).

In the age of the Internet and social media being the main communication device and platform, e-participation is emerging as a new concept in the collective participation pattern of young people in the global information society. Expressing themselves through the Internet and social media and participating in social, political and cultural contexts is the main form of new fluid society.

The studies show that to include youngs to the social activities creates positive effects on their self-improvement, sense of citizenship, social responsibility, knowledge, academic skills and career expectations.

In this study, youth participation collective participation patterns will be examined under the following headings: economic participation, political participation, social and cultural participation, e-participation.

Keywords: Youth, Participation, Economic, Social, Political and Cultural Participation, E-Participation.

Giriş

Bir aile içerisinde dünyaya gelen bireyin ilk sosyalleşme kurumu ailedir. Birey, yetiştiği ailesi içinde ait olduğu toplumun bütün kültürel ve sosyal kodlarını öğrenir. Anne ve baba başta olmak üzere bütün aile bireylerinin yeni yetişen çocuk ve genç üzerindeki birincil etkisi yerini, ergenlik döneminde akran ve arkadaş grubuna bırakır. Aile ve akran grubundan sonra sırasıyla okul, işyeri ve tüm hayatı çerçeveleyen medya önemli sosyalleşme ajanlarıdır. Sosyalleşme doğum ile başlar ve bireyin ölümüne kadar sürer.

Sosyalleşme ajanlarının bireyin kimliğinin oluşması aşamasındaki etkileri bireyin bütün hayatına yansır. Zamanın ruhu ve içinde bulunulan “sosyolojik bağlam” bireyi yeniden üretir. Bu bağlamda, çocukluktan başlayarak topluma katılma örüntüleri de sosyolojik bağlam tarafından oluşturulur. Eğitim ve öğretim sürecinin son düzeyi olan üniversite eğitimi süreci de gençlerin topluma katılmasında önemli dönemi oluşturur. Ancak topluma katılma örüntüleri genç bireyin sosyolojik bağlamından soyut değildir. Kimliğinin bileşenleri ve dokusu hayatının her aşamasında etkisini gösterir (Bayhan, 2015:369).

Gençliğin topluma katılım örüntüleri şu bağlamlarda irdelenebilir: Ekonomik katılma, siyasal katılma, sosyal ve kültürel katılma ile küresel bilişim toplumunda yeni katılma biçimi: e-katılım. Öncelikle topluma katılım örüntülerini anlamak için toplumsal ve kültürel yapının nasıl bir birey inşa ettiğini bilmek önem taşımaktadır. Her toplumsal bağlam kendi birey modelini üretir. Bu örüntüler nesilden nesile aktarılır. Değişim kaçınılmazdır, ancak değişim olsa da temel toplumsal yapı, bireyin ve toplumun kültürünü ve hayat biçimini etkiler.

10-24 yaş arası nüfusun, toplam nüfusun yaklaşık %26'sına tekabül ettiği Türkiye'de, gençlik alanında gerçekleştirilecek politika ve programların ülkenin genel kalkınma hedefleri içerisindeki yeri oldukça büyüktür. Aynı zamanda Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki en genç nüfusa sahip olan Türkiye'de, etkili bir gençlik politikası oluşturmanın önemi açıktır (Habitat, 2017: 24).

Bu çerçevede, bu çalışmanın amacı Türkiye'de gençliğin topluma katılım örüntülerini analiz etmektir. Geleceğin yetişkinleri olacak gençlerin sosyalleşme sürecinde topluma katılım örüntülerinin belirlenmesi, gelecekte toplumun yapısının nasıl inşa edileceği üzerinde bize somut veri sağlar. Bu veriler de, gençlik hakkında üretilen sosyal politikaların planlanması açısından önem taşımaktadır. Araştırmanın kapsamı Türkiye'de gençler üzerinde yapılan görgül araştırma sonuçları ile sınırlıdır. Çalışmanın yöntemi betimleyici araştırmadır. Araştırmanın problemi şu şekildedir: "Türkiye'nin sosyal ve kültürel yapısı ile gençlerin topluma katılım örüntüleri arasında bir ilişki var mıdır?"

Her sosyolojik bağlam sosyal ilişkileri ve kültürü üretmektedir. Dolayısıyla, içinde yaşanılan sosyal ve kültürel şartlar gençlerin kimliği ve kişiliği ile topluma katılım örüntülerini belirlemektedir. Yapılan çalışmalar toplumsal ve kültürel yapının gençlerin topluma katılım örüntülerini belirlediğini göstermektedir. Bu makalede de, gençlerin topluma katılım örüntüleri toplumsal ve kültürel yapı özellikleri çerçevesinde analiz edilmektedir.

1. Topluma Katılma Örüntüleri

Sosyal ilişkiler ve sosyal örgütler ağı olan toplumların sürekliliği; toplumu oluşturan birey, grup ve toplulukların asgari müşterekte birleşmelerine, aynı zamanda birbirlerinin haklarına saygı göstermelerine bağlıdır.

Toplum, yapısı ve işleyişi açısından ikili sınıflama çerçevesinde analiz edilmektedir. Bu bağlamda, Tönnies toplumu, "cemaat (gemeinschaft)" ve "cemiyet (gesellschaft)"; Durkheim "mekanik dayanışma" ve "organik dayanışma"; Cooley "birincil ilişkilere dayalı toplum" ve "ikincil ilişkilere dayalı toplum" olarak sınıflamaktadır. Bu çerçevede, genellikle kırsal hayat tarzını niteleyen "cemaat" yapısında; "biz" duygusunun hâkim olduğu, kapalı ekonomik yapı, birincil ilişkiler ve homojen nüfus yapısı mevcuttur. Kentsel hayat tarzını niteleyen "cemiyet" yapısında ise, biz duygusu yerine bireysellik, farklılaşma ve artan işbölümü, ikincil ilişkiler ve heterojen nüfus yapısı bulunur (Bayhan, 1996: 91). Kentleşme süreciyle cemaat yapısı yerini cemiyet yapısına bırakmaktadır.

Bireyselleşme ve cemaat yapısı "iki tarafı keskin bıçak" gibidir. Dolayısıyla, iki yapının uygun bileşimi, toplumun dengesi ve sağlığı açısından önem taşımaktadır. Bu çerçevede, Batı toplumlarında aşırı "bireyci" yapı nedeniyle "yabancılaşma" problemleri yaşanmaktadır. Doğu toplumlarında ise, aşırı "cemaat" yapısı, sivil toplum örgütlerinin gelişmesini engellemekte, keskin cemaatleşme "yabancılaşmayı" paradoksal olarak yeniden üretmektedir (Bayhan, 2015: 369).

Batı toplumlarının ihtiyacı “dayanışma ruhunu” , İbni Haldun’un söylemiyle “asabiye”nin (grup dayanışması) yeniden inşa edilmesi; Doğu toplumlarının ihtiyacı ise, katı ve kapalı cemaat yapısından kurtulup “bireyselleşme” (ancak bireyci olmayan) oluşumu ile “cemiyet “ yapısını tesisidir (Bayhan, 2002: 11).

Bu bağlamda Fukuyama’nın “Güven” (The Trust) adlı eserinde ifade ettiği, “ailecilik” ideolojisi, otoriter bir devlet ile zayıf bir sivil toplumun nedeni olarak görülmektedir. Fukuyama’ya göre, bağımlı birey yaratan geleneksel aile değerleri, toplumun gelişmesine ve insanların yaratıcılıklarına engel olmaktadır. Salt aile ve girift akrabalık ilişkilerinin sürmesi, ekonomik kalkınmayı engellemektedir. Sadece ailesi ve akrabalarına güven duyan, dolayısıyla hiç kimseye güven duymayan bireyler, gönüllü sivil beraberlikler kuramamaktadırlar. Aile içi yardımlaşmanın ve çıkar bilincinin; mesleki görev duygusu, kolektif yaşama yönelik sorumluluk gibi etik değerlerden önce geldiği ve üstün tutulduğu toplumlarda “nepotizm” yani akrabaları kayırma ve gözetme toplumsal yapıya etkin olmaktadır (Fukuyama, 1996’dan aktaran; Vergin,1997:9). Aile, akraba, hemşehri, kabile, siyasi parti yandaşı, ideoloji ya da dinsel cemaat birlikteliği bütün sosyal ilişkileri belirlemektedir. Bu bağlamda, Türkiye’nin toplumsal yapısında patronaj önemli bir unsurdur. Kıray’ın “patronaj teorisi” Türkiye’nin sosyal yapısını anlamak için önemli bir katkı sunmaktadır. Kıray’a göre (1995), kırsal alanda «ağalık patronajı (himayesi)” ile yaşayan bireyler, kente göç edince ağalık patronajının yerini sırayla dönemsel olarak; “hemşehri patronajı”, “siyasi parti patronajı” ve “dinsel cemaat patronajı” almaktadır (Kıray, 1995: 64). Dolayısıyla, toplum tiplerinden “cemaat” yapısı sosyal değişme sürecinde farklı bağlamda yeniden üretilmektedir. Türkiye’de kırsal alanda ağalık patronajı ile yaşayan bireyler, 1950 yılında başlayan tarımda makineleşme, karayollarının yapılması vb. unsurlarla kırsal alanda atıl kalınca kente göç etmeye başlamıştır. Bu çerçevede Türkiye’de iç göç süreci 1950’lerde yoğun olarak başlar. Kentin hazır olmayan sosyal altyapısında, öncelikle sosyolojik açıdan göç sürecinin kuralı olarak, kente göç edenler hemşehrilerinin oturduğu mahallelere yerleşirler. Hemşehrilerinin himayesi ile gecekondu yaparlar, iş bulurlar ve hayatlarını idame ettirirler. Bu süreci Türk sinema yapıtları çok güzel analiz eder. Bir toplumu anlamak için sanat üretimlerine ve edebiyat metinlerine bakmak sosyolojik açıdan önem taşır. Bu bağlamda, Kemal Sunal’ın oynadığı filmler, Şener Şen’in canlandığı “Maho Ağa” ve “Züğürt Ağa” karakterleri kırsal alandaki ağalık patronajını çok güzel ifade eder. Kente gelince ağalık himayesinin yerini hemşehri patronajı almıştır. Türkiye’nin kentleşme sürecinde, “gecekondu kentleşme” özgün bir modeldir. Kentin çevresindeki çeperde oluşan gecekondu mahalleleri ile kentin merkezindeki ulaşımı sağlayan “minibüsler”, “arabesk” müziğin yayılmasında önemli araç konumundadır. Kente göçen ancak ne kentli ne de köylü olabilen yani “arafta” kalan gecekondu halkın duygularına en iyi Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur ve Müslüm Gürses’in şarkıları tercüman olmuştur. Gecekondu kültürünü en iyi anlatan sinema filmi de, 1978 yapımı yönetmenliğini Kartal Tibet’in yaptığı, senaryosunu Yavuz Turgul’un yazdığı, başrolünü Türkan Şoray ve Bulut Aras’ın paylaştığı “Sultan” filmidir.

Kısaca patronaj teorisi ile betimlenmeye çalışılan Türkiye'nin toplumsal yapısı, bireyin ve özellikle gençlerin sosyalleşme sürecinde öğrendikleri rol modellerle topluma katılımı da etkilemektedir. “Biz” ve “öteki” üzerinden kurulan cemaat yapısına dayalı toplumsal yapının, “ben” duygusuna dayalı cemiyet yapısı gibi arazları ve olumsuz etkileri bir realitedir.

Yapılan araştırmalar hem dünyada hem de ülkemizde sivil toplum içinde vatandaşlar arasında ortaklıklar kurulması, gelişmesi ve sürdürülebilmesinde toplumsal sermayenin ve onun bir temel unsuru olarak da genel bireylerarası güvenin etkili olduğuna işaret etmiştir. 2015 yılında yapılan “Türkiye’de ve Dünyada Vatandaşlık” başlıklı bir araştırmaya göre, “Sizce, genelde insanlara güvenilebilir mi? Yoksa başkalarıyla ilişki kurarken veya iş yaparken hiçbir zaman dikkati elden bırakmamak mı gerekir?” diye sorulduğunda da Türkiye’deki katılımcıların %1,5’i “neredeyse her zaman güvenilebilir” ve %13 kadarı da “genellikle güvenilebilir” yanıtını vermektedir. Türkiye’de bireyler arası genel güven, altı katılımcıdan birisi mertebesinde mevcutmuş gibi görünmektedir. Bu bulgulardan, katılımcıların güven düzeyinin düşük olduğu sonucuna varılabilir. Türkiye’deki toplumsal sermaye konusunda da sadece bir fikir verebilir (Çarkoğlu ve Kalaycıoğlu, 2015: 59).

Aynı araştırma bulgularına göre, dünyada başka insanlara en az güvenilen ülke Türkiye. “Çoğu insan sizden yararlanmaya mı yoksa size adil davranmaya mı çalışır?” sorusuna, katılımcıların yüzde 75’i «yararlanmaya çalışır» diye cevap veriyor. Türkiye’de gerek demokrasinin gerek sivil toplumun gelişmesinde en büyük engel güven eksikliğidir. Halbuki işbirliği ve güven toplumsal yaşamı kolaylaştırır ve ancak gelenek yoluyla sonraki nesillere aktarılır (Diker, 2017). Güven, topluma katılım örüntülerini belirleyen önemli değişkenlerden birisidir.

Bu verilere rağmen, “Türkiye’de ve Dünyada Vatandaşlık” araştırması sonucuna göre, Türkiye’de saptanılan iyi vatandaşlık olgusu, vatandaşın kendi gözünde ve ifadesiyle seçimlere katılmaya büyük özen gösteren, vergi kaçırmamaya vurgu yapan, yasal mevzuata uygun yaşamayı ön planda tutan, etik değerlere ve farklılıklara hoşgörü ile yaklaşan, madde bakımından kendisinden daha kötü olanlara yardım edilmesini önemseyen bir içeriktedir (Çarkoğlu ve Kalaycıoğlu, 2015: 85).

Bu sosyolojik bağlamlar, yani bireyin içinde bulunduğu sosyal ve kültürel yapı bireyin topluma katılmasını belirlemektedir. Her toplumsal yapının kendi dokusuna göre bireye sunduğu katılma örüntüleri bulunmaktadır.

Katılım, aileden uluslararası platforma, okullara, işyerlerine, sağlık hizmetlerine, yerel ve ulusal yönetimlere, kulüplere, sendikalara, parlamentolara kadar birçok düzeyde gerçekleşebilir. Birleşmiş Milletler, gençlerin katılımını şöyle tanımlamaktadır: (UNDP, 2008: 77).

- ekonomik katılım (çalışma ve gelişme)
- siyasi katılım (karar alma süreçleri)
- sosyal katılım (toplum ve çevre faaliyetlerinin içinde yer almak)
- kültürel katılım (sanat faaliyetleri, kültürel değerler ve anlatım)

Topluma katılımın sivil toplum kuruluşları aracılığıyla olması toplumda demokrasinin gelişmesi açısından da önem taşımaktadır. Sosyal sorumluluk, paylaşım ve aktif vatandaşlık sivil toplum kuruluşlarında katılım ile daha işlevsel oluşmaktadır (Bayhan, 2014: 87).

Aktif vatandaşlık literatürünün de gösterdiği gibi, gençler tarafından yürütülen faaliyetler ve gönüllü çalışmalar, onların kendilerine olan güvenlerini arttırmaktadır. Araştırmalar gösteriyor ki, gençleri topluma hizmet eden faaliyetlere dâhil etmek, onların kişisel gelişimi, vatandaşlık duygusu, sosyal sorumluluğu, bilgisi, akademik yetenekleri ve kariyer özlere üzerinde ciddi olumlu etkiler yaratmaktadır (UNDP, 2008: 80). Topluma katılma fırsatı, aileden başlayarak bütün sosyalleşme kurumlarında çocuk, ergen ve gençlere verilmelidir.

2. Gençlerin Topluma Katılma Örüntüleri

Gençlerin topluma katılım örüntüleri, ekonomik katılma, siyasi katılma, sosyal ve kültürel katılma ile küresel bilişim toplumunda yeni katılma biçimi: e-katılım çerçevesinde analiz edilebilir. Bireyin toplumda ontolojik olarak mevcudiyeti, hayatını kazanmak ve sürdürmek için iş ve istihdam imkânına; demokratik düzende siyasi katılımına; toplum içindeki sosyal ve kültürel katılımına göre inşa edilmektedir. 21. Yüzyılın toplum biçimi olan bilişim toplumunda değişen iletişim biçiminin temelinde yer alan internet, bütün sosyal ilişkileri değiştirmektedir. Bu çerçevede, topluma katılım süreci de yeni form olarak e-katılım bağlamında gelişmektedir.

2.1. Ekonomik Katılma

Türkiye’de gençlerin en çok istediği şey, doğru düzgün bir iş bulmaktır. *Gençliğin Durumu Araştırması*’na (2008) göre, gençlerin %49,1’nin en çok istediği şey “iyi bir iş”, daha sonra %18,1 ile “saygınlık” ve %16,9 ile “sevgi” cevabıdır (UNDP, 2008: 57). Bayhan’ın (2013) araştırmasında da, gençliğin en önemli sorunu (%51) “işsizlik” olarak ifade edilmiştir. Örneklemin %28’i psikolojik sorunlar, %16’sı toplumsal baskı ve %4’ü cinsel sorunları belirtmiştir (Bayhan, 2013: 146).

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından yayımlanan rapora göre küresel genç işsizliği oranı, 2016’da yüzde 13,1’e ulaştı. İtalya, İspanya, Yunanistan, Bosna Hersek, Sırbistan, Tunus, Güney Afrika ülkelerinde gençler arasındaki işsizlik oranı 2016 yılı itibarıyla genel olarak yüzde 35’in üzerindedir (Kılıç, 2016). Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı Türkiye’de 2017 yılı itibarıyla %20,6’dır (TÜİK, 2017).

Türkiye’de işsizliğin artmasının sonuçlarından biri olan NEET (çalışmayan, okumayan, herhangi bir eğitim almayan “ev genci”) oranlarındaki yükselmedir. Ev gençlerinin büyük kısmını genç kadınlar oluşturmaktadır (Habitat, 2017: 25). Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı 2016 yılında %24 oldu. Bu oran, genç erkeklerde %14,6, genç kadınlarda ise %33,5 oldu (TÜİK, 2017a). “Ev genci” kategorisinde evde oturanlar, okul bitirip istihdam imkânı bekleyen genç erkek ve genç kızlar, ev hanımları ve okumayan ev kızlarından oluşmaktadır.

Eğitilmiş gençlerin işsiz kalmasının kısmi bir nedeni, bu gençlerin daha yüksek ücret beklentisi içinde olması ve kayıtlı, sosyal güvenceli işler bulmaya istekli olmalarıdır (UNDP, 2008: 66). Ayrıca, Bayhan'ın (2012: 3) araştırmasında “Üniversiteden mezun olduktan sonra hangi sektörde çalışmak istersiniz?” sorusuna, örneklemin %66’sı “kamu kurumunda”, %13’ü “özel sektörde”, %8’i de “kendi kurduğum işyerinde” ve %10’u “nerede iş bulursam” cevaplarını vermiştir.

Bu bulgular, Türk toplumunda kamu kurumlarının etkinliğini ve önemini yansıtmaktadır. İş garantisi ve iş sürekliliği açısından kamu kurumu tercih edilmektedir. Gerek dünyada ve gerekse Türkiye’de yaşanan ekonomik krizler sonucunda özel sektörde çalışanların işsiz kalması başta olmak üzere, iş garantisi olmaması, özel sektör yerine kamu sektörünü güvenilir kılmaktadır (Bayhan, 2012: 4). Dolayısıyla, üniversite öğrencileri mezun olunca kamu kurumlarında çalışmak istemektedir.

Ekonomik krizler, işsizlik, lisansüstü eğitimin üretime katılma yaşını yükseltmesi gibi nedenler postmodern aile örüntülerini oluşturmaktadır. Milenyum kuşağında 30 yaşına kadar ailesiyle birlikte yaşama oranlarının artması, geleneksel aile dayanışmasının postmodern versiyonudur (Bayhan, 2014a: 21). Newman’a göre (2012), ABD’de orta sınıf ailelerde 18 yaşına gelen gençler evden ayrılarak ailesinden bağımsız arkadaşlarıyla ev tutarak yaşarken; eğitimleri sonrası iş bulamama, ekonomik krizler sonucunda işten ayrılmalar veya boşanma gibi sosyal krizler sonrasında evden ayrılan genç kuşaklar tekrar anne ve babalarının evine dönmektedirler. Altı ülkede (Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Japonya, İspanya, İsveç ve Danimarka) yapılan araştırmada, ekonomik döngülere paralel olarak hanelerin adeta “akordeon” gibi esnediği belirtilerek, yetişkin çocukların ebeveynleriyle yaşadıkları, evden ayrılışlar bile, karşılaştıkları sosyal sorunlar sonucu tekrar ebeveynlerinin evine döndükleri için bu gençlere “bumerang kuşak” adı verilmektedir (Newman, 2012: 195-202). Bu durum Türkiye’nin toplumsal yapısı için sürpriz ve alışılmadık bir durum değildir. Türkiye’nin sosyal yapısında ailelerin dayanışması ve ebeveyn ve çocuk ilişkisi tüm ömür boyu sıcak sürmektedir. Batı toplumu ve kültürleri için “bireyselleşme” ne kadar başat ise; Doğu ve özelde Türk toplumu için cemaat halinde yaşama ve “dayanışma” birincil konumdadır. Ancak, her iki toplum yapısındaki aşırı bireysellik ve aşırı cemaatleşme iki ucu keskin bıçak gibidir. Önemli olan dengeyi kurmaktır. Aslında modernleşme, bireyselliği teşvik ederek bireyi ailesinden ve cemaatinden yalıtılmış ve yalnız bırakmıştı. Postmodern zamanların toplumsal ve kültürel yapısı hem geleneksel hem de modernin kolajı ile yeni sentezler üretmektedir.

2.2. Siyasi Katılma

Siyasi katılım yurttaşların kamusal yaşam ile ilgili olan kararlara dahil olma ve bu kararları etkileme açısından demokrasinin en temel unsurudur. Gençler ise gerek kamusal yaşama yönelik kararlara dahil olma ve bu kararları etkileme sürecinde toplumun en az sesi duyulan kesimlerinden birini oluşturmaktadır (Yılmaz ve Bahçeci, 2014: 7). Avrupa’da ve dünyada genel bir trend olarak yorumlanabilecek en temel veri gençlerin geleneksel biçimi-

miyle kurumsallaşmış katılım olarak tanımlanan seçimler, siyasi kampanyalar ve parti üyeliklerine katılımında ciddi bir düşüş yaşandığıdır (UNDP, 2013: 14-15'den aktaran; Gür ve Bahçeci, 2014:38). Bu konudaki en eski ve kabul gören açıklamalardan biri yaşam evresi açıklamasıdır. Bu yaklaşıma göre, gençler genellikle oy verme yaşı olan 18'lerindeyken başlangıç problemleri olarak tanımlanan birtakım sıkıntılar ile meşguldürler. Bu yaklaşım, iş bulmaktan, yerleşmeye, aile kurmaktan kariyer sorunlarına kadar geniş bir yelpazeye yayılan bu sorunların gençleri üst yaş gruplarına göre katılım konusunda daha ilgisiz kıldığını öne sürer. Aynı zamanda, tüm bu nedenlere bağlı olarak son derece mobil oldukları için siyasi katılım için gerekli olan kayıt işlemlerini takip etme vb. nedenler gençlerin katılımı önünde engel oluşturabilir (Gür ve Bahçeci, 2014:38).

Siyasi katılım, demokratik bir toplumda sadece seçimden seçime oy verme davranışını içermemektedir. Siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşlarına katılım ile katılımcı demokrasi arasında doğrudan ilişki bulunmaktadır. Toplum içerisinde birey aileden başlayarak siyasi kültürü sosyalleşme sürecinde edinir. Hayat felsefesi ve ideolojisinin somut göstergesi siyasi katılımıdır.

Türkiye'de gençler arasında en yaygın sivil/siyasal etkinlik oy vermektir. Siyasal partiye üyelik gibi geleneksel katılım gençler arasında yaygın değildir. Barışçı gösterilere katılım yüzde 12, boykota katılım yüzde 6 civarındadır. "Online" siyasal etkinliklere katılım da yüzde 8'in altında kalmıştır (Habitat, 2017:13). Gençlerin siyasi katılımı konusundaki bu veriler dışında, gençlerin kendilerini nasıl tanımladıkları bağlamında siyasete katılımı irdelenebilir. Bu çerçevede, S-UN Fonu Gençlik Projesi, (2009) araştırmasına katılan gençlerin önemli bir kısmı '*Türkiye'deki gençlerin tarihlerini ve kültürlerini yeterince bilmediği*'; '*Gençler arasında amaçsızlık, idealsizlik ve vurdumduymazlığın yaygın olduğu*'; '*Gençlerin ahlaki çöküntü içinde olduğu*' yönündeki önermelere katıldıklarını belirttiler. Bununla beraber, katılımcıların önemli bir kısmı '*Toplumun gençlere değer vermediğine*'; '*Gençlerin hiçbir toplumsal karar alma sürecine dahil edilmediğine*' ve '*Mevcut eğitim sisteminin gençlerin bağımsız bir kişilik geliştirmesine izin vermediğine*' inandıklarını belirttiler. Anket bulguları, gençlik katılımının iki ön koşulunu - gençlerin katılım için gerekli donanıma sahip olması ile kurumların (ve genel olarak toplumun) gençlik katılımına açık olması - ile ilgili sıkıntıları, gençlik perspektifinden doğrulandığını göstermektedir (S-UN Fonu Gençlik Projesi, 2010: 5).

Gençlerin bizatihi gençleri nasıl değerlendirdiği ve tanımladığı hem mekânsal hem de zamanın ruhu küreselleşmenin gençler üzerindeki etkisini yansıtmaktadır. Bayhan'ın araştırması (2013) bağlamında, "Günümüzün gençliğini nasıl tanımlarsınız?" sorusuna, örneklemim %45'i "ülke sorunlarından uzak apolitik" olarak tanımlarken, %36'sı "maddiyatçı gençlik", %5'i "çağın gerektirdiği bilgi ve donanıma sahip", %5'i "sosyal konulara duyarlı gençlik", %5'i "çalışkan ve hırslı bir gençlik" ve %4'ü de "maneviyatçı gençlik" olarak tanımlamıştır. Gençlerin kendilerini apolitik ve maddiyatçı betimlemeleri, küreselleşme sürecinde popüler kültürün medya vasıtasıyla bilinçaltına şırınga ettiği "tüketim kültürü" ve "carpe diem" (günü yaşa) felsefesinin bir yansımasıdır. Gençler, bir yandan günümüzün

gençliğini çoğunlukla apolitik ve maddiyatçı olarak tanımlarken; diğer taraftan arkadaşlarıyla günlük ülke ve dünya sorunlarını konuşup tartıştıklarını ifade etmektedirler (Bayhan, 2013:154). Gençlerin günümüz gençliğini apolitik ve maddiyatçı olarak betimlemelerinin diğer bir nedeni, herkesin kendi inandığı değer ve ideolojinin birincil önemde ve işlevsel olduğunu; başka ideolojilerin ise “ötekileştirildiği” gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Aile, akran, okul, işyeri, medya vb. referans çerçevelerinden damıtılarak oluşturulan politik duruş ve hayat felsefesi, kendisini “öteki” üzerinden tanımlamaktadır. İdeolojinin ontolojik olarak mevcudiyeti, diğer ideolojilere göre söylem ve projelerindeki farklılıktır. Her politik söylem ülkeyi ve dünyayı kendisinin “kurtaracağı” kabulünü taşır. Bu narsistik bilinç, kendisi dışındaki politikaları apolitik olarak betimleme ihtimalini içerisinde barındırır (Bayhan, 2016: 394). Gençlerin siyasete duyarsızlığının diğer nedeni, 1980 öncesi yaşanan siyasi polarizasyon ve anomik durum nedeniyle ebeveynlerinin çocuklarını siyasetten uzak tutma uygulamalarıdır. Türkiye’de 1968 gençlik eylemlerinin 1970’ler boyunca siyasi şiddet ve anarşiye dönüşmesi sürecinde yaşanan toplumsal kaos, ailelerin gençleri 1980 askeri darbesinden sonra politikadan uzak tutmasına yol açmıştır. Ayrıca, siyasetin toplumsal sorunlara çözüm üretememesi politikacılara karşı güvensizlik meydana getirmiştir.

Türkiye’de gençlik, siyaset mekanizmalarına karşı olumsuz duygular ve güvensizlik beslemektedir. Politikanın “*dürüst ve adil olmadığına*” ve “*hak edenin hak ettiği yerde olmadığına*” inanmaktadır. Aynı güvensizlik politikacılara karşı da mevcuttur. “*Yalnızca kendilerini ve yakınlarını kolluyorlar*”, “*millet yararına pek bir şey yapmıyorlar*” ve “*doğruyu söylemiyorlar*” gibi görüşler gençlerin siyasetçileri tanımlarken çoğu kez kullandıkları ifadelerden bazılarıdır. *Gençliğin Durumu Araştırması*’na (2008) göre, halen bir siyasi partide faaliyet gösteren gençlerin oranı %4,7. Geri kalan %95,3’ün dörtte üçü ise ileride de bir parti içinde yer almayı düşünmemektedir (UNDP, 2008). Siyasete ve siyasetçilere yabancılaşma gençlerin siyasi faaliyetlere katılım oranını düşürmektedir.

Gençlerin siyasete ve siyasetçilere yabancılaşmalarına karşılık, yeni toplumsal hareketler de aktif oldukları son yıllarda gözlenmektedir. 2011 yılında Tunus’ta başlayıp, Libya ve Mısır’da devam eden “Arap Baharı”, New York, Londra, Madrid ve Atina’da yaşanan gençlerin aktör olduğu eylemler ile gerek Haziran 2013 Gezi Parkı eylemlerinde, gerekse 15 Temmuz 2016 darbe girişimine karşı direnişte gençlerin etkin rolleri gençlerin siyasi katılımındaki işlevleri hakkında bilgi vermektedir.

2.3. Sosyal ve Kültürel Katılma

Küreselleşme sürecinde internet ile dünyanın farklı bölgelerindeki farklı kültürdeki bireylerin hayat tarzında aynılışmalar gözlenmektedir. Benzer sosyal ve kültürel örüntüler bağlamında, Bayhan’ın araştırmasına göre, örneklemin en çok okudukları kitap türü “roman ve hikaye” gibi edebi eserlerdir. En çok beğendikleri müzik türü “pop müzik”tir. Televizyonda en çok izledikleri program “dizi filmler”dir. En çok sevdikleri spor türü “futbol”dur. Küreselleşmenin sembolü internet kullanma oranı gençlerde oldukça fazladır. Örneklemin %91’i internet kullanmaktadır. İnterneti, en çok sosyal paylaşım sitelerinden Facebook

için kullanmaktadırlar (Bayhan, 2013:141-145). Medya, her geçen gün hayatımızın daha derinlerine işlemektedir. Hayat deneyimlerimizin, özlem ve arzularımızın karmaşık anlatıları yerini sosyal medyadaki tipik sorulara bıraktı: Şimdi neredesin? Ne yapıyorsun? Dostluk alışkanlıkları ve pratikleri “online arkadaşlık” işlemlerine indirgendi (Hardt ve Negri, 2012: 22-25).

Küreselleşme ve enformasyon toplumunun ikonu olan internet, postmodern kimlik örüntüsüne zemin hazırlamaktadır. İnternet, farklı kimliklerin kendilerini ifade etmesi ve yansıtmasına imkân sağlamaktadır. Bu bağlamda, farklı kimliklerin birbirlerinin farkına varmasını oluşturmaktadır. Ancak, diğer yandan “biz” ve “öteki” bağlamında sanal cemaatleşmelere de yol açmaktadır. Ayrıca, internet bağımlılığı psikiyatri de bağımlılık olarak tanımlanan bir psikolojik sorun olarak kabul edilmektedir. İnternet, asosyal bireyler de üretmektedir. Sürekli internetle haberleşen ve zamanının çoğunu internette geçiren bireyler, gerçek sosyal ilişkilerden kaçınmaktadır (Bayhan, 2013: 142). Gençlerin sosyal ve kültürel hayata katılmaları internet vasıtasıyla sanal olarak oluşmaktadır. Gerçek sosyal ve kültürel iletişim ve paylaşımın yerini alan sosyal medya sanal sosyal ilişki örüntüleri yaratmaktadır. Belki, sosyal medya, asosyal olan bireyler için kendini ifade etme platformu olabilir. Ancak, sanal sosyal ilişkiler gerçek sosyal ilişkilerin yerine ikame edildiğinde problem oluşturmaktadır.

Gençlerin sosyal ve kültürel hayata katılmalarının diğer önemli platformu sivil toplum örgütleridir. Ancak, UNDP (2008) tarafından yaptırılan “Gençliğin Durumu Araştırması”na katılan gençler arasında, Türkiye’de bir sivil toplum kuruluşu üyesi olanların oranı yalnızca %4’tür. Bunların yaklaşık %46’sı ise ya üniversite öğrencisi ya da üniversite mezunudur. Yeni insanlarla tanışmak ve yeni çevrelere girmek, çeşitli öğrenci kulüplerini ve gönüllü çalışmalarını tanımak çoğunlukla üniversite ortamında gerçekleşmektedir. Üniversiteler, gençlere sosyal katılımı bizzat uygulayarak ve tecrübe ederek öğrenme fırsatı sunmaktadır.

Katılımın ve gönüllü faaliyetlerin gençlik üzerinde yarattığı özgürleştirici etki çok önemlidir. Sivil toplum çalışmalarına katılan bir genç, bu tür faaliyetlerin, başka insanlara yönelik bakış açısını nasıl değiştirdiğini şu sözlerle açıklıyor: “*Ortak toplum yaşamınıza başka insanları dahil ettiğiniz zaman, onlara bir şeyler öğretmeye çalıştığınız zaman, siz de öğreniyorsunuz. Muazzam bir sorumluluk almış oluyorsunuz. STK faaliyetlerine başladığımdan beri, 2-3 yıldır çok şey öğrendim. Sorumluluk almayı ve toplum içinde birlikte yaşamayı öğrendim.*” (UNDP, 2008: 80).

STK’lar, gençlere başkalarına karşı hoşgörüyle yaklaşmak ve farklılıklara saygı duymak konusunda çok şey öğretiyor: “*Ben hep kendi doğrumun doğru olduğuna inanıyordum. Farklı bakış açılarına tahammül edemiyordum eskiden. Çünkü diyelim ki ben A görüşündeyim, B görüşünde olan, görüşünü söylediğinde ‘ya nasıl olur, sen yanlış düşünüyorsun’ tartışması olurken, şimdi ‘evet onu da dinlemem gerekir’ diye düşünüyorum ve dinliyorum da. Onun da haklı olduğu noktalar oluyor.*” Bir başka genç, kendindeki değişimi şöyle anlatıyor: “*Evvelden, ‘ben bu insanlarla oturduğum masayı iki dakika için bile paylaşmam’, derdim. Şimdi hayatımı bile paylaşmaya başladım ve onlara karşı önyargılarım yok oldu.*”(UNDP, 2008: 81).

Türkiye’de genç gönüllülüğü genellikle gençlerin boş zamanlarını değerlendirmek için bir araya geldiği ve yükseköğrenim gördükleri yıllar içinde bir şeyin parçası olduğu bir faaliyet olarak algılanıyorsa da, gönüllülük bundan çok daha fazlasıdır. Özellikle gençler için gönüllülük çift yönlü bir yoldur; gençlerin kişisel gelişimine katkıda bulunurken, aynı zamanda yaşadıkları toplum üzerinde değişim ve olumlu bir etki yaratır. Toplum içi işbirliği, farklı kültürlerarasında daha iyi bir kültürel anlayış, sosyal sermaye ve kaynakların daha verimli kullanımı, insanlar arasında vatandaşlık bilincinin yerleştirilmesi, gönüllülük sayesinde hız kazanan ve gelişmeye devam eden süreçlerdir (Bağcı, 2013: 48).

Habitat Gençlik Raporuna göre (2017), Türkiye’de gençler arasında herhangi bir gönüllü faaliyette bulunanların oranı sadece yüzde 5’tir. Gönüllülüğün önündeki en büyük engel zaman bulmakta zorlanmış olmalarıdır. Gönüllülük yapmayan gençler de zamanları olmadığı için gönüllülük yapmadıklarını belirtmişlerdir. Gençler arasında herhangi bir derneğe, spor kulübüne ya da siyasi partiye üye olanların oranı sadece yüzde 7’dir. Öğrenciler arasında derneğe üyelik yüzde 10’a yükselmektedir. Ebeveynleri herhangi bir derneğe üye olan gençler arasında derneğe üyelik oranı yüzde 33’e yükselmektedir (Habitat, 2017: 13). Bu bağlamda, ebeveynleri arasında derneğe üye olan gençlerdeki bir derneğe üye oranının yüksekliği sosyolojik açıdan anlamlıdır. Gençler anne ve babalarını rol model almaktadır. Sosyalleşme sürecinde sivil toplum örgütlerine katılım öğrenilmektedir.

Bayhan’ın “Üniversite Gençliğinin Sosyolojik Profili” araştırmasında sorulan, “Herhangi bir sivil toplum kuruluşunda (dernek, vakıf vb.) görev aldınız mı/ görev almak ister misiniz?” sorusuna; örneklemin %14’ü “evet, görev aldım”, %28’i “evet, görev almak isterim”, %40’ı “hayır, görev almadım”, %19’u “hayır görev almak istemem” şeklinde cevap vermiştir (Bayhan, 2013:154). Başka bir gençlik araştırmasında ise, gençlerin yalnızca %10’unun herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üyeliğinin olduğu, %90 civarında gencin ise sivil toplum kuruluşları ile organik bir bağının bulunmadığı anlaşılmaktadır (Sencar ve Yıldız, 2010:161).

“Dünya Değerler Araştırması”na göre, Türkiye’de gönüllü bir faaliyete katılan kişiler yüzde 1,7’lik bir dilimi oluşturmaktadır. Bunu 55 ülkenin sonuçlarıyla karşılaştırdığımızda, Türkiye maalesef sıralamanın sonunda yer almaktadır. Araştırmalara göre, 15-27 yaş arası gençler arasında STK üyeliği 1999 yılında yüzde 8, 2003 yılında yüzde 4, 2006 yılında ise yüzde 6 düzeyindedir. Gençler arasında gönüllülük, sosyal, ekonomik ve eğitim geçmişine bağlı olarak da değişiklik göstermektedir. Gönüllü faaliyetlere katılan gençlerin çoğunluğu erkek olmakla birlikte, yükseköğrenim düzeyinde ve öğrencidir (Bağcı, 2013: 49).

“Türkiye’de ve Dünyada Vatandaşlık” araştırma verilerine göre, Türkiye’deki hiçbir siyasal partiye üye olmamış katılımcı oranı %84, hiç sendikaya üye olmamış katılımcı oranı %89, spor, boş zaman değerlendirme, ya da kültür grubu veya derneğine hiç üye olmadığını belirten katılımcı oranı %88, tüm diğer gönüllü kuruluşlar sorulduğunda Türkiye’deki katılımcıların %2’si kadarı faal üye olduklarını, %2’si kadarı eskiden faal olduklarını ama şimdi

üye oldukları halde faal olmadıklarını, %4 kadarı eskiden üye olup şimdi olmadıklarını, geri kalan %91 kadarysa hiçbir zaman hiçbir gönüllü kuruluşa üye olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda, Türkiye’de toplumsal ve siyasal birliklere, gönüllü kuruluş ve derneklere üye olup onlarda faal olan seçmen yaşındaki nüfus sadece tüm seçmen yaşındaki nüfusun % 4 - %8’i arasında bir yerde dururken, hiç üye olmayan katılımcı oranı ise % 90 civarındadır. Bu durumda Türkiye’de vatandaşların toplumsal sermayesinin sosyal ağlar ve temasa dayalı ortaklıklar oluşturma boyutunun oldukça düşük düzeyde olduğunu kabul etmek gerekecektir (Çarkoğlu ve Kalaycıoğlu, 2015: 31-32).

Bu bulgular, toplumda sivil toplum kuruluşlarının konumunu ve rolünü yansıtmaktadır. Sivil toplum kuruluşları, gelişmiş çağdaş demokratik ülkelerde çok önemli işlevleri olan kuruluşlardır. Siyasi baskı grubu olarak sivil toplum kuruluşları katılımcı yönetimin gerçekleştirilmesinde rol oynarlar. Dolayısıyla, çağdaş demokratik ülkelerde bireylerin sivil toplum kuruluşlarına üye olmaları ve kendilerini ifade edip, haklarını aramaları önem taşır. Bu durum, Batı toplumlarında “birey” imgesinin ve toplumda bireyin değerinin bir yansımasıdır.

Buna karşılık, Doğu toplumları, dolayısıyla Türkiye’de sosyolojik bağlamda birey yerine “cemaat” önemlidir. Sivil toplum kuruluşları da gelişmediği ya da Batı anlamında örgütlenip, işlev ifa etmediği için dernek, vakıf vb. gibi örgütlere üyelik az olmaktadır. Geçmiş tarihi deneyiminde Osmanlı İmparatorluğu döneminde vakıfların önemi yadsınamaz bir gerçekliktir. ABD, Osmanlı Vakıf Sistemini örnek alarak çağdaşlaştırmış ve işlevsel kullanırken, Türkiye’de vakıf sistemi kurumsallaşamamıştır.

Bu tarihi ve sosyolojik realite bağlamında, Türkiye’de sivil toplum örgütlerine üyelik yeterli değildir. Araştırmalarda da bu olgu gözlemlenebilir (Bayhan, 2013:155).

Gönüllü çalışmalar her insanın içinde var olan toplumsal gelişime katılım isteğinin sivil toplum kuruluşları kanalıyla canlandırılması ve etkin hale getirilmesidir. Gönüllü çalışmalar aynı zamanda kişinin sahip olduğu bilgi, yetenek ve birikimlerini çevresiyle, toplumla paylaşarak haz almasına, keyif duymasına, mutlu olmasına olanak sağlayan uğraşlardır. Gönüllü çalışmaların etkinleşebilmesine olanak sağlayan sivil hareketlerin çoğalması ve yaygınlaşması ise toplumun kültürel alışkanlıkları ve gelenekleriyle mümkün olabilmektedir.

Türkiye’de bugüne kadar kurulmuş olan sivil toplum kuruluşları, daha çok “spor”, “dini inanç” eksenli ve “yardıma” yönelik girişimler olmuştur. Genelde ve yıllar boyunca derneklerin çalışmaları sivil anlayışın ve girişimlerin değişik alanlarda yaygınlaşmasını sağlamamış, gönüllü katılımın çoğalması için bireylerin ve toplumun ihtiyaç duyduğu güveni oluşturamamıştır. “Şeffaflık”, “hesap verebilirlik” gibi ilkeler pek çok sivil toplum kuruluşu için oldukça yabancı kavramlardır. Mevcut sivil toplum kuruluşlarının pek çoğu bu yaklaşımlardan uzak durmaktadır. Güvenin temel unsuru olan bu ilkelerin sivil topluma uzaklığı, toplumun önemli kesimini, haklı olarak, derneklerden, vakıflardan “kuşku” duymaya yönelmektedir. Bu da insanımızın gönüllü çalışmalara ve sivil toplum kuruluşlarına katılımı-

nın önünde en büyük engeli oluşturmaktadır. Toplumun sadece yaklaşık yüzde 12'si sivil girişimlere katılmaktadır (Betil, 2013: 16).

Türkiye'de genç bireylerin siyasal ve sivil toplum örgütlerine katılım sorunu vardır. Oy verme dışında siyasal katılım oranı çok düşüktür. Dolayısıyla gençler, anne ve babaları kadar siyasete katılmaktadır (Erdoğan, 2001: 26). Türkiye'de genç bireylerin siyasal katılımının önündeki engeller içinde, "aile yapısı" ve "eğitim sistemi" etkilidir. Bu boyutlar birbirlerinden bağımsız olmakla birlikte, birbirlerini desteklemektedir.

Türkiye'deki aile yapısı kendi içinde katılıma açık bir yapı değildir. Katılım, kısmen kişinin kendi fikirlerini üretmesi ve onları uygulamaya geçirmedeki istekliliği olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda, Türk ailesinin genellikle baskın ebeveynlerden oluşan yapısı içinde, çocuk bu tür bir katılım gösterememektedir. Aslında birey, kendi ailesini kurana kadar, kendisini tam olarak ifade edemez. Ancak, aile kurduğu zamanda kısır döngü sürmektedir. Ailesi fikirlerinin saygıyla karşılandığı tek yer olduğu için o da kendi çocuklarının fikirlerini dinlememektedir. Ayrıca, Batı ülkelerine kıyasla, Türkiye'deki ailelerin büyük bir çoğunluğu, çocuklarının mali sorumluluğunu daha uzun bir süre üstlenmektedir. Çocuk, aile gelirine katkıda bulunsa bile, kazandığı parayı nasıl harcayacağına karar verme hakkına sahip değildir. Bununla birlikte, parayı kim kazanırsa kazansın, o para ile ailenin ihtiyaçlarının karşılanacağı, zira geçmişte de ebeveynlerin aynı özveriyi çocukları için yaptığı inancı yaygındır (Oktar, 2001: 31). Ailenin yapısı hakkında Bayhan'ın, (2003) araştırmasında, "ailedeki kararları genellikle kim alır" sorusuna, örnekleme oluşturan üniversite gençlerinin %39'u ailenin tüm bireyleri ortak, %31 baba, %24 baba ve anne ortak, %5 anne cevabı vermiştir. %60 oranında ebeveynin karar verdiği görülmektedir. Ailenin önemi "hayatta en çok değer verilen şey" sorusuna verilen cevaplarda da ortaya çıkmaktadır. Bu soruya, örneklemin %60'ı aile, %15'i başarı, %10'u dini inançlar, %3'ü para, %3'ü mesleğim, %1'i eğlence şeklinde cevap vermiştir (Bayhan, 2003:61,122).

Katılım önündeki diğer bir engel eğitim sistemidir. Genç nüfusun fazlalığına karşılık, yeterli ve nitelikli eğitim olanakları sunulamamaktadır. Ezberciliğe dayanan bir öğretim sistemi, sorgulamadan, eleştirmeden her şeyi kabul etmeye dayanmaktadır. Liselerde felsefe ve sosyoloji derslerine gereken önem verilmemektedir. Ayrıca, lise öğrenimi yeterli olmadığı için, üniversiteye hazırlık için özel dersaneler bir sektör olarak önemli hale gelmiştir. Bu dersanelerde, üniversiteye giriş sınavının çoktan seçmeli soru formatını öğrenen ve ezberleyen öğrencilerin, eleştiri ve fikir üretme yeteneğine ket vurulmaktadır. Kontenjanı yeterli olmayan üniversitelere girmek için, her yıl bir buçuk milyon öğrenci sınava girmekte, ancak dörtte biri üniversitelerde öğrenim görme hakkı kazanabilmektedir. Bu yarışta, bilinçli tercih yapanların oranı da azdır. Bayhan'ın, (2003) araştırmasında, Üniversiteyi tercih nedeni sorusuna, örneklemin sadece %24'ü bilinçli tercih olarak cevap vermiştir. %19 puanım başka yeri tutmadığı için, %18 tercih hatası sonucu yerleştirildiğini ifade etmektedir. Ayrıca, öğrenim gördüğü bölümden memnun olmayanların oranı %23'dür (Bayhan, 2003:163).

2.4. Küresel Bilişim Toplumunda Yeni Katılma Biçimi: E-Katılım

İnternet ve sosyal medyanın temel iletişim aygıtı ve platformu olduğu çağımızda, küresel bilişim toplumunda gençlerin topluma katılma örüntülerinde yeni bir kavram olarak e-katılım öne çıkmaktadır. İnternet ve sosyal medya aracılığı ile kendilerini ifade etme ve sosyal, siyasal ve kültürel bağlamda topluma katılma yeni akışkan toplumun temel formu olmaktadır. İnternetin içine doğan ve “dijital yerli” olarak ifade edilen Y ve Z kuşağı gençleri topluma katılım aracı olarak sosyal medyayı kullanmaktadır.

Habitat Derneği'nin (2017) araştırmasına göre, katılımcı gençlerin yüzde 94'ü internet kullanmaktadır.

İnternet kullanan gençler arasındaki en yaygın sosyal medya uygulamaları yüzde 86 ile Facebook ve yüzde 85 ile Whatsapp'tır. Bu iki uygulamayı yüzde 81 ile Youtube takip etmektedir. Instagram kullanma oranının yüzde 71 olduğunu, dolayısıyla bu uygulamanın da popüler uygulamalar arasında yer almaktadır. Öte yandan Twitter kullanım oranı yüzde 45'te kalmaktadır (Habitat, 2017: 87).

Bu bağlamda, gençlerin e-katılım örüntüleri ile ilgili yapılan çalışmada şu sonuçlar çıkmıştır: (Aydemir, 2011:377-378).

- Genç kadınlar interneti daha az ve daha düşük güvenle kullanıyor.
- Müzik, filmler ve haberler genel olarak tercih edilen konular.
- % 50 sivil katılım içerikli web siteleriyle ilgilenmiyor.
- % 10-20 belli konularla ilgileniyor: ekolojik hareketler, yeni aktivizm modelleri gibi.
- Çevrimdışı aktivizm formel siyasetten daha çok ilgi çekiyor.
- Çevrimiçi içeriğe tam olarak güvenmek mümkün değil, tartışma için uygun ortam yok çünkü bu ortam sıklıkla gözetleniyor.
- Aktif blogcuların amaçları çoğunlukla kişisel tanıtım ve bireysel hedeflerle ilgili. Narsist boyutlara varan bu var oluş, pek sivil içerikli sayılmaz; belli ağlara üyelik yine kişisel hedeflere yönelik sayılmalı.

Araştırma bulgularından görüldüğü gibi sosyal, kültürel ve siyasal katılma artık e-katılım üzerinden inşa edilmektedir. Yeni çağ ve toplum, yeni yaşam örüntülerini oluşturmaktadır. Bu yapılanmada da sanal alem temeldir.

İnternet, alternatif sivil ve politik içerikli kamusal alan sağlamaktadır. Ancak, bu noktada Henry Jenkins'in 'katılım boşluğu' kavramı önemlidir. Zaten katılımında bulunan mutlu azınlığa hitap eden internet, dezavantajlı grupları daha dışarda bırakıp, mutlu azınlığın katılımını güçlendirmektedir (Aydemir, 2011:379). Bu durum, sosyal tabakalar arasındaki kadim sınıfsal uçurumun bir yansımasıdır.

Macaristan, İsveç, Hollanda, Türkiye, İngiltere, İspanya ve Slovenya’da yapılan araştırmalar bağlamında, e-katılım parametreleri sivil, politik tartışmalara katılma, imza kampanyalarına destek olma, ilgili e-posta iletimi olarak tanımlanabilir. Türkiye, bu anlamda dinamik bir örnekleme sahiptir (Aydemir, 2011:383). Türkiye’nin toplumsal yapısında, sosyolojik bağlamda cemaat yapısı hâkim olduğu için cemaati (sosyal, siyasal, kültürel vb.) sanal alemde yeniden üretmektedir. Aslında, bu durum bir yandan postmodern zamanlara uyumu ifade ederken diğer yandan “biz” ve “ötekini” yeniden üretmeyi beraberinde getirmektedir.

E-katılım iki tür yurttaşlık modeli üretmiştir. “Yıkıcı yurttaşlık” ve “izleyen yurttaşlar”. Bunlar şu şekilde izah edilebilir: Yıkıcı yurttaşlık: (subversive citizenship), Marian Barnes ve David Prior tarafından yazılan (2009) “Subversive citizens: Power, agency and resistance in public services” başlıklı kitapta bu kavram, İngiltere’nin politika hedeflerinin kamu çalışanları ve yurttaşlar tarafından nasıl kırıldığını irdelenerek destekleniyor.

İzleyen yurttaşlar: (monitoring citizens) Bu yurttaşlık trendi, cep telefonlarıyla seçim sürecini izleyen grupların örgütlendiği site aracılığıyla konuşulmaya başladı. Mobil teknolojiler aracılığıyla seçim izleme, Obama’nın sosyal ağ iletişimine verdiği önem ve İran Seçimleri kriziyle birlikte bir yaşam tarzına, dolayısıyla sosyo-politik yaşamın diğer süreçlerini de kapsayan izleyen yurttaşlık modeline dönüştü (Aydemir, 2011: 393-394).

Küresel bilişim toplumu hem yeni yurttaşlık modelleri hem de yeni sanal nettaşlar yaratmaktadır. İnternetin kullanıldığı bütün ülkelerde bu yeni yurttaşlık örüntülerine rastlamak doğaldır.

Sonuç

Yetişkin kuşakların, tek boyutlu olarak bütün olumsuz davranışlarında, genç kuşakları suçlamaları, gerçekçi değildir. Çünkü genç kuşak, doğal olarak yetişkin kuşağı model almaktadır. İyi örnek iyi ürün, kötü örnek kötü ürün yaratmaktadır. Ne aşırı bireyci ne de aşırı cemaat dokusuna göre birey yetiştirmek sorunludur. Aristoteles’in “mesotes” (doğru orta) kavramından mülhem, yeni yetişen gençlere hem birey olmaları için fırsat vermeli hem de toplum içinde görevlerini ve sorumluluklarını yerine getirmelerine fırsat vermeli. Hem küreselleşmenin farkında hem de kendi özgün kültürünün farkında olan bilinçli vatandaşlar yetiştirmek önem taşımaktadır. Sadece teknolojinin esiri pasif birey yerine, eleştiren ve sorgulayan, sosyal ilişkilerde kendini gerçekleştiren gençlere ihtiyacımız bulunmaktadır. Gençler, topluma katılım örüntülerinde sosyal medyayı etkin kullanmaktadır. Küreselleşmenin ikonu olan internet ve sosyal medya, bir yandan yeni sanal cemaat örüntüleri için fırsatlar sağlarken, diğer yandan kutuplaşmaya da zemin hazırlamaktadır. Birbirini ötekileştiren ve düşman olarak kodlayan sanal cemaat üyeleri arasında çatışma riski bulunmaktadır. Sosyal medya, gençler başta olmak üzere bireylerin kendilerini sundukları ve teşhir ettikleri, dolayısıyla narsist kişilik özelliklerini tatmin ettikleri bir platformdur aynı

zamanda. Sosyal medya, bir araç olarak hem kendini ifade etme hem de topluma katılma sürecinde önemli bir işlevi yerine getirir. Ancak, sosyal medya manüpülasyon ve tahakküm aracı olarak kötüye kullanıldığında sorun teşkil eder. Ayrıca narsisizmi körüklediğinde de sadece kendini düşünen ve kendine tapan bir nesil oluşturma tehlikesini içinde barındırır. Ne kadar sorunları olsa da internet ve sosyal medya, küresel bilişim toplumunda topluma katılmanın yeni versiyonu olan e-katılmanın aracıdır. Dolayısıyla, ister gerçek sosyal yaşamda isterse sanal sosyal alemde, birbirinin yaşam tarzına, inancına, ideolojisine ve felsefesine saygı duymak demokratik bilinci içselleştirmekle ilgilidir. Kimsenin kimseyi istismar etmediği bir toplumsal ve kültürel yapıyı inşa etmek zorundayız.

Birleşmiş Milletler Kurulu tarafından 1985 Milletlerarası Gençlik Yılı'nda saptanan "Katılım", "Gelişme" ve "Barış" hedeflerinin önemi ve anlamının sürekliliği bağlamında; gençlere toplumda sorumluluk vererek katılımlarının sağlanması, gençlerle birlikte gelişme ve kalkınmanın sürdürülmesi ve barışın gerçekleştirilmesi temel politik amaçlar olmalıdır. Çünkü gençlik toplumun geleceğidir ve bugünün gençleri yarının yetişkinleri olarak toplumu yöneteceklerdir (Bayhan, 2015: 378).

Yeni yetişen kuşakların sosyal sorumluluk almaları ve sivil toplum örgütlerine gönüllü katılmaları, aktif vatandaş olmaları için ilkökul, ortaokul ve liselerde uygulamalı dersler verilmelidir. Bu bağlamda, Almanya'da uygulanan "toplum hizmeti eğitimi" örnek olarak irdelenebilir ve her toplumun sosyal ve kültürel yapısına göre uyarlanabilir.

Almanya'da uygulanan "toplum hizmeti eğitimi anlayışı", okullarda öğrencileri kendi toplumlarına dahil etmenin ötesine geçen, öğrencilerin değişik konularda düşünmesine yönelik bilişsel etkinliklerin düzenlenmesi, karar alma süreçlerinde öğrencilerin sesinin duyulması, çeşitliliğin teşvik edilmesi, karşılıklılık ilişkilerinin geliştirilmesi gibi hedefler içerir. Bu saptamalar sonucunda, ilgili birçok sivil toplum kuruluşu yurttaşlık eğitimi alanında okullara destek olmak amacıyla "sivil katılım yoluyla öğrenme" ağını kurarak, okullarda toplum hizmeti eğitimi anlayışının, uygulamasının ve standartlarının yükseltilmesi için çalışmalar yürütmüştür. 2007-2010 arasında bu ağ ile işbirliği yapan okul sayısı 100'ü bulmuştur. Bu ağın savunduğu yaklaşıma göre, toplum hizmeti eğitiminin amacı okullarda öğrencilerin kuramsal olarak öğrendiği konular ile sivil katılımı bir araya getirmelidir. Bu yüzden, toplum hizmeti eğitimi tek bir ders yoluyla anlatılacak bir yurttaşlık eğitimi olarak değil, farklı derslerin içine dahil edilecek farkındalık amaçlı unsurlarla verilebilir. Buna örnek olarak, öğrencilerin yurttaşlık eğitimi derslerinden öğrendikleri yoluyla ilköğretimdeki göçmen öğrencilere kılavuzluk yapması, fizik derslerinde öğrendikleri üzerinden anaokulu öğrencilerine yönelik deneyler geliştirmeleri veya biyoloji dersinde ekosistem hakkında öğrenilenler üzerinden yakın çevrelerinde doğanın korunmasına yönelik çalışmaları verilebilir (Gür ve Bahçeci, 2014:69).

Bu açıdan toplum hizmeti eğitimi iki önemli unsurdan oluşur:

(a) Öğrencilerin kendi başlarına araştırıp buldukları gerçek toplumsal ihtiyaçları temel alan diğer kişilere ve toplumun bütününe yönelik hizmetler,

- Toplumsal katılım – örneğin, yaşlılara, evsizlere, engelli çocuklara yardım etmek, çocuk bakımı hizmeti veren kurumlarda gönüllülük gibi.
- Çevreye katılım – örneğin, yereldeki içme suyu kalitesinin yükseltilmesi için çalışmak, bir hayvan barınağında gönüllü olmak, geri dönüşüm konusunda farkındalığı artırmak gibi.
- Kültürel katılım - tarihi anıtları korumak, müzik ve dans yoluyla çeşitliliği savunmak, turist rehberleri geliştirmek gibi.
- Siyasi katılım - toplumsal entegrasyonu desteklemek, demokratik bir kültür için kampanyalar yapmak, topluma ilişkin önemli konular hakkında kamuya açık tartışmalar düzenlemek gibi.

(b) Okullarda uygulanan değişik derslerin müfredatlarıyla öğrencilerin katılımı arasında bağlar kurulması:

- Ders içerikleri: Sivil katılım için hangi bilgi ve becerilere ihtiyacımız var? Öğrendiklerimizi nasıl kullanabiliriz? Örneğin, yaşlılara yardım etmek ile biyoloji ve sosyoloji dersi arasında bağ kurmak veya çocuklara yardımcı olurken edebiyat dersinden yararlanmak gibi.
- Yöntemsel beceriler: Hangi konularda topluma yardım edebileceğimizi ve katılabilirliğimizi nasıl anlarız? Örneğin, öğrencilerin ihtiyaç analizi yapmayı, en iyi örnekleri araştırmayı, yapmayı planladıkları çalışmalar için ortaklar bulmayı öğrenmesi gibi.
- Yurttaşlık eğitimi: Öğrencilerin katılım yoluyla hizmet vermeyi planladıkları alandaki sorunların kökenindeki nedenler ve yarattığı sonuçlar hakkında bilgi edinmeleri. Örneğin, biyoloji dersinde eko-sistem çalışırken şunlar sorulabilir: Parklardan kimler sorumludur? Parkların bakımını kimler yapıyor? Nereye park yapılacağına, parklarda nelerin olacağına kim karar veriyor? Neden bu kadar atık üretiyoruz? Neden halk doğanın korunması için daha fazla çaba göstermeli? Neden çevrenin korunmasına daha fazla kaynak aktarılmıyor?

Bu türden bir anlayışın öğrencilerin yurttaşlık eğitimi açısından iki önemli yararı olduğu savunulmaktadır. İlk olarak, hizmetler okulda öğrenilenlerle desteklenmektedir. Öğrenciler bir toplumsal katılım deneyine dahil olurken buna daha hazırlıklı hale gelir, yeterli bilgiyi edinir, gereken becerileri öğrenebilirler. Böylece, hizmetin kalitesi de yükseleceğinden, öğrencilerin dahil olduğu bu türden hizmetlerin toplum içindeki değeri de artacak ve onlara yardımcı olmaya istekli daha fazla ortağa ulaşılacaktır. Sahaya gerekli bilgiyle

gidilmesi olumsuz deneyimlerin yaşanma ihtimalini azaltırken, öğrenciler daha etkin bir şekilde belirli konularda uzmanlaşma da sağlayacak, böylece kendilerine olan güvenleri de geliştirecektir. İkinci olarak, hizmetler okulda öğrenilen konulara destek olur. Öğrenciler okulda öğrendiklerini hemen uygulamaya geçirme, etkilerini görme, yararlarını tecrübe etme şansına sahip olurlar. Bu deneyimleri ile okula döndüklerinde konuya daha farklı bir gözle bakma, hatta bilgi transferi yapma becerisi kazanırlar (Gür ve Bahçeci, 2014: 69-70).

Bu uygulamalar yanında, gençlerin aktif vatandaş olmaları için liselerde sosyoloji derslerinin işlevsel verilmesi gerekmektedir. Hem kendi toplumunu hem de küresel değişimleri anlayabilmesi için sosyoloji herkese gereklidir. Ayrıca, ilerde hangi mesleği yaparsa yapsın (doktor, mühendis, öğretmen, avukat vb.) bütün meslek sahibi vatandaşların insana hizmet edeceği gerçekliğinden hareketle, içinde yaşanılan toplumun özellikleri ve davranış kodları ancak sosyoloji ile öğrenilir. Sosyoloji ayrıca, empatik düşünme yeteneğini geliştirir. Sokrates'in "kendini bil" mottosu ve Yunus Emre'nin "İlim ilim bilmektir / İlim kendin bilmektir / Sen kendini bilmez isen / Ya nice okumaktır" dizelerini hayat felsefesi yapmak için sosyolojiye ihtiyacımız bulunmaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

Youth's Participation Patterns to The Society

Vehbi Bayhan*

Introduction

Born in a family, the first socialization institution of an individual is family. An individual learns all the cultural and social codes of his society at home. The first impact on child by his mother, father and other family members leaves its place to the friends and peers during adolescence. School, workplace and media are among the important socialization agents for the child following the family and peers. Socialization starts by birth and lasts till the death of an individual.

Socialization agents' effects during the process of the establishment of the identity of the individual reflects on all his life. The spirit of the time and the sociological context reproduces the individual. In this context participation patterns to the society beginning from the childhood is formed by sociological context. The university period of the youth is also an important period in the process of the participation of the youth to the society. However the youth's participation patterns to the society is not abstract from the sociological context of the adolescencet. The components and configurations of his identity show their impact during all the periods of his life.

* Assoc. Prof. Dr. Inonu University, Department of Sociology, Malatya, vehbi.bayhan@gmail.com.

1. Participation Patterns to The Society

The continuity of the societies which are web of social relations and social organizations depend on not only meeting on a common ground of the individual, group and community that consist of the society but also being respectful to each other in terms of their rights.

Society is analysed in two categories in terms of its structure and function. In this context, Tönnies categorizes society as “gemeinschaft-community” and “gesellschaft-society”; Durkheim “mechanical solidarity” and “organic solidarity”; Cooley “primary groups” and secondary groups”. Within this framework, in community structures which generally describe rural lifestyles we can see the dominance of ‘us’ feeling, closed economy structure, primary relations and homogeneous population. Contrary to this, in society structures which describe the city life, individualism instead of the feeling of ‘us’, differentiation and division of labour, secondary relations and heterogeneous population can be seen (Bayhan, 1996:91). During the process of urbanization, community structure leaves its place to society structure.

Individualism and community structure are like a double-edged sword. Therefore the appropriate composition of these two structures is very important for the balance and health of the society. In this context problems like alienation can be seen in western societies due to excessive individualistic structure. In eastern societies though excessive community structure hinders the development of non-governmental organizations and extremist communities paradoxically reproduce alienation (Bayhan, 2015:369).

While the necessity of the western societies is to rebuild the spirit of solidarity which is defined as “ashabiyah” (group solidarity) by Ibnu Khaldun, the necessity of the eastern societies is to be free from the strict and closed community structure and to build a society structure which is formed with individualization (without being individualistic) (Bayhan, 2002:11).

In this context, the ideology of “family centered societies” by Fukuyama in his book “The Trust” is seen as the cause of an authoritative state and a weak civil society. According to Fukuyama, traditional family values that create dependant individuals prevent the society to develop and hinder the creativity of human beings. The continuity of the absolute family and complex affinity relations block the economic development. Individuals who only trust their family or relatives therefore do not trust anyone else can not form voluntary civil organizations. Among the societies in which the family interests are far more important than the moral values like occupational duties and the responsibility for a collective life, “nepotism” that is to favor relatives become effective in the aforesaid societies (Vergin,1997:9). Family, affiliations, townsman, tribe, political party, ideology or religious community togetherness determine the whole social relations.

These sociological contexts that are social and cultural structure in which the individual lives in determine the participation of the individual to the society. Every social structure has its own participation patterns which are introduced to the individuals

Participation can materialize in lots of levels from families to international organizations, schools, workplaces, health services, local and national governments, clubs, unions and parliaments. United Nations define the participation of the youth as follows: (UNDP, 2008:77).

- economic participation (work and development)
- political participation (resolution process)
- social participation (to take part in social and environmental issues)
- cultural participation (artistic activities, cultural norms and discourse)

Participation to the society by means of non governmental organizations is important in terms of the development of democracy in society. Social responsibility, sharing and active citizenship become more functional by means of participation to the non-governmental organizations (Bayhan, 2014: 87).

As the active citizenship literature indicates, activities and voluntary works that are carried out by the youth increases their self-confidence. The studies show that to include youngs to the social activities creates positive effects on their self-improvement, sense of citizenship, social responsibility, knowledge, academic skills and career expectations (UNDP, 2008:80). The opportunity to participate to society should be given to all children, adolescents and youngs in all of the socialization institutions beginning from the families.

2. Youth's Participation Patterns To The Society

2.1. Economic Participation:

What is most wanted by the youngs in Turkey is to find a good job. %49,1 of the youngs who answered the *Youth's Status Research* say that having a good job is what they want most. %18,1 say "respectability" and %16,9 of them answered as "love" (UNDP, 2008:57). In Bayhan's research, %51 of the youngs say the most important problem is unemployment. %28 of the sample say psychological problems, %16 social pressure and %4 sexual problems (Bayhan, 2013.146).

According to the findings of the Turkish Statistical Institute (TUIK), while the general unemployment rate in Turkey in 2012 is %9.2, this rate is %20 among youngs. While the unemployment rate among %16 young boys is %16, this rate is %20 for the young girls (TUIK, 2013:33). In European Countries the unemployment rate in 2012 is %12 but in Spain and Greece which are in economic crisis %60 of the youngs are unemployed (tr.euronews.com, 2013).

One of the reasons why those aforesaid educated youngs are unemployed is that they want to work in jobs from which they can get higher income and the other is that they want jobs which offers social security (UNDP, 2008:66). Besides, in Bayhan's research,

%66 of the sample answered the question “In which sector would you like to work after graduation?” as in “public institute”, %13 in “private sector”, %8 in their “own enterprises”, and %10 wherever I find.

These findings reflect the importance and effectiveness of public institutions among Turkish society. Public institutions are preferable in terms of work job-guarantee and continuity. Due to the economic crisis both in Turkey and in the world, public institutions become more confidential than the private sectors as the people who work in private sectors are fired in those times (Bayhan, 2012). Therefore the university students want to work in public institutions when they graduate.

The reasons like economic crises, unemployment and the delayed participation to the production due to postgraduate education constitute the postmodern family patterns. The increasing rates of people living with their families until the age of 30 in millennium age is the postmodern version of traditional family solidarity. [Katherine S. Newman](#) gives information about the millennium generation family structure in her book “Accordion Family: Boomerang Kids, Anxious Parents & the Private Toll of Global Competition”

While the youngs from the middle-class families in the USA leave home and share a house with their friends at the age of 18, they go back to their families due to unemployment after their graduation as a result of economic crises and divorces after social crises. According to a research carried out in six countries, the houses stretch like accordion with parallel economic cycles and the youngs who live with their families or go back to live with their families are described as “boomerang generation” (Newman, 2012: 195-202). This is not a surprise or unusual case for the social structure of Turkey. In Turkey’s social structure the solidarity of the family and the relationship between the parents and children is so close and ever lasting. While “individualization” in the western societies and cultures is dominant, “solidarity” and living in a community is a primary reference for the eastern societies including Turkey. However, excessive individualisation and community life in each of the society structure are like a double-edged sword. What is important is to balance. In fact modernization has isolated the individual from his family and community by encouraging the individualization. The social and cultural structure of the postmodern times produce new syntheses with the union of both the traditional and modern.

2.2. Political Participation:

The identification and comments on youngs over other young people reflect the effects of the globalization in terms of both space and time. In this context, the question of “How do you describe today’s youngs? is answered as follows: %45 of the sample answered as “far from the national political issues and a politic” % 36 answered as “materialistic youth”, %5 having the knowledge and skills of their age”, %5 “sensitive to the social issues”, %5 “hardworking and ambitious” and %4 answered as “spiritual”. The description of the youngs themselves as apolitic and materialistic is the reflection of the philosophy of “consumption culture” and “carpe diem” which is injected to the subconscious during

the process of globalization (Bayhan, 2010, Bayhan, 2012, Bayhan, 2013:154). Another reason why the youngs are insensitive to politics is that the tendency of the families to keep their children away from politics due to the political polarization and anomaly which occurred before 1980.

In Turkey the youngs have negative feelings and lack of confidence in political mechanisms. They believe that politics is not "*fair and just*" and "*people are not in the positions which they actually have the right to be*" This negativity is the same for politicians too. "*They only watch for themselves and their affiliations*", "*they don't do too much things for the sake of society*" and "*they don't tell the truth*" are some of the statements that the youngs often use while describing politicians. According to the *Youth's Status Research*, %4,7 of the youngs actively take part in a political party. Three out of four of the rest of %95,3 say they do not think of taking part in any political parties in the future (UNDP, 2008). Alienation to politics and politicians decreases the participation rate of the youngs to the political activities.

2.3. Social and Cultural Participation:

With process of globalization, similarities are observed among different cultures in different regions by means of internet. Within the perspective of these similar social and cultural patterns, according to Bayhan's research, the most favourite types of books among the sample group are "novels" and "stories". Their most favourite music is "pop music". The most favourite TV programmes are "sitcoms". The most popular sport among those youngs is "football". Usage rate of internet which is the symbol of globalization is pretty high. among youngs. %91 of the sample uses internet. They use internet mostly for the social sharing sites especially facebook (Bayhan, 2012). Media is becoming more and more intense in our lives. Life experiences, passion and desire have left their places to the typical problems in social media: Where are you now? What are you doing? Friendship habits and practices have been degraded to "online friendship" processes (Hardt ve Negri, 2012: 22-25). Sharing all their privacy with the social media and thus becoming both "exhibitionist" and "voyeuristic", "virtual web people" consume their privacy by becoming the subjects and objects of a show (Bayhan, 2012a:165).

Being the icon of globalization and information society, Internet leads up to a postmodern identity pattern. Internet enables different identities to express and reflect themselves. In this context, different identities start to realize other identities. However it also leads up to virtual communities in terms of "us" and "other". Moreover internet addiction is defined as a psychological problem in psychiatry. Internet produces asocial individuals too. Individuals who often communicate via internet and spend most of their time using it avoid from real social relations (Bayhan, 2013: 142). Participation of the youngs to the social and cultural life takes place virtually by means of internet. Taking the place of the real social and cultural communication, social media creates virtual social relation patterns. Social media may be a platform for the asocial individuals to express themselves. However, problems arise when the virtual social relations take the place of real social relations.

Another important platform for young people's participation in social and cultural life is non-governmental organizations. However, rate of the members of non-governmental organization is 4% in Turkey among the young people involved in a survey, "Status of Youth" commissioned by UNDP (2008). About 46% of this rate consists of university students or university graduates. Meeting new people, involving in new circles, recognizing a variety of student clubs and voluntary work often take place in a university environment. Universities provide the opportunity of social participation for young people to learn directly by experience and practice.

Liberating effect created by the participation and voluntary activities on youth is very important. A young person involved in some activities of non-governmental organizations (NGO) explains in the following lines how this type of activities changed his perspective: "When you include the others into your communal social life, when you try to teach them something, you learn, as well. You bear a tremendous responsibility. Since I started participating in NGO activities, I've learned a lot for 2-3 years. I've learned to take responsibility and live together with people in society" (UNDP, 2008: 80).

NGOs teach young people a lot about being more tolerant towards others and respecting for diversity. *"I always used to think that my truth was true. I could not tolerate different perspectives in the past. Because, let's say that I am of the opinion of A, when the one supporting the opinion B explained his/her view I used to discuss 'how come that you are right, you think wrong' but now I think that 'I need to listen to him/her, as well' and I listen. He/she is also right in some points."* Another young explains the change he has experienced in this way: *"Formerly, 'I used say that 'I can't share the table I sit with these people around even for two minutes'. Now, I began to share even my life and I had lost my prejudices against them"* (UNDP, 2008: 81).

Although youth volunteerism in Turkey is usually perceived as an activity on which young people come together to make use of their spare time and be a part of something during the years of their higher education, it is much more than volunteerism. Especially for young people volunteerism is a duplex way; while contributing to the personal development of young people it also changes and has a positive impact on the society in which they live. Cooperation in the society, better cultural understanding between different cultures, more efficient use of social capital and resources, placement of the awareness of the citizenship among people are all the processes that are accelerated and continued to develop through volunteering (Bağcı, 2013: 48).

In a research titled as "Sociological Profile of the University Students", for the question "Have you ever participated in / Do you want to participate in any non-governmental organizations (associations, foundations etc.)?" 14% of the sample answered "Yes, I participated in", 28% answered "Yes, I would like to participate in", 40% answered "No, I haven't participated in", 19% "No I wouldn't like to participate in" (Bayhan, 2012). In another youth survey, it is understood from the answers that only 10% of the young people have a non-governmental organization membership, and the rest 90% of youth don't have an organic bond with non-governmental organizations (Sencar and Yıldız, 2010: 161).

According to the “World Values Survey”, the percentage of the people participating in voluntary activities is 1,7% in Turkey. When we compare it with the results of 55 countries, unfortunately Turkey ranks last on the list. According to the surveys, membership to a non-governmental organization among young people aged between 15-27 was 8% in 1999, 4% in 2003 and in 2006 the level was 6%. Volunteering among young people also varies depending on the social, economic and educational backgrounds. As well as the majority of the young people participating in voluntary activities are male, they have a higher education level and they are students (Bağcı, 2013: 49).

These findings reflect the position and role of non-governmental organizations within the community. Non-governmental organizations have very important functions in developed, modern and democratic countries. As a political pressure group, non-governmental organizations play a role in the implementation of participative management. Thus, it is important in modern democratic countries that individuals become members of non-governmental organizations, express themselves and seek their rights. This situation is the reflection of the “individual” image and value of the individual within the society in Western societies.

In contrast, for Eastern societies, consequently in Turkey instead of individual “community” is important from the sociological context. Because of the fact that non-governmental organizations aren't developed or organized and they don't function on the Western sense, there exist few memberships for associations, foundations and so on. Importance of the foundations is an undeniable reality during the historical experience of the Ottoman State. The USA, by taking the Ottoman Foundation System as an example modernized it and uses functionally but the system hasn't been institutionalized in Turkey.

Within the context of this historical and sociological reality, there is not enough membership to non-governmental organizations in Turkey. This phenomenon can be observed in our study (Bayhan, 2013: 155).

Through the non-governmental organizations, voluntary work is the activation and revitalization of the will existing in every human's spirit for participation in the social development. Also, voluntary work is a kind of activity which allows a person to get pleasure, enjoy and be happy by sharing his/her knowledge, skills and experience with the ones around. Increase and proliferation of the social movements which enables the activation of voluntary work is possible with the cultural habits and traditions of the society.

In Turkey, non-governmental organizations established so far have been mostly initiatives based on “sport”, “religious beliefs” and “help”. In general and over the years, activities carried out by the associations did not contribute to the dissemination of civil understanding and initiatives in various fields and couldn't create the confidence needed by individuals and communities for the proliferation of voluntary participation. Principles like “transparency” and “accountability” are quite strange concepts for a lot of non-governmental organizations. Many of the existing non-governmental organizations stay away

from these approaches. Since these principles, as an essential element of trust, are far away from the civil society, this situation rightly directs the important segment of the society to “suspect” about associations, foundations. This constitutes the biggest obstacle for our people’s participation to voluntary work and non-governmental organizations. Only about 12 percent of the society is involved in civic initiatives (Betil, 2013: 16).

In Turkey, young individuals have problems of the participation in political and non-governmental organizations. Except for voting, political participation rate is very low. Therefore, young people are involved in politics as much as their parents do (Erdoğan, 2001: 26). Obstacles for young people’s political participation in Turkey can be explained by the model the “Iron Triangle” (Oktar, 2001). The first side of the iron triangle forms the “family structure”, on the second edge “education system” is located and the third edge constitutes the “current system”. As well as these dimensions are independent of one another, they support each other.

The family structure in Turkey is not an open structure for participation in itself. Participation is partly explained as one’s producing his own ideas and willingness to implement them. In this context, the child is unable to show such participation within the structure of the Turkish family which usually consists of dominant parents. In fact, the individual cannot completely express himself until he starts his own family. However, vicious cycle continues when he starts his own family, as well. Since the family is the only place where his ideas are respected he doesn’t listen to his own children’s views. In addition, compared to Western countries, the majority of families in Turkey take their children’s financial responsibility for a longer period. Even if the child contributes to the family income, he doesn’t have the right to decide how to spend the money he earns. However, the common belief is that whoever wins the money, the needs of the family will be met through that money because in the past parents dedicated themselves for their children in the same way (Oktar, 2001: 31). For the question “Who generally makes the decisions in your family?” in Bayhan’s (2003) research about the family structure of which sample consists of the university youth, 39% of the respondents answered all the members of the family make decisions collectively, 31% answered decisions are made by father, 24% answered by fathers and mothers and 5% responded as by mother. It is observed that decisions are made 60% by the parents. Importance of the family also becomes evident with the question “What is the most valued thing in life?” 60% of the sample responds as “family”. 15% responds success, 10% responds religious beliefs, 3% money, 3% my job and 1% responds the entertainment.

The second dimension of the iron triangle is the system of education. In contrast to the excess of the young population, adequate and qualified education facilities are not provided. An education system built upon rote learning is based on accepting everything without criticizing and questioning. Due importance isn’t given for philosophy and sociology classes at high schools. In addition, since high school education is not enough,

private courses have become a significant industry in preparation for university entrance exams. Because the students learn and memorize multiple-choice question format for the university entrance exam in these private courses, their skills of criticizing and questioning are inhibited. One and a half million students take the exam each year to enter university but the quota is not sufficient therefore only one fourth of the students can get the right to study at universities through the exam. In this race, the rate of the ones making conscious choices is low. In Bayhan's research (2003), for the question to learn the reason of their university preference only 24% of the sample responded as conscious choice, 19% responded because of their score wasn't enough for another university, 18% responded as a result of a wrong choice. In addition, the rate of the ones who are not satisfied with the subject they are studying on is 23%.

The third dimension of the iron triangle is a system consisting of a worn and deadening bureaucracy. The structure is inadequate in terms of quality and responsiveness to the needs. If to take into account that even concluding a simple case for a court may take five to ten years, the reason of the distrust for social institutions is understood (Oktar, 2001: 32).

In a political system which retains the state power and doesn't produce any solutions to social and economic problems, the real goals of the politicians are considered as becoming rich, gaining advantage for the interests of their supporters and relatives.

Politicians' alienation from the society brings out the alienation of the society from politics and politicians. The question "What is the real purpose of the ones engaged in politics (Member of Parliament, Local Party Leaders, etc.)?" was responded becoming rich by 39% of the sample, 34% responded gaining advantage for the interests of their supporters and relatives, 11% responded serving for the nation and country, 5% responded becoming famous.

The reason why the real purposes of the politicians are defined as becoming rich, ensuring the interests of their supporters or relatives and becoming famous by 77% of the respondents is the result of the alienation of the politicians to the society and alienation of the society to the politics and politicians. For the question which is the most trusted institution, political parties were observed as the least trusted institutions with a rate of 0.7%.

In Turkey where patronage and nepotism are experienced intensively by means of political parties and politicians; distrust of political parties and other findings support the common view that the real purpose of the politicians is taking advantage for some interests. 82% of the sample agrees with the view "It is useless to make complaints to the authorities, because the authorities are not interested enough in citizens' problems". In this context, insecurity prevails for the bureaucracy which is led by the politics. Also, 90% of the sample agrees with the view "Not the ones working hard but the ones having an uncle wins in Turkey" (Bayhan, 2001; Bayhan, 2010; Bayhan, 2012).

2.4. New Form of Participation in Global Information Society: E-Participation

In the age of the Internet and social media being the main communication device and platform, e-participation is emerging as a new concept in the collective participation pattern of young people in the global information society. Expressing themselves through the Internet and social media and participating in social, political and cultural contexts is the main form of new fluid society. Y and Z generation young people born into the Internet and expressed as “digital indigenous people” use social media as a means of collecting participation.

Monitoring citizens and subversive citizenship are introduced as new concepts displaying as alternative e-citizenship models for the first decades of the 21st century. Local and transnational movements that seem to have a stronghold are coined in order to solve the puzzle of the internet as a democratic/antidemocratic participatory tool or an alternative public sphere.

Conclusion

Adults are naturally taken as model by younger generation. Therefore adults’ charging the younger generations from one perspective for their entire negative behaviors is not realistic. Good example creates good product and bad example creates bad product. Either educating individuals extremely individualist or extremely according to the fabric of the community are problematic. With inspiration from Aristotle’s concept “mesotes” (middle right), young individuals should be supported for both being individuals and fulfilling their duties and responsibilities in society. It is important to educate conscious citizens who are aware of globalization as well as their original culture. Instead of passive individuals who are captives of technology, we need young people criticizing and questioning, realizing themselves in social relationships.

Within the context of the continuity of the importance and meaning of the targets of “Participation”, “Development” and “Peace” determined by the Council of the United Nations in 1985 International Youth Year, ensuring young people’s participation in society by giving them responsibility, sustaining the growth and development with young people and realization of peace should be the basic political purposes. Because youth is the future of the society and today’s youth will govern the society as the adults in the future.

Sociology courses at high schools should be given functionally for young generations so that they could be active citizens, take social responsibilities and participate voluntarily in non-governmental organizations. Sociology is necessary for everyone both for understanding his own society and understanding the global changes. We need sociology to make Socrates’s motto “know thyself” and Yunus Emre’s following lines as our philosophy of life; “Knowledge should mean a full grasp of knowledge / Knowledge means to know yourself, heart and soul / If you have failed to understand yourself / Then all of your reading has missed its call.”

Kaynakça/References

- Aydemir, Aslı Telli (Derleyen) (2011). *Katılımın "e-hali": Gençlerin Sanal Alemi*, Alternatif Bilişim derneği yayınları, İstanbul.
- Bağcı, Görkem (2013). "Genç Gönüllülüğü: Kişisel ve Sosyal Kalkınmaya Giden Çift Yönlü Yol", *Türkiye'de Gönüllülük, Gönüllülüğün Rolünün ve Katkılarının Keşfedilmesi*, Birleşmiş Milletler Gönüllüleri (UNV) Yayınları, Ankara.
- Bayhan, Vehbi (1996). "Türkiye'de İç Göçler ve Anomik Kentleşme", *Türkiye Günlüğü*, Sayı:43, Kasım-Aralık1996, Ankara.
- Bayhan, Vehbi (2002). "Demokrasi ve Sivil Toplum Örgütlerinin Engelleri: Patronaj ve Nepotizm", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Mayıs 2002 Cilt : 26, No: 1, ss. 1-13.
- Bayhan, Vehbi (2003). *Genç Kimliği. Üniversite Gençliğinin Sosyolojik Profili-2005 (İnönü Üniversitesi Uygulaması)*, İnönü Üniversitesi Yayınları, Malatya.
- Bayhan, Vehbi (2012). *Üniversite Gençliğinin Sosyolojik Profili-2012 (İnönü Üniversitesi Uygulaması)*, (Yayınlanmamış Araştırma), İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Bayhan, Vehbi (2012a). "İngiliz Baharı mı? Ağustos 2011'de İngiltere'de Yaşanan Ayaklanmaların Sosyolojik Nedenleri", *Sosyoloji Konferansları*, Sayı:46, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayını, İstanbul.
- Bayhan, Vehbi (2013). "Gençlik ve Postmodern Kimlik Örüntüleri- Üniversite Gençliğinin Sosyolojik Profili (İnönü Üniversitesi Uygulaması)", *Gençlik Araştırmaları Dergisi, Journal of Youth Research*, Sayı:1, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Bayhan, Vehbi (2014). "Üniversite Gençliğinin Sivil Toplum Kuruluşlarına Katılma Örüntüleri (İnönü Üniversitesi Uygulaması)", Editör: Dolunay Şenol ve Hasan Kala, *Uluslararası Gençlerde Demokrasi ve İletişim Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Ankara.
- Bayhan, Vehbi (2014a). "Milenyum veya (Y) Kuşağı Gençliğinin Sosyolojik Bağlamı", *Gençlik Araştırmaları Dergisi, Journal of Youth Research*, Sayı:3, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Bayhan, Vehbi (2015). "University Youth's Participation Patterns to The Society (Case of Inonu University)", *Contextual Approaches in Sociology* (Edit: A.E. Popa, H. Arslan, M.A. İçbay, T. Butvilas), Frankfurt: Peterlang Publication, 369-378.
- Bayhan, Vehbi (2016). "Türkiye'de Gençlik: Sorunlar, Değerler ve Değişimler", *Dünden Bugüne Türkiye'nin Toplumsal Yapısı*, (Editör: Memet Zencirkıran), 5. Baskı, Dora Yayınları, Bursa.
- Betil, İbrahim (2013). "Etkin bir Sivil Toplum Yansıması olarak Gönüllülük: Karşılaştığı Zorluklar ve Fırsatlar", *Türkiye'de Gönüllülük, Gönüllülüğün Rolünün ve Katkılarının Keşfedilmesi*, Birleşmiş Milletler Gönüllüleri (UNV) Yayınları, Ankara.
- Çarkoğlu, Ali ve Ersin Kalaycıoğlu (2015). *Türkiye'de ve Dünyada Vatandaşlık*, İstanbul: İstanbul Politikalar Merkezi.
- Diker, Alaaddin (2017). "Tahayyül ile Tasavvur Arasında-1", www.fikircografyasi.com, 16 Eylül 2017.
- Erdoğan, Emre (2001). "Türk Gençliği ve Siyasal Katılım Boyutları Bir Katılım Endeksi Denemesi", *Türk Gençliği ve Katılım*, International Republican Institute, Anı Düşünce ve Toplumsal Gelişim Derneği, Strateji-Mori, İstanbul.
- Gür, Emre ve Devin Bahçeci (2014). *Karşılaştırmalı Bir Analiz : Avrupa'da Gençlerin Katılımı ve Gençlik Politikası*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Şebeke Gençlerin Katılımı Projesi Kitapları No: 10, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 48, İstanbul.
- Habitat (2017). *Türkiye'de Gençlerin İyi Olma Hali Raporu*, Habitat Derneği, İstanbul, www.habitatderneği.org

- Hardt, Michael & Negri, A. (2012): *Duyuru*, (Çev: Abdullah Yılmaz), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Kılıç, Cem (2016). “Genç işsiz liginde Dünya tırmanışta Türkiye ‘daha iyi’”, *Milliyet Gazetesi*, 28.06.2016, (Erişim Tarihi: 15.09.2017).
- Kıray, Mübeccel (1995): “Siyasi Himayecilikten Dinsel Grup Himayeciliğine”, *Türkiye’de Toplumsal Değişim*, Yeni Yüzyıl Yay., İstanbul.
- Newman, Katherine S. (2012): *Accordion Family: Boomerang Kids, Anxious Parents & the Private Toll of Global Competition*, Beacon Press, Boston.
- Oktar, Selim (2001). “Demir Üçgen: Türkiye’de Gençliğin Katılımını Anlamak”, *Türk Gençliği ve Katılım*, International Republican Institute, Arı Düşünce ve Toplumsal Gelişim Derneği, Strateji-Mori, İstanbul.
- S-UN Fonu Gençlik Projesi (2010). İsviçre-UNDP (S-UN) Fonu Gençlik Projesi. Gençlik Katılımı ve Gençlik Politikaları İçin Öneriler, Ankara, 2010.
- Sencar, Özer; Sıtkı Yıldız (2010): *Türkiye’deki Üniversite Gençliğinin Profili*, Milli Türk Talebe Birliği (MTTB), İstanbul.
- TÜİK (2017a): İstatistiklerle Gençlik 2016, Ankara, 16 Mayıs 2017.
- TÜİK (2017). *İşgücü İstatistikleri, Haziran 2017*, 15 Eylül 2017, <http://www.tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=24631>
- UNDP (2008). İnsani Gelişme Raporu-Türkiye 2008: Türkiye’de Gençlik, Ankara.
- UNDP (2013). *Enhancing Political Participation of Youth Throughout the Electoral Cycle*,
- UNPD, New York, http://www.undp.org/content/dam/undp/library/Democratic%20Governance/Electoral%20Systems%20and%20Processes/ENG_UN-Youth_Guide-LR.pdf
- Vergin, Nur (1997). “Evrensel Değerler Karşısında Akrabanın Akrabaya Yaptığı”, *Yeni Yüzyıl*, 19.10.1997.
- Yılmaz, Volkan ve Devin Bahçeci (2014). *Gençlerin Siyasi Katılımı*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Şebeke Gençlerin Katılımı Projesi Kitapları No: 6, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları 465, İstanbul.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2018 • 6(14) • 35-46

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 25 Şubat 2018
 Kabul | 03 Nisan 2018

Türkiye’de Genç İşsizlik Sorunu ve Çözüm Önerileri

Ahmet Tayfur Akcan*

Öz

Uluslararası Çalışma Örgütüne göre 15-24 yaş arasındaki bireylerin işsiz kalması genç işsizlik olarak değerlendirilmektedir. Ancak dünya genelinde genç işsizlik yaş alt ve üst sınırı ülkelere göre farklılık göstermektedir. Bu sebeple ülkelere göre gençlere yönelik istihdam politikaları birbirinden farklı olabilmektedir. 2015 yılında yayımlanan Uluslararası Çalışma Örgütü raporuna göre, 2020 yılına kadar dünya genelinde işsizlik oranlarında artış beklenmektedir. Bu sebeple genç işsizliğin azaltılmasına yönelik politikalar önem kazanmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde Türkiye’deki gençlerin işsiz kalmasının nedenleri araştırılmıştır. İkinci bölümde genç işsizliğin azalması için uygulanan politikalara yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise Türkiye’de genç işsizliğin azaltılması için uygulanması tavsiye edilen işsizliği azaltmaya yönelik politikalar araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Genç İşsizlik, İstihdam Politikaları, Uluslararası Çalışma Örgütü, Türkiye.

* Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret Bölümü, Konya, tayfurakcan@hotmail.com

Abstract

International Labour Organization considered youth unemployment which is the unemployment of people between the ages of 15 and 24. However, the youth unemployment age differs from country to country in terms of upper and lower limits. For this reason, employment policies for young people may be different from country to country. According to the International Labor Organization report published in 2015, unemployment rates are expected to increase around the world by 2020. Therefore, reducing young unemployment is the common aim of economic policies. Policy-making to combat youth unemployment have gained importance because of Syrian refugees in Turkey and recorded levels of youth unemployment in the labor market. The first part of this study investigated the causes of unemployment for young people in Turkey. In the second part, policies to reduce youth unemployment were presented. The last part of the study devoted to the policies which aim at reducing unemployment in Turkey.

Keywords: Youth Unemployment, Employment Policies, International Labor Organization, Turkey.

1. Giriş

Türk Dil Kurumu'na göre yaşı ilerlememiş, gelişmesini tamamlamamış, genç haldeki özelliklerini koruyan dinç bireylere genç denilmektedir. Gençlerin ortak özelliği ise sürekli olgunlaşma süreci içinde olmaları ve kendi başlarına karar verme çabalarının artması olarak gözlemlenmektedir. Bu durumda da gençlerin ekonomik özgürlüklerinin kazanmaları devreye girmektedir. Ekonomik özgürlüğünü kazanmak isteyen genç bireyler emek arzında bulunarak iş aramaya başlarlar. İş gücü piyasasında oluşan emek arz fazlalığı, Türkiye gibi gelişmekte olan ve genç dinamik nüfusunun fazla olduğu ülkelerde işgücü piyasasının dengesini bozucu rol oynamaktadır.

Çalışmada öncelikle genç işsizlik genel ve teorik olarak değerlendirilerek genç işsizliğin nedenleri analiz edilecektir. İkinci olarak Türkiye'nin işgücü piyasasında genç işsizliğin genel durumu analiz edilecek ve son bölümde genç işsizliğin nedenlerine değinilerek azaltılması için politika önermelerinde bulunulacaktır. Çalışmada, önemi ve oranı giderek artan genç işsizliğin azaltılmasında farklı politika önermelerinde bulunulacağından, literatüre katkı sağlaması öngörülmektedir.

İşsizlik literatüründe genç işsizliği açıklamaya yönelik yaklaşımlar temelde 3'e ayrılmaktadır. Bunlar; Neoklasik yaklaşım, Keynesyen yaklaşım ve Shumpeterci yaklaşımdır (İzgi, 2012: 298-300). Neoklasik yaklaşım yeni iş pozisyonlarının az olmasından kaynaklı gençlerin iş bulamayarak işsiz kaldığını öne sürmektedir. Keynesyen yaklaşım ise genç işsizliğin temel nedenini istihdamdaki istikrarsızlıklar olarak açıklamaktadır. Son olarak Shumpeterci yaklaşım ise genç işsizliğinin nedenini işgücü piyasasındaki yapısal değişimler olarak açıklamaktadır.

Dünya genelinde genç işsizlikle başa çıkmak için farklı politikalar geliştirilmekte ve genç kavramını nitelendirmek için çeşitli yaklaşımlar gündeme gelmiştir. Her yaklaşımda farklı politikalar ve farklı yaş gruplarından söz edilmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü’nün genç işsiz tanımının genel geçer özelliğinde olmasına rağmen, dünya genelinde genç tanımlamalarında yaş alt ve üst grupları ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Bu durum ülkeler arasındaki genç işsizliği azaltma politikalarının da farklı olmasına neden olmaktadır. Bu sebeple dünya genelinde kapsayıcı genç işsizlikle mücadele politikaları genellikle arz etmemektedir. Bazı ülkelere göre genç işsizliği yaş alt ve üst sınırı şu şekildedir.

Tablo 1: Ülkelerin Genç İşsizlik Yaş Sınırları

Ülke	Yaş Aralığı
İngiltere	16-18
Kuzey İtalya	14-29
Güney İtalya	14-32
Avustralya	12-25
Malezya	15-40
Nijerya	6-30
Amerika	14-24
Türkiye	15-24

Kaynak: Karabıyık 2009: 296

Ülkelerin genç kavramlarının farklılaşması, dünya üzerinde genç işsizlikle mücadele politikalarının da farklılaşmasına neden olmuştur. Dünya genelinde genç işsizliğin başlangıç yaşının en düşük olduğu ülke Nijeryadır. Nijerya’da 6 yaşındaki bireyler genç işsiz statüsüne girebilmektedir. Avustralya’da ise genç işsizliğin başlangıç yaşı 12 olarak kabul edilmektedir. Genç işsizlik hesaplamalarında İtalya’da iki farklı yaş baz alınmaktadır. Ülkenin kuzey kesimlerinde genç kategorisinin üst sınırı 29 yaş kabul edilirken, ülkenin güney kesimlerinde üst yaş sınırı artarak 32 olarak kabul edilmektedir. Türkiye’de mevcut durumda genç işsizlik yaş aralıkları 1985-1989 yıllarını kapsayan 5. Beş Yıllık Kalkınma Planı’ndan (BYKP) sonra Uluslararası Çalışma Örgütü ile uyum arz etmektedir. 3. ve 4. BYKP’da 12-24 yaş arası işsizler genç işsiz kabul edilirken, 5. BYKP’da ise 15-24 yaş arasında olan işsizler genç işsiz statüsünde yer almaktadır.

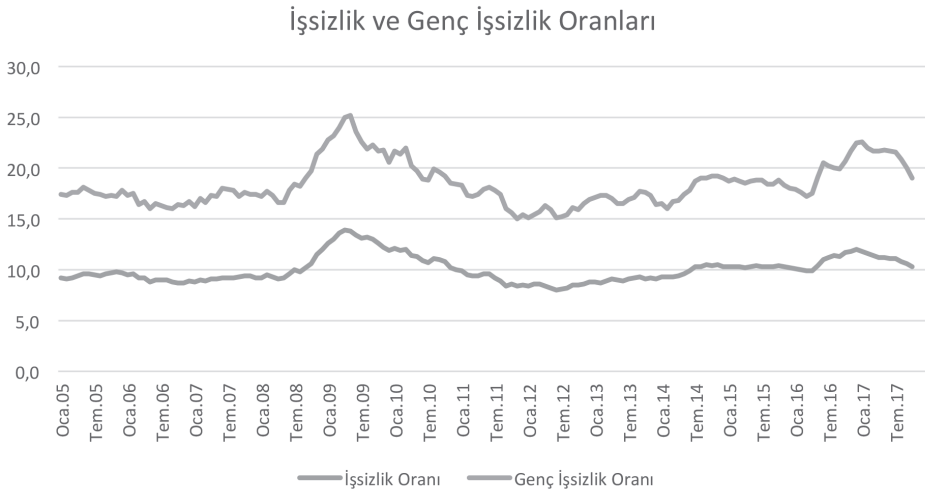
2. Türkiye’de Genç İşsizlik

Türkiye işgücü piyasası incelendiğinde kronik sorun niteliği taşıyan durum, nüfus artışının istihdam artışına oranla daha fazla gerçekleşmesidir. Bu nedenle büyüme oranları ile istihdam oranları paralel hareket etmemektedir (Sayın 2011: 34). Ekonomide ve özellikle işgücü piyasasında genç işsizliğin yüksek olması nedeniyle de ekonomik küçülme yaşan-

dığı yıllarda işsizlik oranında ciddi yükselmeler yaşanmaktadır. Ancak artan nüfusa paralel olarak meydana gelen demografik fırsat penceresinden yararlanmaya yönelik politikaların yaygınlaşması sonrasında, işgücü piyasası daha sağlam yapıya kavuşarak ekonomik büyümede süreklilik sağlanacaktır. Bu bakımdan genç işsizliği azaltmaya yönelik politikalar, sürdürülebilir ekonomik büyüme açısından önem kazanmaktadır.

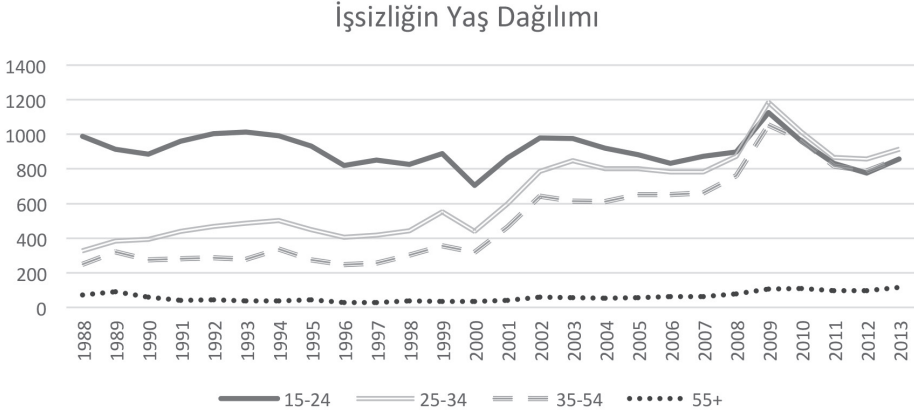
Genç işsizlikle mücadele ayrıntılı olarak ilk defa 1985-1989 yılları arasında geçerli olan Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında ayrıntılı olarak gündeme gelmiştir. Plan kapsamında yapılan analize göre 15-19 yaşları arası gençlerin %10,5'lik kısmı açık işsiz konumunda bulunmaktadır (Murat ve Şahin 2011: 449). Ayrıca genç işsizliğin çözümü için milli gelir artışını sağlayacak ve aynı zamanda yeni iş olanakları oluşturacak yatırımlara öncelik verilmesi kararlaştırılmıştır (Biçerli 2004: 276). Yeni iş olanakları oluşturulan yatırımların artmasıyla öncelikle genç işsizlik daha sonra da genel işsizlik oranlarında düşüşün yaşanması amaçlanmıştır.

Grafik 1: Türkiye'nin İşsizlik ve Genç İşsizlik Oranları

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafik 1'de Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2005 yılı Ocak ayı ile 2016 yılı Aralık ayı arasında aylık olarak mevsimsel etkilerden arındırılmış işsizlik ve genç işsizlik oranları görülmektedir. Her dönem için genç işsizlik oranı, genel işsizlik oranından yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum Türkiye'nin demografik fırsat penceresinden yararlanamadığını göstermektedir.

Grafik 2: Türkiye’de İşsizlerin Yaş Dağılımı

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Grafikte 1988-2013 yılları arasında Türkiye’nin işsizlerinin yaş dağılımları verilmektedir. Grafiğinin sonunun 2013 yılında bitmesinin sebebi TÜİK’in 2013 yılından sonra işsizlerin yaş dağılımını açıklamamıştır. TÜİK verilerine göre 1988-2013 yılları arasında; 2008 yılında yaşanan Küresel Mortgage Krizine kadar 15-24 yaş arasındaki gençlerde işsizlik oranı diğer yaş gruplarından fazladır. 1988-2013 yılları arasında ise her dönem için 55 yaş üstü nüfusta işsizlik oranı, diğer yaş gruplarına göre en düşük konumdadır. Ayrıca her dönem için 35-54 yaş arasındaki nüfusta işsizlik oranı, 25-34 yaş arası nüfustaki işsizlik oranından düşük olduğu gözlemlenmektedir.

Grafikte dikkat çeken diğer bir ayrıntı ise 2000 Kasım ve 2001 Şubat krizleri sonrasında 25-34 yaş grubu işsizlerin sayısındaki sert artıştır. 3 ay arayla yaşanan bu krizlerin diğer ekonomik krizlerden farkı, kriz sonrası işsiz kalan bireylerin eğitim durumudur. Önceki krizlerde ilk işsiz kalan vatandaşlar eğitim durumu düşük, kalifiye olmayan ve genellikle genç işsiz statüsünde olan vatandaşlardır. 2001 krizi finansal kriz olduğu için, işsiz kalan vatandaşlar genellikle en az lisans mezunu finans sektöründe aktif çalışan 26-34 yaş arası vatandaşlardır. Gerçekleşen bu durum işsizlik literatürüne “Kriz İşsizliği” olarak geçmiştir.

3. Genç İşsizliğin Nedenleri

Türkiye’de genç işsizlik oranının fazla olmasının temelde beş nedeni vardır. Bunlar nüfus kaynaklı, eğitim kaynaklı, işgücü piyasası (göç vs.) kaynaklı (Murat ve Şahin 2011 :325), küreselleşme kaynaklı ve devlet yapısından kaynaklı (Toprak ve Demir 2001: 11) sorunlar olarak sıralanabilir.

Türkiye’de nüfus yapısından kaynaklı olarak genç nüfus ve tarım ile uğraşan nüfusun fazlalığı gösterilebilir. Özellikle ülkenin doğu kesimlerinde genç nüfus artış hızının fazla olması ve girişimciliğin az olması sebebi ile ülke içi göç hareketlerinin tetiklenmesi, genç işsizliğin artmasını sağlamaktadır. Tarım ile uğraşan nüfusun fazla olması da özellikle miras sonucunda tarım alanlarının bölünmesi ve yetersizliği genç işsizliği ve iç göçü artıran nedenlerdendir.

Eğitim sisteminin statik yapıya kavuşamaması ve reel sektörün ihtiyaçlarını karşılayamaması genç işsizliğin artmasında önemli rol oynamaktadır. Bu durumun aşılması için hayat boyu öğrenme sürecinin eğitim sisteminin her dönemine yayılması ve gerekli desteklemlerin sağlanması gerekmektedir.

Diğer bir sebep ise işgücü piyasasında devlet kaynaklı sebeplerdir. Devlet kaynaklı temel sorunlar, uygulanan istihdam ve işsizlik politikalarının yeni boş pozisyonlar oluşturmaya ve gençlere yönelik olmaması olarak gösterilebilir. Bu temel dayanak altında ise bazı alt sebepler vardır. Bunlar;

1. Siyasal istikrarsızlık,
2. Koalisyon hükümetlerinin zayıflığı,
3. İşgücü piyasası ile çelişen yasal düzenlemeler,
4. Kurumsal düzenlemelerdeki eksiklikler,
5. Tasarruf mevzuatına verilen güvencenin uzun sürmesi ,
6. Borçlanmanın iç piyasadan yapılması,
7. Hatalı kur politikaları ,
8. Müdahaleci devlet politikalarının finansmanlarının kamu bankalarından sağlanması olarak sıralanmaktadır.

Genç işsizliğin artmasındaki en önemli nedenlerden biri küreselleşmedir. Küreselleşme ile birlikte dünya üzerinde talep edilen işgücünün niteliğinde değişimler olmaktadır. Bilginin öneminin arttığı işgücü piyasasında, niteliksiz işgücüne talep azalmaktadır. Bu durum aynı zamanda yeni iş pozisyonlarının doğmasına da sebep olmaktadır. Dolayısıyla istihdam politikaları ve eğitim politikalarının paralellik göstermesi gerekmektedir (Çondur ve Bölükbaş 2014: 80). Birbirinden bağımsız belirlenen istihdam ve eğitim politikalarının etkinliği de azalmaktadır. Ancak Türkiye’nin istihdam yapısı incelendiğinde, tarım ekonomisinin ekonomide ağırlığının fazla olması sebebi ile küreselleşmenin etkisinin işgücü piyasasında yeterince gerçekleşmediği görülmektedir. Tarım ekonomisinde makineleşmeye geçişin nispeten daha yavaş olması bu durumun nedeni olarak gösterilebilir.

Küreselleşmenin genç işsizlik üzerindeki diğer etkisi de istihdam oluşturmayan büyüme ile olmaktadır. Bu durumun temel sebepleri ise imalat sanayinin yeterince gelişmemesi, finans sektörünün ekonomide ani yükselişi ve belirleyici sektör konumuna gelmesi ve konut yatırımlarının ekonomideki ağırlığının artmasıdır (Mütevelliöğlu v.d. 2010: 210). Özellikle dış ticaret dönüşümü sonrasında ithal ikameci sanayileşme stratejisinin terk edilmesi

ve ihracata dönük sanayileşme stratejisinin benimsenmesi ile imalat sektörünün önemi artmıştır. Ancak altyapı ve diğer sıkıntılar sebebi ile imalat sanayisinde yeterli gelişme kaydedilememiştir. Bu durum da yeni iş olanaklarının açılmasını güçleştirmiştir.

Ekonomide yatırımların öneminin artmasıyla finans sektörünün belirleyiciliği de artmıştır. Finans sektörü hacim olarak fazla ancak istihdam pozisyonu oluşturma potansiyeli az olan sektörlerden olduğundan istihdam pozisyonlarının oluşmasında beklenen etki yaşanmamıştır. Diğer etki ise konut yatırımlarının ekonomide sürekli artan konuma gelmesinden kaynaklanmaktadır. Konut yatırımları genellikle kalifiye olmayan beden gücüne dayalı istihdamı artırmaktadır. Ayrıca konut sektörü devamlılığın sağlanmasının zor olduğu sektörlerden biridir. Bu sebeplerle konut sektörünün diğer sektörlerden daha fazla büyümesi, uzun dönemde işgücü piyasasına olumsuz olarak yansıma potansiyeli taşımaktadır.

İşgücü piyasasındaki bu dengesizlik oluşturacak etmenler genç işsizliği iki farklı yolla etkilemektedir. Birincisi dengesiz sektörel gelişme, ikincisi ise istihdam oluşturmayan büyümedir. İşsizlik ve işgücüne katılım oranlarındaki değişim de genç işsizliği etkilemektedir. İşsizlik oranlarındaki artış hem nominal hem de reel olarak genç işsizliğin artmasına neden olmaktadır. İşgücüne katılım oranlarında gerileme ise sadece nominal olarak genç işsizliğin azalmasına sebep olmaktadır. Ekonomik konjonktürdeki sıkıntı ortadan kalktığında bireylerin iş bulma konusundaki inançlarının tekrardan kazanmaları, genç işsizliğin ve işgücüne katılım oranının artması sonucunu doğuracaktır. Bu durumda genç işsizliğin azaltılması için yürütülen politikaların başarısının sorgulanmasına sebep olacaktır.

Genç işsizlik oranlarının yüksek olmasının işgücü piyasasından kaynaklı nedenlerinin başında dengesiz göç hareketleri gelmektedir. Gelişen ulaşım olanaklarına tarımda makineleşmenin etkisiyle azalan emek talebi de eklenince kırsal kesimde açığa çıkan işgücü arz fazlası göç hareketliliğini artırmaktadır. Bu durum toplumsal değişim sürecini başlatmış ve işgücü piyasasının dengesinin bozulmasına neden olmuştur (Yüceol 2011: 34). Söz konusu etkene 2011 yılında başlayan ve kısa sürede iç savaş halini alarak kitlelerin uluslararası göçüne sebep olan Suriye olaylarının eklenmesiyle Türkiye işgücü piyasasında göç faktörünün etkisi daha derin hissedilmiştir.

Tablo 2: Suriyeli Sığınmacı Sayıları

YILLAR	Sığınmacı Sayıları
2011	0
2012	14,234
2013	224,655
2014	1,519,286
2015	2,503,549
2016	2,834,441
2017	2,978,995

Kaynak: Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

Suriye meselesinde Türkiye'nin uyguladığı açık kapı politikası 2017 yılı başında kayıtlı olan yaklaşık 3 milyon Suriyeli sığınmacının Türkiye'ye yerleşmesini sağlamıştır. Bu sayıya kayıtlı olmayan diğer Suriyeli sığınmacıların eklenmesi ile durumun ciddiyeti daha iyi anlaşılmaktadır. Suriyeli sığınmacılarda temel sıkıntı, herhangi bir sebeple kendilerine ayrılmış kampların dışında kalan ve doğrudan işgücü piyasasında emek arz eden sığınmacılardan kaynaklanmaktadır. Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre 2017 yılı başında kayıtlı Suriyeli sığınmacıların yalnızca %9,3'lük kısmı kamplarda yaşamaktadır. Kalan Suriyeli sığınmacılar Türkiye'nin çeşitli yerlerine göç ederek hayatlarını idame ettirmektedir.

Tablo 3: Suriyeli Sığınmacıların Cinsiyet ve Yaş Dağılımı

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
0-14	574,378	535,399	1,109,777
15-24	386,236	306,522	692,758
25-34	297,323	232,810	530,133
35-44	164,257	143,323	307,580
45-54	94,321	88,434	182,755
55-64	47,879	48,194	96,073
65+	28,463	31,451	59,914
Toplam	1,592,862	1,386,133	2,978,995

Kaynak: Türkiye Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

Ayrıca Suriyeli sığınmacıların büyük bölümü 24 yaşından küçük olduğundan genç işsizliğin artmasına sebep olmaktadır. Yukarıdaki tabloda Türkiye'ye sığınan Suriyelilerin cinsiyet ve yaşlara göre dağılımı bulunmaktadır. Toplam sığınmacıların yaklaşık %60,5'lik kısmı 24 yaşının altındadır. Suriyeli sığınmacıların büyük bölümünün genç olması da genç işsizliğin artmasında önemli rol oynamaktadır.

4. Genç İşsizliğin Çözümüne Yönelik Politika Önermeleri

Genç işsizliğin çözümünde konjonktürel nedenlerden ve yapısal nedenlerden kaynaklanan işsizlik olmak üzere iki temel etmen vardır. Konjonktürel nedenlerden kaynaklanan genç işsizliğin çözümü için talep yönlü, talebi destekleyen politikalarla çözüm üretilmektedir. Yapısal nedenlerden kaynaklı genç işsizliğin çözümünde ise arz yanlı politikaların uygulanması gerekmektedir (Çetinkaya 2010: 55). Bu durumların konjonktürden kaynaklı nedenleri geçici nedenlerken, yapısal nedenler kalıcı neden olarak kabul edilmektedir. Konjonktürel dalgalanmalar dış kaynaklı sorunlardır. Bu durumda dış talep kısılacığından üretim olumsuz etkilenecektir. Bu etkinin ortadan kaldırılması için azalan dış talebin devlet tarafından uygulanan politikalarla ikame edilmesi gerekmektedir. Yapısal nedenlerden kaynaklı sorunların aşılması için ise üreticilerin desteklenmesi ve boş pozisyonların oluşturulması gerekmektedir.

Türkiye’de üniversite sayısı ve öğrenci kontenjanları sürekli artma eğilimi gösterdiğinden genç işsizlik oranları olduğundan daha düşük seviyede çıkmaktadır. Yükseköğretim eğitim seviyesi arttıkça bireysel ve toplumsal gelişme de artmaktadır (Üstün v.d. 2014: 201). Bu durumun yanında okuyan birey işsiz olarak değerlendirilmediği için genç işsizlik oranları düşük çıkmaktadır.

İşsizlik en önemli sosyo-ekonomik problemlerden biridir. Mevcut ekonomik sıkıntılar arasında, diğer problemlerden daha öncelikli hale gelmektedir (Ener, Balan ve Kurt 2015: 84). Problem olarak değerlendirildiğinde, sosyal olmasının yanında ekonomik etkileri de mevcuttur. Bu sebeple çözümü için sosyal politikaların yanında ekonomik politikalar da uygulanmaktadır. Genç işsizlikle mücadele politikaları kapsamında Türkiye’de iki çeşit politika uygulanmaktadır. Genç işsizlikle mücadele için sosyal problemlere yönelik uygulanan politikalar pasif politika olarak adlandırılırken, diğer problemlerin çözümü için uygulanan politikalar aktif politikalar olarak adlandırılmaktadır (Bayraktar ve İncekara 2013: 27-28). Aktif ve pasif politikalar yıllar ve değişen konjunktür itibarı ile değişse de temel olarak şu şekilde sınıflandırılabilir.

İŞKUR, yürüttüğü aktif istihdam politikalarını, Avrupa Birliği’ne uygun olarak sürdürmektedir. Özellikle OECD ülkelerinde yürütülen politikalardan yararlanarak politikalarını belirlemektedir. OECD ülkeleri işsizlikle mücadele programlarını 7 grupta toplanmaktadır (Ay 2012: 331).

- Devletin işçi ve işveren eşleştirme ve danışmanlık hizmetleri verilmesi,
- Mesleki eğitim verilmesi,
- Sübvansiyon edilmiş istihdam,
- Gençlere yönelik uygulanan istihdam politikaları,
- Engellilere yönelik uygulanan istihdam politikaları,
- İşsizlik sigortası uygulaması,
- Erken emeklilik uygulaması

olarak sıralanmaktadır.

İlk 5 madde aktif politikalar kategorisinde yer alırken, 6. ve 7. maddeler ise pasif politikalar kategorisinde yer almaktadır. Pasif politikaların ortak özelliği politika uygulama maliyetinin yüksek ve kişiyi uzun zaman sonra tembelliğe alıştıran politikalar olmasıdır. Aktif istihdam politikaları ise eğitim destekli olduğundan kalifikasyonu arttırmakta ve uzun dönemli kalıcı çözümler sunmaktadır. Aktif istihdam politikaları istihdam olanaklarının oluşmasına yardımcı olur, kalıcıdır, üretimi teşvik etmektedir. Aktif istihdam politikalarının hedef kitlesi daha çok gençlere yöneliktir. Bu sebeplerle genç işsizlikle mücadelede uygulanabilecek en etkilili politikalarından olmaktadır.

Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri istihdam fonlarının genellikle emek arz eden işçilerin eğitime ve kalifikasyonlarına ayırmaktadır. Bu alana yatırımın başlıca amacı, iş gücü verim-

liliğinin yükselmesi ve çalışanların iş pozisyonlarında kalıcı hale gelmesidir. İş gücünde verimlilik artışı, iş gücü talebini azaltacağından, iş gücü arz ve talep dengesini bozucu etki yapabilir (Just 2004: 594). Bu sebeple işsizlik oranlarında yaşanan artışlar yatırımların sosyal etkilerini gündeme getirir. Bu etkilerden kaçınmak için Türkiye'nin Avrupa Birliği'nden daha farklı politika belirlemesi gerekmektedir. Belirlenen gençlere yönelik politikaların temel hedefi verimliliği artıracak politika olmamalı aksine işgücü talebini artıracak mahiyette olmalıdır.

Türkiye'nin genç nüfusunun dinamik yapısı Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının (UNDP), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Dünya Bankası'nın da gündemine gelmiştir. Söz konusu kuruluşlar Türkiye'nin işgücü piyasasını ayrı ayrı araştırmış, araştırma sonuçlarına göre genç istihdamı artırmaya yönelik değerlendirmelerini ve tavsiyelerini içeren raporlar yayınlamışlardır. Raporların ortak özellikleri, Türkiye işgücü piyasasının Demografik Fırsat Penceresine sahip olduğu ancak demografik fırsat penceresinden yeterince yararlanamadığı sonucuna ulaşılmasıdır. Bu raporlarda Türkiye işgücü piyasasına yönelik bazı tavsiyelerde bulunmuştur (Torun ve Arıca 2011: 175). Bu tavsiyelerden bazıları şu şekildedir;

- Doğrudan gençliğe yönelik istihdam politikaların yasalarla güvence altına alınması,
- Genç istihdam politikalarının Avrupa Birliği İstihdam Stratejisi ile uyumlu olmasının sağlanması,
- Kariyer danışmanlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- Başarısız olan gençlere ikinci fırsatın tanınması,
- İstikrar paketlerinde gençlere yönelik istihdam politikalarına ayrıntılı yer verilmesi

şeklinde sıralanmaktadır.

Bu tavsiyeleri değerlendiren İŞKUR, aktif istihdam politikalarını şekillendirmiştir (Ay 2007: 87). İŞKUR tarafından uygulanan aktif istihdam politikaları;

- İstihdam garanti olduğu nitelikli işgücü eğitim kurslarının açılması,
- İş kurmak isteyenlere ücretsiz eğitim verilmesi,
- Meslek sahibi olanlara yönelik meslek geliştirme kurslarının açılması,
- Hükümlülerin iş hayatına girmelerini sağlayacak kursların açılması,
- İşsizlik sigortasından fonlanan, işsizlere yönelik çeşitli kursların oluşturulması

şeklinde sıralanmaktadır.

Genel olarak genç işsizliğin azaltılması için ülke genelinde eğitim reformu, meslek danışmanlığı, girişimciliğin artırılması, gençlere ve genç istihdamının artırılmasına yönelik vergi muafiyetleri ve devlet sübvansiyonlarının bir bütün olarak uygulanması gerekmektedir.

İşsizliğin yol açtığı psikolojik sıkıntılar gençlerde daha yaygın görülmektedir. Özellikle işsizlik ile boşanma, bağımlılık oluşturan madde tüketimi, suç oranları ve intihar arasında korelasyon olduğu söz konudur (Kelleci ve Türk 2016: 14). Söz konusu psikolojik sorunlar da ekonomik kalkınmanın önüne engel teşkil etmektedir. Genç işsizliğe yönelik uygulanan politikalarda başarı sağlanması, ekonomik kalkınma politikalarının da başarı oranını arttıracaktır. Bu sebeple genç işsizliğe yönelik uygulanan politikaların etkileri başta ekonomik büyüme ve kalkınma olmak üzere birçok alanda kendini gösterecektir.

İşsiz kalan her bir birey devletin vergi gelirinin düşmesine ve toplam tüketim miktarının azalmasına sebep olmaktadır (Aydın 2017 :4). Her iki yolla da ekonomik büyüme açısından olumsuz etki oluşmaktadır. Dolayısıyla genç işsizliğin azalması için uygulanacak vergi politikalarında, devletin her ilave genç istihdam üzerinden alacak olduğu vergileri sıfırlasa bile, genç istihdamın artmasıyla toplam talebin artması sağlanacaktır. Toplam talebin artması da alternatif vergi gelirleri artacağından, ekonomiyi pozitif etkileyecektir. Bu sebeple genç işsizliğin azalması için vergi politikaları da genç istihdamı özendirerek mahiyette olmasını gerekmektedir.

5. Sonuç

Genç işsizlik oranlarının yükselmesi başta Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri olmak üzere gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ülkelerin ortak sorunu haline gelmektedir. Ancak Türkiye gibi gelişmekte olan ve genç, dinamik nüfus yapısına sahip olan ülkelerde genç işsizlik sorunu daha da önemli sorun haline gelmektedir. Genç işsizlik oranlarını düşürmek için her ülke ya da ülke topluluğu kendine uygun politika ve strateji geliştirmektedir. Ancak ülkelerin nüfus dinamikleri, ekonomik durumları ve genç kavramına bakışları farklı olduğundan genç işsizlikle mücadele de ortak politika ve stratejiler geliştirilememektedir.

Türkiye’nin son dönemlerde genç istihdamını azaltan ve genç işsizliğini arttıran en önemli faktör Suriyeli sığınmacıların ülke işgücü piyasasına kontrolsüz ve ani girişleri olmuştur. Bu kapsamda alışlagelmiş işsizliği azaltma politikalarından farklı olarak, göç faktörüne yönelik politikaların uygulanması işsizlik oranlarının azaltılması açısından öncelik kazanmaktadır. Suriyeli sığınmacıların işgücü piyasasına kontrolsüz girme sorunu aşıldıktan sonra, işgücü piyasasında özellikle gençlere yönelik emek arzı fazlası ortadan kalkacak ve genç işsizlik oranlarında gerileme görülecektir. Bu şekilde işgücü piyasasında denge noktasına yaklaşılabilecektir.

Genç işsizlik oranlarında kalıcı azalma için ülke içerisinde işgücü piyasasında dengesizlik oluşturan faktörlerin de ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikle gençlere yönelik verilen eğitim politikaları yeniden düzenlenmelidir. Reel sektör beklentileri ile eğitim sisteminin çıktılarını aynı paydada toplanabilmesi için yürütülen politikaların başarılı sonuç vermesi, gençlerin eğitimleri sonrasında ilgili oldukları sektörlerde boş pozisyonlara yerleşmelerini mümkün kılacaktır.

Ülke içerisinde işgücü piyasasında dengesizlik oluşturan diğer etken ise dengesiz göç hareketleridir. Özellikle kırsal bölgelerde ücretsiz aile işçisi olarak çalıştırılan gençlerin eğitim hayatları aksamaktadır. Bu durum da bireyin ilerleyen dönemlerde işsiz kalmasına sebep olmaktadır (Günaydın ve Çetin, 2015: 23). Ülke içerisinde uygulanan göç politikalarının, istihdam politikalarının ve eğitim politikalarının birbiri ile uyumlu olması genç işsizlik ve genel işsizliğe yönelik kalıcı başarının sağlanmasını sağlayacaktır.

Eğitim sistemi ile işgücü politikalarının uyumu sağlandıktan sonra, işgücü piyasasında en önemli engel boş iş pozisyonlarının oluşturulması gelmektedir. Yeni işletmelerin kurulması ve sektörel canlanmayı sağlayacak politikalar ile bu sıkıntı da aşılabilecektir. Bu politikaların başında ise girişimciliği destekleyen, yeni iş kurmayı özendiren politika ve stratejiler gelmektedir. Bu kapsamda İŞKUR'un uyguladığı aktif istihdam politikalarının nitelik ve niceliğinin arması gerekmektedir.

İşgücü piyasasında kalan son önemli engel ise piyasa katılıklarıdır. İşe alma ve işten çıkarma prosedürlerindeki fazlalık ve maliyetler, işgücü talep edenleri kayıt dışı istihdam başta olmak üzere çeşitli alternatif alanlara yönlendirmektedir. İşçi çıkarma maliyelerinde azalma yaşanması işgücü piyasasına hareketlilik getirecek ve bireylerin istedikleri işe daha kolay girmelerini sağlayacaktır.

Ülke genelinin sıkıntılarının analiz edilip uygun politikaların geliştirilmesi işgücü piyasasında beklenen etkinin görülmesini hızlandırılacaktır. Bu sebeple aktif işgücü politikalarının daha kapsamlı ve büyük ölçekle uygulanmasının önemi artmaktadır. Diğer politikalarla uyumlu geliştirilen işgücü politikaları ve Suriyeli sığınmacıların işgücü piyasasındaki etkilerinin de azalması ile başta genç işsizlik oranları ve paralelinde işsizlik oranlarının gerilemesi muhtemeldir. Bu kapsamda atılacak her adım genç istihdam olanaklarının oluşturulmasını sağlayarak, genç işsizliğin gerilemesine katkı sağlayacaktır.

Copyright © 2018 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2018 • 6(14) • 47-54

ISSN 2147-8473

Received | 25 February 2018

Accepted | 03 April 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Youth Unemployment Problems and Solutions in Turkey

Ahmet Tayfur Akcan*

In this study, primarily, the causes of the young unemployment will be analysed by evaluating it in general and in a theoretical framework. Secondly, the general situation of the young unemployment in Turkey's labour market will be analysed and lastly the causes of the young unemployment will be mentioned so as to make political suggestions to decrease its level. Since the study will offer political suggestions concerning the decrease of continuously increasing unemployment, it is foreseen to make a contribution to the literature.

In the unemployment literature, the approaches concerning the explanation of young unemployment are mainly divided into three. These are the Neo-classical Approach, the Keynesian Approach, and the Shumpeterian Approach. Neoclassical Approach suggests

* Dr., Necmettin Erbakan University, Faculty of Applied Sciences, International Trade Department, Konya, tayfurakcan@hotmail.com

that young people remain unemployed because of the lack of new job positions. Keynesian Approach, on the other hand, explains the main reason of unemployment with the inconsistencies in the employment. Lastly, the Shumpeterian Approach explains unemployment with the structural changes in the labour market.

The struggle with the young employment has come to the fore in the 5th Five-year Progress Plan which is valid between the years 1985-1989. According to the analysis of the context of the plan, the 10% of 15-19 year-old young people are unemployed (Murat and Şahin 2011: 449). Additionally, within the framework of the plan, it was decided that the priority would be given to the investments which would both provide an increase in the domestic income and form new job opportunities at the same time (Biçerli 2004: 276). With the increase of new investment opportunities, it was aimed to lead to a decrease in especially the young unemployment and then in the unemployment in general.

There are five reasons of the high percentage of young unemployment in Turkey. These can be listed as population-based, education-based, labour-market based (Murat and Şahin 2011: 325), globalization-based and state structure-based (Toprak ve Demir 2001: 11) problems.

The excess of the population engaged in farming can be given as an example to the population-based problems. Especially the migration movements triggered by the rapid increase of the young population in Eastern parts of the country and of the lack of entrepreneurship lead to an increase in the young unemployment. The enormity of the population engaged in farming, the division of the agricultural area during the portion of the inheritance and insufficient agricultural areas are also the reasons of internal migration and young unemployment.

The fact that the education system cannot achieve a statically competent system and that it cannot meet the needs of real sector plays an important role in the acceleration of the unemployment. In order for this problem to be overcome, life-long learning system should be expanded to every period of the educational system and necessary supports should be sustained.

Another reason of the unemployment is state-based factor in the labour market. The policies applied concerning employment and unemployment do not aim at arranging new empty positions for the young people and this can be shown as an example to the state-based main reasons. The following reasons lie under state-based causes:

1. Political inconsistency
2. Weakness of the coalition governments
3. Legislative regulation contradicting with the unemployment policies
4. Shortcomings in institutional regulations
5. The guarantee period given for the saving deposits lasts long
6. The domestic market borrowings
7. Deficient rate policies
8. The finance supplement of the interventionist state policies by the public banks.

One of the most important reasons lying behind the young unemployment is globalization. With the influences of globalization, there have been changes in the quality of the requested labour force all over the world. The request for unskilled labour decreases day by day at the labour market in which the importance of knowledge raises day by day. This situation leads to new employment positions. Therefore, a parallelism is necessary between employment and educational policies. (Çondur and Bölükbaş 2014: 80). Another impact of globalisation on the young unemployment is through the growth which does not provide employment. The main reasons of this situation are the results of the fact that manufacturing industries cannot sufficiently develop, the finance sector has become the main determinative sector in the economy and the increase of the weight of residential investments in the economy (Mütevelliöğlu et al. 2010: 210).

These factors which would lead to an imbalance in the labour market affect young unemployment in two different ways. First one is the imbalanced sectorial development and the second is growth without employment. Unemployment and the changes in the employment participation rates also affect the young unemployment. The increase in the unemployment rates leads to the increase of the young unemployment both nominally and in real terms. The regression in the labour force participation rates, on the other hand, only nominally leads to a decrease in the young unemployment. The disappearance of the problem in the economic conjuncture will lead to the regaining of the belief in the possibility of finding a job for individuals and an increase in the labour force participation rate. This situation will lead to an interrogation of the success of the policies executed for reducing young unemployment.

Among the labour market-based causes of the high percentage of unemployment rates, the unbalanced migration moves come in the first order. The need for labour force supply which occurs as a result of the developing transportation opportunities and a decrease in the demand for labour in relation to the mechanisation in agriculture increases the migration mobility (Yüceol 2011: 34).

In the Syria context the open-door policy of Turkey has resulted in the registered settlement of 3 million Syrian refugees in Turkey. If the number of unregistered Syrian refugees to this overall number, the severity of the situation can better be understood. The main problem about the Syrian refugees is due to the ones who do not settle in the camps and directly offer their labour force to the market. According to the data taken from Turkish Immigration Authority Head Office, only 9.3% of registered Syrians live in the camps at the beginning of 2017. The remaining part have migrated to various parts of Turkey and sustain their lives there.

In the solution of the young unemployment problem there are two factors related to conjectural and structural reasons. For the solution of conjectural reason-based young unemployment, the solution is formed with demand-side policies. For the structure-based young unemployment, on the other hand, supply-side policies are necessary (Çetinkaya 2010: 55). While the conjecture-based causes of these situations are accepted to be temporary reasons, the structural ones are accepted to be permanent. Conjectural fluctuations are exterior problems.

Within the scope of fighting against unemployment policies, two policies are issued in Turkey. While the policies directed against social problems are defined as the passive policies, the policies directed towards the solution of other problems are defined as active policies (Bayraktar and İncekara 2013: 27-28). Although the active and passive policies change in time, they can be classified as the following:

İŞKUR issued its employment policies in accordance with the European Union and defines its policies especially with the help of OECD countries. OECD countries classify their fights against unemployment in seven main groups (Ay 2012: 331):

- The matching-up of the employee and the employer as well as counselling service should be executed by the state.
- Giving vocational education
- Subsidized unemployment
- Employment policies for young people

- Employment policies directed for the handicapped
- Unemployment insurance application
- Early retirement application

While the first 5 articles can be categorized under the title of active policies, the articles 6 and 7 can be categorized as passive policies. The common trait of the passive policies is that the application cost is high and they make the individual get used to laziness after a while. Active employment policies, on the other hand, suggest long term solutions by increasing education-supported qualification.

The dynamic structure of Turkey's young population became a current issue for the UNDP, ILO and the World Bank. These institutions have made a research on the Turkish labour force market and published reports on the evaluations and suggestions concerning the increase of young employment. The common point of their reports is that Turkish labour force market has Demographical Opportunity Framework but that it cannot sufficiently benefit from it. In these reports advices have been presented concerning the Turkish labour force market (Torun and Arıca 2011: 175). Some of those advices are as follows:

- Securing the employment policies directed for young people with the help of legal legislations.
- Making sure that young employment policies are in accordance with the European Union Employment strategies.
- Intensification of career consultancy service
- Giving a second chance to the unsuccessful youngsters
- Giving place to employment policies in a detailed way in the stabilization programmes

Taking these advices into consideration, İŞKUR has reshaped its employment programmes (Ay 2007: 87). These active employment policies are:

- Opening qualified labour force education programmes which guarantee employment.
- Giving free education for individuals
- Opening labour developing courses for employed people

- Opening courses which would provide previously convicted persons job opportunities
- Opening various courses for the unemployed people who are funded by unemployment insurance.

To reduce the young unemployment level in general, the education reform, career counselling, increasing the entrepreneurship, tax immunities and state subventions should be applied as a whole.

The psychological problems caused by unemployment are more frequently seen in young people. There's an apparent correlation between unemployment and divorce, substance addiction, criminality rates and suicide (Kelleci and Türk 2016: 14). These kinds of psychological problems constitute an impediment for the economic development.

The most outstanding factor that has decreased young employment and increased young unemployment in the last period has been the uncontrolled and sudden entrance of Syrians into the country's labour force market. In this context, apart from the conventional unemployment reducing policies, the application of the policies concerning the migration gains importance. After overcoming the problem of uncontrolled entrance of the Syrian refugees, labour surplus will be destroyed and there will be a regression in the young unemployment rates. In this way, an equilibrium point in the labour force market will be achieved.

For a permanent decrease in the young unemployment proportions, the factors leading to the imbalance in the domestic labour force market should be eliminated. In this context, primarily, educational policies concerning young education should be reoriented. The overlap of the real sector expectations and educational system outputs would enable young people to occupy the empty positions in a related sector after their education.

Another factor leading to an imbalance in the country's labour force market is unbalanced migration mobility. Especially the education of young people living in the rural region is limited which leads to an unemployment of the individual in the following years. (Günaydın and Çetin, 2015: 23). The coherence of the migration policies, employment policies, and education policies in the country will provide a permanent success in reducing the young unemployment.

After sustaining a coherence between the education system and the labour force policies, the problem of the necessity of creating empty employment positions in the market should be solved. With the help of forming new businesses and policies directed

towards sectorial revival, this problem would be surpassed, too. The leading of these policies are policies and strategies which support and encourage entrepreneurship. In this direction, the active employment policies issued by İŞKUR should be improved in both quality and quantity.

The last important obstacle in the labour force market is market solidity. The cost and amount of procedures concerning recruitment and dismissal lead the labour demanders to illegal employment and other alternative solutions. A decrease in the costs of dismissal will bring mobility into the labour market and will let people to start a job they would like to be employed in.

Kaynakça/References

- Aydın, A. (2012). Genç İŞsizliği Sorununun Almanya ve Türkiye Mesleki Eğitim Sistemi Çerçevesinde Değerendirilmesi, *Sosyal Güvenlik Uzmanları Derneği Sosyal Güvence Dergisi*, 6(11), 1-23
- Ay, A. (2007) Türkiye Ekonomisi Mokra Ekonomik Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Çizgi Kitapevi*, Konya.
- Ay, S. (2012). Türkiye'de İŞsizliğin Nedenleri: İstihdam Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 19(2), 321-341.
- Bayraktar, S. İncekara, A. (2013), Türkiye'nin Genç İŞsizlik Profili, *Çalışma İlişkileri Dergisi*, 4(1), 15-38
- Biçerli, M. K. (2004), İŞsizlikle Mücadelede Aktif İstihdam Politikaları, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları,
- Çetinkaya, E. (2010) Genç İŞsizliğin Teorik Açıklamaları, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 58, 45-57
- Çondur, F. Bölükbaş, M. (2014), Türkiye'de İşgücü Piyasası ve Genç İŞsizlik- Büyüme İlişkisi Üzerine Bir İnceleme, *Amme İdaresi Dergisi*, 47(2), 77-93
- Ener, M. Balan, F. ve Kurt Ü. (2015), The Empricial Analysis of the Sectoral Employment and Economic Growth in High Income OECD Countries, *International Journal of Economic Research*, 6, 75-86
- Günaydın, D. Çetin, M. (2015). Genç İŞsizliğin Temel Makroekonomik Belirleyicileri, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17-34
- İzgi, B. B. (2012), Genç İŞsizliği ve Eğitim ile İlişkisi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(41), 295-310
- Just, R. Darrelhueth, A. (2004), *The Welfare Economics of Public Policy*, Cheltenham, England, Adward Elgars Pres,
- Karabıyık, İ. (2009) Avantaj ve Dezavantajlarıyla Genç İŞsizliğin Değerlendirilmesi, *EÜHFD*, 13 (3-4), 293-320.
- Kelleci, S. Ürüt, T. Z. (2016), Genç İŞsizliğin İncelenmesi: OECD Ülkeleri ve Türkiye Karşılaştırması, *Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 5(5), 10-25

- Murat, Sedat. Şahin, L. (2011), Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Genç İşsizliği, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, Yayın No: 2011-35
- Mütevellioğlu, N. Zambak, M. ve Mert, M. (2010), İşsizlik, Üniversiteli Gençlik ve Gelecek: Bir Alan Araştırmasının Bulguları, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(1), 207-229
- Sayın, F. (2011), Türkiye’de 1988-2010 Döneminde Eğitim ve Büyümenin Genç İşsizliğine Etkisinin Analizi, *Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(4), 33-53.
- Toprak, M. Demir, O. (2001), Türk Bankacılık Sektörü Sorunlar, Krizler ve Arayışlar, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 2(2), 1-26.
- Torun, M. Anca, F. (2011), 2008 Global Ekonomik Krizin Genç İşsizlik Açısından Değerlendirilmesi, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 163-177.
- Üstün, G. Dedekoç, Ş. Kavalalı, T. Öztürk, F. Sapcı, Y. Can, S. (2014), Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin İş Bulmaya İlişkin Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi, *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 200-221
- Yüceol, H. M. (2011), Türkiye’de İllerarası İşsizlik Oranı Farklılıkları, Göç ve Ekonomik Kalkınma, *Sosyoekonomi Dergisi*, 29-54
- www.tuik.gov.tr
- www.goc.gov.tr

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2018 • 6(14) • 55-74

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 25 Şubat 2018
 Kabul | 25 Mart 2018

Üniversite Öğrencilerinin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Algısı: Konya Örneği

Önder Kutlu*

Erhan Örselli**

Selçuk Kahraman***

Öz

Türkiye’de büyük çaplı siyasi krizlere neden olan mevcut parlamenter sistemin eksik yanları ile alternatifler içinde en uygun olduğu düşünülen başkanlık sisteminin uygulanabilirliği uzun süre gündemdeki yerini korumuştur. 1982 Anayasası döneminde üç kez sorunsuzca uygulanan Cumhurbaşkanlığı seçim prosedürünün “367 Krizi” ile akamete uğratıldığı 2007 yılından beri yeni bir sistem arayışı hızlanmıştır. Siyasette derin bir çatlak oluşturan bu krizden sonra, benimsenecek hükümet sisteminin (Amerikan, Yarı Başkanlık veya Türk) tipi daha önemli hale geldi. Değişimi kolaylaştırması açısından 15 Temmuz darbe girişimi bir milat olmuş, bundan sonra Başkanlık Sistemi tartışmaları daha da hızlanarak, Ak Parti ve MHP ortaklığında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde (TBMM) on sekiz maddelik anayasa değişikliğinin kabul edilmesi sonucu; 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen referandumda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi halk tarafından kabul edilmiştir.

Türkiye’de başkanlık sistemi ve uygulanabilirliğini ele alan son dönemdeki çalışmalarda, oldukça fazla alternatif gündeme geldi. Ancak vatandaşların ve özellikle de üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hakkındaki “düşünceleri, sistemden beklentileri ve endişeleri”ni ölçen çalışmaların yapılmadığı görülmüştür. Muhtemelen hayatlarında ilk defa oy kullanacak, kısa bir süre sonra aktif profesyonel iş hayatına katılacak, yeni düzenleme ile seçilme yeterliğine de sahip olacak üniversite öğrencilerinin, toplumdaki ve sistemden oldukça fazla beklentileri bulunan bir toplumsal kesimin görüşlerini öğrenme anlamında oldukça önemlidir. Bu bağlamda çalışmada; Konya’da öğrenim gören üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi konusundaki düşünceleri ve algıları analiz edilmektedir. Çalışma, nicel bir alan araştırması olup, model olarak kesitsel tarama (survey) modeline göre tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hükümet sistemi, Başkanlık sistemi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, Parlamenter sistem, Türkiye.

* Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Konya, okutlu@konya.edu.tr

** Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Konya, eorselli@konya.edu.tr

*** Arş. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Konya, skahraman@konya.edu.tr

Abstract

The applicability of the presidential system, regarded as the best among the alternatives, and the weaknesses of the parliamentary system existing in Turkey have been at the top of the political and legal agenda of Turkey for a long period of time. In accordance with the 1982 Constitutional period, the presidential election procedure was implemented without problems three times. This procedure was aborted with the 367 Dispute. The search for a new system was intensified since 2007. The choice with respect to the type of the presidential system, i.e. whether to follow the American example, adopt semi-presidential one or design a Turkish style presidential system, became a major question in the meantime. The failed military coup d'état attempt on July the 15th has been a turning point to accelerate the discussion within the country. AK Party and MHP proposed an amendment bill to have a Turkish style presidential system in the constitution scheduled to be voted on the 16th April 2017.

There has been a vast amount of literature on presidential system and its applicability to Turkey. However, the perceptions of the public on the presidential system, their expectations, and doubts of the public have not been examined properly for the analysis to get a clear view on the account of the public. This has been especially evident among young university students, who would be able to get the right to stand in the elections at the age of 18 and would vote for the first time in their lives. In this context, this study intends to measure the perceptions of the university students studying in Konya about the presidential system. The examination is a quantitative one, applying survey method in the analysis.

Keywords: Government System, Presidential System, Parliamentary System, Turkish Style Presidential System, Turkey.

Giriş

Kuvvetler ayrılığı ilkesi demokratik toplum düzeninin bir gereği olarak, yaygın ve tartışılmadan kabul edilmekle birlikte, kuvvetler arası ilişkilerin biçimi ile ayrılığın derecesi, yani kuvvetler ayrılığının yumuşak veya sert biçimde uygulanması farklı hükümet sistemlerinin doğmasına yol açmıştır. Farklı uygulama örnekleri incelendiğinde, demokratik sistemlerde yaygın uygulama olarak hükümet sistemleri “*parlamentar sistem, başkanlık sistemi ve yarı-başkanlık sistemi*” şeklinde isimlendirilmektedirler (Coşkun, 2015, s. 15). Parlamentar sistemi başkanlık sisteminden ayıran en temel özellik, yürütme organı ile yasama organının iç içe geçmiş olmasıdır. Başkanlık sisteminde ise yasama, yürütme ve yargı organları arasında mevcut bulunan işlevsel özerklik kesin bir görev ve yetki ayırımına ve bundan doğan dengeye dayanmaktadır (Tanıyıcı ve Akgün, 2008, s. 11; Ergil, 2015, s. 21).

Kuşkusuz hükümet sistemleri, organlar arası ilişkiler bakımından, genel olarak kuvvetler birliği ya da ayrılığı prensipleri üzerinden tanımlanmakla birlikte aynı tür hükümet sistemlerinde bile tarihsel tecrübe, jeo-politik konum, bölgesel ve küresel krizler, ekonomik, kültürel, dinsel ve askeri faktörler bakımlarından kendilerine özgü biçimlerde yönetsel sistemlerin oluştuğu ve geliştiği görülür. Örneğin Amerikan başkanlık sistemi ortaya çıkışından

bugüne aynı işleyiş biçimi ile gelmemiştir. Gerek parlamenter sistemin gerekse başkanlık sisteminin işleyişinde her ülkenin siyasi kültürü, parti sistemi, kurumsallaşma süreçleri ile ekonomik ve toplumsal yapılarının oldukça etkili olduğu bilinmektedir (Musil, 2013, s. 205).

Türkiye’de başkanlık sisteminin uygulanabilirliği ve cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi konusu özellikle son otuz yıllık dönemde hem siyasi kadrolar ve liderler (Yayman, 2016, ss. 281-293; Kuzu, 2016, s. 12) tarafından hem de bilimsel literatürde sıkça dile getirilen ve tartışılan bir husustur (Yazıcı, 2011, ss. 161-162; Alkan, 2013, ss. 329-336; Güleler, 2016, s. 7). Başkanlık sisteminin Türkiye’de uygulanması gerektiğini söyleyenler güçlü yürütme ve bunun doğurduğu siyasal istikrar ve yönetilebilirlik konuları üzerinde yoğunlaşırken (Miş ve Duran, 2017, s. 7), sisteminin “tek adamlığa” ve sonuçta “otoriter” bir yönetime yol açabilme ihtimali nedeniyle ülkenin “bölünme” ve “ayrışma” ihtimallerine odaklanan (Bayram, 2016, s. 58) karşı tezler de öne sürülmüştür.

Ortalama her 10-15 yıla bir darbenin düştüğü Türkiye’nin cumhurbaşkanı seçim tecrübesi değerlendirildiğinde, seçimlerin tamamının problemlili olduğu görülmektedir. En son 2007 yılında yaşanan 367 Krizi ile bütün bu sıkıntılı seçim süreçleri bambaşka bir mecraya sürüklenmiş, sonuçta anayasada yapılan değişikliklerle süreç farklı bir yöne doğru evrilmiştir. Anayasa değişikliklerinin referandumla birlikte kabul edilmesiyle, Cumhurbaşkanının artık halk tarafından seçilmesinin önü açılmıştır.

Böylece 2014 yılında, parlamenter sistemde yürütmenin sorumsuz kanadını oluşturan cumhurbaşkanının halk tarafından seçilecek olması, mevcut sistemin tüm aktörlerce sorgulanması sonucunu doğurmuştur. Zira cumhurbaşkanının doğrudan halkın oyları ile seçilecek olması, devlet yönetimi açısından ele alındığında meşruiyetini doğrudan halk tarafından alan çift başlı bir yapıyı ortaya çıkarmıştır. Böyle bir yapının parlamenter sistemle uzaktan, yakından alakasının olmadığı gerçeği, sistemin daha fazla tartışılmasını sağlamıştır. Sonuçta, 2014 yılı sonrası için sistemin adı konulmamış olsa da “*başkanlık*” ya da “*yarı başkanlık*” sisteminin uygulanmaya başladığı sıklıkla dile getirilmiştir.

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilmek istenen hain darbe kalkışmasından sonra sistem tartışmaları daha da önem kazanarak; Ak Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi’nin ortak bir girişimi olarak TBMM’de on sekiz maddelik anayasa değişikliğinin kabul edilmesi sonucu 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen referandumda cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin oylanması söz konusu olmuştur.

Yaşanan gelişmeler neticesinde Türkiye’de cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin taraftarları ve karşıtlarınca ileri sürülen argümanlarda daha fazla netleşme görülmesine rağmen hala tartışmaların kaygılar ve önyargılar üzerinden yürütüldüğü de bir vakıdır (Sobacı ve Köseoğlu, 2016, s. 11). Başkanlık sisteminin Türkiye’de benimsenmesi gerektiğini savunanların çoğunlukla kullandıkları argümanlar, “*siyasi istikrar*”, “*demokrasinin derinleşmesi ve pekişmesi*”, “*yönetimde çift başlılık sorununun aşılması*”, “*yürütme organının hızlı ve etkin karar alması*”, “*yönetimde bürokratik vesayetinin sonlandırılması*”, “*yasama ve yürütme*

organının tamamen birbirinden ayrılarak her iki organın görevlerini daha etkin yapması”, *“halkın doğrudan seçtiği bir yürütme organı ile halka hesap verilebilirliğin daha şeffaf olması”* ve *“Cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçilmesi süreçlerinde ortaya çıkan krizlerin tamamen sonlandırılması”*dır (Miş ve Duran, 2017, ss. 8-9). Bunun yanında başkanlık sistemini eleştirenlerin savundukları argümanların ise, *“tek adamlık”*, *“federal yapının gelmesi”*, *“cumhurbaşkanının yargıyı ele geçirmesi”* ve *“yetkilerinin arttırılması”* olduğu görülmektedir.

Çalışmada, Türkiye nüfusunun büyük bir bölümünü oluşturan genç kesimin özellikle de üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hakkındaki düşünce, beklenti ve endişeleri tespit edilip incelenmektedir. Çalışmanın amacı Konya’da öğrenim gören üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi konusundaki düşünce ve tutumlarının analiz edilmesidir. Çalışma, nicel bir alan araştırması olup, model olarak kesitsel tarama (survey) modeline göre gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak tam yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır. Anket çalışması 27-29 Mart 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evreni Konya’da öğrenim gören üniversite öğrencileridir.

Çalışmanın Yöntemi

Literatürde başkanlık sistemi ve Türkiye’de uygulanabilirliği ile ilgili oldukça fazla çalışmanın yapıldığı, ancak kısa bir süre sonra çalışma hayatına atılacak; büyük olasılıkla hayatlarında ilk kez bir seçimde oy kullanacak üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi konusundaki algılarını ölçen bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Nüfusun büyük bir bölümünün genç yaşta olduğu ve bu nüfusun eğitilmiş bölümünü oluşturan üniversite öğrencilerinin referandumda oylanan olan değişiklikler ve cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine bakış açıları veya eğilimleri, ayrıca cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi konusundaki beklenti ve düşüncelerinin analiz edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı Konya’da öğrenim gören üniversite öğrencilerinin hem anayasa değişikliği hem de cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi konusundaki algı ve tutumlarının analiz edilmesi olarak belirlenmiştir.

Çalışma, nicel bir alan araştırması olup, model olarak kesitsel tarama (survey) modeline göre gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak tam yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu kırk dört adet kapalı uçlu sorudan oluşturulmuştur. Araştırmaya gerekli verileri sağlayacak olan anket formu iki ana bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara; ikinci bölümde ise katılımcıların kendilerini siyasal olarak konumlandırma biçimlerini ve cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili algı düzeylerini ölçmeye yönelik beşli Likert ölçeğine göre oluşturulmuş sorulara yer verilmiştir.

Anket çalışmasında yer alan sorular Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) tarafından yayınlanan *“Türkiye’de Başkanlık Sistemi Tartışmaları: Algılar, Argümanlar ve Tezler”* başlıklı raporda geçen *“Başkanlık Sistemi Taraftarlarının ve Karşıtlarının*

En Çok Kullandıkları Kalıp İfadeler"den (Bayram; 2016) esinlenilerek hazırlanmıştır. Anket formunun başında, araştırmının kim tarafından ve hangi amaçla yapıldığı açıklanmış, araştırmada elde edilen kişisel verilerin araştırma dışında hiçbir şekilde kullanılmayacağı taahhüdünde bulunulmuştur.

Anket sorularının yeterli ve cevaplayanlar açısından anlaşılabilir olup olmadığını belirleyebilmek ve ayrıca anket sorularını çalışmanın amacına uygun biçimde revize edebilmek amacıyla, hazırlanan taslak anket soruları uygulama aşamasına geçilmeden pilot bir çalışma yapılarak test edilmiştir. Pilot uygulama, 23-24 Mart 2017 tarihleri arasında Necmettin Erbakan Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde 2. ve 3. sınıflarda öğrenim görmekte olan 15 öğrenciyle¹ yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada anketi cevaplayan katılımcılardan anket formunda yer alan soruların anlaşılabilirliği ve kapsamı hakkında yorum yapmaları istenmiştir. Pilot çalışma neticesinde katılımcılardan elde edilen geri bildirimler sayesinde bazı sorular yeniden değerlendirilip, değiştirilmiştir. Anket formuna son hali verildikten sonra, saha çalışmasının uygulama aşamasına geçilmiştir.

Anket çalışması 27-29 Mart 2017 tarihleri arasında Konya'da Selçuk Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve KTO Karatay Üniversitesi kampüslerinde gerçekleştirilmiştir. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi'nde öğrenci sayısının azlığı nedeniyle bu üniversite örneklem dışı bırakılmıştır.

Çalışmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

Konya, yüz otuz binin üzerinde üniversite öğrencisinin örgün öğrenim gördüğü, ikisi devlet, ikisi vakıf olmak üzere toplam dört üniversitenin bulunduğu, öğrenci açısından değerlendirildiğinde, Anadolu'nun ortasında cazibe merkezi konumunda bir şehir olarak değerlendirilmektedir. Kent merkezindeki öğrenci sayısı ve çeşitliliği her geçen gün artmaktadır. Hâlihazırda şehir merkezinde 110.000 civarında öğrenci öğrenim görmektedir.

Konya'daki üniversitelere kayıt olan öğrencilerin Türkiye'nin tüm şehirlerinden geldikleri, Konyalı öğrencilerin oranın ise %30'lar düzeyinde olduğu belirtilebilir. Türkiye'nin tüm bölgelerinden öğrenci alıyor olması şehir açısından çok kültürlülük, demokrasi ve çeşitlilik anlamına gelmektedir. Bu nedenle üniversite öğrencileri ile ilgili yapılacak çalışmaların geniş toplumsal kesimleri, belki ülkenin genel atmosferini yansıtmaya ihtimal ve kabiliyetinin yüksek olduğu düşünülmektedir. Ancak bununla birlikte Konya'da öğrenim gören üniversite öğrencilerinin siyasi tercihleri dikkate alındığında nispeten Türkiye ortalamasının altı ya da üstü ortalamalar da ortaya çıkabileceği göz ardı edilmemelidir.

Konya'da üniversitede öğrenim gören 18 yaş ve üzeri üniversite öğrencileri bu araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçiminde "tabakalı örneklem yöntemi" kullanılmıştır. Bu bağlamda çalışmada hangi üniversite ve fakültede kaç öğrenciy-

¹ Alan araştırmasında anketlerin doldurulmasında özveriyle çalışan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerine içtenlikle teşekkür ederiz.

le anket yapılacağı üniversitelerin ve fakültelerin/yükseköğretim kurumlarının öğrenci yoğunluklarına göre tespit edilmiştir. Çalışma, 390 katılımcı² ile yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Üniversitelere ve fakülterlere göre sayıların tespitinden sonra, anketin uygulanacağı öğrenciler basit tesadüfi örneklem (random) yöntemiyle seçilmiştir. Üniversitelere göre örneklem dağılımı Tablo 1.'de düzenlenmiştir.

Tablo 1. Üniversitelere Göre Örneklem Dağılımı

Üniversite	Toplam Öğrenci Sayısı ^{1**}	Anket Sayısı	%
Selçuk Üniversitesi	71.107	250	64,1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	34.624	120	30,8
KTO Karatay Üniversitesi	3.939	20	5,1
Toplam	109.670	390	100,0

Anket çalışmasının uygulama aşaması tamamlandıktan sonra, tutarlı cevaplara sahip anket formlarındaki veriler kodlanarak SPSS 16.0 programına yüklenmiş ve toplanan veriler SPSS 16.0 paket programından yararlanılarak değerlendirilmiştir. Anket çalışmasında elde edilen bulguların analiz edilip, yorumlanması aşamasında “*frekans tabloları, yüzdesel dağılım ve ortalamalar*” tanımlayıcı istatistiksel ölçüler olarak kullanılmıştır. Her soru için frekans tabloları oluşturulmuştur. Katılımcıların cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili algılarının ölçülmesi amacıyla hazırlanan likert ölçeği için, 100 üzerinden katılım düzeyleri hesaplanmıştır. Negatif yargılar için elde edilen düzeyler, pozitif yargılarda hesaplanan düzeyler ile karşılaştırma yapılabilmesi için 100’den çıkartılmış ve ifadeler pozitif yargıya çevrilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini araştırmak için benzer sorularda Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmış ve 0,864 olarak tespit edilmiştir. Tespit edilen Cronbach Alfa değeri anket çalışmasında kullanılan ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Çalışmanın Bulguları

Çalışmanın bu bölümünde, Konya’da öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile anayasa değişikliği hakkındaki algı ve tutumlarının analiz edilebilmesi için gerçekleştirilen anket çalışmasından elde edilen bulgu ve yorumlara yer verilmektedir.

Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Analizi

Katılımcıların demografik özelliklerini belirleyebilmek için sorulan ilk soru katılımcıların cinsiyetlerine yönelik olmuştur.

² Örneklem sayısı belirlenirken Yazıcıoğlu ve Erdoğan’ın (2004) hazırlamış olduğu tablodan yararlanılmıştır. Çalışmanın evreni için %95 güven aralığında 384 örneklem belirlenmesi yeterlidir.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	197	50,5
Kadın	193	49,5
Toplam	390	100

Tablo 2. incelendiğinde katılımcıların %50,5'inin "erkek", %49,5'inin ise "kadın" olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Yaş Dağılımı

Yaş	Sayı	%
18	75	19,2
19	117	30,0
20	141	36,1
21	15	3,8
23	6	1,5
24	3	0,8
25	3	0,8
Toplam	390	100

Katılımcıların yaş özellikleri incelendiğinde, yoğunluğun 19 ile 20 yaş arasında olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Katılımcıların Devam Ettiği Eğitim Programı

Eğitim	Sayı	%
Ön Lisans	21	5,4
Lisans	359	92,1
Yüksek Lisans	7	1,8
Doktora	3	0,8
Toplam	390	100

Katılımcıların demografik özelliklerine yönelik sorulan bir diğer soru öğrenim gördükleri üniversitede devam ettikleri program türünü belirlemeye yönelik olmuştur. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların büyük çoğunluğu lisans programlarında eğitim almaktadır.

Katılımcıların Kendilerini Siyasi Olarak Konumlandırma Biçimleri

Katılımcıların siyasi profillerini analiz edebilmek için kendilerine bir dizi soru yöneltilmiştir. İlk olarak katılımcılara, sağ ya da sol ideolojik düzlemde kendilerini nereye konumlandır-

dıkları (0'dan uzaklaştıkça sağ görüşe yaklaşmakta olduğunuzu düşünerek rakamlardan birisini tercih ediniz) sorulmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların İdeolojik Düzlemdeki (Sol-Sağ) Konumları

Sayı	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Toplam	Ortalama/ss
	3	9	9	15	19	48	30	88	100	35	34	390	6,77
%	0,8	2,3	2,3	3,8	4,9	12,3	7,7	22,6	25,6	9,0	8,7	100,0	2,18

Not: Ölçekte 0 "sol"; 10 "sağ" anlamındadır.

Elde edilen bulgulara göre ideolojik düzlemde katılımcıların %14,1'i (0-4 arası/55 katılımcı) sol olarak, %12,3'ü (5/48 katılımcı) orta olarak, %73,6'sı (6-10 arası/287 katılımcı) sağ olarak kendilerini tanımlamaktadır. Bu sonuçlara göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun siyasi anlamda kendilerini "sağda" konumlandıkları tespit edilmiştir.

Katılımcıların siyasi yelpazede kendilerini nereye ait gördüklerini belirleyebilmek için bu yönde bir soru yöneltilmiştir. Ayrıca birden fazla seçenek işaretleyebilecekleri belirtilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Siyasi Yelpazedeki Dağılımı

Cevaplar	N	Cevaplar İçindeki %	Katılımcılar İçindeki %
Milliyetçi / Muhafazakâr	174	34,3	44,6
Muhafazakâr	108	21,3	27,7
Milliyetçi	90	17,8	23,1
Sosyal Demokrat	45	8,9	11,5
Cumhuriyetçi / Kemalist	36	7,1	9,2
Solcu	18	3,6	4,6
Liberal	18	3,6	4,6
Ulusalıcı	15	3,0	3,8
Cevap yok	3	0,6	0,8
Toplam	507	100,0	-

Not: Katılımcılar birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların %44,6'sı "milliyetçi/muhafazakâr", %27,7'si "muhafazakâr", %23,1'i "milliyetçi", %11,5'i "sosyal demokrat", %9,2'si "cumhuriyetçi/Kemalist", %4,6'sı "solcu", %4,6'sı "liberal", %3,8'i "ulusalıcı" olarak kendilerini tanımlamaktadır.

Katılımcıların hangi siyasi partiye kendini yakın hissettiğini belirleyebilmek için "kendinizi hangi siyasi partiye yakın hissediyorsunuz?" şeklinde bir soru yöneltilmiştir.

Tablo 7. Siyasi Parti Taraftarlığı

Cevaplar	Sayı	%
Ak Parti	219	56,2
CHP	77	19,7
MHP	60	15,4
Hiçbiri	19	4,9
Diğer (HDP, BBP, Saadet)	15	3,8
Toplam	390	100,0

Katılımcıların %56,2'si Adalet ve Kalkınma Partisi, %19,7'si Cumhuriyet Halk Partisi, %15,4'ü Milliyetçi Hareket Partisi, %4,9'u hiçbiri, %3,8'i ise diğer partilere (HDP, BBP, Saadet) kendilerini yakın hissettiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların siyasete ne kadar ilgi duyduklarını belirleyebilmek için “siyasete ilgi duyma düzeyiniz nedir?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplar Tablo 8.'de düzenlenmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Siyasete İlgileri

Cevaplar	Sayı	%
Çok ilgiliyim	87	22,3
İlgiliyim	122	31,3
Ne ilgili ne de değilim	130	33,3
İlgili değilim	48	12,3
Hiç ilgili değilim	3	0,8
Toplam	390	100
<i>Ortalama / ss</i>	<i>2,37</i>	<i>0,88</i>

Not: Ölçekte ortalama hesaplanırken; “çok ilgiliyim: 1, ilgiliyim: 2, ne ilgili ne de değilim: 3, ilgili değilim: 4 ve hiç ilgili değilim: 5” anlamındadır.

Tablo incelendiğinde; katılımcıların büyük bir çoğunluğu %53,6'sı siyasete ilgi duyduğunu; %13,1'i ise ilgi duymadığını belirtmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların görece çoğunluğu siyasete ilgi duymaktadır.

Tablo 9. Katılımcıların Seçimlerde Oy Kullanma Durumu

Cevaplar	Sayı	%
Evet, kullanmıştım	264	67,7
Hayır, bu referandumda ilk defa oy kullanacağım	126	32,3
Toplam	390	100

Katılımcıların daha önce seçimlerde oy kullanıp kullanmadıklarını tespit edebilmek için kendilerine bu yönde bir soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların %67,7'si daha önce seçimlerde oy kullandığını; %32,3'ü ise bu referandumda ilk defa oy kullanacağını belirtmiştir.

Katılımcıların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Hakkındaki Farkındalıkları

Katılımcıların cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili algı, düşünce ve tutumlarını tespit edebilmek için kendilerine bir dizi soru yöneltilmiştir. Bu yönde sorulan ilk soru “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili herhangi bir konferans-panel-söyleşiye dinleyici olarak katıldınız mı?” şeklindedir. Verilen cevaplar Tablo 10.'da düzenlenmiştir.

Tablo 10. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi İle İlgili Konferans-Söyleşi-Panele Katılma Durumu

Cevaplar	Sayı	%
Evet, katıldım	198	50,8
Hayır, katılmadım	192	49,2
Toplam	390	100

Tablo incelendiğinde katılımcıların %50,8'i cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili daha önce konferans-panel-söyleşiye dinleyici olarak katıldığını belirtmiştir.

Katılımcılara bu yönde sorulan ikinci soru ise “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile anayasa değişiklikleri hakkında herhangi bir parti veya kurum tarafından hazırlanan tanıtım broşürü-el ilanı gibi kitapçığı incelediniz mi?” şeklindedir.

Tablo 11. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi İle Anayasa Değişikliği Hakkında Tanıtım Kitapçığı İnceleme Durumu

Cevaplar	Sayı	%
Evet, inceleme fırsatım oldu	339	86,9
Hayır, incelemedim	51	13,1
Toplam	390	100

Verilen cevaplar incelendiğinde, katılımcıların oldukça büyük bir bölümü (%86,9) anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hakkında herhangi bir parti veya bir kurum tarafından hazırlanan kitapçığı incelediğini belirtmiştir.

Katılımcıların cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili ne kadar bilgi sahibi olduklarını öğrenebilmek için kendilerine “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hakkında ne kadar bilgi sahibisiniz?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplar Tablo 12.'de düzenlenmiştir.

Tablo 12. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi İle İlgili Bilgi Sahibi Olma

Cevaplar	Sayı	%
Oldukça bilgi sahibiyim	21	5,4
Bilgi sahibiyim	253	64,9
Ne bilgi sahibiyim ne de değilim	56	14,4
Bilgi sahibi değilim	43	11,0
Hiç bilgi sahibi değilim	17	4,4
Toplam	390	100
<i>Ortalama / ss</i>	<i>2,44</i>	<i>0,50</i>

Not: Ölçekte ortalama hesaplanırken; “oldukça bilgi sahibiyim: 1, bilgi sahibiyim: 2, ne bilgi sahibiyim ne de değilim: 3, bilgi sahibi değilim: 4 ve hiç bilgi sahibi değilim: 5” anlamındadır.

Tablo 12. incelendiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%70,3) cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili bilgi sahibi olduğu, bunun yanında %15,4’ünün ise bilgi sahibi olmadığını düşündükleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların anayasa değişikliklerini inceleyip incelediklerini tespit edebilmek için “Referandumda oylanacak anayasa değişiklik maddelerini incelediniz mi?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir.

Tablo 13. Anayasa Değişiklik Maddelerini İnceleme Durumu

Cevaplar	Sayı	%
Evet, inceledim	273	70,0
Kısmen inceledim	105	26,9
Hayır, incelemedim	12	3,1
Toplam	390	100

Katılımcıların %70,0’i anayasa değişiklik maddelerini incelediğini, %26,9’u kısmen incelediğini, %3,1’i ise incelemediğini belirtmiştir.

Tablo 14. Katılımcıların Anayasa Değişikliği Hakkındaki Algıları

Cevaplar	Sayı	%
Evet, vardı anayasa değişikliğini olumlu karşılıyorum	282	72,3
Hayır, yoktu	63	16,2
Fikrim yok	45	11,5
Toplam	390	100

Katılımcılara ayrıca anayasa değişikliği konusundaki düşüncelerini öğrenebilmek için “Sizce Türkiye’de yeni bir anayasaya ihtiyaç var mıydı?” şeklinde farklı bir soru yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular incelendiğinde katılımcıların %72,3’ü anayasa değişikliğinin gerekli olduğunu ve olumlu karşıladığını; %16,2’si ise böyle bir değişikliğin gerekli olmadığını düşündüğü tespit edilmiştir.

Katılımcıların özellikle kendi yaş gruplarını ilgilendiren değişiklik hakkındaki tutumlarını öğrenebilmek için “Milletvekili seçilme yaşının 18’e düşürülmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir.

Tablo 15. Milletvekili Seçilme Yaşının 18’e Düşürülmesi

Cevaplar	Sayı	%
Olumlu bir değişiklik	207	53,1
Yerinde bir karar olmadığını düşünüyorum	150	38,5
Fikrim yok	33	8,5
Toplam	390	100

Katılımcıların %53,1’i milletvekili seçilme yaşının 18’e düşürülmesinin olumlu bir değişiklik olduğunu; bunun yanında %38,5’i ise yerinde bir karar olmadığını düşündüğü tespit edilmiştir³.

Katılımcıların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Algısı ve Tutumları

Katılımcıların cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili algı ve tutumlarını belirleyebilmek için “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi denildiğinde aklınızda aşağıdakilerden hangisi çağrışmaktadır?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Ayrıca birden fazla seçenek işaretleyebilecekleri belirtilmiştir. Verilen cevaplar Tablo 16’da düzenlenmiştir.

³ 1889’da kurulan ve 171 ülke parlamentosunun üye olduğu Parlamentolar Arası Birlik (Inter-Parliamentary Union-IPU)’in verilerine göre 57 ülkede 25 yaş, 58 ülkede 21 yaş ve 16 Nisan 2017 Referandumu ile birlikte Türkiye de dâhil 52 ülkede ise 18 yaş ulusal meclis üyeliğine seçilme alt yaş sınırı olarak uygulanmaktadır. Seçilme yaşı 18 olan ülkeler arasında “Almanya, Avusturya, Belçika, Çin, Hollanda, İngiltere, Kanada, Norveç, Avustralya, Danimarka, Fransa, İspanya, İsviçre, Portekiz ve Yeni Zelanda” gibi ülkeler yer almaktadır. Bu örneklerden anlaşıldığı üzere Avrupa ülkelerinde 18 yaş yaygın bir seçilme yaşı olarak kabul görmektedir. Bununla birlikte en erken seçilme yaşı 17 ile Kuzey Kore ve Doğu Timor’da, en yaşlı seçilme yaşı ise 35 ile Angola’da uygulanmaktadır. Ayrıca üç dünya ülkesi tavan yaş sınırı uygulaması yapmaktadır. Bunlardan Bhutan’da 65, İran ve Somali’de ise 75 üstü kimseler seçimlerde aday olamamaktadır (<http://www.bbc.com>, 2018).

Tablo 16. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Denilince...

Cevaplar	N	Cevaplar İçindeki %	Katılımcılar İçindeki %
Yeni Türkiye	144	20,4	36,9
Güçlü yürütme	138	19,6	35,4
İstikrar	114	16,2	29,2
Otoriter bir yönetim	90	12,8	23,1
Diktatörlük-Tek Adamlık	63	8,9	16,2
Güçlü kuvvetler ayrılığı	63	8,9	16,2
Türkiye'nin bölünmesi-kutuplaşması	36	5,1	9,2
Demokrasi	24	3,4	6,2
Federal yapının gelmesi	21	3,0	5,4
İstikrarsızlık	12	1,7	3,1
Toplam	705	100,0	-

Not: Katılımcılar birden fazla seçenek işaretleyebilmişlerdir.

Verilen cevaplar incelendiğinde cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi deyince katılımcıların aklına ilk olarak “Yeni Türkiye” fikri çağrışmaktadır. İkinci olarak “güçlü yürütme”, üçüncü olarak ise “istikrar” gelmektedir. Daha sonra sırasıyla, “otoriter bir yönetim”, “diktatörlük-tek adamlık”, “güçlü kuvvetler ayrılığı”, “Türkiye'nin bölünmesi-kutuplaşması”, “demokrasi”, “federal yapının gelmesi” ve “istikrarsızlık” çağrıştırdığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların cumhurbaşkanlığı ile ilgili ilk üç sırada ifade ettikleri çağrışımların olumlu olduğu görülmektedir.

Türkiye parlamenter sistemin işleyiş sorunlarının olduğu pek çok tecrübeye sahiptir. Bu sorunlar arasında hükümetlerin kısa ömürlü olması ve istikrarsızlık yürütme organının etkinliğini ve kamu yönetiminin işleyişini zayıflatabilmektedir (Bilir, 2017, ss. 1-2). Özellikle tek başına bir siyasal parti iktidarda değilse çok partili bir hükümet etme anlayışı sistemi kilitleyebilmektedir (Heywood, 2012, s. 401). Bu açıdan güçlü yürütme ve istikrarın gençler arasında önemli birer talep olarak öne çıktığı görülmektedir. Nitekim başkanlık sisteminin parlamenter sisteme göre ayırt edici özelliklerinin başında, daha fazla kuvvetler ayrılığına dayanması ve daha fazla yönetsel istikrarın sağlanması gelmektedir (Çolak ve Uzun, 2017, s. 199).

Otoriter yönetim ve tek adamlık algıları ise Türkiye’de genel olarak politik liderler üzerinden şekillenmektedir. Bununla birlikte karizmatik liderler ne kadar önemli olursa olsun Türkiye’nin 1970’lerde Demirel, Ecevit, Erbakan ve Türkeş gibi güçlü liderlerine karşın koalisyon hükümetlerinin varlığı politik ve ekonomik ilerlemeleri yeterince sağlayamamıştır. Bu sebeple liderlik kabiliyetinden öte güçlü bir yürütme organını tasarlamak ve oluşturmak

önem kazanmaktadır. Bu açıdan cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin güçlü hükümeti ve güçlü liderliği bir arada sağlayabileceği savunulmaktadır (Güngör, 2017,ss. 59-60). Bu noktada toplumsal algı açısından tek adamlık ya da otoriterleşme ile güçlü yürütme olguları birbirlerinin zıttı olarak değerlendirilebilir. Nitekim çeşitli saha çalışmalarında tek adamlık ve otoriterleşme kaygıları da dikkat çekmektedir (Akyürek vd., 2013, ss. 2-3). Kuşkusuz yönetsel ve politik yaklaşımlardaki farklılık olumlu ya da olumsuz bu tür söylemleri de etkileyebilmektedir.

16 Nisan 2017 öncesinde Anayasanın 101. maddesinde Cumhurbaşkanı seçilen kişinin kendi partisi ile ilişkisinin kesileceği hüküm altına alınmıştır. Yeni değişiklikle partili devlet başkanlığı modelinin yolu açılarak bir cumhurbaşkanı seçildikten sonra da herhangi bir siyasi parti üyesi olabilir ya da olmaya devam edebilir (Küçük, 2017,s. 163). Esasında Türkiye'nin ve Batılı demokratik sistemlerin politik ve yönetsel tarihi dikkate alındığında bazı ülkelerde uygulanan ve "tarafsız" ve "partiler-üstü" olarak tanımlanan devlet başkanlarının çoğu kez ya doğrudan bir siyasal hareket içerisinde geldiği ya da bir ya da daha fazla siyasal hareketin desteği ile göreve geldikleri görülmektedir. Bu açıdan tam tarafsızlık ve tam bir a-politik tavır beklenmesi pratikte çok da karşılaşılan bir durum değildir.

Diğer yandan katılımcılara cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili bir dizi önermeye ne ölçüde katıldıkları sorulmuştur. Katılımcılara verilen bu ifadeler üç ana grupta sınıflandırılmıştır. İlk grupta cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olumlu yanları, ikinci grupta cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olumsuz yanları ile ilgili önermeler ve üçüncü grupta ise referandum sürecinde mecliste bulunan dört siyasal partinin seçim çalışmaları hakkında önermelere yer verilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 17'de düzenlenmiştir.

Tablo 17. Katılımcıların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi İle İlgili Algıları

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi...		Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum	Cevapsız	Ortalama/ss	Katılım Düzeyi ²
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili olumlu yargılar									
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile daha hızlı karar alınacak	Sayı	153	135	42	27	24	9	2,03	79,21
	%	39,2	34,6	10,8	6,9	6,2	2,3	1,16	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile Parlamenter sistemdeki çift başlılık ortadan kalkacak	Sayı	153	135	33	36	24	9	2,06	78,74
	%	39,2	34,6	8,5	9,2	6,2	2,3	1,19	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi koalisyonları önleyerek istikrarı sağlar	Sayı	162	108	48	42	18	12	2,22	78,73
	%	41,5	27,7	12,3	10,8	4,6	3,1	2,20	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile güçlü yürütme mümkün olacak	Sayı	129	144	36	51	27	3	2,23	75,35
	%	33,1	36,9	9,2	13,1	6,9	0,8	1,23	

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile Türkiye'nin 2023 hedeflerine varması daha kolay olacak	Sayı	123	135	75	27	30	-	2,24	75,08
	%	31,5	34,6	19,2	6,9	7,7	-	1,19	
Ülkemizde uygulanan parlamenter sistem siyasi istikrar sağlamada yetersiz kalmaktadır	Sayı	84	150	96	42	18	-	2,38	72,31
	%	21,5	38,5	24,6	10,8	4,6	-	1,07	
Mevcut parlamenter sistem Türkiye'nin etkin yönetim ihtiyacına cevap verememektedir	Sayı	87	126	90	66	21	-	2,50	69,85
	%	22,3	32,3	23,1	16,9	5,4	-	1,16	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ekonominin önünü açarak, ekonomiye katkı sağlar	Sayı	90	108	111	63	18	-	2,51	69,69
	%	23,1	27,7	28,5	16,2	4,6	-	1,14	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Yeni Türkiye'nin ihtiyaçlarına cevap verecek	Sayı	108	108	72	48	45	9	2,51	69,76
	%	27,7	27,7	18,5	12,3	11,5	2,3	1,33	
Yeni Türkiye'nin yolu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden geçer	Sayı	105	102	84	45	51	3	2,57	68,53
	%	26,9	26,2	21,5	11,5	13,1	0,8	1,34	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hesap verebilirliği kolaylaştırır	Sayı	90	117	69	66	42	6	2,61	67,66
	%	23,1	30,0	17,7	16,9	10,8	1,5	1,30	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi darbeleri önler	Sayı	90	78	117	57	42	6	2,69	66,09
	%	23,1	20,0	30,0	14,6	10,8	1,5	1,27	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili olumsuz yargılar									
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi otoriter bir yönetime neden olur	Sayı	63	135	60	96	30	6	2,72	45,47
	%	16,2	34,6	15,4	24,6	7,7	1,5	1,22	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde kuvvetler ayrılığı yok, başkana çok fazla yetki veriliyor	Sayı	72	96	54	105	57	6	2,94	41,09
	%	18,5	24,6	13,8	26,9	14,6	1,5	1,36	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi tek adamlığa yol açar	Sayı	48	78	60	99	99	6	3,32	33,59
	%	12,3	20,0	15,4	25,4	25,4	1,5	1,37	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi rejim değişikliğine neden olacak	Sayı	39	81	69	96	102	3	3,36	32,71
	%	10,0	20,8	17,7	24,6	26,2	0,8	1,33	
Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi federal sistemi doğurur	Sayı	15	66	138	75	84	12	3,38	32,22
	%	3,8	16,9	35,4	19,2	21,5	3,1	1,12	
Türkiye'nin daha önemli sorunları varken başkanlık sistemine geçilmesi doğru değil	Sayı	69	42	48	117	111	3	3,41	31,78
	%	17,7	10,8	12,3	30,0	28,5	0,8	1,45	
Referandum sürecinde Siyasal Partiler ile ilgili yargılar									
Referandum sürecinde Ak Parti'nin seçim çalışmalarını başarılı buluyorum	Sayı	132	123	51	42	42	-	2,33	73,38
	%	33,8	31,5	13,1	10,8	10,8	-	1,32	
Referandum sürecinde MHP'nin seçim çalışmalarını başarılı buluyorum	Sayı	105	102	45	51	81	6	2,74	65,16
	%	26,9	26,2	11,5	13,1	20,8	1,5	1,30	
Referandum sürecinde CHP'nin seçim çalışmalarını başarılı buluyorum	Sayı	6	27	48	90	216	3	4,24	35,04
	%	1,5	6,9	12,3	23,1	55,4	0,8	1,02	
Referandum sürecinde HDP'nin seçim çalışmalarını başarılı buluyorum	Sayı	-	3	24	42	318	3	4,74	25,12
	%	-	0,8	6,2	10,8	81,5	0,8	0,60	

Not: Ölçekte ortalama hesaplanırken; "kesinlikle katılıyorum: 1, katılıyorum: 2, ne katılıyorum ne de katılmıyorum: 3, katılmıyorum: 4 ve hiç katılmıyorum: 5" anlamındadır. Cevap vermeyenler ortalama hesabına dâhil edilmemiştir.

Tablo 17. incelendiğinde, cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olumlu yanlarına ilişkin ifadelerden en çok (%79,21) “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile daha hızlı karar alınacağı” yönündeki yargıya öğrencilerin katıldığı görülmektedir. İkinci olarak katılımcıların %78,74’ü “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile Parlamenter sistemdeki çift başlılık ortadan kalkacağı”, çok az bir farkla üçüncü sırada ise katılımcıların %78,73’ü “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi koalisyonları önleyerek istikrarı sağlayacağı” yargısına katıldığı tespit edilmiştir. Olumlu yargılar içinde katılımcıların en az desteklediği yargı ise (%66,09) “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi darbeleri önler” yargısıdır. Yargıya katılma düzeyi dikkate alındığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin darbeleri önleyeceğini düşündüğü ifade edilebilir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili algılar çerçevesinde kamu yönetimi açısından daha hızlı karar alma ve çift başlılığın ortadan kalkması hususları öne çıkmaktadır. Bununla birlikte kamu yönetiminin işleyişine yönelik olumsuz yargılar arasında ise “cumhurbaşkanına verilen yetkilerin çokluğu, kuvvetler ayrılığının zayıflaması ve federal sistem/rejim değişikliği” şeklindeki yargılar önem arz etmektedir. Bu noktada kamu yönetiminin işleyiş açısından da bu tür algıların teorik ve pratik açıdan irdelenmesi ve analiz edilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de bürokrasinin tarafsızlığına yönelik uzun süredir çeşitli kaygılar gündeme gelmiş, farklı tartışmalar yapılmıştır. Hem vatandaşlar hem de siyasal partiler açısından bürokrasinin nasıl davranması gerektiğine yönelik çeşitli öneriler ortaya atılmıştır. Kuşkusuz üniversite öğrencilerinin bürokrasinin yeniden şekillenmesine yol açacak bir hükümet sistemi konusunda pek çok yaklaşım biçimi, beklentileri ve kaygıları oluşmuştur. Bununla birlikte parlamenter hükümet sistemlerinde bürokratların tam tarafsızlık prensibi içerisinde hareket etmeleri öngörülürken, gerçekte siyasal iktidarın gücü nispetinde kendi tercihlerinden çok siyasi tercihlerin politikalarını yaşama geçirmekle meşgul olmaktadır. Bu sebeple meşruiyetini doğrudan halktan alan güçlü bir yürütmenin bürokrasinin daha dinamik çalıştırılmasına yardımcı olabileceği savunulmaktadır. Nitekim bu çalışmada güçlü yürütme ve etkin yönetim öne çıkan temel beklentiler olarak karşımıza çıkmıştır.

Diğer yandan Weberian bürokrasi anlayışının yönetim-siyaset ayrımını bürokrasinin temel prensipleri arasında görmesi, siyasetten ayrı bir yapılanma yaklaşımı eleştiriye tabi tutulmuştur (Yılmaz ve Doğan, 2014,s. 251). Bu açıdan klasik bürokrasi kuramı, özellikle birtakım kriz dönemlerinde kamu yönetiminin güncel sorunlarına istenilen yanıtları verememektedir. Kuşkusuz bu husus teoriden çok süreç içerisinde gelişen bir durumdur. Dünyadaki uygulamalarda özellikle üst kademe yöneticileri siyasi eğilimlerden kesinlikle bağımsız değildir. Weber’in, bürokratları siyasi tercihleri olmayan ve nesnel hareket eden kişiler olarak görmesi esasında modern toplumlarda bürokrasiyi olduğundan daha fazla güçlü görme yanılsamasıdır. Hâlbuki bürokrasi, bir amaç değil bir araçtır. Eğer Weber’in öngördüğü bürokrasi kuramı günümüzde geçerli olarak kabul edilirse demokrasilerdeki “halk egemenliği” ya da “millet iradesi” kavramları anlamsızlaşabilir (Tortop, İsbir, Aykaç, Yayman ve Özer, 2016,s. 435). Bu sebeple yapısal açıdan organik ve dinamik bir özellik taşıyan kamu yönetiminin belirli dönemlerde yeniden yapılandırılması gerekebilmektedir (Kutlu, 2004, s. 23).

16 Nisan Referandumu ile Türkiye’de yürütme yetki ve görevi doğrudan Cumhurbaşkanına verilmiş, daha önce görev süresince yaptığı iş ve eylemlerinden sorumsuz kılınan Cumhurbaşkanı “sorumlu” bir devlet başkanı olarak görev üstlenerek, yürütme organı özelinde sorumluluk ve yetki karmaşası Amerikan başkanlık sistemindeki gibi ortadan kaldırılmıştır (Kuzu, 2005, s. 213; Ataay, 2017, s. 78). Bununla birlikte yeni hükümet sistemi ile daha önce var olan kolektif yapılı Bakanlar Kurulu’na son verilmektedir. Böylece Cumhurbaşkanı, bakanları atayıp görevlerine son verebilecektir. Bakanların siyasi sorumluluğu ise yasama organı olan TBMM’ye değil, Cumhurbaşkanı’na karşıdır. Ayrıca meclis soruşturması, cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanların görevleri ile ilgili iş ve eylemlerinden dolayı açılacağı için siyasi sorumluluk taşımakta oldukları da göz ardı edilmemelidir (Küçük, 2017, s. 162).

Parlamentar sistem açısından Türkiye’de milletvekillerinin TBMM’ye sundukları yasa teklifleri, hükümet tarafından sunulan tasarımlardan niceliksel olarak fazla, pratikte yasalaşan teklif sayıları tasarımlardan çok daha fazladır (Bulut, 2005, ss. 153-154). Türkiye’de sıkı parti disiplinine sahip bir siyasi parti sisteminin olduğu düşünüldüğünde yürütme ve yasama organları arasında kuvvetler ayrılığı ilkesi katı bir biçimde uygulanmamaktadır. Hatta katı kuvvetler ayrılığı ilkesinin baskın olduğu Amerikan sisteminde dahi Kongre’nin çoğu zaman baskın konumuna rağmen ABD Başkanlığının etkisi ile yasaların hazırlandığı belirtilmektedir (Heywood, 2012, ss. 403-404). Bu açıdan kuvvetler ayrılığına ilişkin tartışmalar pratikte yürütme gücü ve etkin yönetim anlayışı üzerinden şekillenmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en önemli özelliklerinden biri olarak tek başlı yürütmenin karar almada hız ve etkinlik anlamına geleceği de belirtilen hususların başında gelmektedir (Bülbül, 2017, s. 25). Böylece üniversite öğrencilerine yönelik yapılan bu çalışmanın bulguları arasında öne çıkan “çift başlılığın ortadan kaldırılması” beklentisi oldukça önemlidir. Türkiye’nin yakın dönem koalisyon tecrübeleri ekonomik ve siyasi krizleri, koalisyon olgusunu ve cumhurbaşkanı-başbakan arasındaki gerilimleri toplumsal bir algı olarak karşımıza çıkarmaktadır. Hatta yürütme organı ile bürokratik mekanizma arasındaki sorunlar güçlü yürütme ihtiyacını daha da artırmıştır. Bu açıdan cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bürokratik oligarşiye karşı etkili ve istikrar sağlayıcı yönünün de bulunduğu belirtilmelidir (Çalışkan ve Önder, 2017, s. 572).

Yeni hükümet sistemine yönelik algıların ölçüldüğü bu çalışmanın bulgularından da görüldüğü üzere sisteme yönelik çeşitli kaygılar dile getirilmiştir. Bunların büyükçe bir kısmı geleneksel parlamenter yapının bir alışkanlık olarak sürdürülmek istenmesi ya da statükonun, bürokratik vesayetin korunması çabası oluşturmaktadır (Bingöl ve Varlık, 2016, ss. 9-10; Küçük, 2017, s. 169). Nitekim “federal sistem” ve “rejim değişikliği” gibi kaygılara karşı, üniter yapının muhafaza edildiği yeni hükümet sisteminde Amerikan başkanlık sistemi örneğindeki gibi bir kişinin hem yasama organında hem de yürütmede görev alması uygulaması ortadan kaldırılmıştır. Milletvekilleri, Cumhurbaşkanı yardımcısı ya da bakan olarak atanırlarsa TBMM üyelikleri sona ermektedir. Bununla birlikte yeni hükümet sisteminin Amerikan başkanlık sistemi ile oldukça benzeşen hususlarından birisi de üst düzey bürokratları atama yetkisinin Cumhurbaşkanı’na olmasıdır. Yeni sistemle Cumhurbaşkanı üst kademe kamu yöneticilerini atayabilir ancak atamalar TBMM’nin onayına tabi değildir.

Aslında bu yetki hâlihazırda var olan üst kademe bürokratların Müşterek ya da Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile atanmasında da mevcuttur.

Bütün bunların yanında, cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olumsuz yanlarına ilişkin ifadelerden en çok “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi otoriter bir yönetime neden olur” yargısına üniversite öğrencilerinin %45,47’sinin katıldığı görülmektedir. “Türkiye’nin daha önemli sorunları varken başkanlık sistemine geçilmesi doğru değil” yargısına ise öğrencilerin en az düzeyde (%31,78) katıldığı tespit edilmiştir.

Referandum sürecinde mecliste bulunan dört siyasi partiden seçim çalışması en başarılı bulunan siyasi kadro Ak Parti olarak görülmektedir. İkinci sırada Milliyetçi Hareket Partisi gelmekte ve katılımcıların %65,16’sı bu partiyi başarılı olarak değerlendirmektedir. Bunun yanında katılımcıların büyük bir çoğunluğu Cumhuriyet Halk Partisi’ni ve Halkların Demokratik Partisi’ni seçim çalışmaları açısından, referandum sürecinde başarısız olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

Köklü ve geleneksel bir yönetim geçmişine sahip olan Türkiye’de, Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte kısa süreli de olsa Meclis Hükümeti modelinden sonra, uzun bir süre parlamenter sistemin uygulanması söz konusu olmuştur. Ancak 2007 yılında yaşanan 367 krizi ve sonrasında yapılan referandumda cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesinin önünün açılması sonucu, ilk defa 2014 yılında gerçekleştirilen cumhurbaşkanlığı seçimleri ile birlikte cumhurbaşkanının hak tarafından seçilmesi parlamenter sistemden yarı başkanlık sistemine doğru bir kayışın yaşanmasına neden olmuştur. Bu doğrultuda 2014 yılından itibaren inişli çıkışlı bir seyir izlese de başkanlık sisteminin veya referandumda kabul edilen şekliyle cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Türkiye’de uygulanabilirliği veya uygulanması gerekliliği akademik çevrelerde ve kamuoyunda uzun süre tartışılmış ve bu bağlamda oldukça ilgi gören konuların başında yer almıştır.

Aslında başkanlık veya cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin gündeme gelmesi yeni bir konu olmamakla birlikte, özellikle son 30-40 yıldır hem siyasiler hem de toplumun farklı kesimleri tarafından olumlu ve olumsuz yönleri tartışılan bir konu olmuştur. Kendilerini güçlü gören başbakanlar ve/veya cumhurbaşkanları parlamenter sistemi tartışmaya açmış, başkanlık sistemini önemli bir alternatif olarak kamuoyuna sunmuşlardır. Bu doğrultuda başkanlık sisteminin Türkiye’de uygulanabilirliğinin ele alınması aslında Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte cumhurbaşkanlarının seçimindeki sorunlar, kısa süreli hükümetlerin varlığı, çok ortaklı hükümetlerin kurulması ile koalisyon tecrübesi, ekonomik ve siyasi krizler, istikrarsızlıklar ülkemizde uygulanan parlamenter sistemin çoğu zaman tıkanması sonucu olmuştur.

Ayrıca bir ülkenin hükümet sistemini, ülkenin kendi tarihsel, politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel özelliklerinden bağımsız olarak ele almak da mümkün değildir. Bu açıdan salt bir hükümet sistemi tasavvuru pratikte ve toplumların değişim karakteri içerisinde çok da mümkün görünmemektedir. Ancak hızla değişen küresel şartlar ve gelişmeler ülkelerin kendi yönetim kabiliyetlerinde reform çabalarını da teşvik etmektedir. Bu süreçte Türkiye

özelinde üniversite öğrencilerinin kendi ülkelerinin yönetsel geleceğini tayin edebilecek gelişmeler karşısında almaları gereken pek çok tavır olacaktır. Bu bağlamda çalışmanın amacı 16 Nisan 2017 tarihinde halk tarafından kabul edilen yeni cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden gençlerin beklentilerinin ve algılarının ne olduğunun tespit ve analiz edilmesi olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda üniversite öğrencilerinin cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi algısı, beklentileri ile endişelerinin tespit edildiği bu çalışma sonuçları açısından ele alındığında pek çok önemli bulgu ve değerlendirme elde edilmiştir⁴:

Anket çalışmasının evreni Konya'da öğrenim gören 18 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerinden oluşmuştur. Katılımcıların Türkiye siyasetini ve anayasa değişikliğine destek veren siyasi atmosferi önemli ölçüde yansıtır nitelikte olduğu belirtilebilir.

Katılımcıların yarısından fazlası cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili panel-söyleşi-konferansa katıldığını, oldukça büyük bir bölümünün ise (%86,9) anayasa değişikliği ve cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hakkında herhangi bir parti veya bir kurum tarafından hazırlanan tanıtım kitapçığı incelediği tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%70,3) cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili bilgi sahibi olduğu ve %70'inin anayasa değişiklik maddelerini incelediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, örneklem grubumuz olan üniversite öğrencilerinin anayasa değişiklikleri ve cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili bilgi sahibi ve farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Örneklem grubunun üniversite öğrencilerinin olması, bu düzeyde eğitim alan bireylerin siyasete ilgi duymaları ve siyasi tartışmalara ilişkin bilgi sahibi olmaları bu bağlamda son derece doğaldır.

Katılımcıların %72,3'ü anayasa değişikliğinin gerekli olduğunu ve olumlu karşıladığı; yine %53,1'i milletvekili seçilme yaşının 18'e düşürülmesinin olumlu bir değişiklik olduğunu düşünmektedirler. Aslında örneklem grubunun seçilme yaşının 18'e düşürülmesi konusunda daha fazla destek vermesi gerekirdi. Katılımcılar muhtemelen siyasi görüşlerinin etkisinde kalarak ve genel manada anayasa değişikliğine karşı olmakla, 18 yaşa da karşı olmayı aynı bakış açısıyla değerlendirdikleri görülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi denildiğinde katılımcıların aklında olumlu manada en çok "Yeni Türkiye"; "güçlü yürütme"; "istikrar"ın çağrışım yaptığı tespit edilmiştir. Buna karşın olumsuz manada ise en çok "otoriter bir yönetim" ve "diktatörlük-tek adamlık" kavramlarının çağrışım yaptığı görülmektedir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde örneklem grubumuz olan üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini zihinlerinde olumlu olarak canlandırmakta, buna karşın olumsuz olarak canlandıranların da azımsanmayacak ölçüde olduğu tespit edilmiştir. Oluşan algılar aslında ülkede var olan ikili yapıyı, kutuplaşmayı da özetler niteliktedir. Değişikliğe olumlu

⁴ 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan Referandumda bu çalışmanın da odak noktasını ve yaş grubu analizi itibarıyla üniversite öğrencilerinin de içerisinde yer aldığı IPSOS araştırma şirketi ile referandum sonuçlarını 09.04.2017'de %51,3 evet tercihi yönünde olacağını doğru bir tahmin ve ölçüm ile ortaya koyan Gezici Araştırma Şirketi'nin bulgularına Türkiye'nin genel profilini çizmesi açısından kısaca değinmekte fayda vardır. Buna göre Gezici Araştırma Şirketi, 18-27 yaş arası gençlerin oy tercihlerini %39,5 evet, %60,5 hayır şeklinde ölçerken, Referandum sonrası IPSOS araştırması ise 18-24 yaş grubunda %46 evet, %54 hayır tercihini; 25-34 yaş arası ise %54 evet, %46 hayır tercihini ölçmüştür.

bakanlar *“istikrarın gelmesi”* ve *“çift başlılığın ortadan kalkması”* söylemine, olumsuz bakanlar ise *“diktatör”* söylemine yer vermektedirler.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olumlu yönleri ile ilgili katılımcıların en çok katıldığı görüş *“daha hızlı karar alınacağı”* yönündedir. İkinci olarak *“parlamentar sistemdeki çift başlılığın ortadan kalkacağı”* ve üçüncü olarak da *“koalisyonların önlenerek istikrarın sağlanacağı”* yönündeki görüştür. Bunun yanında, cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin olumsuz yanlarına ilişkin en çok *“Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi otoriter bir yönetime neden olur”* ifadesine katıldığı görülmektedir. Referandum sürecinde mecliste bulunan dört siyasi partiden seçim çalışması en başarılı bulunan parti Ak Parti olarak görülürken, ikinci olarak Milliyetçi Hareket Partisini katılımcıların %65,16’sı başarılı olarak değerlendirmektedir. MHP hakkında çıkan yüksek oranlı başarılı kampanya yürütme algısının muhtemel nedenlerinden biri ise Ak Parti seçmeninin bu konudaki desteği olarak değerlendirilebilir. Bunun yanında katılımcıların büyük bir çoğunluğu Cumhuriyet Halk Partisi’ni ve Halkların Demokratik Partisi’ni seçim çalışmaları açısından referandum sürecinde başarısız olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir.

Çalışmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; Türkiye’de üniversite öğrencilerinin hükümet sistemi değişikliğine yönelik yaklaşımları açısından önemli hususların ortaya çıktığı belirtilebilir. Bunlardan ilki üniversite öğrencilerinin Türkiye’de yeni hükümet sistemine yönelik tercihlerini belirlemede hangi araçların ve nedenlerin rol oynadığıdır. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin genel olarak yeni hükümet sistemi değişikliğini savunan siyasal partilere yakın hissettikleri dikkate alındığında önemli bir gerekçe olmakla birlikte tek gerekçe olmadığı görülmektedir.

İkinci husus ise üniversite öğrencilerinin yeni hükümet sistemi değişikliğine yönelik oy verme edimlerini de değiştirebilecek propaganda araçları ile ne ölçüde ilişki kurduklarıdır. Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin ilgili anayasa değişiklikleri hakkında büyük oranda bir tanıtım kitapçığını inceleme fırsatı buldukları, ayrıca yarısı kadarının da sistem değişikliğine yönelik herhangi bir konferansa ya da panele katıldıkları tespit edilmiştir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde genel olarak hükümet sistemine yönelik tanıtım araçlarına üniversite öğrencilerinin önemli oranda ilgi duydukları görülmektedir. Bu nedenle, yeni hükümet modelinin ne gibi değişiklikler getirdiği, ne gibi sorunların çözümünde etkili olacağına veya tam tersi bakış açısıyla ne gibi sorunlar doğurabileceğinin daha kapsamlı ve etkili bir şekilde ele alınarak bu tür tanıtım faaliyetlerin yaygınlaştırılması önümüzdeki günlerde siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşları ile çeşitli sivil toplum kuruluşlarının yapması gereken ödevler arasında olduğu belirtilebilir.

Özetle; Türkiye’de son yılları etkileyen hükümet sistemi değişikliği konusunun üniversite öğrencileri arasında da çok önemli bulunduğu ifade edilmelidir. Toplumun diğer kesimlerin var olan beklentilere ve kaygılara sahip olduğunu gördüğümüz genç kesimin siyasete ilgi duyuyor olması, yapılan referandum konusundaki hassasiyetleri bu kesimin bundan sonraki dönemde daha da önemsenmesinin önünü de açacaktır. Bu ilgi muhtemelen 15 Temmuz sonrası ülkede oluşan pozitif atmosferin ve gençlerin toplumsal ve siyasal olaylara daha fazla ilgi gösteriyor olmalarının bir sonucudur.

Copyright © 2018 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2018 • 6(14) • 75-83

ISSN 2147-8473

Received | 25 February 2018

Accepted | 25 March 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Perceptions of the University Students on The Presidential System: The Case of Konya

Önder Kutlu*

Erhan Örselli**

Selçuk Kahraman***

Introduction

Turkey has a parliamentary system whose deficiencies are proved by a myriad of experiences. Of these problems, the short-lived governments and instability can weaken the capability of the executive branch and the functions of public administration. Particularly, if a single party rule cannot be established, a government system based on coalitions can stalemate the system. In this respect, a powerful executive authority and stability are highly demanded. Moreover, the distinguishing features of the presidential system compared to the parliamentary system are of the adoption of checks and balances along with more secured managerial stability.

* Prof. Dr., Necmettin Erbakan University, Faculty of Political Science, Department of Political Science and Public Administration, Konya, okutlu@konya.edu.tr

** Assoc. Prof., Necmettin Erbakan University, Faculty of Political Science, Department of Political Science and Public Administration, Konya, eorselli@konya.edu.tr

*** Res. Asst., Necmettin Erbakan University, Faculty of Political Science, Department of Political Science and Public Administration, Konya, skahraman@konya.edu.tr

The perception of authoritarian and a single-man rule are shaped by the political party leaders in Turkey. On the other hand, the powerful leaders such as Demirel, Ecevit, Erbakan, and Türkeş proved ineffective in economic and political terms during the coalition period of 1970s irrespective of their powerful leadership. In this regard, it is important to design and build a strong executive organ beyond leadership. In addition to this, it is argued that the presidential government system can provide strong government alongside strong leadership.

The election of a president by the people and the applicability of the presidential system in Turkey are an issue particularly uttered by both political cadres and leaders and frequently raised in the scientific literature in the last thirty years. With the adoption of the referendum in 2007 and the election of the president for the first time in the parliamentary system in 2014, the current government system has begun to be questioned by all actors. After the failed coup attempt of 15 July, the system debate has flamed and led the way for the adoption of a presidential system which was initiated by AKP and MHP with a constitutional change encompassing eighteen articles that provisioned the decisive referendum of 16 April 2017.

As a matter of fact, various studies are recently conducted regarding the applicability of presidential system in Turkey. On the other hand, there is a great need to determine citizens thoughts on the presidential system, systemic expectations and concerns. Especially, studies over the thoughts of university students who would participate in business and possibly vote for the first time in their lives with respect to the presidential system have not been conducted.

The thoughts of the majority, who will vote for the first time and have the right to be elected by the new regulation, are important in terms of learning the opinions of a social group with considerable expectations from the society and from the system. In this respect, this study aims at analyzing the views of university students in Konya about presidential government system.

Research Medium and Universe

The study is based on a quantitative field research which was designed on a sectional surveying model. A fully structured questionnaire form is used to gather data as a means. The survey was conducted between the dates 27 and 29 March 2017. The questionnaire, which will provide necessary data for research, is composed of two main sections. The first part consists of the questions about determining the socio-demographic characteristics of the participants and in the second part, there are questions to measure participants' political positioning of themselves and perceptions of the presidential government system based on the five-way Likert scale

Draft questionnaires were produced to determine if the questionnaires were adequate and understandable and to formulate questionnaires appropriately for the purpose of academic studies and a pilot study was conducted before the questionnaire was conducted. The pilot application was conducted between the dates of 23 and 24 March 2017 in a face-to-face interview with 15 students in the 2nd and 3rd grade in Necmettin Erbakan University Department of Political Science and Public Administration. Of those who answered the questionnaire are asked to comment on the understandability and scope of the questions. As a result of feedback from the participants in the pilot study, some questions have been reassessed and changed. After the survey form was finalized, the field study was launched.

The field study is conducted on the campuses of Selçuk University, Necmettin Erbakan University and KTO Karatay University in Konya between the dates of 27 and 29 March 2017. Konya Food and Agriculture University is exempted out of sample universe due to the insufficient number of students.

Konya is an attractive city in the middle of Anatolia if it is taken from a student point of view that there are a total of four universities, two of which are state-owned and two of which are private. The number and diversity of students in the metropolitan area is increasing day by day. It is already stated that there are about 110,000 students in the metropolitan area.

The university students in Konya at the age of 18 or above are covered within the sample universe of this study. "Stratified Sampling Method" is used to detect the sample of this study. In this respect, the selected universities and faculties are determined due to the student density of the universities and faculties / colleges. The study was conducted in a face to face interview with 390 participants. After the identification of the numbers according to universities and faculties, the students to whom the questionnaire was applied were selected by simple random sampling.

After the survey is conducted, the consistent responses to the questionnaire are coded and loaded into SPSS 16.0 followed by analyzing the process. The gathered data in the research are evaluated through SPSS 16.0 software. While the data which is gathered through the survey is analyzed and interpreted, definitive statistical terms such as "frequency tables, dispersion by percentage and averages" are used. Frequency tables were created for each question. The Likert Scale which is prepared to measure the participants' perceptions of the presidential government system is calculated out of a hundred. The levels obtained for the negative judgments were subtracted from 100 for a comparison with the levels calculated in the positive judgments, and the statements transformed into positive judgments. In order to specify the reliability of the scale used in the study, the Cronbach's alpha coefficient was calculated and

found as 0.864. The measured Cronbach Alpha value indicates that the scale used in the questionnaire study is highly reliable.

When the political profiles of the survey participants are examined, it is seen that most of them ideologically placed themselves on the right and identified themselves most as nationalist or conservative . A large majority of the participants also feel close to the AK Party. It is also important to note that more than half of the participants stated that they are interested in politics and about a third of them will vote for the first time in the referendum. In this respect, the participants render the political atmosphere supporting Turkey's politics and constitutional changes highly visible.

Research Findings

More than half of the participants state that they participated in a panel-talk-conference on the presidential government system. A relatively large portion (86.9%) has examined the booklet prepared by any party or institution about the constitutional amendment and the presidential government system. It was also determined that a large majority (70.3%) of the participants had knowledge of the presidential government system and that 70% examined constitutional amendments. In this context, it can be concluded that the university students within our sample group have a high level of knowledge and awareness about the constitutional amendments and the planned presidential government system. It is quite natural that the studied universe is university students, and well-educated individuals should have knowledge of political interest and political debate.

72.3% of participants stated that constitutional amendments are required and taken positively. 53.1% of participants also are in favor of the regulation which set the presidential nomination age as 18. It might have expected that such young universe could produce more a favorable stance regarding the decrease of nomination age. The participants were probably influenced by their political views and, in general, taken a similar position towards being against the 18-year-old constitutional amendment.

When asked about the presidential government system, most of the participants positively connoted the words "New Turkey", "powerful execution", and "stability". On the contrary, it seems that the most negative connotations are "authoritarian administration" and "dictatorship-one man". When the findings are evaluated, a large majority of the university students who are in our sample group positively reproduce the presidential system of government in their minds, while those who are negative are also in considerable size. The resulting perceptions are actually dualities existing in the country, and they also summarize the polarization. Those who are in favor of change are stated that stability should come and that double standards should end up, while those who are against set forth dictatorial discourse.

The participants most interested in the positive aspects of the presidential government system agree that “decisions will be taken faster”. Secondly, “the dualism in the parliamentary system will come to an end” and the third is the view that “stability will be achieved by preventing coalitions”. In addition, it appears that the idea of “presidential government system will cause an authoritarian rule” appears to be the most negative aspect of the presidential system, put forward by the participants. Of four political parties in the parliamentary elections during the referendum process, the AK Party was seen as the most successful party, and the second was the Nationalist Movement Party which was regarded as successful by 65.16% of the participants.

One of the possible reasons for the highly successful campaign perception of the MHP can be explained by the support of the AK Party voters in this regard. The coalition seems to have formed a positive opinion especially on the AK Party electorate. If the questionnaire had been applied in the eastern regions of the country, a likely different result would have emerged. In addition, a large majority of the participants found that the Republican People’s Party and the People’s Democratic Party were unsuccessful in the referendum process in terms of election work.

Overall Assessment and Conclusion

In the study, crucial outcomes in terms of university students’ approach to change in Turkish politics are obtained. The first of them is about the means and reasons affecting university students in Turkey while deciding on a new system of government. Considering that the students in the study are generally close to the political parties advocating the change of the new government system, it is important to consider that there is no single justification for this. The second issue is how much the university students have related to the propaganda tools that can change the voting behavior over the new government system. According to research findings, university students have had the opportunity to review a leaflet about the constitutional amendments, but only half of them have participated in any conference. In this context, it has been determined that university students are very interested in promotional tools for the government system in general.

The responses to questions over determining the perceptions and attitudes of university students towards the presidential government system provide important information. According to this, the most important positive perceptions about the new presidential government system of students participating in the survey are focused on strong execution, quick decision making, double elimination and stability. Negative judgments are largely shaped by concerns of authoritarianism and regime change. Undoubtedly, at the beginning of the most important questions against all these positive and negative judgments, the attitude of the participants was that the age of elec-

tion of deputies in the changes of the new government system should be reduced to the age of 18. Accordingly, favorable judgments of the government system in general are viewed lesser compared to most favorable responses by public. However, it is also worth emphasizing that 53.1% of the participants think positively and support this change.

The primary task of this study is to measure the expectations of young people and their perceptions about the new presidential system which was accepted by the public in April 16, 2017. Nevertheless, any government system cannot be handled without taking the country's own historical, political, economic, social and cultural characteristics into account. In this respect, establishing a purely governmental system of thought is not possible in practice and with respect to characteristics of respective society. However, the rapidly changing global conditions and developments also encourage countries to reform their management capabilities. In the face of development that could determine the future of their country, university students particularly in Turkey should adopt a more and more active attitude.

In conclusion, it must be uttered that university students in Turkey paid very much attention to the system change which affected the recent years of Turkey. The young people with an interest in politics seems to have common concerns and expectations with the rest of the public. This picture will lead the way to further attention paid to following developments by youth in the future. This interest is probably the result of the positive atmosphere in the post-15 July era and the fact that young people are more interested in social and political issues.

Kaynakça/References

- Akyürek, S., vd. (2013). *Başkanlık sistemine toplumsal bakış*, Ankara: Bilgesam Yayınları.
- Alkan, H. (2013). *Karşılaştırmalı siyaset: Başkanlık ve parlamenter sistemler ışığında yarı başkanlık modelleri. İstanbul: Açılım Kitap.*
- Ataay, F. (2017). Türkiye'de hükümet sistemi değişikliği: Parlamenter sistemden başkanlık sistemine geçiş. *Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (2), 77-98.

- Ayan-Musil, P. (2013). Hükümet sistemleri: Başkanlık sistemi ve parlamenter sistem. Sayarı, S. ve Dikici-Bilgin, H. (Der.). *Karşılaştırmalı siyaset: Temel konular ve yaklaşımlar* içinde (s.189-208). **İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.**
- Bayram, C. (2015). Önsöz. Aktaş, M. ve Coşkun, B. (Ed.). *Başkanlık sistemi* içinde (s. 15-19). Ankara: Liberte Yayınları.
- Bayram, S. (2016). *Türkiye’de başkanlık sistemi tartışmaları: Algılar, argümanlar ve tezler*. İstanbul: SETA Yayınları.
- Bilir, F. (2017). Türkiye’ye özgü yeni bir hükümet modeli: Cumhurbaşkanlığı sistemi. *Yeni Türkiye*, (94), 1-6.
- Bingöl, O. ve Varlık, A. B. (2016). *Başkanlık sistemlerinin performansı*, Ankara: MSE.
- Bulut, Y. (2005). 21. Yüzyıla girerken Türkiye’de parlamentonun yasa faaliyetleri: Sorunlar ve çözümler. Küçük, A., Bakan, S. ve Karadağ, A. (Ed.). *Türkiye’de Siyasal Hayat* içinde (s. 145-164). 1. Cilt, İstanbul: Alfa Akademi.
- Bülbül, K. (2017). *Cumhurbaşkanlığı sistemi: Nedenler, tespitler, beklentiler*. 2. Baskı, Konya: Erman Ofset Matbaacılık.
- Çalışkan, E. ve Önder, M. (2017). Başkanlık sistemi ve mevcut kamu kurumları üzerine olası etkileri. *Uluslararası sosyal araştırmalar dergisi*, 10(49), 570-578.
- Çolak, Ç. D. ve Uzun, A. (2017). Türk siyasal hayatında başkanlık sistemini gündeme getiren liderler: Türkeş, Demirel, Özal ve Erdoğan. *Uluslararası sosyal araştırmalar dergisi*, 10(50), 196-214.
- Ergil, D. (2015). Başkanlık sistemi ve Türkiye. Aktaş, M. ve Coşkun, B. (Ed.). *Başkanlık sistemi içinde (s. 21-47)*. Ankara: Liberte Yayınları.
- Güleler, S. (2016). *Başkanlık sistemlerinde denge ve denetleme*. **İstanbul: SETA Yayınları.**
- Güngör, K. (2017). Başkanlık sistemi için bir değerlendirme. *Ayrıntı*, 54, 59-64.
- Heywood, A. (2012). *Siyaset*. Özipek, B. B., vd. (Çev.). 6. Baskı, Ankara: Liberte Yayınları.
- Kutlu, Ö. (2004). *Gelişmiş ülkeler ve Türkiye’de kamu reformu ve yönetimin yeniden düzenlenmesi*, 1. Basım, İstanbul: Nobel Yayınları.
- Kuzu, B. (2005). Türkiye için başkanlık sistemi. Küçük, A., Bakan, S. ve Karadağ, A. (Ed.). *Türkiye’de Siyasal Hayat* içinde (s. 167-240). 1. Cilt, İstanbul: Alfa Akademi.
- Kuzu, B. (2016). *Her yönüyle başkanlık sistemi*. **İstanbul: Babıalı Kültür Yayıncılığı.**
- Küçük, A. (2017). Yeni anayasa değişikliği ile getirilmek istenen Türkiye’ye özgü başkanlık sistemi: Korkular, algılar, beklentiler. *Liberal düşünce dergisi*, 85, 157-189.
- Miş, N. ve Duran, B. (2017). *Türkiye’de siyasal sistemin dönüşümü ve cumhurbaşkanlığı sistemi*. İstanbul: SETA Kitapları.
- Sobacı, M. Z. ve Köseoğlu, Ö. (2016). *Başkanlık sistemlerinde yerel yönetimler: ABD, Brezilya, Şili, Endonezya ve Güney Kore*. İstanbul: SETA Yayınları.
- Tanıyıcı, Ş. ve Akgün, B. (2008). *Amerikan başkanlığı: Cumhuriyetten imparatorluğa*. Ankara: Orion Kitabevi.

- Tortop, N., vd. (2016). *Yönetim bilimi*. 10. Basım, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yayman, H. (2016). *Türkiye'de devlet reformu ve başkanlık sistemi*. İstanbul: Doğan Kitap.
- Yazıcı, S. (2011). *Başkanlık ve yarı-başkanlık sistemleri: Türkiye için bir değerlendirme*. 2. Baskı, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yılmaz, N. ve Doğan, K. C. (2014). Siyaset bilimi açısından bürokrasi. Kutlu, Ö. (Ed.). *Siyaset Bilimine Giriş* içinde (239-258). 2. Baskı, İstanbul: Lord Matbaacılık.
- <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-38632965>, Erişim tarihi: 05.01.2018.
- <http://aa.com.tr/tr/politika/51-ulkede-milletvekili-secilme-yasi-18/742913>, Erişim tarihi: 05.01.2018.

Footnotes

1. Üniversitelerin toplam öğrenci sayısı anket çalışmasının gerçekleştirildiği 2017 yılını yansıtmaktadır.
2. Katılımcıların cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile ilgili algılarının ölçülmesi amacıyla hazırlanan likert ölçeği için, 100 üzerinden memnuniyet/katılım düzeyleri hesaplanmıştır. Negatif yargılar için elde edilen düzeyler, pozitif yargılarda hesaplanan düzeyler ile karşılaştırma yapılabilmesi için 100'den çıkartılmış ve ifadeler pozitif yargıya çevrilmiştir.

Copyright © 2018 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2018 • 6(14) • 83-110

ISSN 2147-8473

Received | 10 March 2018

Accepted | 12 April 2018

New Generations, Old Challenges: Questioning Grassroots Development in the Horn of Africa

Abdulaziz Dino Gidreta*

Abstract

The Horn of Africa (HOA) is home to one of the youngest population in the world. In Ethiopia, the youth under the age of 25 constitutes 65% of the total population. And, population size and land area coverage in the rural HOA makes more than three quarters of each nation's entire population and land. In this context, one can assume that common concerns and projections over development in the HOA would be about a development for the new generation, and in the rural. Provoked by the Millennium Development Goals (MDG's), to some extent, there have been tangible improvements in lives of the new generation in developing countries. Yet, when it comes to HOA, national or international development reports have been very often challenged by the emergent but disregarded narratives of general life unease, specially to the grassroots community. No matter how we notice collective opinion convergences concerning substantial progresses in the region, there have also been inferential divergences when it comes to changes towards the marginalized grassroots communities. Literally, this article attempts to question the goal of development, by exploring the context of human development in the region. It attempts to unveil the depth of life unease in three rural neighborhoods in Ethiopia. Health and sanitation, education, agriculture and environmental conservation constraints are addressed. The article is informed by series of in-depth interviews and Focused Group Discussions (FGDs) involving the very rural residents, Development Agents (DA's), Health Extension Workers (HEWs) and local administrators. As a result, it is revealed that, developmental challenges in the rural neighborhoods are far worse than what has normally been quantified. The article urges policy attention and interventions.

Keywords: Horn of Africa, Grassroots Development, Marginalized Communities, New Generation.

* Dr., Lecturer, Ankara Yıldırım Beyazıt University, School of Foreign Languages. Ankara, abduino10@gmail.com

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/
Gençlik Araştırmaları Dergisi • April 2018 • 6(14) • 84-110

ISSN 2147-8473
Başvuru | 10 Mart 2018
Kabul | 15 Nisan 2018

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Yeni Kuşaklar, Eski Zorluklar: Afrika Boynuzundaki Kırsal Gelişmenin Sorgulanması

Abdulaziz Dino Gidreta*

Öz

Afrika Boynuzu dünyanın en genç nüfusa en sahipliği yapan bölgelerden biridir. Etiyopya'da yirmi beş yaş altındakiler nüfusun %65'ini oluşturmaktadır. İşte bu durumda, bölgedeki sosyal gelişme ile ilgili ortak endişeler ve önerilerin gençleri merkez alması gerekmektedir. İşte bu durumda, sosyal gelişme ile ilgili endişeler ve öneriler bölgenin nüfusu ortaya koymasına mecburundadır. Millennium Kalkınma Hedefleri'nin (MDG) teşvik etmesi ile, kalkınmakta olan ülkelerdeki genç kuşağın yaşamlarında bir noktaya kadar görünebilir gelişmeler ortaya çıkmıştır. Ancak konu Afrika Boynuzu'na geldiğinde, ulusal ve uluslararası gelişim raporları bölgedeki sıradan insanlara ait günlük hayatın zorluklarına dair hikayeleri ile sıklıkla karşı karşıya gelmektedir. Bölgede var olan değişimler hakkında genel fikir birliği olmasına rağmen, konu marjinalleşmiş topluluklardaki değişikliklere gelindiğinde çıkarımsal fikir ayrılıkları da mevcuttur. Bu makale kırsal Afrika Boynuzu'ndaki toplumsal gelişme seviyesini Etiyopya'daki üç kırsal bölgedeki yaşam güçlüklerini göstererek sorgulamayı amaçlar. Eğitim, sağlık, tarım ve çevrenin korunmasına dair sınırlamaları ele alınmıştır. Çalışma, kırsal bölge sakinleri, kalkınma ajansları, halk sağlığı çalışanları ve yerel yöneticileri kapsayan bir dizi derinlemesine mülakat görüşmesi ve odak-grup tartışmaları yoluyla yürütülmüştür. Sonuç olarak, bölgedeki gelişme sıkıntıları raporlarda ölçüldüğünden daha derindir. Makale Afrika Boynuzu'ndaki uzak kırsal topluluklara politik dikkat ve müdahaleye dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsani gelişme, Afrika Boynuzu, Marjinalleşmiş Topluluklar, Genç Kuşak

* Dr., Okutman, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu, Ankara, abdino10@gmail.com

Introduction

Home of the Nile Basin, the Great Rift Valley and the Red Sea, the HOA can be considered as one of the most strategic corners in the world. The region owns one of the youngest population; 65% of Ethiopia's population ages below twenty-five (CIA World Factbook, 2012). The HOA is also asserted as the cradle of humankind and provocation of human civilization, as proved by prevailing historical and cultural indicators like the Lucy. For Gebrehiwot (2017), Ethiopia remains the undisputed origin of mankind. In addition to its historical identity as the first adopter of Islam and Christianity outside the Middle East, Ethiopia has also been identified as a symbol of anti-colonial resistance with a long-lasting impact on independence movements across Africa, Central America and beyond (Gebrekidan, 2018). The region is also known for medium and long-distance athletics.

On the other hand, HOA has been struggling with a range of challenges; instabilities, disasters and slow development. The region has been subject to various conflicts triggered inside, either from Ethiopian, Somalian or Eritrean side. In Ethiopia, post 1950's marked high level tensions relating to history and identity. The narratives of Greater Ethiopia, Eritrean independence, the Tigran struggle and the Oromo struggle have been among the prominent affairs in Ethiopian politics (Sorenson, 1992). The alleged ambitious for a Greater Somalia, ethnic conflicts, and the issue of Al-Shabab have been prominent matters of dispute across Somalia. The region is also one of the most frequently famine-hit regions.

Due mainly to the aforesaid natural and sociopolitical reasons, development in general and rural development in particular has challenged the region. Indeed, there have been tangible changes particularly accelerated by the global MDGs; however, development claims have frequently been criticized for being dominantly economic and commonly exaggerated by highly administrative and statistical narratives. To the most part, national development reports are generally characterized by quantitative descriptions, unconvincing measurements and approximations as typical to positivist account of development (Servaes, 2007 & 2002; Moemeka, 1994).

In this sense, both the changes in the lives of the people and the way of studying development can be questioned. Postmodernists challenge scientific legitimacy of knowledge deduced through positivist approaches (Keat & Urry, 1975; Asgedom, 2007). They question positivist and modernist views for limiting the scope of scientific truth, and the process of scientific knowledge production, through random selections, probabilities, possibilities, and representation, and theory verification. In view of that, the methodological view that 'the majority is true' has become an old-fashioned interpretation after all.

A positivist account of development, as mostly associated with a modernization paradigm, disregards the human or social account of development. In this view, the indicator is a measure of well-being, and development is exclusively based on material wealth. In developing countries, improvements in welfare such as better health care, education and housing for the poor have not been tolerably emphasized (Dang & Sui Pheng, 2015: 12).

Thus, in modernist view, the measures of progress were Gross National Product (GNP), industrial bases, urbanization and the like; all quantitative criteria (Servaes, 2002: 19-20). It does not give significance to changes in actual human capacity and spirit. Due to multifaceted challenges in reaching the remote, rural grassroots communities particularly are victimized by positivist narratives of development.

Concrete ethnographic observations and qualitative reflections about a certain development can challenge common quantitative narratives. In other words, interaction and observation give a way to listen to the people who have often been subject to approximations and generalizations within national and international development reports. Accordingly, research attempts should conformingly be informed by interactions with actual subjects (Silverman, 2004 & Yin, 2003:89), group discussions and reflections (Silverman, 2004:177), researchers' deliberate exposure to actual vicinities (Creswell 2009; Babbie & Mouton, 2001). By this, one can better understand the development problems of a given society not by a single technique, but by a combination of techniques - by triangulation (Babbie & Mouton, 2001:277).

In this fashion, development complications of the marginalized grassroots communities should be brought into academic and policy debates. This article intends to unveil the lives of rural communities mainly from a human development viewpoint. It aims to identify the prevailing socio-economic challenges, what the people have and lack; to prioritize challenges; and to propose ideas of intervention. It mainly considers challenges relating to health and sanitation, education, farming and deforestation. The discussion is established the way that national development strategies and reports are briefly introduced and subsequently criticized against real-life accounts of the people as learned mainly by personal observations, in-depth interviews, and FGDs.

Method

The methods applied to this study are more of qualitative. Qualitative researches allow the researcher to purposefully select participants and/or sites that will best inform the problem and the research questions (Cresswell, 2009: 178). Thus, in selecting a case site, the researcher attempts to consider familiarity and developmental distinctiveness. By this, the target case range includes rural villages of Weshamo, Guanguay, Sayba Dobbba, Ashufe, Koto, Mehal Damota, Tach Damota, Kotiche, Tikore, Lay Dobbba, and Mehal Dobbba from Dobbba kebele administration and Qarsamue, Tirkume, Lay wageshe, Tach Wageshe, Suhiya, Sadika, Sesenar, Tebade, Tinore, Wodesha and Agored from Wodesha kebele administration. The study was informed by series of in-depth interviews and FGDs in addition to the personal observations and document reviews. In-depth interviewees and FGD participants were purposefully selected as much for their knowledge and experience, age and exposure to certain developmental challenges.

Flexibility, high response rate, check on questions, probes, clarification, confirmation, prompts, connecting, non-verbal communication and timing of interview are among the major advantages of in-depth interviews (Miller and Brewer, 2003: 167). Silverman

(2004:177) states that FGDs provide a way of collecting data relatively quickly from several research participants; and free flow of discussion and debate among group members offer the researcher an excellent opportunity for 'hearing the language and vernacular used by respondents (2004:181). Personal observation is an ideal data collection means specially to describe situations in their natural setting. Creswell (2009:181) states that qualitative personal observations are those in which the researcher takes field notes on research sites. Babbie & Mouton (2001:271) also adds, qualitative researchers should make deliberate attempts to 'put themselves in the shoes of the people they are observing and studying, and try to understand their actions, decisions, behaviors, practices and rituals from their perspective'.

Thus, throughout the period of data collection, the researcher had been deliberately wandering across villages, and by foot. While absence of transportation service can be a reason; however, most importantly, the visits have been part of the researcher's curiosity to observe the lives of the people. Accordingly, in addition to visits during interviews, various activities and facilities were physically noticed. Among others, village homes, primary schools, health posts and local administrative centers were intensively observed. Various documents were also reviewed in search of helpful demographic data, including population breakdown, schooling, administrative structure and prevalent crops. Thus, it has been the researcher's curiosity to achieve some credibility by mixing multiple data collection techniques, triangulation. Triangulation is the best way to elicit various and divergent constructions of reality that exist within the context of a study (Babbie & Mouton, 2001: 277).

What is Development, and Whom is It For

The positivist conception of development has been criticized for not considering range of concrete changes in the lives of the people. It mainly addressed the qualitative characteristics of development as focused mainly on the GDP. Latter conceptualizations emerge giving much emphasis to the human and/or social aspect of development. The following paragraphs attempt to discuss various views and elements of development.

'Development', as a concept, has always been variously perceived, valued and described by individuals from different areas of expertise, experience, intellect and levels of 'development' itself. For Moemeka (1994:11) development is not only what many view it as a change in the economic, technological or a mere material aspect. Most importantly, it is also a change in people's mental, emotional, physical, and spiritual welfare. A comprehensive view of development that Moemeka familiarizes is a change for the better in the human, cultural, socio-economic, and political conditions of the individual and so of the society.

It is not solely a matter of technology or of gross national product; more importantly, it is a matter of increased knowledge and skills, growth of new consciousness, expansion of the human mind, the uplifting of the human spirit, and the fusion of human confidence (Moemeka 1994:11).

Thus, there is a widely shared understanding of development as an attainment of a relatively comfortable socio-economic, political and cultural state by people in particular, and the country in general. Distinctively, it is about improvements in the social matters including physical and spiritual health, and general and technological literacy including media consumption; the economic basis beyond basic necessities; political conditions as can be measured by the level of stability, democracy, and tolerance; cultural productions like arts and literature; and scientific and technological advancements and the level of consumption of that. In this regard, Servaes points out that these changes become genuine when individuals and social groups within the system move away from a condition of life widely perceived as “unsatisfactory” towards a situation or condition of life regarded as materially and spiritually “better” (2002:77).

There have been a range of views concerning the ingredients of a tangible development. Torado (1977) in Servaes (2002) underlines, development should be viewed as a multi-dimensional process involving major changes in social structure, popular attitudes, and national institutions as well as the acceleration of economic growth, the reduction of inequality and the eradication of absolute poverty.

Development, in its essence, must represent the entire gamut of change by which an entire social system, tuned to the diverse basic needs and desires of individuals and social groups within that system, moves away from a condition of life widely perceived as “unsatisfactory” towards a situation or condition of life regarded as materially and spiritually “better” (Torado, 1977: 62).

Servaes (2002:78) adds that development for society means the development of the collective personality of society. In other words, it is a multi-variant quantitative and qualitative change, and may not be immediately measurable by cardinal means. This has announced that the meanings of ‘development’ will no longer be attached only or mainly to quantitative economic growths. Servaes (2002:78) summarizes the works of several scholars to come up with seven essential criteria for a meaningful development: basic needs, endogeneity, self-reliance, ecology, sustainability, participative democracy, structural and sustainable changes.

Basic needs imply the realization of human, material and non-material needs. It begins with the satisfaction of the basic needs of those, dominated and exploited, who constitute the majority of the world’s inhabitants, and ensures at the same time the humanization of all human beings by the satisfaction of their needs for expression, creativity, equality, and conviviality and the ability to understand and master their own destiny. *Endogeneity* stems from the heart of each society which defines its sovereignty, its values and its future. Because development is not a linear process, there can be no universal model, and only the plurality of development patterns can answer to the specificity of each situation. *Self-reliance* implies that each society relies primarily on its own strength and resources in terms of its members’ energies and its natural and cultural environment. Self-reliance needs to be exercised at national and international (collective self-reliance) levels, but it maintains its full meaning only if rooted at the local level, in the praxis of each community.

Ecology rationally utilizes resources of the biosphere in full awareness of the potential of local ecosystems, as well as the global and outer limits imposed on present and future generations. It implies the impartial access to resources and socially relevant technologies by all. *Sustainability* considers the interdependency of these resources in short, medium and long term in terms of time and in local, national, and transnational in space. As the true form of democracy, *participative democracy* is not merely government of the people and for the people but also, and more fundamentally, “by the people” at all levels of society. Lastly, *structural and sustainable changes* are required in social relations, in economic activities and in their spatial distributions, as well as in the power structure, to realize the conditions of self-management and participation in decision making by all those affected by it, from the rural to urban community to the world (Servaes, 2002:78-79).

Findings & Discussion

Overview of the Target Rural neighborhoods

The target neighborhoods considered for the case study are located in Southern Nations Nationalities and Peoples’ (SNNP) regional state, Guraghe zone, Enemor and Ener woreda, Ethiopia. They are situated at about 190 km south of Addis Ababa through *Wolkite-Hossana* main road. Out of the total distance, only 155km is asphalt-road, while all the rest following the city of Wolkite is all-whether gravel road that turns very challenging during the Ethiopian summer months. This road was constructed by the Gurage Roads Construction Organization (GRCO) before four decades (Nishi, 2008:14).

The target neighborhoods (*Kebeles*) fall within the hot and temperate climatic zones, locally known as ‘Kolla’ and ‘Woyna dega’ respectively (Menu & Ahmed, 2006). The average annual rainfall of the kebeles is about 1200 mm. Maximum precipitation occurs during June, July and August with a minimum rainfall in December and January. The maximum temperature is about 30 and the minimum is 4 in degree Celsius. The altitude varies from 1200m to 1700m above sea level. As part of the Southern Ethiopian Plateau, the target site lies beneath volcanic rocks of Tertiary Age. These volcanic rocks include the early tertiary age basalt flows of the Ashangi group which underlain the Malgdala group (Menu & Ahmed, 2006). For most part, both formations seem to be basalts adjacent to the area. The volcanic rocks are believed to rest on light colored Genesis and Schist probably of Pre-Cambrian Age.

The neighborhoods have serious shortage in terms of water supply, sanitation and hygiene education, health education and related basic facilities. For instance, Sadika Elementary School had been the only school among the three neighborhoods before other two primary schools were introduced years back. Although all the three neighborhoods are identified as exposed to various health hazards, there is no single health center in any of the three neighborhoods. If there happened to have any, residents have share same water with the cattle. These neighborhoods have never utilized electricity. For home lighting, they use an old-style wick-based kerosene lamps, locally called *Kuraz*. Regretfully, this happens at a time even one of the nationally giant electricity power generation sta-

tions is positioned in few kilometers range and the main electric line passes over these neighborhoods in its ways to Addis Ababa.

Typical to almost all surrounding districts, these neighborhoods are characterized by production of cereals, Enset (commonly referred to as *false banana*) and cash crops such as coffee and *Çhat*. *Çhat*, also called as Khat at the overseas, is a common plant native to HOA and the Arabian Peninsula. It contains the alkaloid cathinone (an amphetamine-like stimulant) which is said to cause excitement, loss of appetite, and euphoria (Gashaw, 2014). *Chat* is known to be one of the sources of income for lots of households in the district. In the neighborhoods, the average monthly individual and household incomes are estimated to be about 38.99 birr per person/per month and 194.95 birr per household/per month respectively (Menu & Ahmed, 2006).

Indeed, the urban Gurage community has been known for its wide-ranging contribution to the rural development, the most famous case being the tremendous contribution of the GRCO. Nishi (2008:14) explores, over the last four decades, GRCO helped to construct more than 450 kilometers of all whether gravel roads, in addition to dozens of elementary and secondary schools. Congruently, there have been continuous assistance from members of the Gurage community living in cities, mostly in Addis Ababa. However, contributions from the urban Gurage community's development assistance has never been comparable to the rural residents' persistent contributions in form of cash, labor and raw materials like wood. And, the urban contributions have often been complained for lack of good management and coordination no matter how contributions have always been vital to the rural. No matter how the rural Ethiopia has spent tough histories in terms of development, largely, lack of independent attention from the current government contributed for the delays in the reduction of developmental complications, if not for their extermination.

Development Challenges of the Grassroots

Schooling Anomalies

The Ethiopian government introduced a new Education and Training Policy in 1994 and launched the Education Sector Development Program (ESDP) in 1996. Over the past 15 years of the ESDP, the number of primary schools are claimed to increase from 11,780 in 2000 to 25,217 by 2010. The primary school gross enrollment rate is also stated to increase from 20.3% in 1993 to 51% in 2000; and jumped to 94.2% in 2010. And, the disparity in enrollment rates between male and female gross enrollment ratio had been narrowed from 0.75:1 in 1997 to 0.93:1 in 2010 (MoFED, PASDEP, 2006; FDRE, GTP, 2010; & EPA, 2012: 26-27). However, such common reports do not tend to include even a minimum signal regarding the type and/or quality of school (infrastructures) and the teaching-learning. Qualitative reflections, mostly based on interactions with communities and school observations, might go to the extent to disprove the status of 'a school' for the supposed rural primary schools accounted for the most part in the statistics.

In the context of the target neighborhoods under study, there is a highly sluggish progress in the education sector contradicting a practical-change expectation as compared to preceding decades. In recent years, the government has launched primary level schools in the three neighborhoods. Teachers are assigned (five for Dobba, while Wodesha and Shumoro have six teachers each), and text books distributed. Most importantly, parents tend to send children (HOARCM31, 23/04/11). However, once can simply detect various messes related mainly to the distance that most students should walk from and/to school, and school infrastructure and follow up.

The first crisis appears water scarcity in the schools. In all the three schools, there is no single water provision. While Wodesha primary school has the potential to collect some amount from a nearby water reservoir, the other two schools have no any reachable water source. As aggravated by water scarcity, sanitation has become the forefront challenge. Unquestionably, primary schools are supposed to be clean and comfortable, mainly because they are institutions where the ideal 'new generations' are emerging from. Regretfully, these schools do not seem to have a near future hope to protect school children health.

At some corners in the schools, one can notice 'imaginary latrines' in the sense that they are there for a mere presence. After all, they are already poorly built, and the children are totally un-oriented about latrine handling. As a result, these so-called 'latrines' turn terribly dirty, dangerously smelling, and completely exposed. One can observe the human waste already subjected to the reproduction of flies. As a result, there is high level of smell already disrupting the teaching-learning. Even if some students turn courageous enough to make 'use' of the latrines, they are not prevented from any harsh levels of the sun, the wind, the rain and the sights of others. Simply, these latrines are unexplainable. There is a risk that these so-called latrines, together with other sanitation problems, will have become a threat to the lives of all the children attending that school, while others not coming to school could avoid the risk to some extent.

Figure 1: A Rural Pre-school 'Classroom'.

Source : <https://www.facebook.com/GURDA>

School buildings, are not adequate compared to the minimum required in-school services. Most of the rooms agglomerate the maximum number of students that floors can cover. This already threatens the quality of teaching-learning by directly failing classroom management, the minimum level learning comforts and further health conditions of the students. Surely, part of the burden lies on teachers as they are required to scream, as they have to attain some level of silence and control over hundred students in a single classroom. After all, there is no way the students can achieve the required concentration, due mainly to the fact that they share a single old bench for five or six. This in turn catalyzes the transfer of various viral and bacterial diseases such as TB and common cold.

Some buildings are on the verge of collapse. Floors and walls are not constructed by cement, as a result the walls start to get ruined, grounds to get cracked. Of the three schools, the problems of primary school seem more dangerous, in the absence of any interventions. Classrooms are threatening the physical wellbeing of students (HOARCM14, 23/04/11). They are so disintegrating that students disrupt neighboring rooms through wider wall-hole (HOARCM31, 23/04/11). The grounds also become sources of dangerous insects biting the children's feet and revoking various diseases. In this regard, there have been attempts by Dobba primary school to apply indigenous mechanisms; covering the ground with cattle by-products (HOARCM31, 23/04/11). Nonetheless, this mechanism could not be a permanent solution as it demands an impossibly continuous labor and time. The following reflections also highlight the depth of the hardships.

The major complications are absence of, student and staff rest-rooms, any library and staff residence. And over 50 students sit in narrow classrooms and five students sit on a single narrow bench (HOARCM21, 26/04/11).

The lack of desks, books, library, residence and classrooms are common to all the five schools which are under my supervision; I mean Sadika, Dobba, Shumoro, Bortena (HOARCM28, 26/04/11).

Though the schools tended to solve the earlier travel sufferings, still there are kids coming from remote villages. Regrettably, at the age of six and seven, the students have no option but to walk an hour or more, indeed threatening their future physical strength. As all the primary schools run only grades one to four, the children are then obliged to run two or more hours a day so as to attend 5th grade at Meger Woyra Junior Secondary school. The students are too young for some of them to cope with daily journeys. And most seriously, they walk on bare feet already carrying the complete learning material, mainly books and exercise books (HOARCM4, 26/04/11). And the problems get worth when the students are instructed to carry construction materials for school development periods almost every week. HOARCM35 tells, "I am 11 years old sixth grade student. I attend Meger Woyra school which is forty-five minutes away from here. I do not have shoes. I always walk by barefoot as my parents failed to afford to buy" (25/04/11). HOARCM 7 also narrates, "I am a grade-two student. Every morning we run on bare-foot for one hour to arrive at Meger Woyra school" (23/04/ 11).

I always walk barefoot on every dangerous surface. I am frequently tortured by stones all over my way. Sometimes we carry woods and other building materials. These challenges have affected our learning achievements. As we lose three to four hours by walking on daily basis (HOARCM30, 24/04/11).

In fact, costs and challenge of the journeys get much worth when students have to decide to register to Gunchire or Mikke for their secondary education. HOARCM29 (24/04/11), a student at Mike Senior Secondary School also shares a grievance which he claims common to all friends.

A trip to Gunchire costs ten to fifteen birr while Mikke costs only three to four birr. So, we preferred to go to Mike, without considering the quality of education. On a weekly basis, we need to travel minimum of two hours carrying our food. We usually leave to school on Sundays, and we come back home on Fridays. Neighboring the school, we rented a room for which we pay 70 birr per month, while even that amount of money becoming unaffordable.

Moreover, the primary schools under consideration have no fences and guards to protect students' physical security. So commonly, cattle and residents come to damage school properties such as grass and trees in addition to frequent harms on classroom properties. *"In my observation the prominent problems are absence of any school fence, library and water service in the school"* (HOARCM16, 23/04/11). Highly discouraged by facilities, most teachers do not leave the school mainly for the sake of the community'. *"The single female teacher that we have in Dobba primary school stays only for she likes the community"* (HOARCM31, 23/04/11).

According to residents and institutional officials, the cause of all these problems is lack of permanent financial support and continuous follow up by the government. HOARCM31 (23/04/11) informs, *"The school has no any internal means of capital. All works and services are funded by annual contributions from the neighboring community"*. And, despite all these difficulties, selected students from Dobba Primary School stood first out of 73 schools that show up for a district wide question-answer competition (HOARCM31, 23/04/11). As the closest possible body to the grassroots, the local government has the responsibility to address severe infrastructural affairs (Odo, 2014). The paradox is that concerned government bodies expect the community to cover all the required finance to run the schools even with such a failed standard. The community continues to urge assistance from any possible source, underlining its incapability.

Impediments to Health and Sanitation

The Ethiopian government claimed to have made impressive developments in health sector and expects to achieve the MDGs in health care. The government has initiated Health Post (HPs) projects, commonly called *Tena Kella*, throughout the rural neighborhoods as part of the famous Health Extension Program. Health posts are the most peripheral

health care units for the provision of healthcare to the rural grassroots community in Ethiopia, while health centers can be taken as common multipurpose clinics. The federal government reports that the number of health posts and health centers raised to 14,416 and 1,787, respectively, while the number of public hospitals increased to 111. And, over 33,000 HEWs were trained and deployed in the rural areas (FDRE, GTP, 2010). Moreover, the UNDP Human Development Index (HDI) has improved to 0.166 in 1991, 0.274 in 2000, 0.313 in 2005, 0.352 in 2009 and 0.363 in 2011 (UNDP, HDR 2011, in EPA, 2012: 26).

The reports claim that the percent of women aged 15-49 who received antenatal services has increased from 17 to 34 percent during 2000-2011. Infant mortality also declined from 97 deaths in 2000 to 59 deaths per 1,000 live births in 2011. Similarly, under-five mortality decreased from 166 deaths in 2000 to 88 deaths per 1,000 live births in 2011 (EPA, 2012:10). However, once again, one can directly object these common quantitative reports as non-explanatory and non-representative to the actual situation on ground.

In case of the three neighborhoods under study, there are progresses in 'establishing' the aforementioned health posts. Nevertheless, these supposedly village health posts do not meet even the minimum required number of trained experts, and they are quite far from minimum follow ups.

The government has provided several medical resources. Nevertheless, the center room is now almost ruined. There are only two health practitioners for the entire neighborhoods, and they could not find a suitable home to stay in the nearby. So, they cannot serve delivery cases unless it is a highest-level emergency case. Mostly, what the health practitioners provide for free is only vaccination (HOARCM31).

The health posts seem failed mainly due to lack of practitioners, medical facilities, and sustainable financing. Only two practitioners are employed in each center with insignificant level of training. Their number is quite far from the total number of population in the kebeles (in 2011 the population of Dobba kebele was reported to be 4700, females making 2600 and males 2100). And the posts have supposed to be double-room but they stand almost with ruined walls and roofs. Although a single metal delivery-bed is available inside, apart from condoms and trapping nets (*agobers*), one cannot find any helpful medicine including some emergency painkillers. And employed practitioners have no incentives when they have to work during evenings and nights, while weekends become their self-declared working days for no extra payments again. The post's compound is completely far from a fine level unless we consider again the natural favors in term of fresh air for instance. The rooms are surrounded by long grasses and woods, almost becoming homes of various insects. Again, the rooms are not protected from outside thefts and attacks, as there is no any person as protector. Due to all these reasons, the claimed health posts could not even properly deliver prevention and first-aid services that they had been mainly intended for.

The people in these neighborhoods have long been threatened by malaria, TB, trachoma and bilharzias in addition to other water-borne diseases. And due to the geographical and climatic features of the area, there are widespread cases of malaria throughout the three neighborhoods. In this regard, Dobba area is the most affected as it stretches down to the desert connecting the Gibbe river (HOARCM14, 23/04/11). There have been attempts by the kebele health posts to assist prevention efforts by distributing special malaria trapping nets, *Agobers*.

Normally, we attempt to contribute to prevention of malaria. We distribute 'Agobers' to those who are at most risk. We do not have medicines, we commonly send victims to Weyra health centers when they come already infected (HOARCM45, 25/04/11).

For years, malaria is frequently reported as a major public health problem in Ethiopia. In 2011, about two-thirds of the population was at risk of malaria (Loha & Lindtjorn, 2012: 450). The 2007 national malaria indicator survey shows the prevalence rate of 0.7% and 0.3% for *Plasmodium falciparum* and *Plasmodium vivax* malaria, respectively; the dominant vector is *Anopheles arabiensis* (2012: 450).

The types of malaria widespread in these areas are Falciparum and Vivax, and these types aggravate suddenly any point of a time. Victims need to go to clinic. But then as there are no assigned health practitioners for the night, victims have no choice but already forced to withstand at home (HOARCM20, 23/04/11).

This level of medication effort cannot reduce health related complications in these rural communities. The foremost limitation is that health post workers are too limited (only two in each kebeles) that they can never reach even a quarter of households in the communities. As well, they are not able to serve in late evenings and the night. *"They give first aids and sometimes delivery. However, they do not have pays even when they are kind enough to continue to work till late evenings"* (HOARCM16, HOARCM31, 23/04/11).

The community members are not that experienced and determined to come to seek advice from experts. This worsened their awareness, specially of the prevention of malaria. And when they come already affected by malaria, the health posts have no resource capacity to prescribe pills. Therefore, patients must be carried to the distant health center at Woyra, which has also several limitations with regard to permanent medication and follow ups.

There is some improvement in the people's sanitation skills year by year. Many community members have built latrines. Hundreds of mothers have received trainings. In this year, about 236 mothers attended a one-week training on environmental and home-sanitation affairs. Certainly yet, there are frequent cases of malaria, typhus and diarrhea emergent in the neighborhoods (HOARCM31, 23/04/11).

Due to lack of health and sanitation education, the people are subject to other diseases such as trachoma, typhoid and typhus. Trachoma, a contagious bacterial infection that affects eyes and caused by lack of access to latrines and an overall poor sanitation, has already become the challenging disease to hundreds of residents. The people lack the initiation to prevent or handle the disease at early stage. By its nature, trachoma is a disease that needs early intervention (Melese, 2003); or else, it becomes too challenging to cure as it develops. There are hundreds of victims, failed to cure. The victims who attempted to eliminate it through operation have been left with visible wound, at a cost of facial prettiness. In Ethiopia, the most common causes of blindness that have been reported are trachoma, cataract, glaucoma, malnutrition, and infections (Melese, 2003: 677).

Due to lack of proper awareness rural community members also become subject to *Typhoid* which commonly develops into *Typhus*. They do not meet the required daily amount of food. And if they have that, it is not with quality and variety. And most community members do not tend to be cautious about washing of hands ahead of meals. Farmers in particular can be found very inconsiderate about that. And commonly, this harmful habit transfers to children, entire family and villagers. For most part, the common water that residents consume is unclean, and the one they drink is unsafe. Even sometimes, children may tend to drink a given cup of water watching some sorts of 'objects' with the likelihood to be insects, alive deep inside the cups. Though most of the residents seem adapted to that regular water, large number of them get infected by water-borne diseases.

Typhoid is initiated due to dirty water wherein different bacteria and virus duplicate. And children disease is always there. There are government efforts, but they are highly limited to immunization. Malnutrition is also widespread especially if agricultural productivity is reduced that year. Employees of health posts fail to provide comprehensive services because they are limited in number; they cannot move everywhere physically; the community has not yet developed the average awareness to come to receive consultation services in advance (HOARCM20, 23/04/11).

And additionally, there are spread cases of TB, bilharzias, and HIV. Victims of TB have options to attend Woyra health center and Attat hospital. Bilharzia victims, however, had no medication and awareness about it. They kept it as something natural and obliged to adapt the pain. There are seven HIV/AIDS positive individuals here in this neighborhood. What we give them is only advices. They have quite insignificant amount of UNICEF financial support, provided quite in an extended interval of time. However, that is quite inadequate, only 50 or 60 birr for two and three years (HOARCM45, 25/04/11).

Though there are progresses in mothers' side, the majority still lack even the minimum awareness how to handle pregnancy, delivery and child care. Only few, and mainly young mothers, tend to attend Woyra health center during pregnancy. While many appear re-

luctant to go, several others complain about the distance and the time they have to walk for periodic checkups. And during delivery, lots of mothers prefer home delivery, as commonly assisted by traditional birth attendants. Unfortunately, home delivery commonly instigates further health complications to the mothers and the newborn. This is mainly because these village birth assistants tend to do the business instinctively, and characteristically by contaminated and inappropriate tool.

I have got a child. I had to walk to Woyra clinic for six months during my pregnancy. During delivery, I preferred to go to Attat where I stayed a month and half until delivery (HOARCM12, 24/04/11).

No matter how home delivery can be such dangerous, many families preferred it against a long distance that they must carry mothers by stick stretchers. In the neighborhoods under consideration, it is quite common to see young and mature male members carrying patients by legendary stick stretchers on their shoulders, while reserve groups walk aside in order to take turns at any moment in need. The stretcher trend turns dangerous especially when delivery would happen to be suddenly during the mid-night, and the worst happens when summer season coincides with a night - a summer night. Once mothers give birth, they do not have the knowledge and capability to toughen themselves and to protect their newborns. They do not get the required amount and quality of nutrition so as to adequately feed breast. The majority fail to take the newborns to a vaccination. And so, the newborns become victims of transmittable diseases and insects. Seemingly, considering such reluctance, currently, health sectors started house- to -house vaccination services.

Figure 2: Villagers carry patient to health center by stick stretchers over- shoulder

Source : https://ianbcross.files.wordpress.com/2013/11/img_0819.jpg

Complaining the lack of budget, the government seems it has left almost all burdens to members of the community. The community has frequently been urging potential donors, residents promising to contribute the labor, the raw materials and some sort of financial contributions.

Sanitation remains, one of the prominent qualifications as a healthy society; healthy society being a sum of healthy individuals. It has also been a cause for the majority of health issues in the rural. While the rural area has been favored by the natural biodiversity, it has been targeted especially by physical health complications. The residents of the target area are not different from this. Though there are progresses, it is far from what could secure their sustainable health. *“The people are now well improving sanitation, feeding, dressing, sheltering; but their pace of awareness and change is not far from slow”* (HOARCM16, 23/04/11).

As far as community sanitation is concerned, although the natural environment is highly favoring, residents are not doing any significant level of favor to the environment. They do not collect and burn the junk throughout home compounds and village corners. And in the absence of appropriate latrines, large number of families in these communities accustomed to pee and defecate at some corner in the garden, little far from home. If not for the favorable environment, the smell could have always come back to home, which happens sometimes in form of evaporation, and through insects, flies being the most common ones. Thus, the failure in the food and feeding, clean water and environmental sanitations gradually become common threats to the daily health situation of the residents.

Common Challenges of Crop Cultivation

Since agriculture is the main economic activity among the rural grassroots communities, the most effective tool for the realization of grassroots development has been agricultural programs (Odo, 2014). The federal government of Ethiopia tends to comprehend that the development of agricultural sector will provide the basis for rural development. Accordingly, rural development efforts have been planned to give priority to appropriate agricultural development strategies (MoFED, 2003:15). This seems to confirm the idea that agricultural development is closely linked to social development sectors such as education and health, as well as infrastructural projects including road construction (MoFED, 2003: 15). Regarding improving Farming Skills, the government’s claimed priority is to improve the agricultural practices of uneducated farming population and thereby achieve a quick increase in agricultural production (MoFED, 2003: 18). There is an understanding that a healthy, industrious and sufficiently educated and trained agricultural labor force might emerge the foundation for agricultural development strategy (MoFED, 2003:21).

However, as typical grassroots farmers the people of the target kebeles lack the knowhow of crop production, harvest, and post-harvest procedures. In fact, there are efforts by the government in assigning DA’s. But the ones assigned are only one or two in each

kebeles, similar to the number of health practitioners discussed earlier. And they do not have central offices to give proper level of consultation services to farmers. They usually conduct house-to-house consultation and follow-up. But this becomes quite far from the maximum capability of individual practitioners who cannot manage to visit entire homes on a daily or even on weekly basis. And their knowledge and expertise are limited to some aspects of crop or livestock production.

Although the efforts in the past six or seven years brought some changes, they are quite far from productivity. Farmers in the target neighborhood are relatively good at the timing of crops, while they lack knowledge of what, where and how to cultivate. They do not have in-depth knowledge about the compatibility between particular soil types and particular crops. And even if they manage to guess the right crops for a given soil; they lack skill of plowing, erosion prevention, fertilization, and shifting cultivation. In other words, the farmers lack the awareness on latest ideas in terms of crop diversification (various crops instead of few) and crop intensification (increasing productivity). At this point, an emerging investor in the vicinity reflects on common weaknesses of the farmers:

The problem is the people do not have any idea about appropriate farm-sites for particular crops. For me, for instance, not Enset but banana can be effective for most part of these neighborhoods. And not avocado, but mango is more compatible and productive; this is mainly because avocado needs large amount of water (HOARCM38, 23/04/11).

Mango is becoming a dominant and productive crop in these neighborhoods while the people are fond of unproductive crops. Avocado has also become an emerging and favorable crop here around (FGD, 23/04/11).

HOARCM38 questions, “*The road continues to be a headache. How would you be productive when you think beforehand that you will carry three or four quintals of the yield to Woyra Gebeya*” (23/04/11).

The people are using the farming mechanism which has been used for over 100 years. They could not even have transferred into bull-plowing, as most of the bulls get affected by predominant cattle diseases like the Gendi, trypanosomiasis (FGD, 23/04/11).

And as crops grow, they got destroyed by wild animals such as baboons, monkeys and porcupines. These animals attack the corn, maize, wheat, *Enset* and other ground crops. They appear devastating especially on seasonal crops such as maize and sugarcane. Some residents reflect that the harms by the wild animals become far serious than even lack of farming skills and widespread crop diseases.

Baboons too remain our pains. There were efforts even by the government side, but nothing stopped these baboons from destroying all what farmers harvest, painfully all at a time (HOARCM26, 25/04/11).

The most serious problem is the widespread of baboons and monkeys. They even eat Ensets. Last year, in a matter of a day, they devastated almost all what we had harvested for months. That time is unforgettable! (HOARCM13, 26/04/11).

Comparable to many rural districts of Ethiopia, in the targets neighborhoods, agriculture is far the dominant socio-economic activity followed by local trade activities (small scale household business) in which women play the most of participation. The most permanently cultivated crops include Enset, coffee and Chat. Enset remained the most commonly and widely cultivated for food, while coffee and chat are the most helpful cash crops. And again, at seasonal bases the people cultivate vegetables and root crops such as peppers, cabbage, carrots, salad, potatoes, taro and yam; the last two, locally known as *Godere* and *Boye* respectively.

And once farmers tend to produce some sort of crop, they do not clearly know productive ways of storing and selling. They make use of old-fashioned harvesting mechanisms, and become victims of human theft, animal destruction, decay, and sometimes subject to devastation by accidental rains like in cases of delayed harvesting. And if they collect, they tend to sell it at local markets for insignificant price as compared with their labor and other resources, the raw material and time.

Most seriously, cultivated crops get infected by various diseases. Coffee and chat as major cash crops are the highly attacked by diseases. In villages across all kebeles, coffee covers wider area next to *Enset*. Coffee is one of the widely cultivated cash crops in Ethiopia. As the most exported item in Ethiopia, coffee covers the wider range of area followed by *Enset*, in almost all villages of the target vicinity. Almost every household has coffee trees in different numbers. One thing that makes coffee more productive crop is that once ripened the original tree continues to produce fruits for several years. Although the productivity depends on the type and the variety, almost all need physical care before and during harvest. As to a study conducted by Jimma University, Dobba kebele has been known for its coffee productivity among the entire *Kebeles*. Nevertheless, there is coffee plant disease by which the stem dries out and the farmers cut it out. And traditionally, the people do not use the same axe to cut healthy coffee trees, fearing transfer of the disease (FGD, 23/04/11).

The people use the cash money from coffee. Due to various diseases, however, it has not been as productive as it could be. There are common diseases which the people do not understand the causes, and thus the preventions. The diseases are not clearly identified by researchers. Simply sometimes in some years the leaves of the tree shrink, and the stem dries out latter lacking any amount of coffee bean or making premature beans. As a previously adapted care, some people make use of fluid medications dropping all over the leaves of trees as disease prevention mechanism. The appropriate consumption of this medication might be proper for one of the diseases but cannot be a solution for all types of diseases that might attack the coffee plants. So, there must be in-depth researches to identify the types of diseases in particular areas.

There is a coffee disease. Previously, we had been using preventive sort of medicine. But currently, even that is not available at all. So, our coffee beans continuously drop before maturity (HOARCM14, 23/04/11 & HOARCM16, 23/04/11).

Being the most widely produced crops, Enset and banana are also affected by different diseases. *“There is also Enset disease which we do not clearly know. The disease forces the coffee plant dry, commonly starting from the uppermost. Enset is also affected by porcupine” (HOARCM14, 23/04/11).* HOARCM14, emphasizes, banana and Enset have similar diseases. They dry out by starting from their leave. And if the banana makes some fruit, it develops a hard-nonedible substance in the fruit. *“We commonly say it infested by snake, but unknowingly. And traditionally, we burn the whole plant (banana) hoping not to transmit to others (23/04/11).* He also notes, *“There is also traditionally termed ‘Gind Adirk’ (the stem drier) disease which attacks the banana crop from its early stage. And then removes it out totally” (HOARCM14, 23/04/11).* Thus, certainly, the farmers need proper awareness, training, support and follow up from governmental and non-governmental sectors.

Yet, the failures in crop production cannot be associated only to these environmental affairs. Other factors include work cultures, women participation, holidays, climate and topography. There are also widespread public opinions about the working habits of the farmers and women participation. In fact, several celebrations have been dropped as compared to the preceding decades. But, still several holidays are there the major ones becoming *Arefa* (Eid-Al Adha) and *Meskel* (The True Cross) celebrations (FGD, 23/04/11). Women have well started to take part in farming, yet far from being productive. They dominate commercial and home management affairs (FGD, 23/04/11). *“The people gave up drinking alcohol, but they chew Çhat. And, in recent years, they stopped chewing the Çhat during day times after they have been given lots of awareness. I see that women attempt to work in schedules and turn out to be more punctual. But they still spend too much time and potential compared to their outcome” (HOARCM42, 23/04/11).*

Some others seem discouraged by the climatic and topographic nature of the region. The climatic zone is *Kolla* (hot) as characterized by warmness, compared to several other neighborhoods of the district. And the soil type in the neighborhoods is a black one, the topography is full of ups and down, and so exposed to a gradually frequent erosion (FGD, 23/04/11).

Livestock Production Problems

The people of the target sites depend mainly on plant and animal cultivation. As crop production becomes ineffective for several reasons, animal production failed too. Among the foremost domestic cultivated animals include the cows, goats, sheep, and chickens. The cattle remained one of the capitals of the people in addition to coffee and *Çhat* productions. The cattle also provide a significant part of the daily nutrition requirements through

milk and milk products. And the farmers sell the cattle out in order to manage any of their personal and family financial needs.

However, there is a common cattle disease, *trypanosomiasis*, locally called *Gendi* or *Sutie*, spread throughout the neighborhoods and beyond. For decades, this disease has prevailed in these neighborhoods. There have been intervention attempts by the government in form of prevention. The disease is transmitted especially by tsetse flies, scientifically termed as *glosina*, which are spread all over the grazing sites at the desert. Then the cattle get frail losing their appetite, and physically unable to travel long distance in search of grass and water. Subsequently, the majority dies without any medication attempts.

There are few kebeles where the livestock become a big capital as every farm animal healthily produces sequence of multiple substitutes. But here in our villages, once you buy a cow you regularly buy and inject medicine. This is also attributed to shortage of water. The people spend lot of money hoping that the cow will recover to productivity (HOARCM14, 23/04/11).

There is a disease we call Gendi. It has no permanent medication. When our cows get injected several times, they get adapted to the medicine to death (HOARCM16, 23/04/11).

There are human and animal water-related diseases. And, especially the cattle are highly affected. There is one case that a total of eight cows died in one household mainly because of water shortage (HOARCM31, 23/04/11).

There were government attempts to control the disease, as when several traps were stretched across the desert. However, this has not continued long. There are no animal health centers throughout the target areas. The people are obliged to drive their unhealthy cattle long distance to Woyra, where they can find that single animal health center and only one individual as an expert. At the center, the cattle get common tablets and usually ordered to come on weekly basis for injection. The people are not motivated by the recurrent act of driving the cattle for this distance. So even once they start, they fail to continue to the end. And there is also problem in the experts' side in identifying the exact type and harshness of the disease; they simply prescribe common tablets and injections.

Trypanosomiasis is widespread across the neighborhoods. At least three cows die at each household. Of course, that is both by the disease and water scarcity. The cattle have no water; previously there was a local river, Anzeche. But currently even it has dried out (HOARCM17, 23/04/11).

Our cows must make six to seven hours round trip to reach any accessible water. And then they get infected by 'Arekit' (a disease commonly caused an insect that cows sip together with water); especially when the water is not a moving one, even when in times rivers fail to move due to absence of rain (FGD, 23/04/11).

The people of the kebeles frequently request for assistantship in identifying the type and characteristics of the disease, prevention methods and instruments as well as proper medication. HOARCM18 (23/04/11) notes a new cattle disease comes which we do not know, but the experts may know. There are also widespread health problems and deaths with regard to chickens. Besides the lack of the knowhow of poultry, the existing chickens are attacked by regular and sudden disease cases. And the people have no knowledge about effective production ways, and disease prevention and treatment.

The Pervasiveness of Water Scarcity

Though Ethiopia is widely named as the water tower of Africa, water has not been accessed by the majority of the rural villages. Some regions have several local and regional rivers, while others lack any water body in the nearby. The target study neighborhoods appear among the most water shortage hit areas in Gurage zone, if not in Ethiopia. When asked to prioritize the problems, HOARCM33 (24/04/11) says, *“There are widespread animal and human diseases. But, none of them are as serious as the water shortage. Just show us where we could find water. Then we will dig”*. Among the three main kebeles of our focus, only one is crossed by a major river called Zikir, though it’s not sometimes traveling all the distance. In fact, there is a river which crosses over the edges of the Weshamo village. However, as it travels into the village it gets dry during Winter. So, absence of any major river crossing over the areas makes the area quite unique and different from many other kebeles in Enemor and Ener woreda. *“All kebeles have one small river except Dobba”* (FGD, 23/04/11).

Another reason is that most of the land is not conducive, to dig water-wells for ground water access. That has not been affordable to the majority of the residents, unthinkable for many others.

Previously, the people used water conservation technique to accumulate huge water reservoirs. Later, it is found harmful for it drags malaria and couple of cases that people fall to death (FGD, 23/04/11).

So due to such factors most of the residents do not have access to clean water. The problem becomes more serious to those who reside close to the *Gibe bereha* (semi-desert area adjacent to river Gibe). Thus, in Dobba kebele the people of Sayba and Weshamo are the most affected. In shomoro and wodesha there are two water reservoirs serving currently. That is not reaching the majority, however. In wodesha, the people who live in Sadikay and Sesenar have also a severe lack of water.

The people of Sayba Dobba, in particular, travel over two hours to collect drinking water from a location in Lay Dobba, and also from Woyra town. Otherwise, they are obliged to spend seven to eight hours waiting for their turn in a nearby stream, named ‘*Chanche*’ which is characterized by a very slow flow during winter.

The cattle are also common victims of water shortage. The absence of nearby rivers forced the people to drive their cattle for about two and three hours in search of water. In this regard, the people of Shumoro ride one hour toward Derke river (HOARCM16, 23/04/11), the people of Dobba and Wodesha travel three hours to the bottom Derke river, and the people of Wodesha rides their cattle for two hours in to another river in another neighborhood, Zikir river (HOARCM13, 26/04/11). The times mentioned here are one-way travel. This mean, the people and the cattle must make these compulsory trips twice daily. This affects both the people and the cattle in different ways; one by exploiting their energy so that they fail to resist any diseases. The productivity of the cattle, therefore, gets lower and lower. Surely, the waste of time is another disadvantage to the farmers.

Despite all these human and animal thirst, the attempts to provide water reservoirs has been sluggish. There are potential options that the water can be accelerated. One way is by pulling clean water from the nearby water rich grounds. The other is by digging out water from deep grounds. Either of these options cannot be affordable by the financial potentials of the people, however. So, the people have been looking for assistance from any governmental and non- governmental sectors. The following reflections reveal threats by water scarcity in the neighborhoods.

There is a critical water problem. Dobba is the most water affected neighborhood among the 66 kebeles. Residents had to wait 24 hours to collect five or ten liters of water at a stream. Sometimes men accompany the women. Even the wheel-water, that the most widely drunk, is not clean one at all. Fortunately, the people are not getting infected as feared. Due to water shortage, sometimes we do not drink. Particularly, Sayba Dobba is the most affected by the water. They bring water from Woyra on their way to the marketplace on Fridays and Tuesdays (HOARCM31, 23/04/11).

There was a water-well built over there; however, it is not operative now. So, there is only one water stream for the entire kebele and the people have to wait for several hours to take a turn to collect. They do not even satisfy half of their water need (HOARCM16, 23/04/11)

Water crisis is at its pick now; mothers go to fetch water at seven pm and stay until two am. That even affects their time and health. They get sick after extended stays, especially during a cold weather. That blocks their active participation in development activities (HOARCM17, 23/04/11).

In our village we do not find water at a near distance if we tend to dig. The single river has dried out, not serving even the cattle (HOARCM18, 23/04/11).

There is a stream over there. Every household tend to collect from that. It takes long time to wait to fetch, and long way to carry to home. There is no any moving water or river here around (HOARCM33, 24/04/11).

A point of remark worth to share here is the case of a ten-year-old 2nd grade, HOARCM19. She carries 12 liters of water from a distance neighborhood. And that is what she does every day (23/04/11).

Deforestation, Grassroots Consciousness, and the Struggle for Survival

Concerns, for the existing level as well as the coming level of climate change, have maximized. There is a current revolution, and practical responses worldwide. Ethiopia is also widely involved in contributing to the control of the climate change. The Ethiopian Growth and Transformation Plan (GTP) had given immense consideration to environmental protection. "...building a 'Green Economy' and ongoing implementation of environmental laws are among the key strategic directions to be pursued during the plan period" (GTP, 2010, p.119). (2012:8-9).

Over years, on the other hand, there has been deforestation in the target project sites. The common practice was, the destruction of the forest for charcoal production purpose, the burning of the grass and the forest for new grazing and farming. This in turn affected the wild life. As a result, by now, there are quite less number of wild animals as compared with their number years back.

Some residents of the target area seem extremely concerned. "We are almost changing to desert. The Sheppard and the cattle have no any shadow for day-time temporary shelter, and the grass and water; because the people cut the entire green plants" (HOARCM38, 23/04/11).

The people have no adequate awareness about the tourism and the Gibe Sheleko National Park (GSNP). Only few, and the kebele administration members can be said to have some awareness (HOARCM17, 23/04/11).

There are also recurring opinions for why this many community members had to do the charcoal business. "Regarding the charcoal, people are doing it to survive in the deteriorating life condition. There is some sort of improvement. The cattle experience serious level leg injuries as toes and legs burnt by buried fires. The government attempted to use force, but the most important thing should be awareness creation and communication. The people's health has also been negatively affected by that" (HOARCM17, 23/04/11).

Carbone monoxide, one of the most poisonous gases, caused by the charcoal. When the people open it, the carbon monoxide harms their internal and external bodies (HOARCM20, 23/04/11).

There is charcoal production, mass burning and hunting. Currently, there is a park stretching from Kosse to Gerenbo, Gibe Sheleko National Park, and this would bring some hope (HOARCM16, 23/04/11).

HOARCM18, the newly trained natural resource management expert says, “What we do is giving advice. I had deliberately gone to talk to some target community members, mostly females. There are, in fact, some people who seem to lose any other option. I have two such cases. There is, for example, one mother who raises several children without a father” (23/04/11).

HOARCM18 (23/04/11) insists that there is deforestation especially for charcoal by which many people and the livestock lose their legs. Previously, many wild animals used to show up. But now that visibility has become little more than seldom. “*Even honey bees failed to survive*”, he adds. As the following comments underline, most of the community members are giving up the practice no matter how they have been practicing this illegal charcoal production for survival.

Many members of the community practice this illegal charcoal production just for a current survival. I personally had to abandon this because I was repeatedly informed about its negative impact, especially on uterus. I think several others also need this awareness as soon as possible (HOARCM36, 26/04/11).

Currently, the people are aware. It seems that they ceased charcoal production mainly due to its harms themselves (HOARCM44, 27/04/11).

Certainly, forests remain homes and sources of food for the wildlife; and so, the wildlife is the immediate and permanent victim of deforestation. There had been regular hunting all over the forests in the so-called Mena area of the neighborhoods. After warnings and some awareness efforts, the people seem to lessen the frequency of hunting.

We used to hunt, but now we ceased to do that (HOARCM15, 26/04/11).

Rural Road Constraints and Collective Impacts on the Grassroots

Infrastructural diversification has been always valued in facilitating all forms of social and economic developments. In this regard, telecommunication, transportation services, schools, health centers, electricity and clean water remain aspects of unquestionable essence. And almost all of these entities have strong relationships and impacts on one another. Noticeably, the establishment of one has a facilitating role for the establishment of the other.

Rural road, in particular, has enormous impact for the establishment of other infrastructures. It is only through long lasting roads that other service sectors such as telecommunication and electricity can be well accessed. Above all, a rural road is what local and foreign investors can be attracted by. Obviously, investors prefer to invest on places where there is favorable transportation service and/or at least a medium-level road. Primarily, they need it to scan the socio-economic and geographical environments. Most importantly, they need it to catalyze the productivity of their investment by timely transportation of yields to further rural, urban and foreign markets.

Residents of the target neighborhoods do not have even lower standard rural roads to connect to Addis Ababa -Hosana main road. The lack of transportation service has resulted in further disadvantages. Investors could not invest in the region as they could not drive-into villages and potential sites for exploration or implementation reasons. Local farmers, traders and students cannot promptly reach to where they want. And this difficulty has delayed the efficiency of their life duties. The people also take extra time for common trips to Addis Ababa. To reach to the main Addis Ababa - Hosana road, they had to walk a long way carrying bulks of stuff habitually males on their heads and females on backs. Additional reflections below from the residents confirms the extent of the challenges.

The absence of road, in turn, harmed a possible start and acceleration of other sectors such as water and electricity. And as we know, years ago, a water project came to our kebele. But fearing that large scale machines could not be carried by the current low quality of road, it has been taken to a neighboring kebele (HOARCM14, 23/04/11).

The road even could not enable to carry the patients properly. When our cattle are affected by trypanosomiasis, we fail to ride to animal health center. That is mainly due to the absence of any proper road (HOARCM37, 23/04/11).

Once again, an NGO came to launch water service to the people of Dobba neighborhood. But as the operators could not drive into the intended villages, due to absence of road, they had to go back to Shumoro neighborhood (HOARCM14, 23/04/11).

Conclusion

In HOA, the rural makes up to 80% of each country in terms of size and population. And there have been various attempts by national and international organizations to make these vast rural zones the major center of development projects. However, considering plans and reports and observing the lives of the people, two things can be identified. Official development reports have been highly overstated as typically identified by tables, graphs, quantities, and approximations all narrating the economic growth aspect of development. In contrast, qualitative observations and critics reveal prevalence of series of developmental crisis mainly in relation to human development variants, as commonly veiled within official reports.

Health and sanitation conditions of remote grassroots communities contradict collective complaints and related development narratives in the region. Compared with total population, there are not even minimum required number of health posts, material facilities and experts, at least in terms of quantity. The reported accounts pertaining health development, considers overall national quantities, commonly in thousands; and thus, they tend to be misleading narratives. The number of health centers, facilities and experts narrated

nationally are quite insignificant, while observed locally from within the communities. The prevailing cases of malaria, TB, typhoid and typhus are still threats to the grassroots in the HOA. The common reports that the reduction of maternity and infant deaths can also be challenged by actual contexts of mothers and babies during pregnancy, and after birth. Lack of adequate sanitation and hygiene education accelerated the already deteriorating health conditions.

Quantitative narratives of infrastructural distribution can also be contested by specific break downs and concrete qualities. The actual distribution of schools is completely far from the number of residents and the distance covered. A single school for one kebele, in case of Ethiopia for example, is quite far from the average required number. Kids as young as four and five are forced to walk an hour and more. In short, the quality of the schools can literally be described by terrible classrooms, awful sitting arrangements, extremely high-class size and dangerous school latrines. Subsequently, it can be explained by inadequately trained and highly limited number of teachers and quite insufficient teaching - learning materials.

Despite the value that governments in the HOA given to agriculture, crop production and animal husbandry have been suffering from various problems. Farmers have almost no current idea about crop production, the cattle are devastated by series of diseases, and nourishment habits and health challenges of farmers themselves negatively affected productivity. Even in cases of a relatively better crop production, yields are shared by wild animals like baboons and monkeys.

Global and regional narratives of success about green economy can also be challenged by prevailing tendencies of deforestation in the region. In the absence of adequate nourishment, the people tend to make money out of forests, and or they clear forests to utilize the area for extended farming. While the staggering life, the economy and the growing population contribute to deforestation, there is little effort in educating rural communities about alternative ways of economic survival in place of deforestation, the further harms of deforestation and the significance of afforestation.

The sum of health and sanitation complications, lack of access and quality of education, un-productive agriculture and absence of environmental care can be perceived to cause a general unease to rural communities in the HOA; and these would become a threat to the communities' hopes and survival. Considering the area and population that rural communities cover, the HOA is far from handing prosperous countries to new generations.

This article would like to indicate the need for genuine interventions in form of awareness creating trainings and infrastructural provisions in the region. Series of health and sanitation skill development trainings could enhance disease prevention and family health care trends. NRM trainings should be designed with the direct aim to enable the people preserve the forest, wild life, water, land and mineral resources. Training programs on crop production and protection could also enhance farmers' productivity. As part of immediate

intervention, projects should consider improving school and health center facilities like in repairing and/or building classrooms, libraries, staff residences, latrines, and providing teaching-learning materials. Similarly, health care center development projects should consider supplementing infrastructural, medical and human resources. And not less important, medium level rural roads could simplify improvement of all other development segments, as it is through roads that construction and similar-purpose vehicles could go deep into villages for one or any other development activities.

References/Kaynakça

- Amare, A. (2007). *Student Research Practices in AAU: Reflections on MA thesis Writing and Defense*. Paper Presented at the National Conference on Teaching and Learning in Ethiopian Higher Education Institutions to Meet the Challenges of Quality and Relevance. NPRC, IER/AAU, 21- 22 December 2007.
- Babbie, E. & Mouton, J. (2001). *The Practice of Social Research*. Oxford: Oxford University Press.
- CIA World Factbook (2012). *Africa: Ethiopia*. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/et.html>.
- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Method Approaches*. 3rd Edition. Los Angeles : Sage Publications.
- Dang, G. & Sui Pheng, L. (2015). Infrastructure Investments in Developing Economies. Chapter 2 - Theories of Economic Development. *Springer Science + Business Media*. DOI 10.1007/978-981-287-248-7-2.
- EPA (2012). National Report of Ethiopia, the United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20). Federal Democratic Republic of Ethiopia, Addis Ababa.
- Gashaw A. (2014). The Chemistry of Khat and Adverse Effect of Khat Chewing. *American Scientific Research Journal for Engineering, Technology, and Sciences (ASRJETS)*. 2014. Volume 9 (1): 35-46.
- Gebrehiwot, D. (2017, July 17). Why Ethiopia's place as 'cradle of mankind' remains undisputed. *The Ethiopian Herald*. July 17, 2017. National news. <http://www.ethpress.gov.et/herald/index.php/news/national-news/item/9127-why-ethiopia-s-place-as-cradle-of-mankind-remains-undisputed>.
- Gebrekidan. F.N. (2018). The Horn of Africa and the Black Anticolonial Imaginary (1896–1915). *The Palgrave Handbook of African Colonial and Postcolonial History*, https://doi.org/10.1057/978-1-137-59426-6_21.
- Dino G, Abdulaziz. (2011). *Development Journalism: Acceptability and Implementation*: VDM -Verlag Dr Muller: Germany.
- Keat, R. & Urry, J. (1975). *Social Theory as Science*. London: *Routledge & Kegan Paul Ltd*.
- Loha, E. & Lindtjorn, B. (2012). Predictors of Plasmodium Falciparum Malaria Incidence in Chano Mille, South Ethiopia: A Longitudinal Study. *The American Society of Tropical Medicine and Hygiene*. Am. J. Trop. Med. Hyg., 87(3), 2012, pp. doi:10.4269/ajtmh.2012.12-0155. 450–459.
- Melese M. et.al. (2003). Low vision and blindness in adults in Gurage Zone, central Ethiopia. *Br J Ophthalmol* 2003; 87:677-680.
- Menu A. & Ahmed A. (2006). Engineering Report for Water supply, Sanitation and Hygiene Education Project: Unpublished. Hawassa: Ethiopia
- Miller R.L. & Brewer J.D. (2003). *The A-Z of Social Research: A Dictionary of Key Social Science Research Concepts*. London: Sage Publications.

- MoE (2010). Education Sector Development Program IV 2010/11 – 2014/15, Ministry of Education, FDRE, Addis Ababa.
- Moemeka, A. (1994); *Communicating for Development: A New Disciplinary Perspective*. New York: State University of New York Press.
- MoFED (2003). Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia Rural Development Policy and Strategies. Ministry of Finance and Economic Development, Economic Policy and Planning Department, Addis Ababa April 2003.
- MoFED (2006). Ethiopia: Building on Progress- A Plan for Accelerated and Sustained Development to End Poverty (PASDEP) (2005/06-2009/10), Volume I: Main Text. Ministry of Finance and Economic Development (MoFED), FDRE, Addis Ababa.
- MoFED (2010). Growth and Transformation Plan, 2010/11-2014/15, Volume I: Main Text. Ministry of Finance and Economic Development, FDRE, Addis Ababa.
- MoFED (2012). Ethiopia's Progress Towards Eradicating Poverty: An Interim Report on Poverty Analysis Study (2010/11).
- Nishi, M. (2008). Community-based Rural Development and the Politics of Redistribution: The Experience of the Gurage Road Construction Organization in Ethiopia. *Japan Association for Nilo-Ethiopian Studies. Nilo-Ethiopian Studies* 12: 13-25 (2008).
- Odo, L.U. (2014). Local Government and the Challenges of Grassroots Development in Nigeria. *Review of Public Administration and Management*. 3(6): 204-213.
- Servaes J. (2002). *Communication for Development: One World, Multiple Cultures*. New Jersey: Hampton Press, Inc, Cresskill, USA.
- Servaes, J. (2007). *Harnessing the UN system into a common approach on communication for development*. Los Angeles: Sage Publications.
- Silverman D. (2004). *Qualitative Research: Theory, Method and Practice*. 2nd Edition. London: Sage Publications.
- Sorenson J. (1992). History and Identity in The Horn of Africa. *Kluwer Academic Publishers. Printed in the Netherlands. Dialectical Anthropology* 17: 227-252, 1992.

Key informants: Abdirazik Abdikerim; Abdulshikur Nasir; Aberra Ahmed; Aberrash Makebo; Ahmed Kelifa; Alemudin Mehdi; Aschalew Hailemeskel; Awol Nesru; Bahiru Mehdi; Bekelech Huluko; Belay Demis; Birzu A/ Hadi; Delil Ali; Dino Gidreta; Ferhet Shamil; Fikadu Temesgen; Habibu Zeynu; Haile Temesgen; Hasnad Nesru; Hassen Nesru; Habib Nasir; Hikma Nesru; Jemil Abdulshikur; Jilalu Jemal; Kaput Kebede; Lewdia Heyredin; Leziz Kamil; Mebrate W/Mariam; Misbah Shemsu; Mohammed A/hafiz; Mubarik; Mussuma Awol; Nesru Abdulhadi; Remedan Ahmed; Remedan Musemma; Seada Shamil; Sefa Siraj; Shemsu Mohammednur; Shemsu Surur; Taju Ali; Tumoro Danicho; Worku Ansar; Zehab Abdulhafiz; Zeynu Muzemil; and Zulfa Abdulmalik.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2018 • 6(14) • 111-134

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 25 Şubat 2018
 Kabul | 03 Nisan 2018

Gençlerin Siyasal Katılımı: Şırnak Örneği

*Emel Altın**

*Murat Kasımoğlu***

Öz

Bu çalışmanın amacı Şırnak İl Merkezi'nde yer alan 14-19 yaş arası gençlerin siyasal katılımçılık eğilimlerini etkileyen faktörleri araştırmaktır. Çalışmada nicel bir araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırmada veri toplama araçlarından soru formuna başvurulmuştur. Araştırma için gerekli veriler 2015 yılının Kasım başı ve ortasında araştırmacılar tarafından geliştirilen anketle toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Şırnak İl Merkezi'nde liseye giden 14-19 yaş arası 7.131 genç oluşturmaktadır. Örneklem, Şırnak İl Merkezi'nde 1789 öğrencisi olan en büyük lisesinden tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmada açıklayıcı faktör analizi ve temel bileşenler analizi sonucu araştırmaya katılan gençlerin siyasal katılımçılık eğilimlerini etkileyen faktörlerin motivasyon, iletişim kanalları, aktif sivil katılım ve bireysel karakteristik özellikler olmak üzere dört boyut altında toplandığı görülmektedir. Şırnak İl Merkezi'nde 14-19 yaş arası gençlerin siyasal katılımçılık eğilimlerinin yaş, cinsiyet, eğitim alanı ve gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyelik (çevre, spor ve sanata yönelik kulüpler, STK'lar, siyasi partilerin gençlik kolları vb.) bakımından anlamlı farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Bu sonuca dayalı olarak gelişim sürecinde olan Şırnak İl Merkezi'nde gençlerin siyasal katılımçılıklarının artırılmasına yönelik önermeler ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Siyasal Katılımçılık Motivasyonu, Bireysel Karakteristik Özellikler, İletişim Kanalları, Aktif Sivil Katılım

* Dr. Öğretim Üyesi, Iğdır Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, Iğdır, jozefgold33@gmail.com

** Prof. Dr. İstanbul Ticaret Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü, İstanbul, mkasimoglu@ticaret.edu.tr

Abstract

The aim of this study is to investigate the factors affecting the political participation tendencies of the young people aged between 14 and 19 in Şırnak City Center. A quantitative research method has been adopted in the study. A questionnaire was used in the research for data collection tools. The data needed for the research were collected by a questionnaire developed by the researchers in the beginning and middle of the November 2015. The universe of the research is composed of 7.131 young people who attended to high school and aged between 14 and 19 living in Şırnak City Center. As a sample, 502 data were collected randomly from the largest high school which has 1789 student in Şırnak City Center. It is found that the factors affecting the political participation tendencies of young people participating in the exploratory factor analysis and principal component analysis study are collected under four dimensions: motivation, communication channels, active civil participation and personal characteristics. It is observed that political participation tendencies of young people aged between 14 and 19 in Şırnak City Center have significant differences in terms of age, gender, educational field and membership to organizations engaged in activities related to youth (clubs for environment, sports and arts, NGOs, political parties etc.). Based on this result, some proposals have been made to increase the tendency of political participation of young people in the city of Şırnak, which has been in the process of development.

Keywords: Youth, Political Participation Motivation, Personal Characteristics, Communication Channels, Active Civil Participation.

1. Giriş

Bireylerin on iki yaşından itibaren sosyal anlayışlarını ve yeteneklerini; on dört yaşından itibaren ise siyasal farkındalıklarını geliştirmeye başladıkları görülmektedir (Matthews ve Limb, 1998:68). Çocukluktan yetişkinliğe geçme dönemi olan bu dönemde bireyler kendi kimliğini bulma, toplumun evrensel değerlerini benimseme ve uyum sağlama, sosyal olgunluğa erişme durumundadır. Ailelerinin bireyler üzerindeki etkisi azalır ve bireyler sahip oldukları değerler sisteminin etkisiyle davranışlarını yönlendirir (Gültekin, 2017:1560). Bireylerin yetişme döneminde elde ettikleri sosyal deneyimler ileride ortak bir siyasi görüşü benimsemelerini sağlayabilmekte veya siyasal katılımları açısından farklılıklar yaratabilmektedir. Siyasal katılım siyasal konuları takip etmekten, faal olarak siyasal kurumların içerisinde bulunmaya kadar oldukça geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Siyasal katılım için davranışların yanında tutumların da önemi bulunmaktadır. Tutumlar zihni, hissi ve hareket olmak üzere üç temele oturur. Bireylerin siyasete duyulan ilgi, siyasal bilgi, siyasal etkinlik duygusu ve vatandaşlık duygusu gibi tutumları kişinin içinde yaşadığı toplumda eylem biçiminde gösterdiği tepkileri büyük ölçüde etkiler. Bireyler, toplumu yönetenlerin eylemlerini destekleyebilecekleri gibi bunları eleştirme ve değiştirme yoluna da gidebilirler (Neundorf ve Smets, 2015:2). Bu anlamda 14-19 yaş arası gençlerin siyasal katılımı sadece erken dönemde vatandaşlık görevlerini benimsemeleri ve ileriki dönemlerde oy kul-

lanma görevlerini yerine getirmelerinden ibaret değildir. Siyasal katılım gençlerin gönüllü faaliyetlere ve kampanyalara katılarak öğrendikleri ve geliştirdikleri yeteneklerle gelecekte ekonomik, politik ve sosyal hayatta daha etkin olarak rol alabilmelerini, gençlik örgütlerinde belirli konulara veya sorunlara ilişkin bilgiyi araştırma ve elde edinmelerini, yerel ve ulusal sorunlar ile ilgili yetkili kişiler ile irtibata geçmelerini, bir sorun hakkında somut bir örnek olay üzerinden tartışabilme yeteneği sağlamalarını, işbirliği içerisinde çalışabilmeyi, yerel konsey toplantılarının prosedürleri hakkında bilgi edinmelerini, toplum içinde konuşmalarını, diğer gençlik örgütleri ve grupları ile iletişimde bulunmalarını ve siyasal partilerle sivil toplum kuruluşlarının politikaları hakkında bilgi sahibi olmalarını da kapsar (Roker vd., 1999: 194; van Deth, 2014:355).

Bu çalışma Şırnak İl Merkezi'ndeki gençlerin siyasal katılımlarını etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma gençlerin siyasal ilgilerinin ve siyasal katılım biçimlerinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Çalışma için literatürden (Yates ve Youniss, 1998:510; Flanagan, Faison, 2001:4-9; Albanesi, Cicognani, Zani, 2007: 402-403; Zaff, Malanchuk, ve Eccles, 2008:42-43; Hawkins, Letcher, Sanson, Smart ve Toumbourou, 2009:92), uzman görüşlerinden ve katılımlı gözlem yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma, AB desteği ile yürütülen proje çerçevesinde Türkiye'deki ve AB'ye üye farklı üç ülkeden gelen uzmanlardan ve gençlerin katılımı ile oluşturulan süreçlerden elde edilen veriler ile tasarlanmıştır. Katılımcı uzmanlar gençlik ve kültür araştırmalarında uluslararası tecrübe ve birikime sahip STK aktivisti, öğretim üyesi, politikacı ve eğitimcilerin oluşmuştur. Proje WALD (Dünya Yerel Yönetimler ve Demokrasi Vakfı) liderliğinde yürütülmüştür. Bu çalışma sürecinden ve yönetiminden elde edilen verilere ve araştırma tasarım sürecine dayandırılarak geliştirilen ölçek 700 adet olmak üzere 2-16 Kasım 2015 tarihleri arasında Şırnak İl Merkezi'ndeki en kalabalık olan 1789 mevcutlu Çok Programlı Lisesi'nde 14-19 yaş grubu yaş öğrencilere sınıflarında öğretmenleri vasıtasıyla uygulanmıştır. Tüm soruları cevaplandırılan 502 geçerli anket üzerinden çalışma yapılmıştır. Eğitim alanları bakımından Lise 1 ve 2 sınıfta okuyan öğrenciler bir ayrıştırmaya tabii tutulmadığı için araştırmaya dahil edilmemiştir. Çalışmanın araştırma sorusu "*14-19 yaş gençlerin siyasal katılım boyutları ve katılım düzeyleri hangi faktörlerden etkilenir?*" şeklinde belirlenmiştir. Ölçek sonuçları SPSS v23 istatistik programı kullanılarak beş kategoride değerlendirilmiştir. Ölçekteki kategorilerin birincisinde gençlerin demografik özellikleri (yaş, eğitim gördüğü alan, cinsiyet) ele alınmıştır. İkinci ve üçüncü kategorilerde gençlerin gençlere yönelik çalışmalarda bulunan kuruluşlara üyelikleri ve süresi ile aktif olarak bir organizasyonda bulunma süreleri analiz edilmiştir. Ölçekteki ikinci ve üçüncü kategorilerin analizi ile gençlerin katılım motivasyonları ve bu motivasyonların eyleme dönüştürme yetenekleri analiz edilmiştir. Dördüncü kategoride gençlerin siyasal katılım algıları ele alınırken beşinci kategoride gençlerin kültürel ve bireysel karakteristik özelliklerinin değerlendirilmesi yer almaktadır. Ölçek betimsel ve çıkarımsal istatistik yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Her faktör ile ilgili analitik tablolar oluşturulmuştur. Gençlerin siyasal katılım eğilimleri, iletişim kanalları, bireysel karakteristik özellikleri, motivasyon ve aktif sivil katılım olmak üzere dört boyut altında toplanmıştır. Çalışmanın hipotezleri ise

H1: Gençlerin eğitim gördükleri alana göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

H2: Gençlerin cinsiyetine göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

H3: Gençlerin gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyelik durumlarına göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

H4: Gençlerin yaşlarına göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

olarak belirlenmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerine başvurulmuştur. Araştırma deseni olarak betimsel ve karşılaştırmalı analiz kullanılmıştır.

2. Kavramsal Analiz ve Çerçeve

Gençlerin siyasal katılımlarına ilişkin çalışmalar 1990'lerden itibaren çalışılmaya başlanmıştır (Wilkinson ve Mulgan, 1995; White, Bruce ve Ritchie 2000; Henn, Weinstein ve Wring 2002; Park, Phillips ve Johnson, 2004; Qdegard ve Berglund, 2008). Wilkson ve Mulgan (1995) siyasal katılımın kuşaklar boyunca nasıl bir evrim geçirdiğini göstermiştir. Neundorf ve Smets (2015) ekonomik, politik ve sosyal çevrenin gençlerin siyasal katılım eğilimlerini ancak uzun vadede etkileyebildiğini göstermiştir. White, Bruce ve Ritchie (2000) İngiltere'deki 14-24 yaş grubu gençlerin siyasal katılımı nasıl kavramlaştırdıklarını ve gençlerin siyasal ilgi düzeylerinin ve katılım fırsatlarının azalma nedenlerine değinmişlerdir. Park, Phillips ve Johnson (2004) 12-19 yaş arası gençlerin siyasal ilgi ve katılım düzeylerini araştırmışlardır. Henn, Weinstein ve Wring (2002)'nin çalışmasından da siyasal katılımın gençler için geleneksel anlamından çıkarak tekrar şekillendiği anlaşılmaktadır. Qdegard ve Berglund (2008) 16-19 yaş arası Norveçli gençler üzerinde yaptıkları çalışmada post modern siyasal katılımın bireyselleşme sürecinden etkilendiğini ileri sürmüşlerdir. Geleneksel siyasal katılımın aksine post modern siyasal katılımı ailelerin sosyo-ekonomik sınıflarının gençlerin siyasal katılımları üzerindeki etkisinin azaldığı bunun yerine gençlerin bireysel karakteristik ve kültürel özelliklerinin siyasal katılımları üzerindeki etkisinin daha ön plana çıktığı görülmüştür. Gençlerin siyasal katılımları 4 farklı kategoride değerlendirilebilir.

Gençler resmi veya gayri resmi siyasal katılım göstermelerine göre dört gruba ayrılabilirler. Seçimlerde neredeyse hiç oy kullanmayan ve gayri resmi siyasal katılım gösterenler, siyasete ilgisiz olanlar olarak tanımlanmaktadır. Genç katılımcılar sadece resmi seçim faaliyetlerinde bulunurlarsa, vatandaş olarak sınıflandırılmaktadır. Seçimlere katılmadıkları halde gayretli bir şekilde gayri resmi siyasal katılım gösterenler, politik olmayan aktivistler olarak tanımlanabilirler; çünkü temsili siyasete dayanmak yerine lobi, dilekçe verme ya da gösteri gibi gayri resmi yaklaşımlar aracılığıyla etki yaratmaktadırlar. Son olarak, sadece seçimlere katılmakla kalmayan, aynı zamanda lobi ve / veya protesto eylemlerine katılanlar, yetenekli aktivistler olarak tanımlanabilir (Chuan ve Chang, 2012:6).

Tablo 1: Gençlerin Siyasal Katılım Biçimleri

	Aktif Olmayan	Aktif
Neredeyse hiç katılım göstermeyen	Siyasete İlgisiz Olanlar	Politik Olmayan Aktivistler
Katılım gösteren	Vatandaş	Yetenekli Aktivistler

Kaynak: Chuan ve Chang, 2012: 6

Gençlerin siyasal bilgi dereceleri, mesleki alanlara yönelik bilgileri, sosyal organizasyonlara katılım oranları, gelişim projelerine katılım oranları, medya ve iletişim kanallarını kullanma oranları (Chaffee ve Kanihan, 1997:421-425), kişilik özellikleri ve ailesel yapıları gençliğin siyasal katılım tutumuyla güçlü bir ilişki içerdiği anlaşılmaktadır (Beck ve Jennings, 1982:106; Flanagan, Syvertsen ve Stout, 2007:21; Özyurt, 2010:301-302). Kişisel bağlılık, dayanışma, menfaat ve vatandaşlık duygusu gibi faktörler siyasal katılımın gerçekleşmesinde etkilidir (Tatar, 2003:336).

Geleneksel siyaset bilimi gençlerin siyasal katılımlarını, tıpkı genel siyasal katılım çalışmalarında olduğu gibi, genellikle oy verme veya vatandaşlık bilinci geliştirme ile sınırlı bir biçimde ele almaktadır. Bir siyasal partinin gençlik organizasyonuna üye olmak, bir seçim kampanyasında bildiri dağıtmak gibi etkinlikler oy verme gibi genel siyasal katılıma örnek olarak gösterilebilir. Ancak modern toplumlarında siyasal katılım oy vermeyi bir vatandaşlık hakkı ve zamanı geldiğinde bir görev olarak yerine getirme olarak görmenin ötesindeki bir faaliyet alanına işaret etmektedir. Siyasal katılımın bir başka şekli de kişisel nedenlerle ya da yaşanan çevreyle ilgili yerel veya siyasi otoritelere dilekçe vermek, şiddet içermeyen bir boykota ya da gösteriye katılmak, çevre, spor, sanatsal etkinlik vb. faaliyetler yürüten kulüplere dahil olmak, mesleki eğitim seminerlerine ve siyasal bilgilerini ve bilinçlerini geliştirecek toplantılara katılmak yoluyla siyasal katılım algısını geliştirmedir. Post modern katılım ise diğer katılım şekillerinden farklı olarak, doğrudan siyaset ya da siyasal kurumları olmamasına karşın kolaylıkla siyasallaşabilen bir katılım biçimi olması nedeniyle ayrılır. İnternet üzerinden yapılan protestolar ya da sivil toplum kuruluşu üyelikleri post modern katılıma örnek olarak gösterilebilir (Özyurt, 2010: 292). Yeni iletişim teknolojileri, özellikle de internet vasıtası ile gençler daha rahat ve hızlı bir şekilde bilgi edinme, haberleşme, örgütlenme ve seslerini duyurma olanağı bulabilmektedirler. Bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ve bilgi teknolojilerine erişimini arttırması gençlerin siyasal toplumsallaşma olanaklarını arttırmaktadır. Önceki kuşaklarda gençler için siyasallaşma çoğunlukla aile üzerinden gerçekleşirken, bilgi teknolojilerine erişimin artması gençlerin siyasal toplumsallaşma olanaklarında ailenin gençlerin siyasal katılımı üzerindeki etkisini zayıflatmaktadır (Yılmaz ve Oy, 2014: 28).

Kumar (2014) gençlerin siyasal katılım algılarını cinsiyet, yaşanan bölge (metropol-kırsal) ve eğitim seviyesi açısından değerlendirilmiştir. Aynı eğitim seviyesinde metropol bölgelerde yaşayan gençlerin siyasal farkındalıkları kırsal bölgelerde yaşayan gençlere göre

daha fazla olduğu görülmüştür. Bu anlamda eğitim gençler arasında siyasal farkındalık yaratmak için bir faktör olarak görülebilir. Siyasi çıkarlar açısından bakıldığında, gençlerin siyasette bilgilendirilmesindeki ve katılımlarının sağlanmasındaki motivasyonda düşüş olduğu gözlenmiştir. Bunda yerel ve ulusal düzeydeki komitelerde genç liderlerin sayısının az olmasının etkili olduğu bulunmuştur. Metropol bölgelerde yaşayanlardan farklı olarak kırsal kesimde yaşayan gençlerin eğitim düzeyleri yükseldikçe siyasal faaliyetlere ve aktivitelere katılma oranlarının da arttığı görülmüştür. Metropol bölgelerde ise durum tam tersi şekilde gerçekleşmiştir. Metropol bölgelerde eğitim düzeyi yükseldikçe politik bilinç artmasına rağmen siyasal faaliyetlerde bulunma eğilimi giderek azaldığı görülmüştür. Metropol bölgelerde eğitim seviyesi yükseldikçe siyasal ilgi artmasına rağmen bu siyasal ilgi kırsal kesimlerdeki gençler kadar aktif katılımcılığa dönüşmemiştir. Çünkü gençlerin eğitim ve meslek edinme gibi siyasal olmayan kaygıları öncelik taşıyor ve bu nedenle siyasal sürecin bilgisini faaliyete dökmüyorlar. Bunun yanında gençlerin düşük siyasal katılımlarında deneyim eksikliklerinin de etkili olduğu görülmektedir (Morgan ve Kunkel, 2016:260).

Bir toplumun yaş yapısı ergenlerin temel vatandaşlık niteliklerini kazanmasıyla ilişkilidir. Genç nüfusun yoğun olduğu ülkelerde siyasal dönüşüme katılmak için gösterilen isteklilik toplumun sivil gelişme üzerindeki etkilerinin bir sonucudur. Genç nüfusun yoğun olduğu bir toplumda gençler daha sıklıkla akranlarıyla etkileşime girer ve sonuç olarak bireysel karakteristik özellikleri sivil bilgiyi ve sivil katılımı etkiler ve siyasal dönüşümde gençler daha çok yer alır. Yaş siyasal bilgiyi ve katılımı etkiler (Hart, Atkins, Markey ve Youniss, 2004:591-592). Cinsiyet açısından bakıldığında genç erkeklerin kızlara göre siyasal katılım eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmektedir (Tekin, 2015:68; Shapiro, 2002:497-499). Genç kızlar ailelerinin etkisi nedeniyle genç erkeklerle göre daha süreksiz bir siyasal katılım gösterdikleri görülmektedir (Gordon, 2008:33-34).

Çalışmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda literatüre bakıldığında 14-19 yaş arası gençlerin siyasi katılımının motivasyon, iletişim kanalları, aktif sivil katılım ve gençlerin bireysel karakteristik özellikleri olmak üzere dört başlık altında boyutlandırılabilirliği görülmektedir.

Motivasyon: Gençlik programları ve gönüllü faaliyetler gençlere sorumluluk kazandırma, yetişkinler ile iletişim kurma, yeni beceriler kazanma, kendini daha iyi ifade etme ve sosyal hayata katılımlarını geliştirmenin yanında siyasal katılım farkındalığı yaratma üzerinde de etkilidir. Gençlik programlarına katılan gençlerin sorumluluk bilinçlerinin daha fazla geliştiği görülmektedir (Wood vd., 2009:300-303). Dolayısıyla gençlik programları gençlerin siyasal ilgilerini arttıracak bir içerikle düzenlenmelidir. Düzenlenen programların sürekli hale getirilmesi sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları ile sosyal diyalogları geliştirirken gönüllü katılımları da artırır (McFarland ve Thomas, 2006:421). Adu-Gymfi (2015:369-372) 15-17 yaş grubu gençlerin siyasal katılım motivasyonlarını olumsuz etkileyen faktörleri bireysel özellikler, zihinsel ve duygusal olgunluk ve sosyo-kültürel faktörler ve siyasal faktörler olarak incelemiştir. Gençlerin siyasal katılımları teşvik edilerek sosyal problem çözüm kaynağı haline getirilmelidir (Esen, 2007: 34-35). Farthing (2010: 188-190) gençlerin siyasete

olan ilgilerini arttırabilmek için yeni eğlenceli siyasal eylem biçimlerinin gençlerin kültürel boş zaman uygulamalarına nasıl dahil edileceğine dair ampirik çalışma sunmuştur. Gençler çağdaş siyasi huzursuzluktan uzak olmayı tercih ederken müzik dans etkinliği düzenleme, sembolik eylemler ve protestolar gibi geleneksel olmayan siyasal katılımcılığa daha fazla yakındırlar. Siyasal katılımın yeni toplumsal hareketler içindeki geleneksel olmayan biçimlerinin uygulanması, politikayı daha kapsayıcı ve kapsamlı tartışmaların gerçekleştiği iletişim alanları oluşturulmasını sağlar. Eğitim, toplum hakkında alternatif fikirleri keşfetmek, dayanışma ağları oluşturmak, eşitlikçi karar alma ve gelecekteki eylemleri planlama olanakları sağlamaktadır.

İletişim Kanalları: Siyasal sistem gençlik politikalarını ele alırken vatandaşlık bilincini yerleştirme, katılım için fırsat oluşturma, yaşam koşullarını ve olanaklarını güvence altına alma, güvenlik ve koruma, sosyal dışlanmayı önleme, eşit davranma bilgi edindirme ve kullanımını sağlama, gibi hedeflere odaklanır. Siyasal sistem hedeflerine ulaşmak için yerel yönetimleri gençlerin siyasal katılımcılığını sağlamada bir köprü olarak kullanmaktadır. Bunun yanında Sivil Toplum Örgütleri ve kent konseyleri de yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde bu amaca hizmet ederler (Özer, 2011:55-57). Medya ve iletişim kanallarının da siyasal farkındalık yaratma üzerinde önemli bir etkisi vardır (Rashid ve Gao, 2012:186). Medya, gençlerin çeşitli siyasi olaylarla ilgili bilgi edinebilecekleri bir kaynak olduğu için, yanıltıcı bilgiden uzak medyayı ve iletişim kanallarını kullanan gençlerin siyasi olaylar hakkında daha fazla farkındalığa sahip oldukları ve yakın geçmişin siyasi olaylarıyla yakından ilgilendikleri görülür (Bakker ve de Vresse, 2011:458-460). Medyaya ve iletişim kanallarına erişim kadar sivil derneklere katılım da bilgi paylaşımı oluşturabilir. Daha da önemlisi, sivil toplum örgütleri güven ve iş birliğini teşvik edebilir ve gelişim projeleri ile birlikte gençlerin ilerde siyasal partilerde liderlik vasıfları kazanmalarını ve siyaset, demokrasi ve vatandaşlık konuları ile daha fazla meşgul olmaya teşvik edebilir (Rashid ve Gao, 2012:186). Siyasal partilerin geliştireceği aidiyet duygusu üyelerinin oy kullanımı da dahil olmak üzere gelecekte gençlerin siyasal katılımını daha olası hale getirebilir (McFarland ve Thomas, 2010:8-9).

Aktif Sivil Katılım: Bir toplumda sivil faaliyetler arttıkça seçimlerde oy kullanma siyasal katılım faaliyeti olarak önemini kaybetmemektedir. Gönüllü faaliyetler yürüten derneklere üye olan gençlerin gelecekte siyasal katılımlarının da daha yüksek olması beklenmektedir. Gençlerin okul dışı etkinliklere katılımı özellikle gençlerin gönüllü kuruluşlarındaki faaliyetleri, temsil etme becerilerini geliştirmeleri, kamu forumlarında konuşma yapabilmeleri ve topluluk kimliğini oluşturmaları, gelecekteki siyasal katılımlarını teşvik etmektedir (Eccles ve Barber, 1999:11). Gençlerin katıldığı gönüllü faaliyetler siyasal katılım için bir sosyal öğrenim sürecini ifade etmektedir. Okul dışı gönüllü faaliyetler uzun vadede gençlerin siyasal katılımına uzun vadede (7 ila 10 yıl) etki etmektedir (McFarland ve Thomas, 2006:405).

Avrupa'daki gençlerin siyasal katılımı kavrayış seviyeleri ve siyasal katılım biçimleri ele alındığında Avrupa'daki gençlerin daha az formel siyasal katılım gösterdiği ortaya çıkmıştır. Avrupa'da gençlerin aktif olarak siyasal partilere üye olma düzeyleri düşüktür. Bu

durum siyasal sistemlerin gençlerin istek ve beklentilerine duyarsız olduğunu göstermektedir. Aslında gençler siyasal katılıma ilgisiz değildirler. Politika üretim mekanizmalarına katılmaktansa birer siyasal tüketici olmayı tercih etmekte ve daha çok kurumsallaşmamış siyasal faaliyetler ile online siyasal katılımı daha çok tercih etmektedirler. İnternet onlara bilgi edinme, yeni dokümanlar sağlama, kurum ve kuruluşlarla iletişim ve politika yapıcı kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimler ile dilekçe aralığıyla iletişim kurma ve politikacılar ve yerel birimler ile iletişime geçme olanakları sağlamaktadır. Gençler politikacıları takip etmemekte ama siyasal olayları izlemektedirler (Pilkington ve Pollock, 2015:4-5). Amerika'da ise liseler burs desteği politikası ile gençlerin politika yapım aşamasında katılımcılıklarını desteklemektedir. Amerikan liselerinde gençlik katılımı gençlik aktivizmi, gençlik liderliği ve sınıf toplantılarına katılım olmak üzere üç biçimde gerçekleşmektedir. Gençlerin okullarında veya mahallelerinde karşılaştıkları adaletsizliklere meydan okumak için gerçekleştirdikleri toplu eylemlerin ileriki zamanlarda siyasal katılıma dönüşme olasılığı yüksektir. Gençler yaşamlarındaki kurumları eleştirisel olarak değerlendirmeye, adaletsizlikleri belirlemeye, bu adaletsizlikleri vurgulamaya ve iyileştirmeye yönelik adımlar atmaya başladıklarında içlerinden liderler çıkarabilmekte ve hayatlarını şekillendiren okullarının temel faaliyetlerinde kararlarında katılım fırsatları yakaladıkların da ise ortak hareket edebilmektedirler. Bu bağlamda İsveç'te öğrenciler öğretim, öğrenme ve sınıf içi veya okul çapındaki karar verme uygulamaları da dahil olmak üzere okulların temel faaliyetleri üzerine tartışmalara katılmak için Çember saati olarak adlandırdıkları bir meclis oluşturarak sınıf toplantıları düzenlemiştir. Bu toplantılarda sosyal bilgiler ve sivil eğitimi alanında araştırma ve uygulama biçimi geliştirerek çok yönlü düşünme becerisi kazanırken hayatlarının, toplumlarının ve dünyanın sorunlarını çözmek için gerekli kararları verme yollarını da keşfetmeye çalışmaktadırlar. Okulların öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap veremediği durumlarda sivil toplum örgütleri aktif olarak görev alarak gençlerin ortak çıkarlarını belirlemesine, akranların birbirini harekete geçirmesine ve topluluk içinde çalışmalar yürüterek güç ilişkilerini anlamlı kurumsal değişikliğe yol açacak şekillerde değiştirmelerine yardımcı olurlar. (Mitra, Serriere ve Kirshner, 2014:294).

Bireysel Karakteristik Özellikler: Gelenekselleşmeden kurutulma birey ve toplum arasındaki ilişkileri değiştirerek daha bireyselleşmiş yaşam biçimlerinin ve politikaların yaratılmasına neden olmaktadır. Bugünün gençleri öz güveni yüksek, olaylara bakış açısı bireysel, sadakat duygusu az ve sabırsız bir karaktere sahiptir (Bozkuş, 2009). Fiziksel mekanları kullanmanın yerine görüşlerini ve fikirlerini internet teknolojisi ve sanal ağları kullanarak belirtmeyi tercih etmektedirler (The Smart Work, 2009). Politika ve demokratik sistemler ile daha az ilgilidirler (Delli Carpini, 2000: 341; Henn, Weinstein ve Wring, 2002:185). Gençlerin politik ilgisizlikleri siyasal katılımın yaşam döngüsünden, postmodern siyasal katılım biçimlerini tercih etmelerinden, siyaset algıları ve tutumlarından kaynaklanmaktadır (Quintelier, 2007: 166-170).

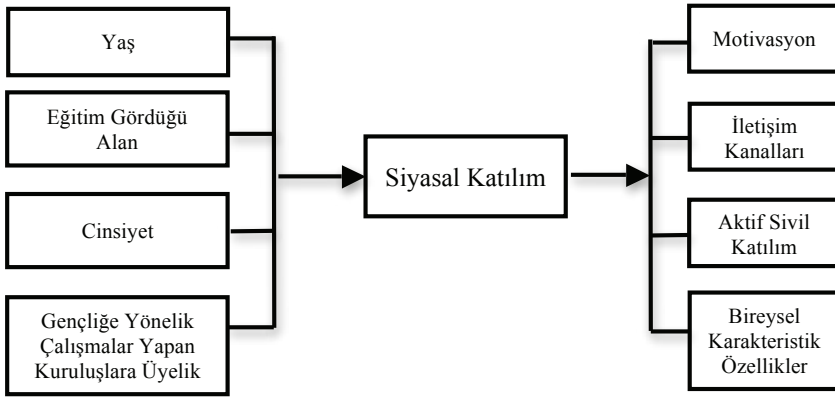
2.1. Şırnak İlinde Gençlerin Siyasal Katılımı

Şırnak İli tarihte birçok önemli devletin başkentini topraklarında barındırmış olan, Asurlulardan, Babillerden, Medlerden, Perslerden, Sasanilerden, Emevilerden, Abbasilerden, Guti İmparatorluğundan, Selçuklulardan ve Osmanlı İmparatorluğundan kalma kalıntılara sahip tarih boyunca önemli kervan yollarının kavşağında bulunan ve maden rezervleri bakımından da Türkiye'nin en zengin alanlarından biri olmasına rağmen coğrafi yapısı, ekonomik kaynaklarının yetersizliği ve siyasi konumu nedeniyle Türkiye'de az gelişmiş kırsal bölgeler arasında yer almaktadır (Özcan, 2012:157). Şırnak'ta sosyal durumun belirleyici faktörü aşiret sistemidir (Aksoy, 2013:77; Baz, 2011:218). Son yıllarda yaşanan yoğun göç, buna bağlı olarak değişen sosyo-kültürel doku, eğitimin düzeyinin yükselmesi vb. nedenler bölgedeki aşiret yapılarını zayıflatmış ve aşiret yapıları bölünerek geniş aileler haline dönüşmüştür. Dolayısıyla aşiretler günümüzde artık aile isimleri ile anılmaktadır (Bilgiç ve Akyürek, 2012:34). Şırnak'ta sinema ve tiyatro bulunmamaktadır (TUİK, 2016). Yapılan havaalanı ve yapılması planlanan demiryolu ulaşımı imkanları ile Şırnak gelişme ve büyüme potansiyeli göstermektedir (DİKA, 2013:5-11). 2009 yılından bu yana Şırnak'taki gençlere yönelik sanatsal, kültürel ve sportif faaliyetler artış göstermiştir (SODES, 2017). Gençlerin gönüllü faaliyetlere katılabilecekleri merkezler bulunmaktadır. Şırnak'ta gençlere yönelik faaliyetleri Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, Gençlik Merkezi, Milli Eğitim İl Müdürlüğü, GAP Gençlik Evi, Şırnak Üniversitesi, Şırnak Belediyesi, Şırnak Valiliği ve STK'lar yürütmektedir (Şırnak Valiliği, 2016). Şırnak'ın yeniden yapılanma sürecinde kurumların işleyişi düzenlenmekte ve şehir eğitim-sağlık-güvenlik-sosyal-ekonomik ve yaşam alanı anlamında daha çağdaş bir şehirleşme planıyla yeniden inşa edilmektedir. Bu Şırnak'ta gençlik katılımını daha sağlıklı bir zemine oturtacak yeni projeler üretme şansını da yaratmaktadır. Gençler yeniliklere daha açık ve daha kolay benimseyen bir kesim olmasının yanında bu yeniden yapılanmanın bölgenin sosyo-politik sorunlarına kalıcı çözüm bulunabilmesi için bir yenilik kaynağıdır. Bu yaş aralığındaki gençleri uygun gelişim projelerine dahil etmek hem onların liderlik, iş birliği, demokratik ve adil olma ile aktif vatandaşlık bilincini geliştirecek hem de kendilerine yönelik yaşam kalitelerini artmalarını sağlayacaktır. Geleneksel siyasal katılım açısından Şırnak'ta siyasal katılım demokratik ve yasal düzene uyarak yasal olmayan faaliyetlere ve şiddete sempati göstermeden hukuk düzeni içinde, demokratik siyasal süreçlere etkili katılarak, siyasi temsilcilerin ulusal parlamentoda yer almak olarak algılanmaktadır. Bunun yanında geleneksel olmayan siyasal katılım ise Şırnak'ta yaşayanlar için kendilerini doğrudan etkileyen konut, güvenlik, ulaşım, eğitim, sağlık ve sosyal yaşam gibi alanlarda alınan yerel kararları etkileyebilme düzeyidir. Sokak aydınlatması, uzak noktalara hizmet veren araçlar, yolların güvenliği, çevre temizliği, kültürel, spor ve dinlence olanaklarının yapılandırılmasında taleplerini duyurabilme düzeyi anlamına gelmektedir (Şırnak Valiliği, 2016). Bu anlamda van Deth (2014)'in yapmış olduğu sınıflandırmadaki her tür siyasal katılım şekline ait örneklerin Şırnak'ta mevcut olduğu söylenebilir.

3. Yöntem

Çalışmanın modeli aşağıda verilmiştir. Modelde gençlerin demografik özelliklerinin ve gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara olan üyeliklerinin siyasal katılım boyutları üzerindeki etkileri belirlenmeye çalışılmıştır.

Şekil 1: Gençlerin Siyasal Katılım Modeli

Bu çalışma Şırnak İl Merkezi'nde gençlerin siyasal katılımlarını etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın araştırma sorusu "14-19 yaş gençlerin siyasal katılım boyutları ve katılım düzeyleri hangi faktörlerden etkilenir?" şeklinde belirlenmiştir. Çalışmada gençlerin cinsiyetleri, yaşları, eğitim gördükleri alan, gençlere yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyelikleri ve süresi, bir gönüllü faaliyete bizzat katılma süreleri, bireysel karakteristik özellikleri ve siyasal katılım algıları değerlendirilmiştir. Literatür incelendiğinde gençlerin siyasal öğrenme süreçlerinin siyasal tutumlarına, davranışlarına, yaşlarına, deneyimlerine ve içinde buldukları zamanın koşullarına göre şekillendiği görülmektedir. Yaş bakımından incelendiğinde gençlerin siyasal ilgisizliği normal görülebilir. Bireylerin en aktif siyasal katılım gösterdiği dönem orta yaş dönemleri iken en az siyasal katılım gösterdiği dönem ise gençliğin en erken yaşları ile yaşlılık dönemleridir. Yaş ile siyasal katılım arasında ters U şeklinde bir ilişki olduğu görülmektedir. Gençlerin 14-19 yaş arasında gerek edindikleri deneyimlerin yetersiz olması gerekse önceliklerinin olgunlaşma, eğitim, kariyer ve partner bulma olması siyasal katılımlarının düşük olmasına neden olmaktadır. Okullarda eğitim verilen alanlarda (Sayısal/Eşit Ağırlıklı) müfredattaki dersler gençlerin siyasal bilinç oluşturması açısından önemlidir. Eşit ağırlık öğrencilerine verilen İnsan Hakları ve Demokrasi dersinin sayısal alandaki eğitim müfredatında olmaması, gençlerin siyasal katılım algıları arasında anlamlı bir fark oluşturması beklenmektedir. Bunun yanında öğrencilerin herhangi bir gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşa üyeliklerinin bulunması ve gönüllü faaliyetlere katılım göstermelerinin de siyasal katılım açısından anlamlı bir fark yaratacağı düşünülmektedir (Neundorf ve Smets, 2015:8-9). Literatürde ailenin de gelir

düzeı, eğitim düzeı ve sosyal statüsünün gençlerin siyasi yönelimleri ve sivil katılımcılıkları, parti belirlemeleri ve siyasal katılımları üzerinde etkisinin bulunduğuna dair kanıtlara rastlanmaktadır (Jennings, Stoker ve Bowers, 2009:783; Verba, Schlozman ve Burns, 2003:6-7 Kroh ve Selb, 2009:1). Fakat bu çalışmada gençlerin ailelerine yönelik soruların olmaması çalışmanın bir sınırlılığı olarak kabul edilir.

2015 yılının son çeyreğinde gerçekleştirilen çalışmada gençlerin siyasal katılım boyutlarını belirleyebilmek ve gençlerin demografik özelliklerinin (cinsiyet, yaş ve eğitim alanları) ve gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerinin siyasal katılımları üzerinde bir farklılık yaratıp yaratmadığını ölçebilmek için nicel bir araştırma yöntemi belirlenmiştir. Analizde kullanılan veriler anket tekniği uygulanarak toplanmıştır. Tesadüfi örnekleme yönteminin kullanıldığı çalışmada örneklem büyüklüğünü belirleyebilmek için Ryan'ın (1995) modeli kullanılmıştır. 2015 yılının son çeyreğinde Şırnak İl Merkezi'nde 14-19 yaş aralığında toplamda 7.131 lise öğrencisi bulunmaktadır. Lise öğrencileri eğitim alanları bakımından 3. sınıftan itibaren eşit ağırlıklı ve sayısal olmak üzere bir ayrıma tutulduğu için lise 1 ve lise 2 sınıfları araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Şırnak İl Merkezi'nde 14-19 yaş grubu gençleri temsil edecek örneklem sayısının belirlenmesi için Ryan'ın formülü uygulandığında 379 verinin yeterli olduğu görülmektedir.

Çalışmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini arttırmak için Şırnak İl Merkezi'nde 1789 öğrenciye sahip çok programlı lisesinde 732 lise 3 ve lise 4 öğrencisine toplamda 700 anket derse giren öğretmenler vasıtasıyla 2-16 Kasım 2015 tarihleri arasında elden dağıtılarak doldurulmuştur ve 502 geçerli geri dönüş sağlanmıştır. Çalışma için literatür ve uzman görüşleri ile geliştirilen ölçeğin öncelikle güvenilirlik ve geçerlilik analizi yapılmıştır. Daha sonra açıklayıcı faktör analizi ve temel bileşenler analizi ile Şırnak gibi gelişim sürecinde olan bir ilde gençlerin siyasal katılım algıları ampirik odaklı olarak boyutlandırılmaya çalışılmıştır. Daha sonra ölçekteki her faktör betimsel istatistik yöntemleri ile analiz edilmiştir. Son olarak hipotezler ile gençlerin demografik özelliklerinin (cinsiyet, yaş ve eğitim alanları) ve gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerinin siyasal katılım eğilimleri üzerinde bir farklılık yaratıp yaratmadığı test edilmiştir. Veriler normal dağılmadığı için hipotezler test edilirken parametrik olmayan istatistik testleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında geliştirilen ölçek gençlerin siyasal katılım eğilimlerine yöneliktir. Anketin geliştirilmesi aşamasına (i) Şırnak İl Merkezi'nde gençlerin siyasal katılımına yönelik kavramsal yapılarına ait boyutların ortaya çıkarılmasına yönelik kavramsal çerçevede kapsamlı bir literatür taramasına yer verilerek çalışma konusu ile ilgili yapılmış araştırmaların temel boyutları saptanmıştır. (ii) Literatürden elde edilen bu temel boyutlar değerlendirilerek tüm boyutları temsil edecek sayıda ve yeterlilikte olacak şekilde 14 maddeli ve beş boyutlu bir ölçek içeriği oluşturulmuştur. (iii) Ölçek gençlerin kimlik bilgilerinin saptanmasını, gençlerin gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerini ve üyelik sürelerini, aktif olarak gönüllü bir organizasyonda bulunmalarını, siyasal katılım eğilimleri ile bireysel karakteristik özelliklerinin değerlendirmesini kapsamaktadır. Ölçeğin analizleri SPSS v.23'de analiz edilmiştir.

Betimsel Analiz:

Örneklemin alındığı ve ana kütleyi temsil edebilecek nitelikteki Şırnak Merkez Çok Programlı Lisesindeki 14-19 yaş arası gençlerin sayısı toplamda 334 kız ve 398 erkek olmak üzere toplamda 732 öğrenci bulunmaktadır. Gençler eğitim alanı bakımından 11. sınıftan itibaren eşit ağırlık ve sayısal olmak üzere iki alana ayrılmaktadır. 11. sınıfta eğitim-öğrenim gören öğrenci sayısı 327 iken 12. sınıfta eğitim-öğrenim gören öğrenci sayısı ise 405'tir. Eşit ağırlık bölümünde öğrenim gören gençler sayısal alanda öğrenim gören gençlerden farklı olarak Demokrasi ve İnsan Hakları dersleri almaktadır.

Örnekleme dahil edilen ve rastgele seçilen gençlerin 250'si (%49,8'i) kız iken 252'si (%50,2'si) erkektir. Yaş olarak 14-15 yaş aralığında bulunan genç sayısı 103 (%20,5) 16-17 yaş aralığında bulunan genç sayısı 224 (%44,6) ve 18-19 yaş aralığında bulunan genç sayısı ise 175 (%34,9)'tir. Eğitim alanı olarak örnekleme dahil edilen gençlerin 276'sı (%55'i) eşit ağırlık bölümünde iken 191'i (%38'i) sayısal bölümdedir. Geriye kalan 35 genç (%7'si) eğitim alanını belirtmemiştir. Örnekleme dahil edilen gençlerin herhangi bir gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerinin dağılımları ele alındığında 322 gencin (%64,1'inin) herhangi bir gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerinin bulunmadığı görülmektedir. 178 gencin ise (%35,5'inin) gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerinin bulunduğu görülmektedir. Geriye kalan %0,4'ü ise gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyeliklerinin bulunup bulunmadığını belirtmemiştir. Örnekleme dahil edilen 502 gencin tüm demografik özellikleri aşağıdaki üç tabloda özetlenmiştir.

Tablo 2: Yaşlarına Göre Gençlerin Demografik Özellikleri ve Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyelik Durumları

	14-15 yaş arası	16-17 yaş arası	18-19 yaş arası	Toplam
Sayısal	46 (%9,2)	85 (%16,8)	60 (%12)	191 (%38)
Eşit Ağırlık	53 (%10,5)	124 (%24,7)	99 (%19,7)	276 (%55)
Belirtmemiş	4 (%0,8)	15 (%3,1)	16 (%3,2)	35 (%7)
Toplam	103 (%20,5)	224 (%44,6)	175 (%34,9)	502 (%100)
Kız	90 (%17,9)	136 (%27,1)	24 (%9,6)	250 (%49,8)
Erkek	13 (%2,6)	88 (%17,5)	151 (%30,1)	252 (%50,2)
Toplam	103 (%20,5)	224 (%44,6)	175 (%34,9)	502 (%100)
Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyeliği Var	2 (%0,4)	30 (%6)	28 (%5,6)	60 (%12)
Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyeliği Yok	101 (%20,1)	193 (%38,4)	146 (%29,1)	440 (%87,6)
Belirtmemiş	-	1 (%0,2)	1 (%0,2)	2 (%0,4)
Toplam	103 (%20,5)	224 (%44,6)	175 (%34,9)	502 (%100)

Yaşlarına göre gençlerin yaşları arttıkça gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara da üyeliklerinin arttığı görülmektedir. 14-15 yaş arası gençlerin gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyelik oranı %2 iken 16-17 yaş arası gençlerin üyelik oranı %6 17-18 yaş arası gençlerin ise üyelik oranı %5,6'dır.

Tablo 3: Cinsiyetlerine göre Gençlerin Demografik Özellikleri ve Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyelikleri

	Kız	Erkek	Toplam
Sayısal	103 (%20,5)	88 (%17,5)	191 (%38)
Eşit Ağırlık	133 (%26,5)	143 (%28,5)	276 (%55)
Belirtmemiş	14 (%2,8)	21 (%4,2)	35 (%7)
Toplam	250 (%49,8)	252 (%50,2)	502 (%100)
Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyeliği Var	22 (%4,4)	156 (%31,1)	178 (%35,5)
Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyeliği Yok	228 (%45,4)	94 (%18,7)	322 (%64,1)
Belirtmemiş	-	2 (%0,4)	2 (%0,4)
Toplam	250 (%49,8)	252(%50,2)	502 (%100)

Cinsiyetlerine göre gençlerin gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üyelikleri değerlendirildiğinde ise erkekler ile kızlar arasında önemli oranda bir farklılık olduğu görülmektedir. Erkeklerin üyelik oranı %31,1 iken kızlar için bu oran %4,4'tür. Eşit ağırlık alanında eğitim gören erkek sayısı kız sayısından %2,1 oranında daha fazladır.

Tablo 4: Eğitim Gördükleri Alanlara göre Gençlerin Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyelik Durumları

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Eğitim Alanını Belirtmemiş	Toplam
Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyeliği Var	65 (%12,9)	94 (%18,7)	19 (%3,8)	178 (%35,5)
Gençliğe Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyeliği Yok	124 (%24,7)	182 (%36,3)	16 (%3,2)	322 (%64,1)
Üyelik Durumunu Belirtmemiş	2 (%0,4)	-	-	2 (%0,4)
Toplam	191 (%38)	276 (%55)	35 (%7)	502 (%100)

Eşit ağırlık alanında eğitim gören gençlerin %18,7'sinin gönüllü faaliyetlerde bulunan kuruluşlara üyelikleri varken sayısal alanda eğitim gören gençlerin %12,9'unun gönüllü faaliyetlerde bulunan kuruluşlara üyelikleri vardır. Gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üye olma süresine cevap veren toplam genç sayısı 50'dir ve ortalama üyelik süreleri ortalama 8,6 aydır. Bir organizasyonda aktif olarak katılım gösterme sorusuna ise toplamda 30 kişi cevap vermiş ve faaliyet süreleri ortalama 11,3 aydır.

Güvenirlilik ve Geçerlilik Analizi:

Güvenirlilik ve geçerlilik amaçlı olarak bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. 2 Kasım 2015 tarihinde 11. sınıflara 300 anket uygulanmıştır. Uygulamadan 188 geçerli anket elde edilmiştir. Pilot çalışmanın güvenirlilik katsayısı 0.701 çıkmıştır. Pilot çalışmada uygulanan ölçeğin toplam varyansı açıklama oranı %60,263'tür. Güvenirlilik katsayısının, istenilen düzeyde olması ve belirli soruların literatürün taranmasıyla elde edilen boyutlar altında toplanması ile ölçeğin uygulanmasına geçilmiştir. Bu amaçla geçerlilik ve güvenirliliğin artması için ulaşıldığı kadar fazla veri elde edilmeye çalışılmıştır. Ana kütleli temsil edecek yeterli örnekleme ulaşabilmek için 16 Kasım 2015 tarihinde anket uygulanmamış öğrencilere 400 yeni anket daha sınıflarında öğretmenleri vasıtasıyla uygulanmış ve bu yeni uygulamadan 314 geçerli anket daha elde edilmiştir. Sonuç olarak toplamda 502 adet veriye ulaşılmıştır. Faktör analizi sonucu aynı soruların yine aynı faktörler altında toplandığı görülmüştür. Ölçeğin güvenirlilik katsayısının 0.777'ye ve açıklanan varyansın da %62,373'e yükseldiği görülmüştür. Geliştirilen ölçeğin örnekleme uygunluğunu belirlemek üzere yapılan Bartlett testindeki ki-kare değeri .00 düzeyinde anlamlı bulunduğundan seçilen örneklem evreni temsil etme gücüne sahip olduğu tespit edilmiştir. Geçerlilik işlemleri için öncelikle faktörleri belirlemek için faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Faktör analizleri sürecinde Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett değerleri belirlenmiş; temel bileşenler analizi gerçekleştirilmiş son olarak da dik döndürme (varimax rotation) işlemleri yapılmıştır. Temel bileşenler analizinde KMO değeri 0.771 bulunmuştur. Kaiser bulunan değeri kabul edilebilir düzeydedir. Bartlett testi sonucu ise 1614.909 bulunmuştur. Bartlett değerinin anlamlılığı da ($p=.000<0.05$) verilerin çok değişkenli normal dağılımından geldikleri hipotezini destekler niteliktedir.

Faktör yapılarının belirlenmesi amacıyla Temel Bileşenler Analizi gerçekleştirilmiştir. Yapılan faktör analizinde faktör sayısına bir sınır getirilmemiş ve eigen değeri 1'den büyük 4 faktör belirlenmiştir. Oluşan dört faktörün açıklanan toplam varyans miktarı %62.373'tür. Faktör yüklerine bakıldığında alt kesme noktası 0,45 olarak belirlenmiştir. Birden fazla faktörden =.45'den fazla yük alan maddelerde, yük farkının miktarına bakılmış, bu farkın %45'den daha düşük olduğu maddeler elenmiştir. Faktörlerin açıkladıkları varyans miktarları ise sırasıyla birinci faktör için %27.622, ikinci faktör için %13.061, üçüncü faktör için %11.837, dördüncü faktör için %9.853 olarak belirlenmiştir. Faktör analizi sonunda elde edilen varyans oranları ne kadar yüksek olursa, ölçeğin faktör yapısı da o kadar güçlü olmaktadır. Maddelerin faktörlere dağılımını belirlemek için yapılan Varimax dik döndürme analizi sonuçları ise aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5: Ölçeğin Varimax Dik Döndürme Analizi ile Belirlenen Faktör Yükleri ve Boyutlarının Güvenirlik Katsayıları

Boyutlar	Sorular	Aktif Sivil Katılım	Motivasyon	İletişim kanalları	Bireysel Karakteristik Özellikler	Boyutların Cronbach a Katsayıları	Ölçeğin Cronbach a Katsayısı
Aktif Sivil Katılım	Karar alma konusunda toplumda, gençlere de söz hakkı verilmektedir.	.821				0.739	.777
	Gençler politika yapma sürecine aktif olarak dahildirler	.787					
	Karar alma mekanizmalarına katılımla ilgili gençlere yönelik fırsatlar vardır	.758					
Motivasyon	İyi bir gençlik kuruluşuna sahip olmak katılımcılık fırsatları ortaya çıkarır		.751			0.679	
	Gençlerin seçim sürecine katılma hakları vardır		.770				
	Gençlerin seçim süreçlerinde sosyal medya kampanyalarına dahil olma hakları vardır.		.752				
İletişim Kanalları	Ana kanallar (Kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve yerel yönetimler) gençlerin katılımına yönelik iş birliği içerisindedir.			.813		0.696	
	İletişim kanalları ve yeni medya (internet ortamı) gençlerin katılımıyla ilgili iş birliği içerisindedir			.767			
	Gençlerin katılımı ve sivil toplum ilişkileri katılımı destekler niteliktedir			.631			
	Gençler, karar alıcılarla iyi ilişkilere sahiptirler			.633			
Bireysel Karakteristik Özellikler	Özgürlük ve katılım				.866	.812	
	Tutumluluk				.829		
	Azim				.797		

Gençlerin siyasal katılımlarında aktif sivil katılım, motivasyon, iletişim kanalları ve bireysel karakteristik özellikleri olmak üzere dört boyutun etkili olduğu görülmektedir. Çalışma ölçeğinin boyut isimleri (Altın ve Kasımoğlu, 2016)'nın gençlerin sosyo-ekonomik ve siyasal katılım eğilimlerini belirleyebilmek için yapmış oldukları çalışmada oluşturdukları gençlik katılım modelinden yola çıkarak konulmuştur. Bu çalışmada ortaya konulan boyutların isimlendirilmelerine yönelik kavramlaştırma çalışması için yapılan literatür taramasının Altın ve Kasımoğlu (2016)'nın gençlik katılım modelini doğrulayıcı nitelikte olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Gençlerin Siyasal Katılım Eğilimleri

Boyutlar	Sorular	1	2	3	4	5
Aktif Sivil Katılım	Karar alma konusunda toplumda, gençlere de söz hakkı verilmektedir.		2.71			
	Gençler politika yapma sürecine aktif olarak dahildirler		2.96			
	Karar alma mekanizmalarına katılımı ilgili gençlere yönelik fırsatlar vardır		2.73			
Motivasyon	İyi bir gençlik kuruluşuna sahip olmak katılım fırsatları ortaya çıkarır			3.22		
	Gençlerin seçim sürecine katılma hakları vardır				3.57	
	Gençlerin seçim süreçlerinde sosyal medya kampanyalarına dahil olma hakları vardır.			3.30		
İletişim Kanalları	Ana Kanallar (Kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve yerel yönetimler) gençlerin katılımına yönelik iş birliği içerisindedir.		2.51			
	İletişim kanalları ve yeni medya (internet ortamı) gençlerin katılımıyla ilgili iş birliği içerisindedir		2.67			
	Gençlerin katılımı ve sivil toplum ilişkileri katılımı destekler niteliktedir			3.05		
	Gençler, karar alıcılarla iyi ilişkilere sahipler		2.87			
Bireysel Karakteristik Özellikler	Özgürlük ve Katılım		2.98			
	Tutumluluk		2.88			
	Azim		2.86			

Yapılan araştırma ile Şırnak İl Merkezi'nde 14-19 yaş arası gençlerin karar alma süreçlerinde yeterince söz hakkı tanınmadığı görülmektedir. Gençler aktif olarak karar alma süreçlerine dahil olma düzeylerinin düşük kaldığı ve katılımı ilgili gençlere yönelik fırsatların yeterli olmadığı görülmektedir. Şırnak İl Merkezi'nde gençlerin katılım iyi bir gençlik kuruluşuna sahip olmaları halinde katılım eğilimlerini arttırabilecek motivasyona sahiptirler.

Gençler seçim süreçlerine katılma haklarının olduğunu bilmekte ve sosyal medya kampanyalarına katılma eğilimi göstermektedir. Fakat Şırnak İl Merkezi'nde gençlerin motivasyonunu katılımcılığa dönüştürecek kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve yerel yönetimler gibi ana iletişim kanallarının zayıf kaldığı görülmektedir. Her ne kadar gençlerin katılımı ve sivil toplum ilişkileri katılımı destekler nitelikte olsa da gençlerin aktif olarak katılacakları faaliyetler yeterli değildir. Gençlerin karar alıcılar ile sahip oldukları ilişkilerin yeterince iyi olmadığı görülmektedir. Karakteristik olarak kuşak özelliklerinin gereği özgürlük ve katılım eğilimlerinin yüksek olması beklenirken Şırnak'ta bu eğilimin orta düzeyde kaldığı görülmektedir. Bunun yanında gençlerin katılımcılığın sürekliliği ve faaliyetler için mevcut kaynakların yerinde kullanılması bakımından yeterince azimli ve tutumlu olmadıkları görülmektedir.

Hipotez Testleri:

Kavramsal çerçevede belirtildiği üzere siyasal katılımcılığın boyutlarını ele alan literatürde gençlerin siyasal katılımcılığının yaşa, cinsiyete, siyasal bilinci geliştirecek alınan eğitime ve gönüllü faaliyetlerde bulunan kuruluşlar ile iş birliği içerisinde aktif olarak görev almalarına göre anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Çalışmada da Şırnak İl Merkezi'nde 14-19 yaş arası gençlerin siyasal katılımcılıkları yaşa, cinsiyete, eğitim alanına ve gençliğe yönelik çalışmalarda bulunan kuruluşlara üyelik bakımından farklılık gösterip göstermediği test edilmiştir.

Hipotezlerin testlerinden önce siyasal katılım ölçeğinin boyutlarının normal dağılıma uygun olup olmadığı belirlenmiştir. Kolmogorov-Smirnov test sonuçlarına göre yaş, cinsiyet, eğitim alanı ve gönüllü faaliyetlerde bulunan kuruluşlara üyelik durumuna göre siyasal katılım boyutlarının ortalama değerlerinin normal dağılım göstermediği anlaşılmaktadır ($p=0.000 \leq .005$). Çünkü test sonuçlarında yer alan anlamlılık düzeyleri her kriter içinde 0.05 değerinden küçük çıkmıştır.

Tablo 7: Eğitim Alanına Göre Siyasal Katılım Boyutlarının Normallik Testi

	Eğitim Alanı	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi
Aktif Sivil Katılım	Eşit Ağırlık	.109	276	.000	.964	276	.000
	Sayısal	.130	189	.000	.945	189	.000
Motivasyon	Eşit Ağırlık	.109	276	.000	.963	276	.000
	Sayısal	.131	189	.000	.948	189	.000
İletişim Kanalları	Eşit Ağırlık	.069	276	.003	.977	276	.000
	Sayısal	.089	189	.001	.977	189	.004
Bireysel Karakteristik Özellikler	Eşit Ağırlık	.081	276	.000	.964	276	.000
	Sayısal	.129	189	.000	.948	189	.000

Eğitim alanına göre gençlerin siyasal katılım boyutlarının verilerinin normal dağılım göstermediği görülmektedir.

Tablo 8: Cinsiyete Göre Siyasal Katılım Boyutlarının Normallik Testi

	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi
Sivil Aktif Katılım	Kadın	.141	236	.000	.934	236	.000
	Erkek	.091	229	.000	.962	229	.000
Motivasyon	Kadın	.126	236	.000	.967	236	.000
	Erkek	.138	229	.000	.936	229	.000
İletişim Kanalları	Kadın	.086	236	.000	.973	236	.000
	Erkek	.079	229	.001	.977	229	.001
Bireysel Karakteristik Özellikler	Kadın	.123	236	.000	.951	236	.000
	Erkek	.106	229	.000	.956	229	.000

Cinsiyete göre gençlerin siyasal katılım boyutlarının verilerinin normal dağılım göstermediği görülmektedir.

Tablo 9: Gençliğe Yönelik Çalışmalarda Bulunan Kuruluşlara Üyeliğe Göre Siyasal Katılım Boyutlarının Normallik Testi

	Gençliğe Yönelik Çalışmalarda Bulunan Kuruluşlara Üyelik	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi
Sivil Aktif Katılım	Üyelik yok	.137	306	.000	.948	306	.000
	Üyelik var	.106	159	.000	.959	159	.000
Motivasyon	Üyelik yok	.105	306	.000	.971	306	.000
	Üyelik var	.179	159	.000	.931	159	.000
İletişim Kanalları	Üyelik yok	.088	306	.000	.969	306	.000
	Üyelik var	.096	159	.001	.978	159	.011
Bireysel Karakteristik Özellikler	Üyelik yok	.110	306	.000	.958	306	.000
	Üyelik var	.145	159	.000	.935	159	.000

Gençliğe yönelik çalışmalarda bulunan kuruluşlara üyeliğin olup olmamasına göre gençlerin siyasal katılım boyutlarının verilerinin normal dağılım göstermediği görülmektedir.

Tablo 10: Yaş Göre Siyasal Katılım Boyutlarının Normallik Testi

	Yaş	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
		İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi	İstatistik Değeri	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık Düzeyi
Sivil Aktif Katılım	14-15	.229	99	.000	.890	99	.000
	16-17	.124	208	.000	.968	208	.000
	18-19	.090	158	.003	.962	158	.000
Motivasyon	14-15	.142	99	.000	.933	99	.000
	16-17	.111	208	.000	.972	208	.000
	18-19	.186	158	.000	.931	158	.000
İletişim Kanalları	14-15	.131	99	.000	.914	99	.000
	16-17	.073	208	.009	.984	208	.022
	18-19	.097	158	.001	.974	158	.005
Bireysel Karakteristik Özellikler	14-15	.213	99	.000	.892	99	.000
	16-17	.108	208	.000	.967	208	.000
	18-19	.137	158	.000	.940	158	.000

Yaşa göre gençlerin siyasal katılım boyutlarının verilerinin normal dağılım göstermediği görülmektedir.

Veriler normal dağılım göstermediği için hipotezlerin testi için tek yönlü varyans analizi kullanılamaz. Parametrik olmayan alternatifi olan Kruskal-Wallis H testi (k-örneklemlili) ve Mann Whitney U testi (2 örneklemlili) kullanılır.

Tablo 11: Siyasal Katılım Boyutlarının Analizi: Eğitim-Cinsiyet-Üyelik-Yaş

		Aktif Sivil Katılım	Motivasyon	İletişim Kanalları	Bireysel Karakteristik Özellikler
Eğitim	Mann-Whitney U	22915.000	24591.000	22788.500	22601.500
	Wilcoxon W	41251.000	42927.000	41124.500	40937.500
	Z	-2.412	-1.239	-2.497	-2.636
	Anlamlılık Düzeyi (2 Yönlü)	.016	.215	.013	.008
Cinsiyet	Mann-Whitney U	11188.000	17832.500	16582.500	16631.500
	Wilcoxon W	42563.000	49207.500	47957.500	48006.500
	Z	-12.552	-8.456	-9.207	-9.204
	Anlamlılık Düzeyi (2 Yönlü)	.000	.000	.000	.000
Üyelik	Mann-Whitney U	12743.500	11750.000	10496.000	13715.000
	Wilcoxon W	64746.500	63753.000	62499.000	65718.000
	Z	-10.331	-10.988	-11.775	-9.718
	Anlamlılık Düzeyi (2 Yönlü)	.000	.000	.000	.000
Yaş	Ki Kare	146.057	163.311	156.192	156.617
	Serbeslik Derecesi	2	2	2	2
	Anlamlılık Düzeyi	.000	.000	.000	.000

Hipotez 1: Gençlerin eğitim gördükleri alana göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 11’de gençlerin siyasal katılım boyutlarından aktif sivil katılımın, iletişim kanallarının ve bireysel karakteristik özelliklerin eğitim alanlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği fakat siyasal katılım boyutlarından motivasyonun gençlerin eğitim alanına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Bu sonuçlara göre Hipotez 1 reddedilmiştir.

Tablo 12: Eğitim Alanına Göre Gençlerin Siyasal Katılımları

	Aktif Sivil Katılım	Motivasyon	İletişim Kanalları	Bireysel Karakteristik Özellikler
Eşit Ağırlık	2.881521739	3.392427536	2.855362319	2.980905797
Sayısal	2.638638743	3.246649215	2.633455497	2.74539267

Eğitim alanına göre gençlerin siyasal katılımı değerlendirildiğinde eşit ağırlıklı alanda eğitim gören gençlerin sayısal alanda eğitim görenlerden farklı olarak aldıkları Demokrasi ve İnsan Hakları dersinin siyasal katılımı açısından bir fark yarattığı görülmektedir.

Hipotez 2: Gençlerin cinsiyetine göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 11’de gençlerin siyasal katılım boyutlarından olan aktif sivil katılımın, motivasyonun, iletişim kanallarının ve bireysel karakteristik özelliklerin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre Hipotez 2 reddedilmiştir.

Tablo 13: Cinsiyete Göre Gençlerin Siyasal Katılımları

	Aktif Sivil Katılım	Motivasyon	İletişim Kanalları	Bireysel Karakteristik Özellikler
Kız	2.18364	2.95908	2.38532	2.48928
Erkek	3.4075	3.760515873	3.157698413	3.316547619

Siyasal katılım boyutlarının ortalamaları cinsiyete göre karşılaştırıldığında erkeklerin siyasal katılım eğiliminin kızlardan daha fazla olduğu görülmektedir.

Hipotez 3: Gençlerin gençlik çalışmaları yapan kuruluşlara üyelik durumlarına göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 11’de gençlerin siyasal katılım boyutlarından olan aktif sivil katılımın, motivasyonun, iletişim kanallarının ve bireysel karakteristik özelliklerin gençliğe yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üye olma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre Hipotez 3 reddedilmiştir.

Tablo 14: Gençlere Yönelik Çalışmalar Yapan Kuruluşlara Üyelik Durumuna Göre Gençlerin Siyasal Katılımları

	Aktif Sivil Katılım	Motivasyon	İletişim Kanalları	Bireysel Karakteristik Özellikler
Üyelik yok	2.416801242	2.976428571	2.405776398	2.570465839
Üyelik var	3.492808989	4.054325843	3.426460674	3.498483146

Gençlerin gençlere yönelik çalışmalar yapan kuruluşlara üye olmalarının siyasal katılım eğilimlerini arttırdığı görülmektedir.

Hipotez 4: Gençlerin yaşlarına göre siyasal katılım eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Örneklemdaki gençlerin yaşları 14-15, 16-17 ve 18-19 olmak üzere 3 gruptan oluştuğu için hipotez testi için Kruskal Wallis H Testi uygulanmıştır. Tablo 11'de gençlerin siyasal katılım boyutlarından olan aktif sivil katılımın, motivasyonun, iletişim kanallarının ve bireysel karakteristik özelliklerin yaşa göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu sonuçlara göre Hipotez 4 reddedilmiştir.

Tablo 15: Yaşa Göre Gençlerin Siyasal Katılımları

	Aktif Sivil Katılım	Motivasyon	İletişim Kanalları	Bireysel Karakteristik Özellikler
14-15	1.825048544	2.28776699	1.981359223	2.061650485
16-17	2.725714286	3.326383929	2.6465625	2.753035714
18-19	3.4632	4.038114286	3.400914286	3.594628571

14-15 yaş aralığındaki gençlerin siyasal katılım eğilimlerinin düşük olduğu ve gençlerin yaşları arttıkça siyasal katılım eğilimlerinin de arttığı görülmektedir.

4. Tartışma ve Öneriler

Araştırma özellikle günümüzde değişen ve gelişen yeni dünyanın temel koşullarının etkileri ve özellikle toplumların geleceği olan gençlerin anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Bu tür çalışmaların sürekli bir şekilde farklı örneklemeler kullanılarak yapılmasının gelecek politikaları açısından kritik bir önem taşımaktadır. Özellikle gençler temel tutumlarının gelişim dönemlerindeki algılarının izlenmesi gençlik stratejilerine yönelik politika yapıcılarına doğru strateji geliştirmede önemli katkı sağlayacaktır. Gençlerin temel gelişim çağında kendilerinin toplumun ve siyasal yapının bir parçası olduklarının hissetmelerinin sağlanmasında daha dinamik bir gençlik politikalarına ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu çerçevede özellikle araştırma bulgularının temel sonuçlarını değerlendirirken üç seviyede güçlü tasarım ve çalışma yapılmasına ihtiyaç olduğu görülmektedir. Çalışmanın temel olarak ortaya koyduğu sonuçlar birçok boyut açısından literatür ile paralellik göstermektedir. Birinci olarak, eğitim politikaları ve stratejileri çok önemli olmasına rağmen gençlerin katılım ve proaktif olmaları yönünde istenilen katkıyı sağlamadığı görülmektedir. Özellikle eğitim içeriklerinin gençlerin gelişim ve liderlik özelliklerini geliştirici bir çerçevede geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Orta öğretim ve lise çağında gençlerin katılım ve toplu-

mun geleceğine ışık tutacak idealist kültürün verilmesi ve gençlerin geleceğin önemli bir parçası olduklarının sağlayacak girişimlerin desteklenmesi gerekmektedir. İkinci olarak özellikle kız öğrencilerin katılım süreçleri ile ilgili olarak daha çok destek ve eğitime ihtiyaç duydukları ve bu çerçevede desteklenmeleri gerekmektedir. Kamunun gençlerin hümanist ve sosyal sorumluluk bilincini geliştirici sivil toplum kuruluşlarına destek vererek bunu eğitim ve öğretimin bir parçası haline getirmesi gerekmektedir. Bu çerçevede okullarda oluşturulacak çevre, kamusal bilinç ve sosyal duyarlılık çalışmaları alanında ad hoc örgütlenmeler ile gençlere katılımcılık tutumu geliştirecek girişimlerin başlatılmasının büyük önemi vardır. Son olarak her yaşa özgü eğitim, malzeme ve geliştirici faaliyetler ile gençlerin küresel ölçekte gelişmelerine yönelik yapı ve örgütlenmelere ihtiyaç olduğu görülmektedir. Özellikle merkezi ve yerel politika yapıcılarının karar mekanizmalarında bu alanlara yönelik girişimlerde bulunmaları büyük önem taşımaktadır. Organizasyonel, yapısal ve eğitimsel alanda yapılacak düzenlemeler ile daha güçlü ve etkin gençlerin yetişmesi sağlanacaktır.

Bunların yanında gençlerde siyaset, demokrasi ve adalet bilinci oluşturacak hizmetlerin duyurulması ve teknolojinin desteği ile ilgi çekici hale getirilmesi gerekmektedir. Gençlerin ufuklarını açıcı eğitim içerikleri geliştirilmesi gerekmektedir. Gençlerin önüne hedefler konulmalı ve bu hedefleri gerçekleştirmeleri için gençlere sorumluluklar verilmelidir. Gençlik katılımını sağlayacak olan mevzuatlar gençlerin ileri de hayatta daha çok katılımlarını sağlayacak ve teşvik edecek şekilde geliştirilmelidir. Bu anlamda STK'lar ve faaliyetleri daha erişilebilir hale getirilmelidir. Gençlerin katılıma ilgilerini arttırmak için programlar yapılmalıdır. Gençlerin siyasal süreçlere katılımını özendirmek için söylemler gençlere hitap edecek şekilde seçilmelidir. Gençler ihtiyaç duydukları bilgilere tam sahip olduklarına inandıklarında daha fazla katılım göstermek isteyeceklerdir. Gençlere ihtiyaç duydukları bilgileri öğrenmelerini sağlayacak kaynaklar sunmalıdırlar. Bunun yanında siyasiler tavırları, dürüstlükleri, görevlerindeki liyakatları ve seçim sırasında verilen sözleri yerine getirmeleri ile gençlere rol model olmalıdır. Bunun yanında gençlerin oy vermeye bakış açıları değiştirilmelidir. Oy kullanmanın sadece bir vatandaşlık görevi olarak görülmesinin önüne geçilerek gençlere oy kullanarak ülkenin geleceğini değiştirebilecek söz hakkına sahip olduğu inancı yerleştirilmelidir. Böylece gençlere oy kullanarak sorunlarını ve isteklerini duyurabileceklerine dair ve değişim yaratmaya dair umut verilmelidir. Fakat genel itibari ile gençlik katılımı için yeterli araçlara sahip olunmadığı ve iletişim ağının güçsüz olduğu görülmektedir. Gençlere seçim süreçleri ile ilgili bilgi sağlanır, seçim sistemleri ile ilgili eğitimler verilir, kısacası ihtiyaçları ve beklentileri karşılanırsa siyasal süreçlere dahil olma motivasyonları artacak ve gelecekte kurumsal gençlik yapılanmaları ortaya konabileceklerdir. Politika yapıcılar gençlik katılımını destekleyici stratejiler geliştirerek eylem planlarını gençleri de düşünerek hazırlamalı ve faaliyete geçirmelidir.

Gençlik katılımını destekleyecek en önemli konulardan biri de maddi ve manevi teşviklerdir. Son yıllarda Türkiye’de bu çerçevede gençlere sunulan fırsatlar önümüzdeki süreçte gençlerin katılımcılığı konusunda çok daha etkin sonuçlar ortaya koyacaktır. Sağlanan teşvik ve destekler gençleri katılım konusunda yönlendirecek onlara uygulama usulü ve becerilerini nasıl kullanacakları konusunda yol gösterecektir. Bu sayede örgütlenme, aktif bir hayata geçme ve düşüncelerini usulen nasıl harekete geçireceklerini öğrenmiş olmalarına katkı sağlayacaktır. Okullarda öğretmenler gençlere koçluk yapmalı ve faydalı etkinlikler tasarlamalıdır. Siyasi hayatı tanımaları amacıyla vatandaşlık, demokrasi ve adalet bilinci okullarda aşılanmalıdır. Gençlere sorumluluk verilmelidir. Yönetim ve idari konularda talep ve görüşleri alınarak, öğrenci temsilcilikleri kurularak karar verme süreçlerine katma çalışmaları yapılmalıdır. Özellikle gençlerin buluşup bir araya gelebileceği yenilikçilik mekanları doğrudan gençlerin kendi ürettikleri projelere ilişkin kampanyalar, faaliyetler, çalıştaylar, eğitimler ve film gösterileri düzenleyerek yenilikçi fikirlerini birbirleri ile paylaşmaları sağlanmalıdır.

Copyright © 2018 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2018 • 6(14) • 135-148

ISSN 2147-8473

Received | 25 March 2018

Accepted | 03 April 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Youth Political Participation: Sample of Sirnak

Emel Altın*

Murat Kasımoğlu**

This study aims to determine the factors affecting the political participation of young people in Şirnak city center. This study is important for the determination of political interest and political participation types of young people. The research question of this study is “What factors affect the political participation dimensions of 14-19 year-old young people and their participation levels?” Quantitative research methods have been applied in the research. Descriptive and comparative analysis were used as research design. The study was carried out using the literature (Yates and Youniss, 1998: 510; Flanagan and Faison, 2001:4-9, Albanesi, Cicognani and Zani, 2007:402-403; Zaff, Malanchuk, and Eccles, 2008:42-43; Hawkins et.al., 2009:92; Altın and Kasımoğlu, 2016), expert opinions and participatory observation methods. The study was designed with the data obtained from the process which includes the views of experts in three different EU member countries, the views of experts in Turkey, and youth participation within the framework of the project supported by EU. The participating experts were chosen among NGO activists, lecturers, politicians and educators with international experience and accumulation in youth and cultural research. The project was conducted under the leadership of WALD (World Local Government and Democracy Foundation). A scale is developed based on the data obtained from the research design of this project. The scale was applied to young peo-

* Dr. Assistant Professor, Iğdır University, Faculty of Economics and Administrative School, Business and Administrative Department, Iğdır, jozefgold33@gmail.com

** Prof. Dr. İstanbul Trade University, Business and Administrative Faculty, Business and Administrative Department, İstanbul, mkasimoglu@ticaret.edu.tr

ple between the ages of 14-19, in Multi-Programmed High School in Şırnak City Center which has 1789 students between the dates of 2 and 16 November 2015. A total of 700 questionnaires were applied and 502 valid feedbacks were provided. The students at the 9th and 10th grade in this high school were excluded from research, because the students have not been classified according to their fields of education. Scale results were evaluated in five categories using the SPSS v23 statistical program. The demographic characteristics of the young people (age, education field, gender) are discussed in the first of the categories. There is evidence in the literature that the income level, the level of education and social status of the family have an effect on young people's political orientation and civic participation, party determinations and political participation (Jennings, Stoker and Bowers, 2009: 783; Verba, Schlozman and Burns, 2003: 7 Kroh and Selb, 2009: 1). However, the absence of questions about the young people's family in this study is considered a limitation of this study. In the second and third categories, the duration of their membership and the duration of their active presence in the organization were analyzed. By analyzing the second and third categories of the measurement, young people's motivation of political participation and their ability of transforming this political participation into action have been analyzed. While the perception of political participation of young people in the fourth category is discussed, the evaluation of the cultural and individual characteristics of young people in the fifth category takes place. The scale was assessed using descriptive and inferential statistical methods. Analytical tables were created for each factor.

The political participation tendencies of young people were gathered under four dimensions as communication channels, individual characteristics, motivation and active civil participation. The dimension names of scale were set out through the youth participation model of Altın and Kasımoğlu (2016). They reviewed the literature to conceptualize the socio-economic and political participation tendencies of young people. It is seen that the literature review of this research confirms the youth participation model of Altın and Kasımoğlu (2016). The gender, age and educational area of young people, their membership to organizations engaged in studies for youth, the duration of participation in voluntary activities, the characteristics and perceptions of young people's political participation are examined in the study. When the literature is examined, it is seen that young people's political learning processes are shaped according to their political attitudes, behaviors, age, experiences and the environmental conditions they are in (Hart et al. 2004: 593). When examined in terms of age, young people's political apathy can be seen as normal (Delli Carpini, 2000:341-346; Quantilier, 2007:165; Qdegard and Berglund, 2008:598). The young people have inadequate experience in the ages between 14 and 19 about political participation, because their priorities are maturation, education, career and partnering. The curriculum of different educational areas (Quantitative/Equal Weighted) in high schools are important for young people to form political consciousness. It is expected that the lack of human rights and democracy lesson in the quantitative education curriculum will make significant differences in the perceptions of political participation of

young people who do not take this lesson and the ones who take it. In addition, participation to voluntary activities or membership to organizations engaged studies for youth are expected to make a meaningful difference in terms of political participation (Neundorf and Smets, 2015:8-9; Flanagan and Faison, 2001:11). It is also seen that the perceptions of political participation of young boys are more developed than young girls (Eccles and Barber, 1999: 16-18; Gordon, 2008:32). Finally, membership experiences in political youth organizations (e.g., service organizations, student council, drama clubs, musical groups, and religious organizations) have significant and positive effects on political participation of youth. These voluntary actions and organizations may create new political participation types (Farthing, 2010: 191).

The hypotheses of this study are given below:

H1: There is no significant difference between the tendencies of political participation of young people according to their educational field.

H2: There is no significant difference between the tendencies of political participation of young people according to their gender.

H3: There is no significant difference between the tendencies of political participation of young people according to their membership to organizations engaged in activities related to youth.

H4: There is no significant difference between the tendencies of political participation of young people according to their age.

1. Methodology

In this research, quantitative research methods have been applied to determine the dimensions of political participation for young people aged between 14 and 19 in Şirnak City Center in the last quarter of 2015 and also it has been endeavored to determine whether young people's demographic properties (gender, age and education fields) and their membership to organizations engaged in activities related to youth constitutes a significant difference on their political participation. The data used in the analysis were collected by applying survey technique. Ryan's (1995) model was used to determine the sample size in the study in which the random sampling method was used. In the last quarter of 2015, there are a total of 1789 high school students in Şirnak Multi-Programmed High School between 14-19 years of age. The young people in 9th and 10th grade classes were excluded from the survey because their educational field has not been specified. It is found that 379 pieces of data are adequate for research analysis when Ryan's formula is applied to determine the number of samples to represent the total young people in 14-19 age group at Şirnak City Center. In order to increase the validity and reliability of the study, 700 questionnaire forms were filled by young people who are at 11th and 12th grade classes with the help of their teachers between the dates of 2-16 November 2015. 502 valid return was provided.

First of all, reliability and validity analysis were performed, then explanatory factor analysis and basic component analysis were achieved and this featured the study as an empirically focused study on the political participation perceptions of young people in Şırnak where is in development process. As a result, four factors were determined for political participation of youth. Then, each factor in the measurement was analyzed with descriptive statistical methods. Finally, it has been tested whether it created a difference between demographic properties (gender, age and educational field) and membership to organizations engaged in activities related to youth on perception of young people about political participation. Non-parametric statistical tests were used while hypotheses were tested because the data were not normally distributed. The analysis of the scale were investigated in SPSS v.23.

2. Results

Descriptive Analysis:

252 (50.2%) young boys and 250 (49.8%) young girls were randomly selected. The number of young people in the age range of 14-15 years was 103 (20.5%), the number of young people in the age range of 16-17 was 224 (44.6%) and the number of young people in the age range of 18-19 was 175 (34.9%). 276 (55%) of the young people included in the sampling were educated in 'equal weighted field' while 191 (38%) were educated in 'mathematics and science field'. The remaining 35 young people (7%) did not mention their educational field. 322 young people (64.1%) did not have any membership to organizations engaged in activities related to youth and 178 of them (35,5%) had a membership to organizations engaged in activities related to youth in the sampling. The remaining 0.4% did not specify whether or not they had a membership to organizations engaged in activities related to youth. As the ages of young people increase, it seems that their memberships to organizations engaged in activities related to youth also increases. While 2% of young people between the ages of 14-15 have memberships to organizations engaged activities related to youth, 6% of young people between the ages of 16-17 have memberships to organizations engaged activities related to youth. Besides, 5,6% of young people between the ages of 18-19 have memberships to organizations engaged activities related to youth. It was found that there is a significant difference between boys and girls in respect to a membership to organizations engaged activities related to youth. While male membership rate was 31.1%, this rate was 4,4% for girls. While 18.7% of young people who are educated in 'equal weighted field' had memberships to organizations engaged in voluntary activities, 12.9% of young people who are educated in 'mathematics and science field' had memberships to organizations engaged in voluntary activities. A total of 50 young people gave answer to the question about the membership of organizations engaged in voluntary activities. Their average membership duration was 8.6 months. A total of 30 young people gave answer to the question of active participation in an activity. Their average duration of being active in these activities was 11.3 months.

Validity and Reliability Analysis:

The reliability coefficient of the study (Cronbach Alpha) was 0.777. It was determined that the selected sample has significant power to represent the universe because Barlett test value was 1614,909 and Barlett test is significant at the .05 significance level ($p = .000 < 0.05$). Then factor analysis was performed to identify factors for validity procedures. The principal component analysis was carried out in order to determine the factor structures. It was found that KMO value was acceptable (KMO value=0.771) for analysis. The total variance amount of the four factors explained was 62.373%. The variance amounts explained by the factors were determined as 27.622% for the first factor, 13.061% for the second factor, 11.837% for the third factor and 9.853% for the fourth factor. The results of the Varimax Rotation Analysis to determine the distribution of factors were presented in the table below.

Table 1: Realibility and Validity Results of Scale

Dimensions	Questions	Active Civil Participation	Motivation	Communication Channels	Personel Characteristics	Cronbach a of Dimensions	Cronbach a of Scale
Active Civil Participation	In the society, young people are given the right to speak about decision-making.	.821				0.739	.777
	Young people are actively involved in the policy making process	.787					
	There are opportunities for young people to participate in decision-making mechanisms	.758					
Motivation	Having a good youth organization brings out participation opportunities		.751			0.679	
	Young people have the right to participate in the electoral process		.770				
	Young people have the right to be included in social media campaigns during the election process.		.752				
Communication Channels	The main channels (public institutions and organizations, NGOs and local governments) are in communication for the participation of young people.			.813		0.696	
	Communication channels and new media (internet environment) are involved in the collaboration about the participation of young people			.767			
	Relationships between youth participation and civil society support participation			.631			
	Young people have good relationships with decision makers			.633			
Personel Characteristics	Freedom and participation				.866	.812	
	Frugality				.829		
	Perseverance				.797		

Active Civil Participation: As civil activities increase in a society, voting in elections loses its importance as a political participation activity. It is expected that young people who are members of voluntary associations will have higher political participation in the future. The involvement of young people in non-school activities encourages young people for political involvement in the future, especially in volunteer organizations, developing their representation skills, speaking in public forums, and building community identity (Eccles and Barber 1999: 11). The voluntary activities which are attended by young people represent a social learning process for political participation. Out-of-school volunteer activities have a long-term impact (7 to 10 years) on the political participation of young people in the long run (McFarland and Thomas, 2006: 405). In situations where schools cannot meet the needs of students, NGOs actively take part in helping young people identify common interests, engage peers in action, and work in the community to change power relationships in ways that result in meaningful institutional change (Mitra, Serriere and Kirshner, 2014: 294). It has emerged that young people in Europe have less formal political participation. In fact, young people are not indifferent to political participation. Instead of participating in policy production mechanisms, youth prefer to be political consumers and prefer to participate more unorganized political activities and online political platforms. The Internet provides youth with the opportunity to obtain information, to provide new documents, to communicate with institutions, organizations, policy makers and local administrations. Young people do not follow politicians but follow political events (Pilkington and Pollock, 2015: 4-5). In the United States, high schools support youth participation in policy making by scholarship support policy. Youth participation in American high schools takes place in three platforms: youth activism, youth leadership and participation in class meetings. The collective actions performed by young people to challenge the injustices they face in their schools or in their neighborhoods may turn into political participation in the future. In Sweden, students organize class meetings by creating a council called the Circle Clock to participate in discussions on the main activities of schools including teaching, learning and classroom or school-wide decision-making practices. At these meetings, while gaining multi-faceted thinking skills by making researches and developing practices in the fields of social studies and civel education, they try to discover ways to give decisions about their life and society and to solve the problems of the world. In situations where schools cannot respond to the needs of young people, NGOs actively help them identify their common interests, enable peers to mobilize each other, and work in the community to change power relationships in ways that result in meaningful institutional change (Mitra, Serriere and Kirshner, 2014: 294). In Şırnak, it is seen that young people between the ages of 14 and 19 in the city center (mean of item=2,71) were not sufficiently given the right to speak about decision-making. Young people were not actively involved in decision-making processes (mean of item=2,96), and the opportunities for young people to participation were not enough (mean of item=2,73).

Motivation: Youth programs and volunteer activities are also influential in creating responsibilities for young people, communicating with adults, acquiring new skills, expressing themselves better, and building social awareness about participation as well as political participation awareness (Wood et al., 2009: 300-303). The permanence of organized programs enhances voluntary participation while developing social dialogue with non-governmental organizations and public institutions (McFarland and Thomas, 2006: 421, Yates and Youniss, 1998: 500-501). Farthing (2010: 188-190) presented an empirical study on the ways that young fun political forms of action can be incorporated into the practice of cultural leisure in order to increase the political tendencies of young people. While young people prefer to be away from contemporary political unrest, music is more involved in non-traditional political participation, such as organizing dance events, symbolic actions and protests. The application of non-traditional forms of political participation in new social movements provides for the creation of communication opportunities where more inclusive and comprehensive discussions of politics take place. Education provides opportunities for exploring alternative ideas about the community, building solidarity networks, decision-making and planning for future actions especially in Australia, Canada and Britain (Wilkinson and Mulgan, 1995: 99-100). In Şirnak City Center, young people have the motivation to increase participation tendencies when they have a good youth organization (mean of item=3,22). Young people were aware of their rights to participate in the electoral process (mean of item=3,57) and tended to participate in social media campaigns (mean of item=3,30).

Communication Channels: Local governments use the political participation of young people as a bridge to achieve their political system goals. In addition, Civil Society Organizations and city councils serve this purpose in the business association with local governments (Özer, 2011: 55-57). Media and communication channels also have an important impact on the creation of political awareness (Rashid and Gao, 2012: 186). Because the media is a resource for young people to learn about various political events, a misconceptualization shows that young people who use remote media and communication channels have a greater awareness of political events and are closely interested in political events of the recent past (Bakker and de Vresse, 2011: 458-460). The participation in civil associations as well as the access to the media and communication channels can also lead to information sharing. More importantly, non-governmental organizations can encourage trust and co-operation and, with the help of development projects and they can encourage young people to acquire leadership qualities in political parties in the future and to engage more with politics, democracy and citizenship issues (Rashid and Gao, 2012: 186). It may make the political participation of young people more possible in the future, include the voting of members and create the sense of belonging that political parties will develop (McFarland and Thomas, 2010: 8-9). However, main communication channels such as public institutions and organizations, NGOs and local governments that

turn the motivation of young people into participation in Şirnak City Center seemed to be weak (mean of item=2,51). Although the participation of young people and civil society relationships supported participation (mean of item=3,05), the activities that young people can actively participate in were not enough (mean of item=2,67). It seemed that the relationships that young people had with decision makers are not good enough (mean of item=2,87).

Personal Characteristics: Discarding traditions leads to the creation of more individualized lifestyles and policies by changing the relationship between the individual and society. Today's young people have a high self-esteem, an individualistic view of events, a lack of loyalty and impatience (Bozkuş, 2009). Instead of using physical spaces, youth prefer to express their ideas using internet technology and virtual networks (The Smart Work, 2009). They are less concerned with policy and democratic systems (Delli Carpini, 2000: 341; Henn, Weinstein and Wring, 2002: 185). The political indifference of young people derives from the life cycle of political participation, from youth's postmodern political forms of participation and from youth's political perceptions and attitudes (Quintelier, 2007: 166-170). Characteristically, the freedom and participation tendencies of youth were expected to be higher at digital age, however, this tendency was seen to remain intermediate level in Şirnak (mean of item=2,98). It was also seen that the participation of young people did not show continuity and they were not frugal (mean of item=2,88) and perseverance (mean of item=2,86) enough to use efficiently the available resources for their participation.

Hypothesis Tests:

Prior to the testing of hypotheses, it was determined whether the dimensions of the political participation scale were appropriate for normal distribution. According to Kolmogorov-Smirnov test results, it was understood that the average values of the dimensions of political participation were not normally distributed according to age, gender, educational field and membership to organizations engaged in activities related to youth ($p = 0.000 \leq 0.05$). Therefore, one-way analysis of variance could not be used to test hypotheses. Instead of one-way analysis of variance, the nonparametric Kruskal-Wallis H test (k-sample) and Mann Whitney U test (2 samples) were used.

Table 2: Analysis of Political Participation Dimensions: Education Field-Gender-Membership-Age

		Active Civil Participation	Motivation	Communication Channels	Personal Characteristics
Education	Mann-Whitney U	22915.000	24591.000	22788.500	22601.500
	Wilcoxon W	41251.000	42927.000	41124.500	40937.500
	Z	-2.412	-1.239	-2.497	-2.636
	Significance Level (2-Tailed)	.016	.215	.013	.008
Gender	Mann-Whitney U	11188.000	17832.500	16582.500	16631.500
	Wilcoxon W	42563.000	49207.500	47957.500	48006.500
	Z	-12.552	-8.456	-9.207	-9.204
	Significance Level (2-Tailed)	.000	.000	.000	.000
Membership	Mann-Whitney U	12743.500	11750.000	10496.000	13715.000
	Wilcoxon W	64746.500	63753.000	62499.000	65718.000
	Z	-10.331	-10.988	-11.775	-9.718
	Significance Level (2-Tailed)	.000	.000	.000	.000
Age	Chi-Square	146.057	163.311	156.192	156.617
	Degrees of Freedom	2	2	2	2
	Significance Level (2-Tailed)	.000	.000	.000	.000

According to these results, all hypotheses were rejected. Only motivation of young people did not differ significantly to education field. This means that youth's motivation may turn into participation when restructuring works have finished in Şırnak and when facilities have become completely active for cultural and sportive activities, art and out of school curriculum education. Active civil participation, motivation, communication channels and personal characteristics, which are the political participation dimensions of young people, differ significantly according to education field, gender, age and membership to organizations engaged in activities related to youth.

Table 3: Political Participation of Youth: Education Field-Gender -Membership-Age

		Active Civil Participation	Motivation	Communication Channels	Personal Characteristics
Education Field	Equal weighted	2.881	3.392	2.855	2.980
	Quantitative	2.638	3.246	2.633	2.745
Gender	Female	2.183	2.959	2.385	2.489
	Male	3.407	3.760	3.157	3.316
Membership	Having no membership	2.416	2.976	2.405	2.570
	Have a membership	3.492	4.054	3.426	3.498
Age Range	14-15	1.825	2.287	1.981	2.061
	16-17	2.725	3.326	2.646	2.753
	18-19	3.463	4.038	3.400	3.594

When the political participations of young people were evaluated according to the education fields, it was seen that the young people who were educated on the 'equal weighted field' their political participation because of taking Democracy and Human Rights course showed higher than the young people who were educated on the 'mathematics and science field'. When the political participation of young people was compared according to their sex, it was seen that the tendency of boys to political participation is higher than that of girls. The membership of young people to organizations engaged in activities related to youth seemed to increase their tendency to political participation. It was observed that the tendency of political participation of young people aged between 14 and 15 years was low and the tendency of political participation increased as young people grew older.

3. Discussion and Suggestions

The results of the study are basically parallel to the literature in terms of many dimensions. First, although youth education policies and strategies are crucial, it seems that young people do not make the desired contribution towards participation and pro-activeness. In particular, there is a need to develop educational content in a framework that promotes the development and leadership characteristics of young people. Secondly, in particular, girls need to be supported in this framework and a training regarding their accession process. It is necessary that young people are supported by civil society organizations that develop humanistic and social responsibility awareness for the public and make it a part of

education and training. In this context, it is very important to have initiatives that develop ad hoc organizations in the field of environment, public awareness and social sensitivity studies to create participation attitudes of young people in the schools. Finally, it seems that there is a need for structures and organizations for the development of young people on a global scale with every age-specific education, materials and development activities. Particularly in central and local policy makers' decision-making mechanisms, it is of great importance to take initiatives in these fields. Organizational, structural and educational arrangements should be made to train young people more efficiently and effectively. In addition to these, by the announcement of services through the support of technology, the interest of youth should be attracted to politics, democracy and justice. Open educational contents need to be developed for young people. Some targets have to be put in front of young people and responsibilities should be given to young people to achieve these goals. In short, if the needs and expectations of youth are met, their motivation for inclusion in political processes will increase and future institutional youth structures will be revealed. Policy makers should develop strategies to support youth participation and prepare and plan action plans about young people by taking them into consideration. The number of innovation spaces where young people can meet and come together should be increased and innovative ideas that can be shared by organizing campaigns, activities, workshops, trainings and film shows for the projects should be provided.

Kaynakça/References

- Adu-Gymfi, J. (2015) Barriers to Children and Young People's Participation in Policy Making in Ghana, *Journal of Social Sciences*, 11(4): 363-380
- Aksoy, E. B. (2013) Cizre Örneğinde Etnisite İçi Karşılaşma Biçimleri, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Antropoloji Anabilim Dalı Doktora Tezi Ankara.
- Albanesi, C.; Cicognani, E.; Zani, B. (2007) Sense of Community, Civic Engagement and Social Well-being in Italian Adolescents, *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 17(5): 387-406
- Altın, E.; Kasımoğlu, M. (2016) Gençlerin Sosyo-Ekonomik ve Siyasal Katılımları: Dünyadan Örnekler ve Türkiye için Öneriler, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 4(1): 149-180
- Bakker, T. P.; de Vreese, C. H. (2011) Good News for the Future? Young People, Internet Use, and Political Participation, *Communication Research*, 38(4): 451-470.
- Baz, İ. (2011) Geçmişten Günümüze İdil Sempozyumu ve Geçmişten Günümüze İdil Kitabı, Şırnak Üniversitesi, İlayhat *Fakültesi Dergisi*, 214-224
- Beck, P. A.; Jennings, M. K. (1982) Pathways to Participation, *American Political Science Review*, 76(1): 94-108

- Bilgiç, M. S.; Akyürek, S. (2012) *Türkiye’de Kürtler ve Toplumsal Algılar*, Bilgesam Yayınları, İstanbul.
- Bozkuş, F. (2009). Gelecek, Y Neslinin Kalbini Çalan Şirketler, *Ekonomist*. Retrieved January 12, 2016, from website: <http://www.ekonomist.com.tr/gelecek-yneslinin-kalbini-calan-sirketlerin-haberler/>
- Chaffee, S. H.; Kanihan, S. F. (1997) Learning about Politics from the Mass Media, *Political Communication*, (14): 421-430
- Chuan, A.; Chang, H. (2012) Youth Participation in East Asia, *Asian Barometer Working Paper Series*, No: 73, Global Asian Barometer, p. 1-28
- Delli Carpini, M. X. (2000) Gen.com: Youth, Civic Engagement, and the New Information Environment, *Political Communication*, 17(4): 341-349,
- DİKA (2013) Ortadoğu’ya Açılan Kapı Şırnak
- Eccles, J. S.; Barber, B. L. (1999) Student Council, Volunteering, Basketball, or Marching Band: What Kind of Extracurricular Involvement Matters, *Journal of Adolescent Research*, (14): 10-43
- Esen, A. (2007) Gençliğin Yerel Siyasete Katılımı, *Yerel Siyaset*, (23): 34-35
- Farthing, R. (2010) The Politics of Youthful Antipolitics: Representing the ‘Issue’ of Youth Participation in Politics, *Journal of Youth Studies*, 13(2): 181-195
- Flanagan, C. A.; Faison, N. (2001) Youth Civic Development: Implications of Research for Social Policy and Programs, *Social Policy Report*, 15(1): 3-16
- Flanagan, C. A.; Syvertsen, A. K.; Stout, M. D. (2007) Civic Measurement Models: Tapping Adolescents’ Civic Engagement, *Circle Working Paper 55*.
- Gordon, H. R. (2008) Gendered Paths to Teenage Political Participation: Parental Power, Civic Mobility, and Youth Activism, *Gender & Society*, 22(1): 31-55.
- Gültekin, M. C. (2017) Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Yaşama Katılım Boyutlarının İncelenmesi: Mardin Örneği, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2): 1559-1580
- Hart, D.; Atkins, R.; Markey, P.; Youniss, J. (2004) Youth Bulges in Communities: The Effects of Age Structure on Adolescent Civic Knowledge and Civic Participation, *Psychological Science*, 15(9): 591-597
- Hawkins, M. T.; Letcher, P.; Sanson, A.; Smart, D.; Toumbourou, J. W. (2009) Positive Development in Emerging Adulthood, *Australian Journal of Psychology*, 61(2): 89-99
- Henn, Matt; Weinstein, Mark; Wring, Dominic (2002) A Generation Apart? Youth and Political Participation in Britain, *British Journal of Politics and International Relations*, 4(2): 167-192
- Jennings, M. K.; Stoker, L.; Bowers, J. (2009) Politics Across Generations: Family Transmission Re-examined, *The Journal of Politics*, 71(3): 782-799
- Kroh, M.; Selb, P. (2009) Inheritance and the Dynamics of Party Identification, *Political Behavior*, 31(4): 559-574
- Kumar, Sanjay (2014) *Indian Youth and Electoral Politics: An Emerging Engagement*, Sage Publications, India.
- Matthews, H.; Limb, M. (1998). The Right to Say: The Development of Youth Councils/Forums Within the UK, *Area*, 30(1): 66-78
- McFarland, D. A.; Thomas, R. J. (2006) Bowling Young: How Youth Voluntary Associations Influence Adult Political Participation, *American Sociological Review*, 71(June): 401-425

- McFarland, D. A.; Thomas, R. J. (2010) Joining Young, Voting Young: The Effects of Youth Voluntary Associations on Early Adult Voting, CIRCLE Working Paper No: 73, Tufts University, USA.
- Mitra, D.; Serriere, S.; Kirshner, B. (2014) Youth Participation in U.S. Contexts: Student Voice Without a National Mandate, *Children & Society*, 28: 292-304
- Morgan, L.; Kunkel, S. R. (2016) *Aging, Society and the Life Course*, Springer Publishing Company, Fifth Edition, New York.
- Neundorf, A.; Smets, K. (2015) *Political Socialization and the Making of Citizens*, Oxford Handbooks Online
- Özcan, D. (2012) Küreselleşmenin Mekansal Etkileri Bağlamında Şırnak İli'nin Değişim Analizi, I. Türkiye Lisansüstü Çalışmaları Kongresi Bildiriler Kitabı, 29 Haziran - 1 Temmuz 2012, Konya, s. 151-169
- Özer, Y. E. (2011) Gençlerin Toplumsal Yaşama Katılımı ve Yerel Yönetimlerin Rolü, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(1): 43-65
- Özyurt, C. (2010) Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Katılım Davranışları: 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri, Balıkesir Örneği, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33): 289-320.
- Park, A.; Phillips, M.; Johnson, M. (2004) Young People in Britain: The Attitudes and Experiences of 12 to 19 Years Olds, Research Report No: 564, National Centre For Social Research.
- Pilkington, H.; Pollock, G. (2015) Politics are Bollocks': Youth, Politics and Activism in Contemporary Europe, *The Sociological Review*, 63(2): 1-35
- Qdegard, G.; Berglund, F. (2008) Political Participation in Late Modernity Among Norwegian Youth: An Individual Choice or A Statement of Social Class, *Journal of Youth Studies*, 11(6): 593-610
- Quintelier, Ellen (2007) Differences in Political Participation Between Young and Old People, *Contemporary Politics*, 13(2): 165-180
- Rashid, Md. Mamun-ur; Gao, Qijie (2012) Determinants of Rural Youth's Attitude and Involvement in Bangladesh Politics, *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(23): 183-193
- Roker, D., Player, K., and Coleman, J. (1999). Young People's Voluntary and Campaigning Activities as Sources of Political Education, *Oxford Review of Education*, 25(1-2): 185-198
- Ryan, C. (1995), *Researching Tourist Satisfaction Issues, Concepts, Problems*, London: Routledge.
- Shapiro, R. Y. (2002) Book Review: The Private Roots of Public Action: Gender, Equality, and Political Participation by Nancy Burns, Kay Lehman Schlozman, and Sidney Verba, *Political Science Quarterly*, 117(3): 497-499
- Sodes (2017) Şırnak 2017 Yılı Kabul Edilen Asil Sodes Proje Listesi
- Şırnak Valiliği (2016) Şırnak Şehri-Nuh Şırnak Bülten, Sayı:5, Temmuz, Şırnak.
- Tatar, T. (2003) Malatya'da Siyasi Katılım: Karşılaştırmalı Bir Analiz, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1): 331-350
- Tekin, G. (2015) Gençlerin Siyasal Katılımında Kitle İletişim Araçlarının Rolü, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- The Smart Work Company Ltd. (2009) Generation Y: Coming to a Workplace Near You. Retrieved January 12, 2018, from website: www.thesmartworkcompany.com
- TÜİK (2016) Sinema ve Tiyatro İstatistikleri
- van Deth, J. W. (2014) A Conceptual Map of Political Participation, *Acta Politica*, 49(3): 349-367.

- Verba, S.; Schlozman, K. L.; Burns, N. (2003) *Family Ties: Understanding the Intergenerational Transmission of Political Participation, Social Inequality Families and Neighbourhoods*, Russell Sage Foundation
- White, C.; Bruce, S.; Ritchie, J. (2000) *Young People's Politics: Political Interest and Engagement Amongst 14-24 Year Olds*, Joseph Rowntree Foundation, London
- Wilkinson, H.; Mulgan, G. (1995) *Freedom's Children: Work, Relationships and Politics for 18-34 year olds in Britain Today*, Demos, London
- Wood, D.; Larson, R. W.; Brown, J. (2009) How Adolescents Come to See Themselves as More Responsible Through Participation in Youth Programs, *Child Development*, 80(1): 295-309.
- Yates, M.; Youniss, J. (1998) Community Service and Political Identity Development in Adolescence, *Journal of Social Issues*, 54(3): 495-512.
- Yılmaz, V.; Oy, B. (2014) Türkiye'de Gençler ve Siyasi Katılım: Sosyo-Ekonomik Statü Fark Yaratıyor mu, Şebeke Gençlerin Katılımı Projesi Kitapları, No:5, İstanbul.
- Zaff, J. F.; Malanchuk, O.; Eccles, J. S. (2008) Predicting Positive Citizenship from Adolescence to Young Adulthood: The Effects of a Civic Context, *Applied Developmental Science*, 12(1): 38-53

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2018 • 6(14) • 149-161

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 25 Şubat 2018
 Kabul | 18 Nisan 2018

Zayıflığın Sosyo-Kültürel İnşası Bağlamında Gençlerde Zayıf Bedene Sahip Olmanın Anlamı*

Çiğdem Sema Sırma**

Öz

Gençlik dönemi, bir çok değişimin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemde birey, çocuk bedeninden yetişkin bedenine geçiş aşamalarını yaşamaktadır. Diğer bir ifadeyle genç, bedensel olarak değişimi ve dönüşümü yaşamaktadır. Bedenin biyolojik olarak dönüşüm geçirdiği bu süreçte sosyolojik olarak, bu dönüşümün sosyal ve kültürel zeminde nasıl şekillendiği önem taşımaktadır. Bu noktada, bu araştırmada gençlerin zayıf bedene sahip olmak istemelerinin nedenleri, zayıf bedene sahip olmanın anlamı noktasında açıklanmak istenmiştir. Bu amaç kapsamında bireysel bir tercih olarak görülebilen zayıflamanın anlam ve önemine sosyo-kültürel açıklamalar ışığında bakılmıştır. Araştırma nitel araştırma çatısı altında yapılmıştır. Araştırmada, kilolu olma deneyimini yaşayarak zayıflamış veya hala zayıflamak isteyen gençlerle yapılan derinlemesine görüşmelerde gençlerin kendi ifadelerinden yola çıkarak gençler açısından zayıf bedene sahip olmanın anlamı açıklanmıştır. Araştırma sonucunda gençler için zayıf bedene sahip olmanın; toplumun idealize ettiği bedene ulaşmak, sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek, karşı cins tarafından beğenilmek, kendini beğenmek, güzel bulmak, özgüvenli olmak ve kendini yansıtan kıyafetler bulabilmek için anlamlı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Zayıf Olmak, Beden, Nitel Araştırma, Derinlemesine Görüşme.

* Bu makale, TÜBİTAK 2214-A Yurt Dışı Araştırma Burs Programı (Doktora Öğrencileri İçin) kapsamında desteklenen "Gençlerde Zayıflama Davranışının Aile Yaşamı Memnuniyeti Açısından İncelenmesi" başlıklı doktora tezinin verilerinin bir kısmı kullanılarak üretilmiştir.

** Dr., Sosyolog, Ankara, csemapolat@gmail.com

Abstract

Youth is a period that includes substantial changes. In this period, the individual experiences a transition from the child body to the adult body. In other words, the young person experiences body changes and development. While the body is biologically changing during this period, it is socio-logically important that how this change is carried out on social and cultural terms. At this point the reason for young people's desire to have a weak body will be explained over the meaning of having a weak body. For this purpose, the meaning and importance of losing weight will be examined in the context of socio-cultural explanations. This research is a qualitative research which conducted in-depth interviews with young people who were overweight and then lost weight or are still trying to lose weight. The research explains the meaning of having a weak body for young people based on the expressions of these young people. As a result, it's decided that having a weak body for young people means reaching out to a body expected by society, maintaining a healthy life, found to be attractive, loving their body, thinking they are beautiful, having self-confidence, and finding clothes that reflects themselves.

Keywords: Youth, Being Weak, Body, Qualitative Research, Indepth Interview

Sosyoloji literatüründe gençlik dönemi kronolojik bir dönem olarak ele alınmak yerine, yavaş yavaş aileden uzaklaşarak arkadaş gruplarına dahil olabilmeyin önem taşıdığı, romantik ilişkilerin yaşandığı, sorumluluklarının farklılaştığı, bedene yönelik dikkatin yoğunlaştığı dönem olarak ele alınmaktadır. Nitekim Burcu (1997, s. 11) gençliği, çocuklukla yetişkinlik dönemi arasında yer alan hızlı bir geçiş döneminin yaşandığı, fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik değişmelerin bu dönemde yoğunlaştığı bir sosyal kategori olarak tanımlamıştır. Geçiş döneminde gençlerin farklı sorunlarla karşı karşıya kaldığı kabul edilmektedir. Bu dönemde genç kızlardan ve genç erkeklerden beklenen bedensel özellikler sosyo-kültürel olarak farklılaşabilmektedir. Bu araştırmada gencin zayıf bedene sahip olabilmeyi istemesi, zayıflığa verilen anlamın sosyo-kültürel olarak inşa edilmesi üzerinden ortaya çıkarmayı konu edinmektedir.

Kültürel olarak gence gönderilen mesajlar genç tarafından içselleştirilebilmekte ve genç tarafından yaşadığı toplumdan uzak düşmemek adına davranışa dönüşebilmektedir. Günümüzde ideal olarak sunulan Batılı güzellik idealleri genç kızlarda zayıf ve ince, erkeklerde ise güçlü ve kaslı beden şeklindedir. Bu bedensel özelliklere sahip olabilmek için gençler beslenme alışkanlığını değiştirme, aşırı spor yapma veya operasyonlara başvurarak bedenlerini şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Fie (2008, s. 20) tarafından kültürel olarak modern toplumda zayıf olmaya verilen önem üzerinde durularak kadınlara yönelik güzellik idealinin zayıflama davranışına neden olduğu vurgulanmaktadır. Kasper (1998) ise kadınlara rol modelleri tarafından görsel olarak çekici ve zayıf olma mesajı gönderildiğini belirterek kadınlardan beklenen kilo verme çabasının kültürel bir norm olduğunu ifade etmiştir.

Batı kültüründe, özellikle Amerika'da, zayıf olmak; çekicilik, güzellik ve sağlıklı olmak ile ilişkilendirilirken, obezite ise, kalp hastalıklarına yatkınlık, güçsüz olmak veya kendini kontrol edememek ve çekici olmamak ile ilişkilendirilmektedir (Feingold, 1990; Marlowe vd., 1996; Pingitore vd., 1994; Popkin ve Udry 1998; Stunkard, 1996 akt. Walcott, Pratt ve Patel 2003).

Diğer taraftan zayıf olmak sağlıklı olmakla ilişkilendirilerek bireylere zayıf olmaları yönünde mesajlar verilmektedir. Örneğin Hastalık Koruma ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention 2003) ve Strauss ve Pollack (2001) tarafından Amerika'da çocuklar ve gençler arasında kilo alımının arttığı vurgulanarak bu durumun ulusal düzeyde bir halk sağlığı sorunu olduğu belirtilmiştir (akt. Haff, 2009)

Bununla birlikte sosyo-kültürel açıklamalarda idealleştirilmiş zayıflık ve çekicilik konusunun; feminist teoriler, toplumsal cinsiyet-rol sosyalizasyonu ve kitle iletişim araçları temeline şekillendiğini Heinberg (1997) vurgulamıştır.

Belirtilenler bağlamında kültürün insan bedeninin şekillenmesinde önem taşımakta olduğu söylenebilir. Bu bağlamda bu çalışmada zayıflığın / zayıf bedene sahip olabilme isteğinin yalnızca bireysel bir tercih olarak ele alınmaması ve sosyolojik olarak zayıf bedene sahip olmanın anlamını gençlerin dünyalarından derinlemesine olarak anlamaya çalışmıştır.

Yapılan Araştırmalar Üzerinden Zayıflama İsteğine Bakış

Yapılan literatür taramalarında, zayıflamak ve zayıf bedene sahip olmakla ilgili olarak yapılan araştırmaların öncelikle beden başlığı altında farklı disiplinler tarafından yapıldığı söylenebilir. Her disiplin kendine ait bakış açısı ve metodolojisiyle konuyu ele almış ve bu nedenlerle de odaklandıkları noktalarda farklılaşmalar olduğu görülmüştür.

Medikal açıdan yapılan araştırmalarda (Alemdar 2016, Demirel vd., 2005, Gümüş 2014; Hamurcu vd., 2015, Özkan 2017) bireyi kilo almaya iten nedenler, hormonal bozukluklar, kilonun bireyin yaşamında yarattığı / yaratabileceği sorunlar, yeme alışkanlıkları ve kilo verme nedenlerine odaklanılmıştır. Sosyal bilimler perspektifinden psikoloji disiplini tarafından yapılan araştırmalarda Cihan ve Bozo (2012), Demiralp vd., (2015), Haspolat ve Kağan (2017), Kartal Yağız vd., (2016) ve Okumuşoğlu (2017) ise kilolu olmayı depresyon ve bireyin bedeninden duyduğu memnuniyetsizlik bağlamında yalnızlık çerçevesinde ele almışlardır.

Diğer taraftan sosyolojik olarak yapılan araştırmalarda (Erden, 2011; Işık, 1998; Nazlı, 2004; 2005; 2006) tarihsel olarak beden kavramı ele alınmış ve beden inşası üzerinde durulmuştur. Örneğin Nazlı (2005, s. 74) araştırmasında hem Durkheim hem de Simmel'e göre, farklılıklarına rağmen beden kavramının, toplumsal yaşamın kurulmasında önemli bir araç olduğunu belirtmiştir. Toplumsal yaşamın kaynağı olan, toplumsal semboller ve etkileşim formlarıyla damgalanan, deneyimleriyle toplumsal ve kültürel formları oluşturan 'beden'in, bireyleri toplumsal yaşama bağlantılandırmakta olduğu ifade edilmiştir.

Araştırmanın asıl odağı olan zayıflama/ zayıf bedene sahip olma isteğine sosyolojik açıdan odaklanan araştırmalarda Demiray ve Çalısır (2016), Günindi-Ersöz (2010), Özcan-Demir vd., (2004), Şensoy (2013), Ulusoy vd., (2003) ise bireyin zayıflamak istemesinin nedenleri ve kilolu olmanın bireyin sosyal yaşamına getirdiği sonuçlar üzerinde durulmaktadır. Bu araştırmalarda; gencin kilolu olması ve/veya zayıflamak istemesinin nedenleri; aile, akran grubu ve tüketim odağında medyadaki söylemler gibi faktörler bağlamında ele alınmıştır. Örneğin bedendeki değişimi tüketim bağlamında ele alan araştırmalardan biri olan Günindi-Ersöz (2010), tüketim toplumunda beden de bir tüketim nesnesi haline geldiğini ifade ederek bedenin kendisine dayatılan güzel, zayıf ve seksi özellikleri barındırması gerektiğini sıfır beden kavramı çerçevesinde değerlendirmiştir.

Diğer taraftan sosyolojik anlamda yanlış beslenme alışkanlığı nedeniyle yeme bozukluğu gibi bireyde meydana gelebilecek olası sorunlara odaklanan araştırmalarda yapılmaktadır. Bu araştırmalardan biri olan Ulusoy vd., (2003) tarafından yapılan araştırmada, gençler arasında görülme sıklığı giderek artan anoreksiya ve bulumiya nervozanın nedenleri toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında ele alınmaktadır. Sonuç olarak araştırmada, medyanın kadın bedeninin zayıflığını idealleştirerek gençlerde güzelliği zayıflıkla ilişkilendirdiği ve güzellikle ilgili kabullerin genç kızları erkeklere göre daha fazla etkilediği belirtilmiştir.

Zayıflama davranışlarını sosyolojik olarak inceleyen uluslararası araştırmalarda ise, gencin zayıflama davranışının nedenleri kültür, etnisite ve tüketim bağlamında ele alınmaktadır. Batılı güzellik ideallerine ulaşma isteğini etnik köken bağlamında inceleyen araştırmalarda Casanova (2004), Duke (2000), Logio (2003) ve Lovejoy (2001) farklı etnik kökenlerden olan gençlerin güzellik beklentileri üzerinde durmuşlardır. Örneğin Casanova (2004), beklenen sosyokültürel idealler ve güzellik imajlarına Latin genç kızlar tarafından ulaşılmaya çalışıldığını, bu idealler bağlamında da gençlerin bedenlerini eleştirme eğilimi göstermekte olduklarını belirtmiştir.

Bireylerin bedenlerine ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler içinde bulunulan zamana, beklentilere ve üretim şekillerine göre değişebilmektedir. Bu noktada açıklamalar getiren Klein (1996) ve Stearns (1997) 20.yy'ın başına kadar, Amerika ve Avrupa'da zayıf olmanın değil kilolu olmanın önemine dikkat çekerek bu dönemde kilolu olmanın zenginlik, zayıf olmanın ise hastalıklı olmanın işareti olarak görüldüğünü ifade etmişlerdir. Aynı zamanda yine Klein (1996) ve Stearns (1997) bazı kültürlerde, "dolgun" olmanın "kilolu olmanın" ödüllendirilen/ kabul edilen beden olduğu ve genç kızların bedensel görünüşlerinin öncelikle babalarının -daha sonra da eşlerinin- zenginliklerinin bir göstergesi olarak değerlendirilmekte olduğunu belirtirler.

Bununla birlikte yazılı ve görsel medyanın bireylere zayıflığı özendirici mesajlar iletmesini ise Boero (2007), Saguy ve Gruys (2010), ve Smith Maguire (2008) vurgulamışlardır. Obezite ve yeme bozukluklarıyla ilgili olarak 1995-2005 yılları arasındaki yapılan haberlerde kilolu olmanın sosyal ve ahlaki anlamlarını inceleyen Saguy ve Gruys (2010) Amerika'da

zayıflığın yüksek sosyal statü ve ahlaki erdem olarak ele alınırken, şişmanlığın ise düşük sosyal statü, tembellik ve oburlukla ilişkilendirildiğini vurgulamışlardır.

Diğer taraftan zayıf olmak, zayıflamak istemek ve bireyin mevcut kilosundan memnun olmaması durumu sosyal bilimler bakış açısıyla aile içi ilişkiler odağında da ele alınmıştır. Sosyalleşme sürecinin bireyin yaşamının her alanında rol oynadığı düşünüldüğünde beslenme alışkanlıklarının aile içerisinde kazanıldığı ve bireyin bedenine ilişkin düşüncelerinin gelişiminde aile bireylerinin rolünün olduğu söylenebilir. Bu noktada Paff Ogle ve Lynn Damhorst (2003) anne ve kızlarının yeme alışkanlıklarını belirlemek için yaptıkları araştırmanın sonucunda annelerin genç kızlarına yaklaşımlarının kültürel bağlamda kızlarının beden imajı ve beslenme alışkanlıklarını geliştirmede önemli olduğu vurgulamışlardır. Yine Haworth Hoepfner (2002)'da zayıflık ve beden imajıyla ilgili kültürel mesajların aktarımında ailenin rolünü ifade etmiştir.

Belirtilen araştırmalarda görüldüğü gibi; beden çatısı altında kilolu olma, zayıflama isteği, zayıf bedene sahip olmanın önemi bağlamında tıp, psikoloji, beslenme ve diyetetik gibi farklı disiplinler tarafından araştırmalar yapılmakta olduğu görülmektedir. Bu araştırmalarda genetik yapı, hormonal rahatsızlıklar, psikolojik durumlarla birlikte gençlerin zayıf bedene sahip olmak istemelerinde medya, tüketim, kültür, etnisite ve aile içi ilişkiler gibi birçok sosyal faktör üzerinde durulduğu söylenebilir.

Yöntem

Bu araştırmanın metodolojik kabulü, yorumsamacı yaklaşımın temel vurgusu olan anlama çabasına dayanmaktadır. Anlama çabası nitel araştırmanın merkezinde yer almaktadır. Glaser ve Strauss (1967)'da nitel araştırmaların sosyal dünyada örtük ve gizli anlamları ortaya çıkartmak, anlamların oluşturulduğu ve paylaşıldığı bağlamı anlamak için yapılmakta olduğunu belirtmektedirler. Benzer şekilde Butler (2015, s. 167)'da bireyler arasındaki mesaj alışverişindeki anlamların sosyolojik anlama çabasının merkezinde yer almakta olduğunu vurgular. Dolayısıyla bu araştırmanın tasarımı, zayıflamak isteyen gençlerin zayıf olmaya verdikleri önem ve zayıflığın anlamını gençlerin gözünden derinlemesine anlamaya çalıştığı için nitel araştırma olarak benimsenmiştir.

Veri Toplama Tekniği

Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmalarda, araştırmacıların dikkat etmeleri gereken çeşitli etik kurallar bulunmaktadır. Bu araştırmada da veri toplama aşamasından önce, 11 Temmuz 2017 tarihli Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu'ndan araştırmanın yapılabilirliğine dair izin alınmıştır. Ayrıca katılımcıların onaylarıyla derinlemesine görüşmeler digital olarak kayıt altına alınmıştır. Ses kaydı alınmasını istemeyen bir katılımcıyla yapılan görüşmede katılımcı onayıyla görüşme sırasında not tutulmuştur. Bunlara ek ola-

rak araştırmada katılımcıların kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı, üçüncü kişi ve kurumlarla paylaşılmayacağının bilgisi kendilerine ifade edilerek her katılımcıya kod isimler verilmiştir.

Katılımcı Grubu

Nitel araştırmalarda katılımcı sayısının belirlenmesindeki temel ilke, araştırmacının veri doyumuna ulaşmasıdır. Daha açık bir ifadeyle, veri doyumunu araştırmacının veri toplama sürecinde elde ettiği verilerden yeni bilgilere ulaşamadığı noktaya gelmesi anlamını taşımaktadır (Patton 2002, s. 3). Bu araştırmanın verileri, katılımcılardan alınan cevapların birbirini tekrar etmesi nedeniyle 17 katılımcı ile yapılan derinlemesine görüşmelerden elde edilmiştir. Katılımcılara ilk olarak anahtar kişi aracılığıyla sonrasında da kartopu tekniği kullanılarak ulaşılmış ve araştırmanın sahası Ağustos 2017- Aralık 2017 tarihleri arasında tamamlanmıştır.

Araştırmada kod isimleri; Nur (21), Duru (23), Lale (19), Özlem (21), Sema (24), Burcu (22), Yeliz (22), Yeşim (19), Melek (21), Hakan (20), Murat (21), Hilal (22), Semra (20), Sevgi (24), Yıldız (24), Meltem (20) ve Aslı (20) olarak belirlenmiştir. Katılımcıların ortak noktaları ise; 18-24 yaş aralığında, kilo alma deneyimini yaşayarak zayıflamış olmaları veya hala zayıflamaya devam etmeleridir. Katılımcı grubunun belirlenmesinde gençlerin beden kitle indekslerine bakılmamış, gençlerin kendilerini kilolu olarak hissetmelerine ve zayıflamak istemelerine önem verilmiştir. Katılımcılar ez az 5 en fazla 30 kilo vermişlerdir.

Veri Analizi

Araştırmanın veri analiz sürecinde ilk olarak yapılan derinlemesine görüşmeler araştırmacı tarafından deşifre edilmiştir. Deşifre edilen görüşmeler nitel veri analiz programı olan Nvivo 11 ile nitel analizin kodlama aşamaları olan açık, eksenel ve seğici kodlamaları yapılmıştır. Ham veriler tekrar tekrar okunarak katılımcıların ifadeleri anlaşılmış ve kelime ya da cümleler kodlanmıştır. Bu aşama, nitel veri analizinin ilk basamağı olan açık kodlama aşamasıdır. Daha sonra açık kodlar kendi aralarında ilişkilendirilmiştir. Bu aşama ise, nitel veri analizinin ikinci aşaması olan eksenel kodlamayı oluşturmaktadır. Eksenel kodlama araştırmacının açık kodlama aşamasında elde ettiği kodları düzenleyerek birbiriyle ilişkilendirdiği aşamadır. Açık ve eksenel kodlamalardan sonra nitel veri analizinin son aşaması olan seğici kodlamaya geğilmiştir. Bu aşamada, eksenel kodlama aşamasında elde edilen temalar üzerinden ana temalara ulaşılmıştır.

Bedenin Sosyo-Kültürel İnşası Üzerine

Beden, disiplinlere bağlı olarak sağlık bilimlerinden sosyal bilimlere kadar oldukça geniş perspektifte farklı bakış açıları ve metotlarla ele alınmaktadır. Diğer bir ifadeyle beden hasta bedenin tanımlanması noktasında sağlık bilimlerinden bedene yüklenen güzel, çecici ve arzulanan anlamları bağlamında da sosyal bilimlerden birçok disiplin tarafından ele

alınan bir konu olmuştur. Farklı disiplinler tarafından ele alınması bedene yönelik kuramsal açıklamaların çeşitliliğine yol açmıştır. Beden ve zayıflama davranışlarını açıklayan kuramsal yaklaşımlar da; biyolojik, psikolojik ve sosyolojik bağlamdadır. Bu araştırmanın konusu bağlamında bedenin sosyo-kültürel olarak inşasını vurgulayan açıklamalara yer verilmiştir. Bu nedenle; bedenin varlığının, incelenişinin geçmişten günümüze kadar bedenin içinde bulunulan zamanın koşulları bağlamında sosyal ve kültürel olarak inşa edilmekte olduğu söylenebilir. Bedenin sosyo-kültürel olarak inşa edilmesi hasta beden ve engelli beden tanımlarıyla birlikte, bireylerin kıyafet tercihlerinden, makyaj ve saç kesimlerine kadar bi çok alanı kapsamıyla örneklendirilebilir.

Tarih boyunca beden kavramı üzerinde kültürel tartışmalar söz konusudur. Bu tartışmalar o dönemin sosyo-kültürel koşulları ve düşünürlerine göre çeşitlenmiştir. Bedenin; 17. yy. Aydınlanma Döneminin temel kavramı olan 'Akıl', Kartezyen anlayış içinde, 'Beden' ile olan karşıtlığı temelinde ele alınmıştır. Felsefede, merkezi bir konum işgal eden Akıl/Beden karşıtlığı, özellikle Descartes'in 'düşünüyorum o halde varım' önermesinin gönderme yaptığı konumda artık Akıl yer almaktadır. Kartezyen bakışta, uzamda bir yer kaplayan bir şey olan 'Beden' ise, diğer fiziki nesnelere farksız bir nesne durumundadır. Maddi bir nesne olan Beden, dış dünyanın bir parçasıyken, akıl ise düşünen ve maddi olmayandır (Nazlı, 2005, s. 73).

Ayrıca tarihsel açıdan bedene bakıldığında 18. yy'da Batı'nın beden konusundaki düşüncesinin biyomedikal model çerçevesinde (Illich 1986) değerlendirildiği ve hastalığın da biyolojik bir rahatsızlık sonucu oluştuğu ifade edilmektedir (akt. Howson, 2013, s. 8). Oysa ki, sosyolojik açıdan beden, bireysel özellik gibi görünen durumların aslında toplumsal nedenlerinin olduğu, ayrıca hastalığın yalnızca bireydeki "bozuklukların" sembolü değil aksine toplumsal düzenlemelerin metaforları olarak görülmesi gerektiği ve hastalığa ilişkin söylemleri okumak için yeni yöntemlere gereksinim duyulması üzerinden açıklanmaktadır (Sontag 1978; Turner 1982). Örneğin 19. yy'da tüberküloz hastalığı edebiyat çevrelerinde zeka ve sanatla ilişkilendirilirken, 20.yy'da hiperaktif, çocuklar zeka düzeylerinin yüksek olmasıyla değerlendirilmektedirler (akt. Turner, 2004, s. 216). Bu noktada da gençlerin zayıflamak istemelerinin nedenlerini bireysel bir tercih noktasından değil de toplumsal bakış açısından ele alan kuramsal açıklamalara ihtiyaç olduğu söylenebilir. Sosyo-kültürel açıklamalarda sosyo-kültürel faktörler olarak; toplumsal idealler, toplumsal cinsiyet beklentileri, rol sosyalizasyonu, kitle iletişim araçları beden memnuniyetsizliğini belirleyen önemli nedenler arasında gösterilmektedir (Heinberg, 1996 akt. Barker ve Galambos 2003, s. 142).

Bedenin sosyal olarak inşa edilmesiyle ilgili sosyolojik açıdan yapılan açıklamalarda bedenin sosyal ve kültürel anlamların merkezinde yer almakta olduğu vurgulanmaktadır. Zira, sosyal dünyayla sembolik ilişkisi bağlamında beden, "yaşayan" bir varlık ve sosyal olarak inşa edilme özelliklerini taşımaktadır (Howson, 2013, s. 8). Bedenin sosyal olarak inşa edilmesi konusunda; Mary Douglas, Michel Foucault ve Erving Goffman'ın da açıklama-

ları bulunmaktadır. Foucault genellikle; post-yapısalcı olarak söylemler aracılığıyla bedenlerin kontrol edilmesi üzerinde dururken, Goffman sembolik etkileşimci bakış açısından bedeni ele almaktadır (akt. Shilling, 2004, s. 62-63). Bu araştırmaların yanı sıra Featherstone (1991), ve Thomas ve Ahmed (2004) tarafından yapılan araştırmalarda da beden inşasının kültürel temelleri üzerinde durulmuştur. Waskul ve Vannini'de (2006) bedenin hem bireysel bir yaratım hem de toplumsal ve kültürel bir üretim olduğunu belirtmiştir (akt. Esgin 2011, s. 670). Turner'da bedenlerimizin toplumsal olarak yapılandırılmış olduğunu kabul etmemiz gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Turner, bedenimizi nasıl hissettiğimiz, başkalarının onları nasıl algıladıkları, nasıl işledikleri ve davrandıklarını kültürün bir işlevi olarak belirtmektedir (akt. Wallece ve Wolf, 2004, s. 436). Benzer şekilde Norbert Elias'da; bedenin yalnızca biyolojik bir varlık olmadığını, aynı zamanda tarihsel olarak sosyal ve kültürel süreçlere cevap verdiğini belirtmiştir (akt. Howson, 2013, s. 9). Benzer şekilde Garrett (1997, s. 261), bireylerin deneyimlerinin ve inançlarının buldukları toplum ve ait oldukları kültür tarafından "sosyal olarak inşa edildiğini vurgulamıştır. Bedenin şekillendirilmesinin temelinde, onun kültürel niteliğine dikkat çeken Bordo'ya göre beden, üst düzeyde bir değişim potansiyeline sahiptir. Bu potansiyeli içinde kimlik sembolü olmanın da ötesine geçerek, değişim ve başkalaşım sembolü olan beden, 'kültürel bir plastik'tir (Bordo 1993; Gimlin 2002 akt. Nazlı, 2005, s. 81).

Diğer yandan, sosyolojik açıklamalarda bedenin tüketim bağlamında da ele alındığı görülmektedir. Bedene yüklenen anlamlar günümüzde sağlıklı olma başlığı altında yaşlı, ince ve kaslı bedene sahip olmanın önemi noktasında inşa edilmektedir. Bu bedene sahip olmak için yapılan tüketimin zamanla bedenin de bir tüketim nesnesi haline gelmesine yol açtığı söylenebilir. Nitekim Baudrillard (1997, s. 155), tüketilen şeyler arasında diğer nesnelere göre daha güzel, daha kıymetli ve daha eşsiz ve daha fazla yan anlamlarla yüklü şeyin beden olduğunu belirtmektedir. Çağımızda küreselleşmenin yarattığı tüketim odaklı kültür, insan bedeninin cisimleştirilerek, onun bir haz ve tüketim nesnesi haline gelmesine sebep olmuştur (Esgin, 2011, s. 669). Aynı zamanda tüketim maddelerinin büyük bir çoğunluğunun bedene hitap ettiği ve beden tarafından tüketildiği belirtilmektedir (Okumuş, 2011, s. 54). Bu noktada Shilling (1993, s. 1) bedenin zayıflatılması ve formda tutulması baskısının sonucu olarak milyonlarca dolarlık bir endüstri haline geldiğini belirterek, bireylerin önemli bir kısmının; sağlık, beden şekli ve bireysel kimliğin ifadesi olarak beden görünümleriyle daha fazla ilgilenmekte olduklarını belirtmiştir (akt. Ozansoy, 2012, s. 63).

Tüketim toplumunun temel hedefi olarak postmodern toplum yapısında bedenin daha güzel görünmesi, sağlığı ve kontrolü fikrinin ortaya çıktığı Işık (1998, s. 14-15) tarafından da vurgulanmaktadır. Benzer şekilde Featherstone (2001, s. 177-186) tarafından da tüketim toplumu ile birlikte bedenin, zevk/tatmin aracı olarak ilan edildiği söylenmektedir. Ayrıca tüketim kültürüyle birlikte zayıf olmak sağlıklı olmakla ilişkilendirilirken fazla kilolu olmak ise sağlık riskleriyle bağlantılandırılmaktadır. Bu konudaki tavsiyeler ise medya ve reklamlar aracılığıyla yaygınlaştırılmaktadır. Sağlıklı, genç, güzel, seksi, fit bedenin başarılı

ve arzulanın beden olduğu vurgusu bu dönemde ön plana çıkmaktadır. Aksi ise sosyal açıdan az kabul edilebilirlik, tembelliğin göstergesi, düşük özgüven ve başarısızlıkla örtüşmektedir. Bunlara ek olarak zayıf ve ince bedene sahip olmak için yapılan yoğun diyet şekli veya kilo kontrolünün sonucu olarak gençlerde sağlıksız beslenme davranışları ve yeme bozuklukları oluşabilmektedir. Bu noktada yeme bozukluklarının nedenlerinin belirgin kültürel bileşenlerle anlaşılabilceği Macionis (2012) tarafından belirtilmektedir.

Diğer taraftan sosyo-kültürel modele göre, zayıf bedene sahip olma idealinin içselleştirilmesi beden memnuniyetsizliği, aşırı diyet yapma ve yeme bozukluklarının (Vander Wal, Gibbons ve del Pilar Grazioso, 2008, s. 277) gelişme riskini beraberinde getirebilir. Kültürel bir mesaj olarak gönderilen bedensel çekicilik, bireysel ideal olarak birey tarafından içselleştirilmekte bu durumda bireyin kendi bedensel görünüşünü olumsuz olarak değerlendirmesine yol açabilmektedir. Birey kültürel idealden ne kadar uzaklaşırsa görünümünden duyduğu memnuniyetsizlik de o kadar artmaktadır (Jackson, 2002 akt. Şensoy, 2013, 45). Heinberg (1997, s. 32)'de kültürel olarak sosyal idealler, beklentiler ve deneyimlerin beden memnuniyetsizliğinin oluşumunda rol oynamakta olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte Laslett ve Warren (1975), modernleşmenin etkisiyle kilolu olma durumunun etiketlenmeye başlanmasını ve kilolu bireylerin tıbbi ve sosyal sorunlarla karşılaşmasını / karşılaşma olasılığını vurgulamışlardır.

Bulgular

Araştırmada gençlerde zayıf bedene sahip olmanın anlamına odaklanılmıştır. Bu bağlamda gençlerin gözünden zayıf olmanın anlamı çerçevesinde iki temaya ulaşılmıştır. Bu temalardan ilki “kalabalıkta görünmez olma isteği: ideal bedene atfedilen değer” iken diğeri “kaliteli bir yaşam isteği: sağlıklı bedene atfedilen değer” şeklindedir.

Kalabalıkta Görünmez Olma İsteği: İdeal Bedene Atfedilen Değer

Gençlerin gözünden zayıf olmanın anlamı çerçevesinde ulaşılan ilk tema “kalabalıkta görünmez olma isteği: ideal bedene atfedilen değer” dir. Gencin anlam dünyasında “zayıf olmak” ya da “zayıf bedene sahip olmak” gencin sosyal çevresi tarafından belirlenen ve idealize edilen bedene sahip olmaktır. Daha açık bir ifadeyle, sosyal çevrenin istediği normalara uygun bedene sahip olamamanın özellikle gencin sosyal yaşam alanında bazı sorunlara yol açabileceği vurgulanmıştır. Bu bağlamda katılımcılar eğer “ideal”, “istenen”, “beklenen” yani “zayıf bedene” sahip değillerse günlük yaşamlarında özellikle alışverişlerinde kendilerine ne tip (renk, genişlik, model) giysi alabilecekleri noktasında kısıtlamalar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Örnekendirilen katılımcı ifadeleri belirtilen noktaları yansıtmaktadır.

‘Ben pantolon almaya çıktığımda krep dedikleri şeyler var. Sadece ve sadece istenilen vücut tipine uygun şeyler görüyorum. İşte slim dar, yüksek belli crop top

dedikleri şeyler var. Onları giymek için göbeğinin olmaması lazım. Yaa her şey ya aslında hatta böyle ayakkabılar bile uzun zayıf kadınların ayaklarına göre yapılıyor’ (Melek, 21)

‘Kilolu olduğum zamanlarda tayt hiç giymedim... Şimdi yürüyüşüm kıyafetlerim falan değişti. Mesela ben zayıfladıktan sonra giyim tarzım tamamen değişti. Eskiden daha böyle paspal giyiyordum. Eskiden makyaj yapmazdım mesela’ (Hilal, 22)’

‘Normalde renk yoktu benim kıyafetlerimde. İstedğim gibi bir pantolonu çok nadir olarak bulurdum. Onun olanını bulduğumda 3 tane falan alıyordum. Genelde eşortman alıyordum. Aynı eşortmandan 3 tane aldığımı biliyorum ve hep siyah ve griydi’ (Yeşim, 19)

Ayrıca katılımcılar tarafından sosyal çevrelerinin kendilerinden bekledikleri “ideal bedene” sahip olmama durumunun, bedenlerini dolayısıyla kendilerini giysilerle saklama/örtme davranışlarını ön plana çıkarabildiği ifade edilmiştir.

İster istemez oturduğumda bile şurama çanta koyuyorum. Bir kapatma ihtiyacı oluşuyor (Özlem, 21)

‘Mesela benim bacaklarım kalın buraları kapatacak daha bol şeyler giyiyordum. Tunikler renkler hep siyahtı, kahverengiydi. Böyle beni kapkaranlık gösteren renkler giyiyordum. Kilolarımı örtecek şekilde giyinerek daha görünmez olmam lazımdı. Böyle düşünüyordum’ (Yıldız, 24)

‘(Kilolu olduğum dönemde) çok görmesinler fark etmesinler beni isterdim’ (Yeliz, 22)

‘Böyle çok yani göz önünde olmamak için ekstra çaba sarf ediyordum falan o zaman. Böyle daha omuzları düşük, kafa aşağıda öyle gidiyordum yerleri inceleyerek’ (Aslı, 20)

Bununla birlikte katılımcılar kilo verdikçe sosyal çevreleri tarafından beklenen, arzu edilen bedene yani “güzel bedene” ya da “toplum tarafından idealize edilmiş bedene” ulaşabileceklerini düşünmektedirler.

‘Benim yüzüm güzel değildi. Ben yüzümün zayıfladıktan sonra güzel olduğunun farkına vardım’ (Meltem, 20)

‘Ben fit olmayı isterim kendimi zayıfken daha çok beğeniyordum. Daha sağlıklı, daha fit, daha güzel buluyorum’ (Sema, 24)

‘Kilolu olduğum dönemde aynaya baktığım zaman kendimi beğenmedim’ (Sevgi, 24)

'Kendime baktığım zaman kendimi daha güzel hissediyorum' (Aslı, 20)

'Aynaya çok bakmazdım. Görmek istemezdim. Hiç makyaj yapmazdım. Şimdi yani maksimum şu kadar makyaj yapmaya başladım hiç yapmıyordum önceden. Çünkü bana kimse bakmaz diye düşünüyordum ama şimdi iyi olduğumu düşünüyorum' (Yıldız, 24)

Karşı cinsle kurulan ilişkilerin önemli olduğu gençlik döneminde katılımcılar tarafından karşı cins tarafından beğenilmenin zayıf olmayla gerçekleşeceği ifade edilmiştir.

'Erkeklerin takip ettiği kadınlar 90-60-90 Victoria Secret ölçülerinde' (Sema, 24)

'Bence kadın daha çok sevgilisi için zayıflıyor erkek için zayıflıyor. Sanki erkek kilo olayına ilişkide fazla takılmıyor' (Yıldız, 24)

Belirtilenler ışığında katılımcılar, kilo vermenin/zayıf olmanın yanında zayıf bedene sahip olmanın toplumun beklentisini karşıladığı için kendilerine ilişkin beğenilerinin de arttığını kendilerini daha çok sevdiklerini ve dolayısıyla özgüvenlerinin yükseldiğini belirtmişlerdir.

'Kilolu olduğumda ben aynaya bakamıyorum. Vücutuma bakamıyorum. Yani kendimi sevmiyordum ama zayıfladıktan sonra kendimi iyi hissetmeye başladım. Zayıfladığım dönemde, şu anda daha girişken, işte daha özgüvenli ve daha hareketli olduğumu düşünüyorum. Kilo verdikten sonra özgüvenimin çok arttığını düşünüyorum' (Yeşim, 19)

'(Zayıfladığım için) Kendime daha iyi görünmeye başladım. Yürüyüşü bile değişiyor insanın. Yani böyle daha rahat yürüyorum' (Sevgi, 24)

'Şu anda daha rahat, daha rahat özgür bir hayat demek benim için. Aynaya bakıp bir şey giydikten sonra hayır olmuyorum deyip arkadaşlarıma işim çıktı deyip bahaneler uydurabiliyordum. Şu anda daha iyiyim daha özgüvenliyim. Aynaya baktığımda bir şey giydiğim zaman nasıl olur demiyorum. Onun öncesinde öyle diyordum' (Yeliz, 22)

Katılımcılar zayıf olmanın ciddiye alınmak ve değer verilmek noktasında da önemli olduğunu belirtmişlerdir.

'Biz bir kabul görmek için zayıflıyoruz. Aslında kilolu bir insanla muhatap olduğumuzda çok da ciddiye almıyoruz ama daha zayıf bir insan gördüğümüzde farklı davranıyoruz' (Yeliz, 22)

Örneklendirilen ifadelerden de görüldüğü üzere gencin anlam dünyasında zayıf bedene sahip olmak, zayıflama ve zayıf olmaya yönelik davranışlarının altında kendilerine sunulan dolayısıyla sosyal çevre tarafından arzu edilen, istenilen, ideal bedene sahip olabile hedefleri yatmaktadır.

Kaliteli Bir Yaşam İsteği: Sağlıklı Bedene Atfedilen Değer

Gençlerin zayıflama nedenleri anlaşılmasına çalışılırken, ideal beden yanı sıra sağlıklı olma idealinin katılımcılar tarafından ön plana çıkarıldığı dikkat çekmektedir. Bu bağlamda ulaşılan tema “kaliteli bir yaşam isteği: sağlıklı bedene atfedilen değer” olarak açıklanmıştır.

‘Sağlıklı gibi bakmak gerekirse de özellikle nefes alıp vermede zorlanma, çabuk yorulma kilo çok etkiliyor. Organların yağlanması yani kaliteyi düşürüyor. Yaşadığım kaliteyi düşürüyor’ (Sema, 24)

‘Kilo hayat kalitesini gerçekten çok etkiliyor. Yürüyen merdiven olmadan yukarı çıkamıyordum. Eğilme kalkma gibi hareket kabiliyetini bile etkiliyor kilo. Çok göze batmayan ama aslında gerçekten hayatı kısıtlayan bir durum. Ben şunu hatırlarım Karanfil Sokak’tan çıkıp dershaneye hızlı adımlarla gidemezdim. Sürekli durur ve beklerdim. Bekle git gibi’ (Meltem, 20)

Bu tema üzerinden düşündüğümüzde katılımcılar kilonun yaşamlarında bazı temel sağlık sorunlarına yol açtığını belirtmişlerdir. Zira katılımcılar kilolu oldukları dönemlerde nefes alıp vermede zorlandıklarını, çabuk yorulduklarını, damar tıkanıklığı, bedenlerinin tüylenmesi/ kılınması, şeker ve tansiyon hastalıklarının artışı ve eklem ağrıları gibi risklerle karşı karşıya kalmalarının ya da bazen bu sorunları deneyimlemeleri sonucunda zayıf bedeni sağlıklı bedene örtüştürmüşlerdir. Bu durumu yansıtan katılımcı ifadelerinden örnekler aşağıda verilmiştir.

‘Sağlık açısından vücudumuzun en iyi hale gelmesi gerektiğini düşünüyorum. Kilolu olmayı vücuda yapılan en büyük kötülük olarak değerlendiriyorum. O yüzden zayıflamak gerekli’ (Hakan, 20)

‘Kilonun kesinlikle sağlık durumuyla alakası var. Kilo kılınma yapıyor. Kolesterolü yükseltiyor. Fazla kilo testosteron hormonlarını yükseltebiliyor. Kan şekeri değerlerini bozabiliyor. Gizli şeker çıkartabiliyor. O yüzden böyle şeylerden çok korkuyorum. Birde artık ayakkabı bağlarken bile göbeğim bana engel olmaya başlamıştı. Merdiven çıkarken yoruluyordum. Yani böyle artık dilim dışarıya bakıyordu’ (Melek, 21)

‘Zayıflamayı aslında şunun için istedim. Yani aslında sağlık için istedim. Kalabalıkta nefesim kesildi. Kötü olduğumu hissettim. O kadar insan varken onlara çaktırmak da istemedim. Ben böyle bir acı içerisinde yoluma devam ettim’ (Murat, 21)

‘O kilo almış olduğum dönemde bende ben sırt ağrısı çıktı. Çok fazla bir kilom yoktu ama sırt ağrılarım, bacak ağrılarım ve eklem ağrılarım çıktı’ (Yeliz 22)

Dolayısıyla katılımcılar açısından, zayıf bedene sahip olmanın kaliteli yaşam olarak değerlendirilen sağlıklı yaşam için gerekli olduğu anlaşılmıştır.

Sonuç

Sosyolojik bakış açısından gençlerde zayıf bedene sahip olma isteğinin nedenleri sadece bireysel olarak ele alınmak yerine gencin içinde bulunduğu sosyal gruplar, toplumsal cinsiyet beklentileri, aile içi ilişkiler, medya ve tüketim gibi pek çok faktörle ele alınmaktadır. Giddens (2000:127)'da, bedenlerin yalnızca bireye ait olmadığını aynı zamanda bedenlerin, bireyin toplumsal deneyimleri olduğu kadar bireylerin ait olduğu grubun normları ve değerleri tarafından da derinlemesine etkilendiğini vurgulamıştır. Gençlerin toplum tarafından idealize edilen beden yapısına sahip olamamaları gençler açısından zamanla sağlık sorunlarının yanı sıra; etiketlenme, arkadaş bulamama gibi sosyal sorunlara da yol açabilmektedir. Benzer şekilde Turner'da bedenlerimizin toplumsal olarak yapılandırılmış olduğunu kabul etmemiz gerektiğini vurgulamaktadır. Turner bedenlerimizin toplum içinde "nasıl" olduğunu anlatabilecek evrensel bilimsel bir yol olduğuna inanmamaktadır. Aksine, bedenimizi nasıl hissettiğimiz, başkalarının onları nasıl algıladıkları, nasıl işledikleri ve davrandıkları kültürün bir işlevi olarak belirtilmektedir (akt. Wallece ve Wolf 2004:436).

Gencin yaşamış olduğu bedensel dönüşümün sosyal ve kültürel zeminde nasıl şekillendiği sosyolojik imgelem kullanılarak açıklanabilir. Mills (1959) tarafından sosyolojik imgelem aracılığıyla bireysel problemlerin nedenlerinin bireyde değil, kurumların ve kurumların rol beklentilerinin değişmesi sonucu olduğunun anlaşılacağı belirtilmektedir. Berger (1963)'de, sosyolojik bakışı özeldeki geneli görmek olarak tanımlamış ve sosyolojik olarak bireylerin davranışlarındaki genel kalıpların araştırıldığını ifade etmiştir. Nitel araştırmanın doğası gereği bu araştırmanın sonuçlarının genellenmesi söz konusu değildir. Bu araştırma, derinlemesine görüşmelerin yapıldığı katılımcı grubun sosyal dünyalarından zayıflamanın nedenlerini zayıflamaya verilen anlam ve önem çerçevesinde anlamaya çalışmıştır. Araştırmanın sonucunda gençler için zayıf bedenin; toplumun idealize ettiği bedene ulaşmak, sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek, karşı cins tarafından beğenilmek, kendini beğenmek, güzel bulmak, özgüvenli olmak ve kendini yansıtan kıyafetler bulabilmek için anlamlı olduğu görülmüştür.

Son olarak, toplumda gençlerin bedensel özellikleri nedeniyle örneğin; boy uzunluğu, kilo, engel durumları, hamilelik ve herhangi bir bedensel iz nedeniyle kendilerini toplumdan dışlanmış hissetmemeleri ve bedensel özellikleri ne olursa olsun toplumsal olarak kabul edilebilmelerinin inşa edilmesinin önemli olduğu söylenebilir.

EXTENDED ABSTRACT

The Meaning of Having a Weak Body for Young People in The Context of Socio-Cultural Construction of Weakness*

Çiğdem Sema Sırma**

Instead of being considered as a chronological period, in sociological literature youth period is considered to be a period in which peer relationships become more important, romantic relations are more frequent, responsibilities differ and the attention to the body increases. Burcu (1997, s. 11) describes the youth period as a social category in which a fast progression and physiological, psychological and sociological changes are intensively experienced between the childhood and the adulthood. In this period, the expectations about a young female and male body may socio-culturally differ. This research aims to explain young people's desire to have a weak body through the socio-cultural construction of the meaning assigned to the weak body.

* This article uses the data of the phd thesis " A Research on Weight Loss Behavior among Young People in terms of Family Life Satisfaction " which was supported by Tubitak 2214-A Program

** Ph.D. Sociologist, Ankara, csemapolat@gmail.com

The messages culturally sent to the young person can be internalized and may be turned into a behavior by the young person for not being far from the society. Fie (2008) and Kasper (1998) emphasized the cultural messages about the bodies of the individuals being sent. Besides, while physical characteristics are related to the beauty and attractiveness of the individual, it is also related to being healthy (Centers for Disease Control and Prevention 2003, Strauss and Pollack 2001 cited in Haff, 2009).

Heingberg (1997) stated that the weakness and attractiveness topic idolized in socio-cultural explanations are shaped on the basis of feminist theories, gender-role socialization and mass media tools.

In the context explained above, it can be stated that the culture has an influence on the body shape. This research explains that being weak / the desire for having a weak body can't be examined only as an individual choice but rather should be sociologically discussed.

The Desire to Lose Weight in the Literature.

First of all, it can be easily seen that the main focus of all the research in the literature in various disciplines is body. Each discipline discusses the topic with their own perspective and methodology, and therefore has different focuses.

Medical researches (Alemdar 2016, Demirel vd., 2005, Gümüş 2014; Hamurcu vd., 2015, Özkan 2017) focus on hormonal disorders, the personal problems caused / may be caused by being overweight, eating habits and the reasons for losing weight. Psychological researches Cihan and Bozo (2012), Demiralp et. al., (2015), Haspolat and Kagan (2017), Kartal Yagız et. al., (2016) and Okumusoglu (2017) discussed being overweight in the context of depression, individual's dissatisfaction about his/her body and loneliness.

On the other hand, sociological researches (Erden, 2011; Işık, 1998; Nazlı, 2004; 2005; 2006) discussed historical body concept and the social construction of the body.

The social studies Demiray and Çalışır (2016), Günindi-Ersöz (2010), Özcan-Demir et. al., (2004), Şensoy (2013), Ulusoy et. al. (2003), which sociologically concentrates on losing weight / the desire for having a weak body, the main focus of this study, discuss the reasons for losing weight and the social consequences of being overweight.

International studies sociologically examining weight loss behavior discuss the reasons for this behavior in the context of culture, ethnicity and consumption. The researches Casanova (2004), Duke (2000), Logio (2003) and Lovejoy (2001) which focus on the desire for reaching out to the European beauty in the context of ethnicity emphasized the expectations of young people from different ethnic roots.

The individuals' ideas about their own body can change according to the time that they live in, expectations and production types. Klein (1996) and Stearns (1997) states that being overweight was preferred to being weak in America and Europe till the beginning of 20th century.

Besides, Boero (2007), Saguy and Gruys (2010), and Smith Maguire (2008) emphasized that written and visual media communicate messages to the individuals which encourage being weak.

On the other hand, the desire for losing weight and individual's dissatisfaction about his/her own weight have been examined in the context of familial relationships with social sciences perspective. Considering the fact that socialization process takes part in all areas of an individual's life, it can be said that eating habits are earned in family and family members have a role in the development of an individual's ideas about his/her own body (Paff Ogle and Lynn Damhorst 2003 and Haworth Hoepfner 2002).

As it can be seen from the studies mentioned above; under the body concept, there are various researches in the context of being overweight, the desire to lose weight and the importance of having a weak body in different disciplines such medicine, psychology and nutrition and dietetics.

Method

The method of this study depends on the effort to understand which is the main emphasis of the hermeneutic approach. Glaser and Strauss (1967), Butler (2015, p. 167) states that the effort to understand stays at the center of qualitative research.

Data Collection Technique

The data of the study has been collected through in-depth interviews using semi-structured interview form. Before the data collection process, an ethical approval was received by the Hacettepe University Ethical Commission on July 11th, 2017. In-depth interviews were digitally recorded with the consent of the participants. One of the participants didn't give consent for the digital recording but instead approved note-taking during the interview. In addition, it has been guaranteed to the participants that the identities of the participants would be hidden, would not be shared to the third parties and therefore a nick name has been given to each participant.

Participants

In qualitative studies, the main principle in determining the number of participants is reaching out to the data saturation. Data saturation means that the researcher reaches to a point where he/she can't extract any new information from the data collected (Patton 2002, p. 3). The data of the research has been collected from 17 participants when the answers of the participants started to repeat themselves. The participants first have been contacted through the key person and the snowball technique and the field study has been completed between August 2017 and December 2017.

The nick names in the research are; Nur (21), Duru (23), Lale (19), Özlem (21), Sema (24), Burcu (22), Yeliz (22), Yeşim (19), Melek (21), Hakan (20), Murat (21), Hilal (22), Semra (20), Sevgi (24), Yıldız (24), Meltem (20) and Aslı (20). The common characteristics of the participants are; they are between 18-24 years old, experienced being overweight and are still trying to lose weight. Body mass index has not been taken into consideration while determining the participant group but instead young people feeling overweight and desiring to lose weight has been given importance. The participants have lost at least 5 at most 30 kilograms.

Data Analysis

In-depth interviews are decrypted first in the process of data analysis process. Then the open, axial and selective coding have been applied to the decrypted interviews using Nvivo 11, the data analysis program.

About the Socio-Cultural Construction of the Body

The body has been examined with various perspectives and methods depending on the discipline ranging from health sciences to the social sciences. While the health sciences describe the ill body, the social sciences describe the beautiful, attractive and desired body. Since the body has been examined by different disciplines, there are various theoretical explanations about the body. Theoretical approaches explaining the body and the weight loss behavior reside in the biological, psychological and sociological context. This study provides explanations about the socio-cultural construction of the body. It can be stated that this construction has been influenced heavily by the time we are living in. This construction includes many areas such as the definition for ill and disabled body, people's clothing, make-up and hair-cut choices.

There have been cultural debates over the body concept throughout the history. These debates have been shaped by the socio-cultural circumstances and the researchers of the era (Nazlı 2005 and Illich 1986 cited in Howson, 2013, p. 8). Sontag (1978) and Turner (1982) discuss that the body have been shaped by circumstances which look like individual choices at the first place but are indeed social factors (cited in. Turner, 2004, p. 216). Social idols, gender expectations, role socialization, mass media tools are considered to be important factors determining dissatisfaction about body among socio-cultural explanations (Heinberg, 1996 cited in Barker and Galambos 2003, p. 142).

Among sociological explanations related to the social construction of the body, it is stated that the body takes part at the center of the social and cultural meanings. Howson (2013), Mary Douglas, Michel Foucault and Erwing Goffman (cited in Shilling, 2004), Featherstone (1991), Thomas and Ahmed (2004), Waskul and Vannini (2006 cited in Esgin 2011, p. 670), Turner (cited in Wallece and Wolf, 2004, p. 436), Norbert Elias (cited in Howson, 2013, p. 9), Garrett (1997), S. Bordo'nun (Bordo 1993; Gimlin 2002 cited in Nazlı, 2005, p. 81) have explanations about the body being socially constructed.

In addition, the body has been discussed in the context of consumption among sociological explanations. In today's world, the meanings of the body can be listed as having a fatless, thin and muscular body. Baudrillard (1997), Esgin (2011) and Shilling (1993 cited in Ozansoy, 2012, p. 63), Işık (1998) and Featherstone (2001) touch this point in their researches.

Macionis (2012), Vander Wal, Gibbons and del Pilar Grazioso (2008 and Jackson 2002 cited in Şensoy (2013), Heinberg (1997) emphasized that internalization of having a weak body, dissatisfaction about the body, excessive dieting and eating disorders can happen according to the socio-cultural model. Laslett and Warren (1975), explains the labelling of being overweight with the effects of modernization.

Findings

The study focuses on the meaning of having a weak body for young people. In this context, two different themes have been reached out according to the young people's perspectives. The first is 'the desire for being invisible in a crowd: the value assigned to the idol body' and the second is 'the desire for a quality life: the value assigned to the idol body'.

'The Desire for Being Invisible in a Crowd: The Value Assigned to the Idol Body'

'Being weak' or 'having a weak body' is to have an idolized body that is shaped by the society for young people. Not having a body which is compliant with the norms determined by the society may cause problems in young people's social life. In this context, the participants stated that they experienced restrictions in daily social life especially about their clothing choices (the color, size and model of the cloth) during shopping if they don't have an 'idol', 'desired', 'expected' in other words 'weak' body. The participants also stated that they developed behaviors for hiding themselves with proper clothing because of not having the 'idol body' expected by the social environment. They think that they can reach out to the expected, desired, beautiful or 'idolized' body determined by the society by losing weight. The participants who are in the youth period in which it is important to be liked by the opposite sex stated that being liked by the opposite sex will happen with being weak. The participants said that losing weight / having a weak body meets the expectations of the society and causes them to like themselves more and therefore have a higher self-confidence. They also stated that being weak is also important for being taken seriously and given value.

'The Desire for a Quality Life: The Value Assigned to the Idol Body'

The participants said that being overweight causes some health issues in their lives. According to the them, having a weak body is required for having a healthy life which is accessed as a quality life.

Consequences

Young people's reasons for having a weak body shouldn't be examined only individually but instead according to several factors such as the social groups that they are in, gender expectations, familial relationships, media and consumption. Giddens (2000, p. 127) states that the body doesn't only belong to the individual and is effected by the individual's social experiences and the norms of the group that the individual belongs to. Similarly, Turner says that we should accept that our bodies are shaped by the society (cited in Wallece and Wolf 2004:436).

How the physical change experienced by the young person is shaped on a social and cultural basis can be explained by sociological imagination. Social imagination is explained by Mills (1959) and social construction is described by Berger (1963). According to the nature of the qualitative research, the findings of the study cannot be generalized. This research tries to understand the reasons for losing weight in the context of the meaning and importance assigned to the weight loss for the participants. As a result, it is determined that the weak body is important for young people for reaching out to the body idolized by the society, maintaining a healthy life, being liked by the opposite sex, liking themselves, being considered as beautiful, having self-confidence and finding clothes that reflect themselves.

Kaynakça/References

- Alemdar, S. (2016). *Özel bir zayıflama merkezine devam eden yetişkin kadınlarda sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının ağırlık kaybına yansımalarının değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme Ve Diyetetik Bölümü, Ankara). <http://tez2.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Barker Erin T. & Galambos Nancy L. (2003). Body dissatisfaction of adolescent girls and boys: risk and resource factors. *The Journal of Early Adolescence*, 23:141-165
- Baudrillard, J. (2004). *Tüketim toplumu*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Berger Peter L. ve Thomas L. (1966). *The social construction of reality a treatise in the sociology of knowledge*. Penguin Books.
- Boero N. (2007), All the news that's fat to print: the american "obesity epidemic" and the media, *Qualitative Sociology*, 30, 41-60.
- Burcu, E. (1997). **Çırak ve kalfa gençlik altkültür grubu hakkında sosyolojik bir araştırma**, Doktora Tezi, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara). <http://tez2.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Butler C. (2015). Making interview transcripts real: the reader's response, *Work, Employment and Society*, 29, 166-176.
- Casanova E. M. (2004) "No ugly women": concepts of race and beauty among adolescent women in ecuador, *Gender and Society*, 18, 287-308.

- Cihan B. ve Bozo Ö. (2012). Genç yetişkin kadınlarda zayıflama hıplarına yönelik tutumları ölçen bir ölçeğin geliştirilmesi, *Türk Psikoloji Yazıları*, 15, 63-69.
- Demiralp M., Bahtiyar D., Sarıkoç G., İyigün E., Açıkcel C., Başbozkurt M. (2015). Beden imgesinin yaşam niteliğine etkisi ölçeğinin türkçe uyarlaması: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16, 82-90.
- Demiray E. ve Çalışır G. (2016) küreselleşme ve medya aracılığıyla kadın bedenine müdahale: “cosmopolitan” ve “elele” dergilerinin analizi, *Uluslararası İletişim, Edebiyat, Müzik ve Sanat Çalışmalarında Güncel Yaklaşımlar Kongresi Bildiri Kitabı*, 336- 343.
- Demirel F., Bideci A., Çamurdan M. O., Yeşilkaya E., Cinaz P. (2005). Bilinçsiz zayıflama diyeti uygulayan ergen kızlarda gelişen hipotiroidi: olgu sunumu, *sted*, 14,188-191.
- Duke, L. (2000). Black in a blonde world: race and girls’ interpretations of the feminine ideal in teen magazines, *Journalism and Mass Communications Quarterly*, 77, 367-392.
- Erden Ö. O. (2011). Dil, toplumsal cinsiyet ve yeniden üretimin hegemonik bir alanı olarak ‘beden’: bir kavramın sosyolojisi üzerine, 4. *Uluslararası Bir Bilim Kategorisi Olarak ‘Kadın’ Sempozyumu – 4. International ‘Women’ as a Category of Science Symposium* (bildiri kitabında yayınlanmıştır).
- Esgin, A. (2011). Beden sosyolojisi açısından popüler kültür ve kadın, *woman*, 4. Uluslararası Bir Bilim Kategorisi Olarak ‘Kadın’ Sempozyumu, İnönü Üniversitesi Sanat & Tasarım Dergisi Özel Sayısı, 669-679.
- Featherstone M. (2001). The body in consumer culture In Featherstone M. ve Hepworth M. Turner Brayn S. (Eds.), *The body: social process and cultural theory* (170-197). London, Thousand Oaks, New Delhi.
- Featherstone M. ve Hepworth M. Turner Brayn S. (1991), *The Body: Social Process and Cultural Theory*, Sage Publications
- Fie Richard W. (2008). Disordered eating in female distance runners: a qualitative diary view (Doctoral dissertation).
- Garrett Catherine J. (1997). Recovery from anorexia nervosa: a sociological perspective, *International Journal of Eating Disorders*, 21. 261–272.
- Giddens A. (2000). *Sosyoloji*, Ayraç Yayınları.
- Glaser, B. G. & Strauss, A. L. (1967). *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Chicago: Aldine.
- Gümüş D. (2014). *Zayıflama Diyeti Uygulayan Bireylerin Menü Etiketleri İle İlgili Algıları, Öğün Seçimlerindeki Tutum Ve Davranışlarının İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beslenme ve Diyetetik Anabilim Dalı, Ankara) <http://tez2.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Günindi- Ersöz A. (2010). Tüketim toplumunda “sıfır beden” söylemi: neden ve sonuçları üzerine sosyolojik bir değerlendirme, *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 27, 37-53.
- Haff Darlene R. (2009). Racial/ethnic differences in weight perceptions and weight control behaviors among adolescent females, *Youth Society*, 41, 278-301.
- Hamurcu P., Öner C., Telatar B. ve Şahin Y. (2015). Obezitenin benlik saygısı ve beden algısı üzerine etkisi, *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 19, 122 – 128.
- Haspolat N. K. ve Kağan M. (2017). Sosyal fobinin yordayıcıları olarak beden imajı ve benlik saygısı, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 139-152.
- Heinberg Leslie J. (1997). Theories of body image disturbance: perceptual, developmental, and socio-cultural factors, J. Kevin Thompson, (Eds.) *Body image, eating disorders and obesity an integrative guide for assessment and treatment*, American Psychological Association.
- Haworth Hoepfner S. (2002). The critical shapes of body image: the role of culture and family in the production of eating disorders, *Journal of Marriage and Family*, 62, 212-227.
- Howson A. (2013). *The body in society*, Polity Press.

- Işık, E. (1998). *Beden ve toplum kuramı: öznenin sosyolojisinden bedenin sosyolojisine*, Bağlam Yayınları, İstanbul.
- Kartal Yağız A., Kuğu N., Semiz M., Kavakçı Ö. (2016). sosyal anksiyete bozukluğunda öfke ifadesinin beden imgesi ve yeme tutumu ile ilişkisi, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 27, 15-22.
- Kasper Loretta F. (1998) The socialization of eating disorders, *From Interdisciplinary English*, 2nd edition, McGraw-Hill.
- Klein, R., (1996). *Eat fat*, New York: Pantheon.
- Logio K. (2003). Gender, race, childhood abuse, and body image among adolescents, *Violence against Women*, 9, 931-954.
- Laslett B. ve Warren Carol A. B. (1975). Losing weight: the organizational promotion of behavior change, *Social Problems*, 23, 69-80.
- Lovejoy M. (2001). *Disturbances in the social body differences in body image and eating problems among African American and white women*, *Gender & Society*, 15, 239-261
- Macionis John J. (2012). *Sosyoloji*. Nobel Yayın Dağıtım
- Mills Wright C. (1959), *The sociological imagination*. Oxford University Press, USA,
- Nazlı, Aylin (2004) "Beden ve Tüketim: Tüketim Kültürü İçinde Kadın Bedenine Bir Bakış" , *Sivil Toplum*, Sayı:2, No:8, s:25-34
- Nazlı, A. (2005). 'Görünmeyen' beden'de 'görünen' beden'e: beden'in sosyolojisi, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 8, 71-87.
- Nazlı, A. (2006). Bedenin ölümü: modern öncesinden postmoderne beden ve ölüm, *Ege Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 16, 1-16
- Okumuş, E. (2011). Bedene müdahalenin sosyolojisi, Kadir Canatan (Ed.), *Beden Sosyolojisi içinde* (s.45-67), Açılım Kitap.
- Okumuşoğlu S. (2017). Diyet yapan kadınlarda beden algısı, benlik saygısı, yaş ve vücut kitle indeksi ilişkisinin araştırılması, *ulakbilge*, 5, 1171-1181.
- Ozansoy N. (2012) Tüketim toplumunda güzellik imajinin üretimi (Yüksek Lisans Tezi Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı Uygulamalı Sosyoloji Bilim Dalı, İzmir). <http://tez2.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Özcan- Demir N., Ulusoy D. ve Güngör-Baran A. (2004). A sociological analysis on eating disorders among anorexia and bulimia nevrosa patients and primary school and university students as risk groups in Turkey II: family structure, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 21, 49-76.
- Özkan, İ. (2017). Hafif şişman/ obez kadınlarda yeme bağımlılığı, depresyon ve diyet kalitesinin değerlendirilmesi, (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Diyetetik Programı, Ankara) <http://tez2.yok.gov.tr/adresinden> edinilmiştir.
- Paff Ogle J. ve Lynn Damhorst M. (2003). Mothers and daughters interpersonal approaches to body and dieting, *Journal Of Family Issues*, 24, 448-487.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Saguy Abigail C. ve Gruys K. (2010). Morality and health: news media constructions of overweight and eating disorders, *Social Problems*, 57, 231-250.
- Shilling C. (2004). *The body and social theory*, Sage Publications, London, Thousand Oaks, New Delhi.
- Shilling C. (2005). *The body in culture, technology and society*, Sage Publications, London, Thousand Oaks, New Delhi.
- Smith Maguire J. (2008). Fitness media: an education in the fitness lifestyle, içinde (Eds.) *Fit For Consumption: Sociology and The Business of Fitness*, (ss.106-148), Routledge.

- Stearns, Peter N. (1997). *Fat history: bodies and beauty in the modern west*. New York and London: New York University Press.
- Şensoy B. (2013). *Medyada beden imajı: bazı televizyon programlarından örnekler* (Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Afyon). <http://tez2.yok.gov.tr/adresinden edinilmiştir>.
- Thomas, H. ve Ahmed J. (2004). *Cultural bodies ethnography and theory*, Blackwell Publication Data, USA, UK, Australia.
- Turner Bryan S. (2004). The talking disease: Hilda Bruch and anorexia nervosa, içinde (Edt.) *Regulating Bodies Essays in Medical Sociology* (pp. 214-229), Routledge.
- Ulusoy D., Baran, A. G. ve Özcan, N. D. (2003). A sociological analysis on eating disorders among anorexia and bulimia nervosa patients and primary school and university students as risk groups in Turkey I: gender, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 20, 41-60.
- Vander Wal JS, Gibbons, JL. ve del Pilar Grazioso M. (2008). The sociocultural model of eating disorder development: Application to a Guatemalan sample, *Eating Behaviors*, 9, 277-284
- Walcott Delores D., Helen D. Pratt ve Dilip R. P. (2003). Adolescents and eating disorders: gender, racial, ethnic, sociocultural, and socioeconomic issues, 18, 223- 243.
- Wallece A. Ruth ve Wolf A. (2004). *Çağdaş sosyoloji kuramları klasik geleneğin geliştirilmesi*, İzmir, Punto Yayıncılık.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2018 • 6(14) • 171-188

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 03 Mart 2018
 Kabul | 18 Nisan 2018

Gençlik Döneminde Siyasal Toplumsallaşma: Toplumsal Katılım ile Kitle İletişim Araçları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Petek Akman Özdemir**

Öz

Aile, okul, arkadaşlar gibi çok sayıda etmen çocukların ve gençlerin siyasal toplumsallaşma sürecinde rol oynamaktadır. Kitle iletişim araçları gençlerin siyasal ve toplumsal değerlerinin, tutumlarının ve davranışlarının gelişimine etki etmektedir. Siyasal toplumsallaşmanın önemli bir bileşeni ya da sonucu siyasal ve toplumsal faaliyetlere katılımı kapsayan toplumsal katılımıdır. Gazete ve televizyonun yanı sıra internetin gençlerin toplumsal katılımında önemli etkisi bulunmaktadır. Kullanılan kitle iletişim aracının türüne ve kullanım amacına bağlı olarak toplumsal katılım düzeyi farklılık gösterebilmektedir. 25-30 yaşları arasında 549 genç ile gerçekleştirilen çalışmada, haberleri takip etmekte kullanılan kitle iletişim aracının türüne ve sosyo-demografik değişkenlere göre toplumsal faaliyetlere katılım düzeyi incelenmiştir. Ayrıca toplumsal katılımın haberleri takip etmeyle ve toplumsal konular ile ilgili görüşleri ifade etme amacı ile sosyal medya kullanımıyla ilişkisi araştırılmıştır. Toplumsal katılım düzeyi “Toplumsal Katılım Ölçeği”, kitle iletişim araçlarının kullanımı “Kişisel Bilgi Formu” ile ölçümlenmiştir. Toplumsal katılım ile gazete okuma arasındaki ilişkinin, toplumsal katılım ile televizyon ve internet arasındaki ilişkiden daha güçlü olduğu belirlenmiştir. Haberleri takip etmenin ve sosyal medyada görüşlerin ifade edilmesinin toplumsal katılımı yordadığı bulunmuştur. Bulgular; iletişim kuramları ve toplumsal katılım araştırmaları ile ilişkili olarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal Toplumsallaşma, Kitle İletişim Araçları, Toplumsal Katılım.

* Bu çalışma, yazarın Prof. Dr. Nermin Çelen danışmanlığında gerçekleştirdiği doktora araştırmasından üretilmiştir.

** Dr. Öğretim Üyesi, Beykoz Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, petekakmanozdemir@beykoz.edu.tr

Abstract

A large number of factors such as family, school, friends play role in political socialization of children and young people. Mass media has an influence on the development of political and civic values, attitudes and behaviors of young people. An important element or a result of political socialization is civic engagement that encompasses engagement in political and civic activities. Besides newspapers and television, the Internet has an important influence on civic engagement of young people. The level of civic engagement may vary depending on the type of mass media and purposes for media use. In the study conducted with 549 young people between the ages of 25 and 30, the level of civic engagement by the type of mass media and socio-demographic variables was examined. Besides, the relationship of civic engagement with following news and the use of social media to express opinions on social matters was investigated. Civic engagement level was determined with "Civic Engagement Scale" and media use was assessed with "Personal Data Sheet". The relationship between civic engagement and newspaper reading was determined to be stronger than the relationship of civic engagement with television and the Internet. Following news and expressing opinions on social media were found to predict civic engagement. The results were discussed with regard to communication theories and research on civic engagement.

Keywords: Political Socialization, Mass Media, Civic Engagement.

Gençlerin siyasal ve toplumsal gelişimleri sosyal, ekonomik ve kültürel değişimlerden etkilenmektedir. Siyasal ve toplumsal değerlerin, tutum ve davranışların şekillendiği gençlik döneminde siyasal toplumsallaşma sürecinin incelenmesi önem taşımaktadır. Gençlerin siyasal toplumsallaşma süreçlerinde aile ve arkadaşlar gibi etmenlerin yanı sıra kitle iletişim araçları da rol oynamaktadır. Gençler kitle iletişim araçlarını ve özellikle interneti bilgi edinme, haberleri takip etme ve eğlenme gibi farklı amaçlar ile kullanılmaktalar (McLeod, 2000; Schlozman, Verba ve Brady, 2010). Gençlerin kitle iletişim araçlarını kullanım amaçlarına bağlı olarak siyasal toplumsallaşma açısından farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. (Norris, 1996; Shah, McLeod ve Yoon, 2001)

Son yıllarda siyasal toplumsallaşma çalışmalarında toplumsal katılıma geniş yer verildiği görülmektedir. Siyasal tutumların ve davranışların öğrenilerek topluma katkıda bulunulmasını ifade eden toplumsal katılım, siyasal toplumsallaşmanın bir sonucu olarak görülebilir. Gençler toplumsal etkinliklere katıldıkça yeni tutum ve davranışlar öğrendikleri (Youniss, McLellan ve Yates, 1997) için toplumsal katılım, siyasal toplumsallaşmanın bir bileşeni olarak da ele alınabilir.

Kimi araştırmalarda gençlerin toplumsal katılımının giderek azaldığı vurgulanırken (örn., Delli Carpini, 2000), diğer bazı araştırmalarda ise teknolojik gelişmeler ve toplumsal farkındalığın artması ile katılım biçimlerinin değiştiği savunulmaktadır (örn., Bobek, Zaff, Li ve Lerner, 2009). Gençlerin oy kullanma gibi siyasal etkinliklerde bulunmalarının yanı sıra top-

lum temelli çalışmalara da katıldıkları ifade edilmektedir. Toplumsal etkinlikler, bireylerin toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunmalarını sağlamaktadır (Yates ve Youniss, 1996).

Bu araştırmada, siyasal toplumsallaşma yaklaşımlarının (Hyman, 1959; Shah, McLeod ve Lee, 2009) varsayımlarına dayanılarak 25 ile 30 yaşları arasındaki gençlerin siyasal toplumsallaşma süreçleri incelenmektedir. Siyasal toplumsallaşma süreçleri toplumsal katılım düzeyi belirlenerek ölçümlenmiştir. Toplumsal katılım ile farklı kitle iletişim araçlarından haberlerin takip edilmesi ve sosyal medyada siyasal ve güncel olaylar ile ilgili görüşlerin ifade edilmesi arasındaki ilişki incelenmiştir. Psikoloji çalışmalarında çok fazla yer bulmayan siyasal toplumsallaşmanın, çoğunluğu çalışan gençlerden oluşan, görece az incelenen yaş aralığındaki bir grup ile yapılmış olması; bunun yanında toplumsal katılımın kitle iletişim araçlarının türüne ve kullanım amaçlarına göre incelenmiş olması alan yazınına önemli katkılar olarak değerlendirilmektedir.

Siyasal Toplumsallaşma

Siyasal toplumsallaşma çok sayıda kavramı ve etmeni içermektedir. İlk kez Hyman (1959) tarafından bir araştırma alanı olarak önerilen siyasal toplumsallaşma farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Hyman (1959) siyasal toplumsallaşmayı, bireylerin aile gibi farklı etmenler ile etkileşimleri sonucunda siyasal bilgiyi, tutumları ve davranışları öğrenmesi olarak tanımlamıştır. Bazı tanımlarda (örn., Greenstein, 1965) ise gençlerin siyasal sistemi anlamaya ve siyasal yaşama katılmaya başlamaları vurgulanmıştır. Farklı tanımlar bir arada değerlendirildiğinde, bu sürecin yeni kuşakların siyasal sistemi, değerleri ve tutumları öğrenerek siyasal kültüre katılmalarını ifade ettiği söylenebilir.

İlk siyasal toplumsallaşma çalışmalarında (örn., Greenstein, 1965; Hess ve Torney, 1967) çocukluk ve ergenlik dönemlerine odaklanılmıştır. Bu nedenle en önemli siyasal toplumsallaşma etmenleri olarak aile ve okul ele alınmıştır (McDevitt ve Chaffee, 2002; Niemi ve Hepburn, 1995). Kitle iletişim araçlarının ve kişiler arası iletişimin siyasal toplumsallaşmaya etkilerine 1970'li yıllarda önem vermeye başlanmıştır. Bu dönemdeki çalışmalarda (örn., Atkin ve Gantz, 1978; Chaffee, Ward ve Tipton, 1970) kitle iletişim araçlarının siyasal bilginin öğrenilmesindeki önemine dikkat çekilmiştir. Günümüzde, ailenin yanı sıra sosyal ağlar ve kitle iletişim araçları gibi etmenlerin de siyasal toplumsallaşmada önemli rolleri olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir.

Siyasal toplumsallaşma yaklaşımlarındaki 1970'lerden sonra gerçekleşen diğer bir değişim, siyasal tutum ve davranışları kazanılmasındaki bireyin rolü ile ilgilidir. Bilgiyi ve normları sadece aileden, okuldan ya da kitle iletişim araçlarından öğrenen çocuk ve genç algısından uzaklaşmıştır. Çocuklar ve gençler kendi sosyalleşme süreçlerinde aktif katılımcı olarak görülmeye başlanmıştır (McDevitt ve Chaffee, 2002). Bu nedenle, kitle iletişim araçlarının sadece gençlerin siyasal gelişimlerini etkileyen araçlar olarak değil, gençlerin bilinçli olarak tercih ettikleri iletişim araçları olarak görülmesi gerektiği de vurgulanmaktadır (Buckingham, 1997).

Siyasal toplumsallaşma çalışmalarında, sadece çocuklukta değil farklı yaşam dönemlerindeki siyasal ve toplumsal gelişime önem verilmeye başlanmıştır. Erken dönem siyasal toplumsallaşma araştırmalarında çocuklukta öğrenilen siyasal tutumların ve davranışların yetişkinlik döneminde de çok az değişerek korunduğu önerilmiştir. Ancak bu görüş, gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde edinilen siyasal bilgiyi ve davranış değişikliklerini dikkate almadığı yönünde eleştirilmektedir. Bireylerin toplumsal ve siyasal koşullar değiştikçe siyasal düzene uyum sağlamaları için değişmeleri gerekmektedir. Bu nedenle siyasal toplumsallaşmanın yaşam boyu sürdüğü savunulmaktadır (Sears ve Brown, 2003).

Yaşam boyu bakış açısı kabul edilmek ile birlikte bu alanda yapılan araştırmalarda genellikle ergenlik ve gençlik dönemlerine odaklanılmaktadır (Sears ve Brown, 2003). Yeni kuşakların toplumsal yaşama hazırlandığı bu dönemlerde siyasal tutum ve davranışlar gelişmektedir. Bireylerin yeni fikirlere açık oldukları ergenlikte ve gençlikte siyasal ve toplumsal değerler sorgulanmakta (Arnett, 2000), siyasal görüşler netlik kazanmaktadır.

Aile, okul ve kitle iletişim araçlarının yanı sıra sosyo-demografik özellikler ve sivil toplum kuruluşları gibi çok sayıda etmen siyasal toplumsallaşmaya etki etmektedir. Bu etmenler, siyasal tutum ve davranışların geliştiği bağlamları oluşturmaktadır ya da gençlerin buldukları sosyal çevreleri etkilemektedir. Siyasal toplumsallaşma etmenlerinin, siyasal tutum gelişimine etkilerine kıyasla siyasal davranışlar ve toplumsal katılım ile ilişkilerine daha az çalışmada (örn., Shah, Cho, Eveland ve Kwak, 2005) yer verildiği görülmektedir.

Toplumsal Katılım

Toplumsal katılım; toplumsal bilgiyi, tutumları, davranışları, becerileri ve amaçları kapsayan geniş bir kavramdır. Toplumsal katılımın hangi davranışları ve tutumları ifade ettiği alan yazınında sıkça tartışılmaktadır (Da Silva, Sanson, Smart ve Toubmourou, 2004; Pancer, Pratt, Hunsberger ve Alisat, 2007). Tartışmaların siyasal etkinlikler ile toplumsal etkinlikler arasında yapılan ayırmadan kaynaklandığı söylenebilir.

Bazı araştırmalarda (örn., Cicognani, Zani, Fournier, Gavray ve Born, 2012; Crocetti, Jahromi ve Meeus, 2012) siyasal etkinlikler toplumsal katılımdan ayrı olarak değerlendirilmiştir. Siyasal etkinlikler; siyasal sisteme doğrudan ya da dolaylı olarak etki etmek amacı ile gerçekleştirilen davranışlar olarak ele alınmıştır. Ancak, günümüzde gençler oy kullanma gibi geleneksel katılım etkinliklerinin yanı sıra farklı siyasal ve toplumsal katılım etkinliklerine de katılmaktadırlar. İmza kampanyalarına katılma ya da sivil toplum kuruluşlarında gönüllü çalışma gibi geleneksel olmayan siyasal etkinlikler aracılığı ile de siyasal sisteme etki etmektedirler (Bobek ve ark., 2009; Youniss ve ark., 2002). Gençlerin siyasal katılım davranışlarının yanı sıra toplumsal faaliyetlerin de incelenmesi, toplumsal yaşama katılımlarının daha iyi anlaşılabilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada toplumsal katılım; vatandaşların sosyal sorunların çözümü için birlikte çalışmalarına dayanan ve toplumsal kararlarda söz sahibi olmalarına (Youniss ve ark., 2002) aracı olan siyasal ve toplum temelli etkinlikleri ifade etmektedir.

Toplumsal katılımın kimlik gelişimi, sosyal sorumluluk gibi çok sayıda psikolojik ve sosyal değişken ile ilişkisi incelenmiştir (Crocetti ve ark., 2012; Pancer ve ark., 2007). Araştırmaların bir bölümü toplumsal katılımın olumlu sonuçlarına ve devamlılığının sağlanmasına odaklanmıştır. Birçok araştırmada ergenlikte toplumsal katılım düzeyi ile yetişkinlikte siyasal ve toplum temelli etkinliklere katılım arasında pozitif yönde, güçlü ilişki olduğu gösterilmiştir (Kirlin, 2003; Youniss, McLellan, Su ve Yates, 1999). Bu ilişki, gençlerin toplumsal sorunlar ile ilgili bilgi edinmeleri, toplumsal yetkinliklerinin artması, kendilerine ve topluma ilişkin bakış açılarının değişmesi ile açıklanmaktadır. Toplumsal faaliyetlere katılan gençler kendilerini gelecekte oy kullanan ya da gönüllü çalışan vatandaşlar olarak algılamaya başlamaktadır (Yates ve Youniss, 1996). Sonuç olarak gençler; değişen algıları, benimsedikleri yeni toplumsal roller, değerler ve normlar ile tutarlı davranışlar sergilemektedir.

Toplumsal faaliyetlere katılım sosyo-demografik özelliklere göre de incelenmektedir. Örneğin, erkeklerin kadınlara göre daha fazla toplumsal faaliyete katıldıkları çok sayıda araştırmada (örn., Andolina, Jenkins, Zukin ve Keeter, 2003; Hao, Wen ve George, 2014) gösterilmiştir. Ancak, kız öğrencilerin daha fazla toplumsal katılımında bulunduğunu gösteren araştırmalar da (örn., Cicognani ve ark., 2012) bulunmaktadır. Bulguların tutarlılık göstermemesinin, siyasal etkinlikler ile toplum temelli etkinliklerin ayrı olarak ya da bir arada değerlendirilmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Erkekler politikacılar ile iletişime geçme ya da siyasal parti üyeliği gibi siyasal etkinliklere (Quintelier, 2011), kadınlar ise gönüllü etkinliklere daha fazla katılmaktadır (Flanagan, Bowes, Jonsson, Csapo ve Sheblanova, 1998). Ancak siyasal katılım açısından cinsiyet farklılıklarının son yıllarda azaldığı da belirtilmektedir (Quintelier, 2011).

Eğitim düzeyinin toplumsal katılımı belirleyen en önemli etmenlerden biri olduğu ifade edilmektedir (Torney-Purta, 2004). Ancak toplumsal katılım ile eğitim arasındaki ilişkiyi doğrudan inceleyen az sayıdaki araştırmada (örn., Flanagan ve Levine, 2010; Quintelier, 2011), yüksek eğitim düzeyinde olan gençlerin daha düşük eğitim düzeyinde olan gençlere göre oy kullanma ve gönüllü çalışma gibi katılım davranışlarında bulunma eğilimlerinin daha yüksek olduğu gösterilmiştir.

Kitle İletişim Araçları

Kitle iletişim araçları, gençlerin siyasal toplumsallaşma sürecinde rol oynayan etmenlerden biridir. Son yıllarda kitle iletişim araçlarının toplumsal katılım ve siyasal iletişim üzerindeki etkileri daha fazla araştırılmaktadır. Yapılan araştırmalarda (örn., Newton, 1999; Shah, 1998) çoğunlukla kitle iletişim araçlarını kullanma süresine, sıklığına ve kullanılan aracın türüne bağlı etkiler incelenmektedir. Gençler ile yapılan araştırmalarda (örn., McLeod ve Shah, 2009) kitle iletişim araçlarının toplumsal katılım için gerekli sosyal becerilerin, siyasal tutumların ve davranışların kazanılmasındaki rolüne odaklanılmaktadır.

Kitle iletişim araçlarının siyasal toplumsallaşmadaki rolüne ilişkin iki görüş bulunmaktadır. İlk görüş, kitle iletişim araçlarının, toplumsal olaylara ilginin ve toplumsal faaliyetlere

katılımın azalmasında rol oynadığını öne sürmektedir (Putnam, 1995; 2000). Televizyon izlemenin, bireylerin sosyal çevrelerinden uzaklaşmalarına ve toplumsal etkinliklere ayırdıkları sürenin azalmasına neden olduğu belirtilmektedir. Kitle iletişim araçlarında yansıtılan sosyal gerçeklikten dolayı özellikle uzun süre televizyon izlemenin siyasal ve toplumsal sisteme güven duyulmamasına yol açtığı öne sürülmektedir. Putnam'ın (1995, 2000) televizyon izlemenin olumsuz etkilerine ilişkin görüşleri sadece kullanım süresine odaklandığı ve kitle iletişim araçlarının kullanım amaçlarını dikkate almadığı yönünde eleştirilmektedir (Norris, 1996; Shah, 1998). Diğer görüş ise kitle iletişim araçlarının siyasal toplumsallaşma sürecine olumlu etkileri olduğunu savunmaktadır (Newton, 1999). Bu araçların kullanımının toplumsal süreçler ve güncel olaylar ile ilgili bilgi edinilmesine, siyasal iletişimin ve toplumsal katılımın artmasına katkı sağladığı belirtilmektedir (Delli Carpini, 2000; Shah, McLeod ve Yoon, 2001).

Kitle iletişim araçlarının hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olabileceği ifade edilmektedir. Bu etkilerin ortaya çıkmasının kullanım amacına bağlı olduğuna dikkat çekilmektedir. Bu yaklaşım, kitle iletişim araçlarının belirli ihtiyaçları ve istekleri karşılamak amacı ile bilinçli olarak tercih edildiğini vurgulayan "Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı"na (Katz, Gurevitch ve Haas, 1973) dayanmaktadır.

"Kullanımlar ve Doyumlar Kuramı"nın temel alan araştırmalarda (örn., Norris, 1996; Shah, McLeod ve Yoon, 2001) kitle iletişim araçlarının bilgi edinme ve eğlence amacı ile kullanımı ayrıştırılmaktadır. Haberler ve siyasal programlar gibi yüksek düzeyde bilişsel etkinlik gerektiren programlar ile aynı düzeyde bilişsel etkinlik gerektirmeyen eğlence programlarının etkilerinin farklı olduğu vurgulanmaktadır. Eğlenme ya da vakit geçirme amacı ile kitle iletişim araçlarının kullanılmasının olumsuz etkileri olduğu gösterilmiştir (Putnam, 2000). Ancak haberleri izlemenin benzer etkilerinin olmadığı bulunmuştur (Shah, McLeod ve Yoon, 2001). Haberleri ya da tartışma programlarını izlemenin, siyasal konular ile daha fazla ilgilenme ve siyasal iletişim kurma gibi gençler için çok sayıda olumlu sonucu olduğu belirlenmiştir (Boulianne, 2009; Shah ve ark., 2005).

Toplumsal Katılım ve Kitle İletişim Araçları

Kitle iletişim araçlarının haberleri takip etmek amacıyla kullanılması gençlerin toplumsal faaliyetlere katılmalarına olumlu yönde etki etmektedir (Boulianne, 2009; McLeod, 2000). Haberlerin takip edilmesi, gençlerin toplumsal sorunları ve toplumsal katılım olanaklarını öğrenmelerine imkan sunmaktadır (Klofstad, 2007).

Farklı kitle iletişim araçlarının siyasal toplumsallaşmaya etkileri farklılık göstermektedir. (Shah, McLeod ve Yoon, 2001). Örneğin, toplumsal katılım ile televizyon izleme arasında negatif yönde (Shah, 1998) ve diğer iletişim araçlarına kıyasla daha zayıf bir ilişki (Norris, 1996) olduğu bulunmuştur. Diğer yandan, gazete okuma düzeyi arttıkça toplumsal katılımında bulunma olasılığı artmaktadır (Norris 1996). Haberleri gazeteden takip etmenin, televizyondan izlemeye göre bilgi edinme ve siyasal katılım açısından daha güçlü etkileri

bulunmaktadır (Shah, Kwak ve Holbert, 2001). Ancak geleneksel kitle iletişim araçlarına ilişkin bulguların gençler için değil yetişkinler için geçerli olduğu belirtilmektedir (Shah, Kwak ve Holbert, 2001). Örneğin, geleneksel kitle iletişim araçlarının, gençlerin siyasal ilgisinin artmasında etkisinin olmadığı gösterilmiştir (Bachmann, Kaufhold, Lewis ve Gil de Zúñiga, 2010).

Son yıllarda gençler ile yapılan araştırmalarda, internetin toplumsal katılıma etkilerine geniş yer verilmektedir. İnternetin kullanımına ilişkin siyasal ve toplumsal amaçlar arasında bilgi alma, haberleri takip etme, siyasal iletişim kurma ve toplumsal katılım sayılabilir. Bilgi alma ve toplumsal katılım da bulunma amacı ile interneti kullanan bireylerin; genç, eğitimli, orta gelir düzeyinde ve siyasal konularda bilgili oldukları belirlenmiştir (Min, 2010). Gençler, ileriki yaşlardaki bireylere kıyasla haberleri internetten daha fazla takip etmekte ve sosyal medyayı haber kaynağı olarak değerlendirmektedir (Hao ve ark., 2014).

İnterneti (Shah, Kwak ve Holbert, 2001) ve sosyal medyayı (Skoric ve Poor, 2013) bilgi edinme amacı ile kullanan gençlerin toplumsal etkinliklere katılma olasılığının yüksek olduğu gösterilmiştir. Bunun yanı sıra, gençlerin toplumsal katılımı ile internet kullanımı arasındaki ilişkinin geleneksel haber kaynaklarına göre daha güçlü olduğu bulunmuştur (Shah, McLeod ve Yoon, 2001). Gil de Zúñiga, Jung ve Valenzuela (2012) da sosyal medyanın haberlerin takip edilmesi amacı ile kullanımının, hem internet üzerinden hem de toplumsal alanda yapılan siyasal katılım ile pozitif yönde ilişkili olduğunu göstermişlerdir.

Gençler sosyal medyayı bilgi edinmenin yanı sıra, siyasal ve toplumsal konular hakkında görüşlerini ifade etme amacıyla da kullanmaktadır. Toplumsal katılımın temel güdüleyicilerinden biri olarak kabul edilen (Andolina ve ark., 2003) siyasal iletişim, toplumsal konulara ilginin ve toplumsal katılımın artmasında rol oynamaktadır (Erentaite, Žukauskienė, Beyers ve Pilkuskaitė-Valickienė, 2012). Shah ve arkadaşları da (2005) gençler ile yaptıkları araştırmalarında, siyasal ve toplumsal konular ile ilgili internet üzerinden iletişim artıkça toplumsal katılımın arttığını bulmuşlardır.

İnternetin sosyal kampanyalarda yer alma gibi farklı siyasal ve toplumsal katılım olanakları sunması da gençlerin interneti kullanmalarında rol oynamaktadır (Delli Carpini, 2000). İnternetin siyasal katılımı kolaylaştırması, siyasetle ilgilenen bireylerin daha da aktif olmalarına olanak vermektedir. İnternet, geleneksel siyasal katılımı tamamlamakta (Shah ve ark., 2005) ve siyasal toplumsallaşmaya katkıda bulunmaktadır (McLeod ve Shah, 2009).

İnternetin olumlu etkileri bazı araştırmacılar tarafından sorgulanmaktadır (örn., Delli Carpini, 2000). Televizyona yönelik eleştirilere benzer eleştiriler internet için de yapılmaktadır. İnternetin eğlenme amacı ile kullanılmasının toplumsal olayların takip edilmesi için daha az zaman ayrılmasına neden olduğu savunulmaktadır (Kraut ve ark., 1998). Ayrıca siyaset ile ilgilenmeyen ya da internete erişimi olmayan bireylerin, internetin bilgi ya da katılım anlamında sunduğu imkanlardan yararlanamadıkları vurgulanmaktadır. Bu etkilerinden dolayı internetin sosyal ve ekonomik eşitsizlikleri arttırdığına dikkat çekilmektedir (Min, 2010).

Yöntem

Araştırma Grubu

Çalışmaya 25-30 yaşları arasındaki ($\bar{X} = 27,50$, $Ss = 1,79$) 549 genç (323 kadın, 226 erkek) katılmıştır. İstanbul'da gerçekleştirilen araştırmada, katılımcılara “kolayda örnekleme yöntemi” kullanılarak ulaşılmıştır. Araştırma grubunun çoğunluğunu (438 kişi, %79,8) özel şirketlerde, eğitim kurumlarında ve belediyelerde çalışan gençler oluşturmaktadır. Katılımcıların sadece %8,6'sı (47 kişi) öğrencidir. Eğitim düzeyinin incelenmesi için üç grup; temel (ilkokul/ortaokul), orta (lise) ve yüksek (yüksekokul, üniversite ve lisansüstü) eğitim düzeyi grubu oluşturulmuştur. Katılımcıların yarısından fazlası (379 kişi; %69) yüksek eğitim düzeyi grubundadır. Temel eğitim düzeyi grubu en az sayıda katılımcıyı (71 kişi; %12,9) içermektedir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu:

“Kişisel Bilgi Formu”nda katılımcıların cinsiyetleri, yaşları ve eğitim düzeyleri, kitle iletişim araçlarının kullanımı ile ilgili sorulara yer verilmiştir. Siyasal ve güncel olayları takip etmek amacı ile kitle iletişim araçlarını kullanım sıklığı üç düzeyde (günlük olarak, haftalık olarak, aylık olarak) ölçümlenmiştir. Haberleri takip etmek için kullanılan kitle iletişim araçlarının türünün (gazete, televizyon, internet) belirlendiği ve katılımcıların birden fazla kitle iletişim aracını seçebilecekleri bir soru da forma eklenmiştir. Farklı düzeylerde (örn., günün her saati, yılda birkaç kez) yanıt verilebilecek şekilde hazırlanan bir soruyla, sosyal medyanın siyasal ve güncel olaylar ile ilgili görüşlerin ifade edilmesi amacıyla kullanıma sıklığı belirlenmiştir.

Toplumsal Katılım Ölçeği:

Araştırma grubunun siyasal ve gönüllü katılım düzeyi 12 maddeli “Toplumsal Katılım Ölçeği” ile belirlenmiştir. Ölçek, Flanagan, Syversten ve Stout (2007) tarafından geliştirilen 9 maddeli “Katılım Beklentisi Ölçeği” (örn., “Protestolar, yürüyüşler ve gösteriler gibi siyasal eylemlere katılmak.”) ve 3 maddeli “Siyasal Konularda Sesini Duyurma Alt Ölçeği” (örn., “Bir konuyla ilgili görüşlerinizi ifade etmek için bir gazete, radyo ya da televizyon programıyla iletişime geçmek.”) birleştirilerek oluşturulmuştur. Ölçekler Akfırat ve Çok (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Katılımcılardan toplumsal katılım davranışlarını geçmişte ne kadar sıklıkla (3 = Çok sık, 2 = Bazen, 1 = Hiçbir zaman) gerçekleştirdiklerini belirtmeleri istenmiştir.

Akfırat ve Çok'un (2013) yaptıkları çalışmada “Katılım Beklentisi Ölçeği”, “Siyasal Katılım Beklentileri” ($\alpha = ,82$) ve “Toplumsal Katılım Beklentileri” ($\alpha = ,60$) boyutları oluşturularak değerlendirilmiştir. Aynı çalışmada “Siyasal Konularda Sesini Duyurmak Ölçeği” için

Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ,66 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmada, “Toplumsal Katılım Ölçeği” için hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısının ($\alpha = ,83$) yüksek olduğu belirlenmiştir.

İşlem

Veri toplama araçları katılımcılara bireysel olarak uygulanmıştır. Araştırmanın amacı ve veri toplama araçları ile ilgili katılımcılara bilgi verilmiş, katılımcılardan verilerin çalışmada kullanılabilmesi için izin alınmıştır. Veri toplama araçlarının uygulanması yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Araştırmada “ilişkisel tarama modeli” (Karasar, 2011) kullanılmıştır.

Verilerin analizi “SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22 for Windows” ile yapılmıştır. Tamamlayıcı istatistiksel analiz olarak frekans dağılımı analizi yapılmış; yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Araştırma değişkenleri arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi, bağımsız örneklemeler t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Games-Howell Çoklu Karşılaştırma Testi ve hiyerarşik çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Etki büyüklüğü ANOVA’larda eta-kare (η^2) değeri ile, bağımsız örneklemeler t-testlerinde ve çoklu karşılaştırma testlerinde Cohen d ile belirlenmiştir. Etki büyüklükleri, Cohen’in (1988) etki büyüklüğü sınıflandırmasına göre değerlendirilmiştir. Sonuçlar $p < ,05$ anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Bulgular

Araştırma Değişkenlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Araştırma grubunun toplumsal katılım, haberleri takip etme amacıyla kitle iletişim araçlarını kullanımı, siyasal ve güncel konular ile ilgili görüşleri ifade etmek amacıyla sosyal medya kullanımı puanlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Toplumsal katılım düzeyi katılım faaliyetlerinin türüne göre frekans ve yüzde analizleri yapılarak incelenmiştir. Gençlerin çoğunluğu ($n = 431$; %78,5) her seçimde oy kullandığını, %45,4’ü ($n = 249$) korsan ürünleri almadığını belirtmiştir. Katılımcıların yarısı gönüllü çalışmalara ($n = 277$; %50,5) ve imza kampanyalarına bazen katıldığını ($n = 294$; %53,6) ifade etmiştir. Araştırma grubunun %51,5’i ($n = 283$) yaşadığı yeri etkileyen sağlık gibi konular ile bazen ilgilendiğini, %48,5’i ($n = 266$) yaşadığı yerde bir sorunun çözümü için çok sık olmasa da çalıştığını belirtmiştir.

Gençlerin çoğunluğu devlet görevlileri ($n = 374$; %68,1) ve bir konuyla ilgili görüşlerini ifade etmek için medya programlarıyla hiçbir zaman iletişime geçmediğini ($n = 350$; %63,8) ifade etmiştir. Araştırma grubunun %60,3’ü ($n = 331$) hiçbir zaman bir siyasal parti için gönüllü çalışmadığını ve siyasal bir oluşumu simgeleyen rozet ya da yaka kartı taşımadığını belirtmiştir. Herhangi bir boykota ($n = 336$; %61,2) ya da siyasal eyleme katılmayan gençler ($n = 295$; %53,7) araştırma grubunun yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırma Değişkenlerine İlişkin Betimsel İstatistikler (N = 549)

Değişkenler	X	Ortanca	Tepe Değeri	Ss	Ss ²
Toplumsal Katılım	10,47	10,00	8,00	4,79	22,91
Haberleri Takip Etme	2,27	3,00	3,00	0,97	0,94
Sosyal Medya Kullanımı	2,33	3,00	0	1,91	3,64

Katılımcıların %53,6'sı (n = 294 kişi) haberleri günlük olarak takip etmektedir. Araştırma grubunun %75,8'inin (416 kişi) internetten, %66,8'inin (367 kişi) televizyondan ve %43,9'unun (n = 241 kişi) gazeteden haberleri takip ettiği belirlenmiştir. 185 kişi (%33,7) haberleri üç kitle iletişim aracını da kullanarak takip ettiklerini ve sadece 57 kişi (%10,4) haberler ile hiçbir zaman ilgilenmediğini ifade etmiştir.

"Kişisel Bilgi Formu"nda haberlerin takip edildiği birden fazla kitle iletişim aracı seçilebilmektedir. Bu nedenle gençlerin kullandıkları kitle iletişim araçlarının sayısına ve türüne göre de bir inceleme yapılmıştır. Tablo 2'de görüldüğü gibi haberleri sadece gazeteden ve gazetenin yanı sıra televizyondan veya internetten takip etme sıklığı diğer iletişim araçlarının kullanımına göre oldukça düşüktür. Hem televizyondan hem de internetten haberleri takip eden grup, (127 kişi; % 23,1) en yüksek katılımcıyı içeren grubu oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan gençlerin %64,3'ü (353 kişi) siyasal ve güncel konular ile ilgili görüşlerini ifade etmek amacıyla farklı sıklıklarda (örn., günün her saati, ayda birkaç kez) sosyal medyayı kullanmaktadır. Her bir kullanım düzeyine göre incelendiğinde, Tablo 1'de görüldüğü sosyal medyayı kullanmayanlar en büyük grubu (196 kişi; % 35,7) oluşturmaktadır. Sosyal medyadan siyasal iletişimde bulunan gençlerden %44,8'i (158 kişi) sosyal medyayı günde birkaç kez kullandığını belirtmiştir.

Tablo 2. Kullanılan Kitle İletişim Aracına Göre Haberleri Takip Etme Sıklığı (N = 549)

Değişkenler	0	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
n	65	13	41	75	14	29	127	185	549
%	11,8	2,4	7,5	13,7	2,6	5,3	23,1	33,7	100,0

Not: 0: Haberleri takip etmeyenler, 1: Sadece gazete, 2: Sadece televizyon, 3: Sadece internet, 4: Gazete ve televizyon, 5: Gazete ve internet, 6: Televizyon ve internet, 7: Gazete, televizyon ve internet

Toplumsal Katılımın Sosyo-demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Toplumsal katılım puanları katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi) göre incelenmiştir. Cinsiyet gruplarının puanları, bağımsız örneklem t-testi yapılarak karşılaştırılmıştır. Cinsiyet grupları (kadın = 0, erkek = 1) yapay (dummy) değişken olarak yeniden kodlanmıştır. Toplumsal katılım ile yaş arasındaki ilişki Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Eğitim gruplarının

puanları tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Temel, orta ve yüksek eğitim düzeyi yapay (dummy) değişken olarak kodlandıktan sonra analiz yapılmıştır.

Bağımsız örneklem t-testinin ve ANOVA'nın gerçekleştirilebilmesi için bağımsız gözlemlere dayanma, eşit aralıklı/oranlı ölçüm, normal dağılım ve grup varyanslarının homojen dağılımı sayıltılarının karşılanması gerekmektedir (Field, 2009). Ölçeklerin yapısı ve yapılan testlerin sonuçları dikkate alınarak sayıltıların karşılandığı kabul edilmiştir. ANOVA'larda Levene Testi ile varyansların homojen dağılmadığı tespit edildiğinde, grupların puanları arasındaki farklar Games-Howell Çoklu Karşılaştırma Testi ile incelenmiştir. Homojen dağılım sayıltısının karşılanmasını ve eğitim gruplarındaki kişi sayısının eşit olmasını gerektirmediği (Field, 2009) için çoklu karşılaştırma testi olarak Games-Howell Testi tercih edilmiştir.

Toplumsal katılım puanlarının cinsiyete göre farklılaştığı bulunmuştur, $t(453,38) = -2,23$, $p < ,05$. Erkeklerin ($\bar{X} = 11,03$, $Ss = 5,04$) kadınlara ($\bar{X} = 10,09$, $Ss = 4,57$) göre toplumsal faaliyetlere daha fazla katıldıkları belirlenmiştir. Cinsiyet grupları arasındaki anlamlı farkın etki büyüklüğünün ($d = 0,20$) küçük olduğu görülmektedir. Yapılan korelasyon analizinde toplumsal katılım ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ($p > ,05$) belirlenmiştir.

Eğitim gruplarının toplumsal katılım puanlarının karşılaştırıldığı ANOVA ile gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur, $F(2, 546) = 8,22$, $p < ,001$, $\eta^2 = ,03$. Eta-kare değeri (η^2) küçük düzeyde etki büyüklüğünü ifade etmektedir. Levene Testi, varyansların homojen olarak dağılmadığını göstermiştir, $F(2, 546) = 18,64$, $p = ,000$. Games-Howell Çoklu Karşılaştırma Testi ile temel eğitim düzeyi grubunun toplumsal katılım puanlarının ($\bar{X} = 12,17$, $Ss = 6,05$) yüksek eğitim grubunun puanlarına ($\bar{X} = 9,95$, $Ss = 4,21$) göre anlamlı düzeyde ($p < ,05$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Eğitim grupları arasındaki anlamlı farkın etki büyüklüğünün ($d = 0,43$) küçük olduğu görülmüştür. Toplumsal faaliyetlere katılım açısından orta düzeydeki eğitim grubu ($\bar{X} = 11,25$, $Ss = 5,46$) ile diğer gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Toplumsal Katılımın Kitle İletişim Aracının Türüne Göre İncelenmesi

Gençlerin haberleri takip etmek amacı ile kullandıkları kitle iletişim aracının türüne göre toplumsal katılım puanları arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Haberleri gazeteden, televizyondan ya da internetten takip eden grupların toplumsal katılım puanları ile takip etmeyen grupların puanları bir dizi bağımsız örneklem t-testi yapılarak karşılaştırılmıştır. Gazete, televizyon ve internet değişkenleri yapay (dummy) değişkenler (örn., gazete okumama = 0, gazete okuma = 1) olarak kodlanmıştır.

Haberleri gazeteden takip etmeye göre toplumsal katılım puanları incelendiğinde gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir, $t(547) = -4,84$, $p < ,001$. Gazete okuyan gençlerin ($\bar{X} = 11,57$, $Ss = 4,92$) okumayanlara ($\bar{X} = 9,62$, $Ss = 4,50$) göre toplumsal katılım puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlı farkın etki büyüklüğünün küçük ($d = 0,41$) olduğu söylenebilir. Toplumsal katılım puanlarının haberleri televizyondan ya da internetten takip etmeye göre farklılaşmadığı ($p > ,05$) bulunmuştur.

Bağımsız örneklem t-testi ile toplumsal katılım ile gazete okuma arasında güçlü bir ilişki olduğu belirlendiği için gazete okumanın etkisi daha detaylı bir şekilde incelenmiştir. Betimsel istatistikleri Tablo 2’de sunulan kitle iletişim aracı grupları, gazete grubu temel alınarak birleştirilmiştir. Haberleri sadece gazeteden takip edenlerle gazeteden ve aynı zamanda internetten veya televizyondan takip edenler birleştirilmiştir. Bu grup “gazete grubu” olarak adlandırılmıştır. Haberleri sadece televizyondan, sadece internetten, hem televizyon hem de internetten takip eden katılımcıları içeren “televizyon veya internet grubu” oluşturulmuştur. Haberleri hiçbir zaman takip etmeyenlerin ve haberleri bütün kitle iletişim araçlarından takip edenlerin yer aldığı gruplar korunmuştur. Dört grubun toplumsal katılım puanları tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Games-Howell Çoklu Karşılaştırma Testi yapılarak karşılaştırılmıştır.

Tablo 3. Kitle İletişim Aracının Türüne Göre Toplumsal Katılım Puanlarına İlişkin ANOVA Sonuçları

Değişkenler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	η^2
Toplumsal Katılım	Gruplar Arası	701,11	3	233,70	10,75*	,06
	Gruplar İçi	11853,76	545	21,75		
	Toplam	12554,87	548			

$N = 549$; * $p < ,001$

Toplumsal katılım puanlarını kitle iletişim araçlarının türüne göre incelemek için yapılan ANOVA’da gruplar arasında anlamlı fark olduğu ($p < ,001$) tespit edilmiştir (Tablo 3). Eta-kare değeri (η^2) orta düzeyde etki büyüklüğünü göstermektedir. Levene Testi ile varyansların homojen dağılmadığı ($F(3, 545) = 2,69, p = ,045$) belirlendiği için grupların toplumsal katılım puanları Games-Howell Çoklu Karşılaştırma Testi ile incelenmiştir.

Tablo 4. Kitle İletişim Aracının Türüne Göre Toplumsal Katılımın Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

Kitle İletişim Araçları Grupları	n	\bar{X}	Ss	Ortalama Farkları ($\bar{X}_i - \bar{X}_j$)			
				1	2	3	4
1- Hiç Takip Etmeyen	65	9,11	4,89	-			
2- Gazete	56	13,07	5,48	-3,96** ($d = 0,76$)	-		
3- Televizyon veya İnternet	243	9,75	4,39	-0,64	3,32** ($d = 0,67$)	-	
4- Gazete, Televizyon, İnternet	185	11,11	4,66	-2,00* ($d = 0,42$)	1,96	-1,36* ($d = 0,30$)	-

Not: Etki büyüklüğü (Cohen d) değerleri parantez içinde gösterilmiştir.

$N = 549$; * $p < ,05$; ** $p < ,001$

Tablo 4'te görüldüğü gibi Games-Howell Çoklu Karşılaştırma Testi gazete grubunun ve bütün kitle iletişim araçlarını kullanan grubun toplumsal katılım puanları diğer grupların puanlarına göre anlamlı düzeyde ($p < ,05$) daha yüksektir. Anlamlı farkların küçük ($d = 0,30$, $d = 0,42$) ve orta ($d = 0,67$, $d = 0,76$) etki büyüğünde oldukları söylenebilir. "Gazete grubu" ile bütün kitle iletişim araçlarını kullananları içeren grup, haberleri hiç takip etmeyenler ile "televizyon veya internet grubu" arasında anlamlı bir fark ($p > ,05$) bulunmamıştır.

Toplumsal Katılım ile Haberleri Takip Etme ve Sosyal Medya Kullanımı Arasındaki İlişki

Toplumsal katılım ile haberleri takip etme, siyasal ve güncel olaylar ile ilgili görüşleri ifade etmek amacıyla sosyal medya kullanımının ilişkisi korelasyon analizi ve hiyerarşik çoklu regresyon analizi yapılarak incelenmiştir. Regresyon analizinin yapılabilmesi için bağımsız gözlemler, eşit aralıklı/oranlı ölçüm, sıfır olmayan varyans, normal dağılım, artık terimler arasındaki ilişki, eş varyanslılık, doğrusallık, çoklu bağıntı sayıtlarının karşılanması gerekmektedir (Field, 2009). Veri toplama araçlarının yapısı ve uygulama süreci, sayıtların incelendiği testlerin ve analizlerin sonuçları değerlendirildiğinde sayıtların karşılandığı kabul edilmiştir.

Tablo 5. Araştırma Değişkenleri İçin Hesaplanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	1	2	3
1. Toplumsal Katılım	-		
2. Haberleri Takip Etme	,19*	-	
3. Sosyal Medya Kullanımı	,31*	,38*	-

$N = 549$; * $p < ,001$

Tablo 5'te görüldüğü gibi bütün araştırma değişkenleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre sosyal medya kullanımı ile toplumsal katılım ($r = ,31$; $p < ,001$) ve haberleri takip etme ($r = ,38$; $p < ,001$) arasında orta düzeyde ilişki olduğu söylenebilir. Toplumsal katılımın haberleri takip etme ile ilişkisinin ($r = ,19$; $p < ,001$) zayıf olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Toplumsal Katılım için Haberleri Takip Etmeye ve Sosyal Medya Kullanımına Göre Yapılan Hiyerarşik Çoklu Regresyon Analizinin Sonuçları

Değişkenler	<i>b</i>	SH <i>b</i>	β	<i>t</i>
1. Aşama				
Cinsiyet	0,65	0,42	,07	1,56
Yaş	-0,06	0,12	-,02	-0,52
Eğitim Düzeyi	-1,09	0,29	-,16	-3,71**
ΔR^2	,03**			
ΔF	6,35			
2. Aşama				
Haberleri Takip Etme	0,52	0,22	,11	2,35*
Sosyal Medya Kullanımı	0,60	0,11	,24	5,31**
ΔR^2	,09**			
ΔF	26,16			

N = 549; * $p < ,05$; ** $p < ,001$

Toplumsal katılım modeline ilk aşamada kontrol değişkenleri olarak cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi eklenmiştir. Sosyo-demografik özelliklerin toplumsal katılımı anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur, $R^2 = ,03$, $F(3, 545) = 6,35$, $p < ,001$. Kontrol değişkenlerinin toplam varyansın %3'ünü açıkladığı ve eğitim düzeyinin ($\beta = -,16$, $p < ,001$) modele negatif yönde özgün katkısının olduğu tespit edilmiştir. İkinci aşamada modele haberleri takip etme ve sosyal medya kullanımı eklenmiştir. Modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir, $R^2 = ,09$, $F(5, 543) = 14,63$, $p < ,001$. Sosyo-demografik özellikler kontrol edildikten sonra eklenen değişkenlerin varyansı %9 daha fazla açıklayarak modele katkı sağladıkları bulunmuştur. Haberleri takip etme ($\beta = ,11$; $p < ,05$) ve sosyal medya kullanımı ($\beta = ,24$; $p < ,001$) modele pozitif yönde katkıda bulunmuştur.

Tartışma

Siyasal, ekonomik ve sosyal koşulların değişmesi ile birlikte gençlerin yaşama ilişkin beklentileri, amaçları ve sorumlulukları da değişmektedir. Günümüzde özellikle teknolojik gelişmelerin etkisi ile bu değişim çok hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Bu nedenle Türkiye'deki gençlerin siyasal toplumsallaşma süreçlerinin incelenmesi ve bu süreçlere etki eden değişkenlerin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmada siyasal toplumsallaşma süreci, toplumsal katılım etkinlikleri incelenerek ele alınmıştır. Gençlerin siyasal toplumsallaşmasının önemli etmenlerinden biri olan kitle iletişim araçlarının kullanımına odaklanılmıştır. Toplumsal katılımın, haberleri takip etme ve siyasal iletişim kurma amacıyla sosyal medyayı kullanma ile ilişkisi araştırılmıştır. Toplumsal katılım etkinlikleri, sosyo-demografik özelliklere ve kullanılan kitle iletişim aracının türüne göre de incelenmiştir.

Araştırmaya katılan gençlerin toplumsal etkinliklerde bulunma düzeyleri incelendiğinde gençlerin çoğunluğunun her seçimde oy kullandığı görülmüştür. Gençler çok sık olmasa

da bazen gönüllü çalışmalara ve imza kampanyalarına katıldıklarını, yaşadıkları yeri etkileyen toplumsal sorunlar ile ilgilendiklerini ifade etmişlerdir. Siyasal ve toplumsal görüşlerini devlet görevlileri ile ya da medya programlarında hiçbir zaman paylaşmadıklarını belirten gençler araştırma grubunun yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Benzer şekilde gençlerin yarısından fazlası bir siyasal parti için gönüllü çalışma, siyasal bir oluşumu simgeleyen rozet taşıma ya da siyasal eylemlere katılma gibi etkinlikleri hiçbir zaman yapmadıklarını belirtmiştir.

Bu bulgular, Türkiye'deki gençlerin siyasal ifade ve toplumsal katılım için tercih ettikleri siyasal ve toplumsal etkinlikleri göstermesi açısından önem taşımaktadır. Gençlerin oy kullanmayı vatandaşlık görevi olarak değerlendirdikleri ancak siyasal görüşlerini başka yöntemlerle ifade etmeyi çok fazla tercih etmedikleri söylenebilir. Gençlerin toplumsal sorunların çözümü için harekete geçerek gönüllü çalışmalara katıldıkları ve yaşadıkları yerlerin sorunlarıyla ilgilendikleri görülmektedir.

Toplumsal katılım düzeyi sosyo-demografik özelliklere göre incelendiğinde erkeklerin toplumsal etkinliklere kadınlardan daha fazla katıldıkları bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet farklılıklarının son yıllarda azaldığı (Quintelier, 2011) ve Türkiye'de kentte yaşayan, eğitim düzeyi yüksek kadınların önceki kuşaklara göre toplumsal alanda daha fazla yer aldıkları (Kağıtçıbaşı, 2000) vurgulansa da, toplumsal cinsiyet farklılıkları halen görülmektedir. Diğer kültürde yapılan çalışmalarda da (Andolina ve ark., 2003; Hao ve ark., 2014) erkeklerin daha fazla katılımında buldukları belirlenmiştir.

Toplumsal cinsiyete ilişkin bulgu, kadınların ve erkeklerin sosyalleşme süreçleri ile açıklanmaktadır. Kız çocukları diğer bireylere karşı duyarlı olmaları, sorumluluk duymaları ve aileye önem vermeleri yönünde teşvik edilmekte, erkek çocukları ise bağımsız olmaları ve toplumda statü kazanmaları için cesaretlendirilmektedir (Hastings McShane, Parker ve Ladha, 2007). Türkiye'de de benzer toplumsallaşma süreçlerinin görüldüğünü söylemek mümkündür (Kağıtçıbaşı, 1981). Kadınların ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine uygun hareket etmelerinin, farklı düzeylerde toplumsal faaliyetlere katılmalarında etkili olduğu söylenebilir.

Toplumsal katılım düzeyinin yaşa bağlı olarak farklılaşmadığı belirlenmiştir. Araştırma grubunun yaş aralığı geniş olmadığı ve katılımcıların siyasal açıdan toplumsallaştıkları sosyo-tarihsel bağlamlar benzerlik gösterdiği için yaşın etkisinin ortaya çıkmadığı öne sürülebilir.

İncelenen diğer bir toplumsal katılım değişkeni eğitim düzeyidir. Eğitim grupları arasındaki anlamlı tek farkın temel eğitim düzeyi ile yüksek eğitim düzeyi grupları arasında olduğu bulunmuştur. Temel eğitim düzeyi grubu toplumsal etkinliklere daha fazla katılım sağlamaktadır. Toplumsal katılım az sayıda çalışmada eğitim düzeyi açısından incelenmiş, eğitim düzeyi arttıkça katılım düzeyinin de arttığı belirlenmiştir (Flanagan ve Levine, 2010; Quintelier, 2011). Bu çalışmada farklı bir sonuca ulaşılmasında, Türkiye'nin sosyo-kültürel özellikleri, Türkiye'deki siyasal ifade ve katılım olanakları, gençlerin toplumsal sorunlara yaklaşımları gibi farklı etmenlerin etkilerinden söz etmek mümkündür. Ancak bu araştırma-

da eğitim düzeyinin başka etmenler ile ilişkisi incelenmemiştir. Toplumsal katılımın önemli belirleyicilerinden biri olarak görülen eğitim düzeyinin (Torney-Purta, 2004) etkilerinin ve bu etkilerin nedenlerinin daha detaylı araştırılması önem taşımaktadır.

Haberleri takip etme sıklığı, kullanılan kitle iletişim aracının türüne göre incelendiğinde gençlerin bilgi edinmek amacıyla interneti daha fazla tercih ettiklerini gösteren araştırmalar (örn., McLeod ve Shah, 2009) ile tutarlı sonuçlara ulaşılmıştır. Kullanım oranlarına göre bir sıralama yapıldığında, haberlerin en fazla internetten ve en az gazeteden takip edildiği görülmektedir. Ayrıca interneti siyasal ve güncel konular ile ilgili görüşlerini ifade etmek amacıyla kullanan gençlerin araştırma grubunun büyük çoğunluğunu oluşturduğu belirlenmiştir. İnternetin hem bilgi alma hem de siyasal iletişim amacıyla gençler arasında yaygın olarak kullanılması, internetin Türkiye'deki gençlerin siyasal toplumsallaşma sürecinde önemli bir etmen olduğunu ortaya koymaktadır. İnternetin tercih edilmesinde, görsel malzemeler içeren bilgi kaynakları sunması ve siyasal iletişimi kolaylaştıran sosyal ağlara erişim imkanı vermesi etkili olmaktadır (Schlozman ve ark., 2010).

Gazete okuma düzeyi düşük olduğu halde gazete okumanın toplumsal katılım ile ilişkisinin güçlü olduğu bulunmuştur. Haberleri gazeteden takip eden gençlerin etmeyenlere göre toplumsal etkinliklere daha fazla katıldıkları belirlenmiştir. Ancak benzer bir farklılık televizyon ya da internet kullanan gençler ile kullanmayanlar karşılaştırıldığında görülmemiştir. Toplumsal katılım açısından gazetenin televizyon ve internete kıyasla daha etkili olduğu bulgusu, kitle iletişim araçlarının kullanımı daha ayrıntılı incelendiğinde de ortaya çıkmıştır.

“Gazete grubu”nda (sadece gazete, gazete ve internet/televizyon) yer alan gençlerin, haberleri hiç takip etmeyen gençlerden ve “televizyon veya internet grubundan” toplumsal etkinliklere daha fazla katıldıkları belirlenmiştir. “Gazete grubu”nun toplumsal katılım puanları ile haberleri bütün kitle iletişim araçlarından takip eden gençlerin katılım puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu, gazetenin toplumsal katılım açısından önemine ilişkin sonuçları desteklemektedir. Ayrıca bütün kitle iletişim araçlarını kullanan gençlerin toplumsal katılım düzeyinin, haberler ile hiç ilgilenmeyen gençlerin ve “televizyon veya internet grubu”nun katılımından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Gazetenin önemini gösteren bulgular, bu farkın kitle iletişim aracı çeşitliliğinin artmasından değil de gazetenin etkisinden kaynaklandığını düşündürmektedir.

Diğer bazı araştırmalarda da (örn., Norris, 1996; Shah, McLeod ve Yoon, 2001) televizyon ile toplumsal katılım arasındaki ilişkiye göre gazetenin toplumsal katılım ile daha güçlü ve pozitif yönde ilişkili olduğu gösterilmiştir. Ancak gazete gibi geleneksel iletişim araçlarının, siyasal konulara ilginin ve toplumsal katılımın artması açısından internet kadar etkili olmadığı belirtilmiştir (Bachman ve ark., 2010). Bilgi edinmek için interneti kullanmanın siyasal sisteme güvenin ve toplumsal katılımın artması (Shah, Kwak ve Holbert, 2001; Skoric ve Poor, 2013) gibi olumlu sonuçları olduğu bulunmuştur. Haberlerin internetten takip edilmesinin toplumsal katılım açısından bu olumlu sonuçlarının araştırmaya katılan gençler için geçerli olmadığı görülmektedir.

Kitle iletişim araçları ile ilgili diğer önemli bir bulgu, haberleri takip etmeyen gençler ile “televizyon veya internet grubu” arasında toplumsal katılım açısından anlamlı bir fark ol-

madığının bulunmasıdır. Haberlerin televizyondan veya internette izlenmesinin toplumsal katılım açısından bir fark oluşturmaması, televizyonun ve internetin siyasal toplumsallaşmaya katkılarının sorgulanmasına neden olmaktadır. Ancak araştırma kapsamında haberlerin içeriği ve kapsamı gibi özellikler incelenmediği için, toplumsal katılım düzeyinin kitle iletişim aracının türüne göre farklılaşmasında rol oynayan etmenlerle ilgili kesin bir sonuca ulaşmak mümkün değildir.

Yapılan hiyerarşik çoklu regresyon analizi ile denenen toplumsal katılım modelinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Sosyo-demografik özellikler kontrol edildikten sonra haberleri takip etmenin ve siyasal iletişim amacıyla sosyal medya kullanımının toplumsal katılımı pozitif yönde yordadığı bulunmuştur. Gençlerin haberleri takip etme ve sosyal medyada görüşlerini ifade etme sıklıkları arttıkça, toplumsal katılımında bulunma olasılıkları da artmaktadır.

Haberlerin takip edilmesi ile toplumsal katılım arasındaki pozitif ilişki, kitle iletişim araçlarının etkilerinin kullanım amaçlarına bağlı olduğu görüşünü (Norris, 1996; Shah, McLeod ve Yoon, 2001) desteklemektedir. Kitle iletişim araçlarının eğlence amacı ile (Putnam, 1995; 2000) değil de bilgilenecek için kullanımının siyasal konulara ilginin artması ile ilişkili olduğu gösterilmiştir (Boulianne, 2009; Shah ve ark., 2005). Kitle iletişim araçlarının kullanımının toplumsal etkinliklere daha fazla katılım sağlanmasında rol oynadığı savunulmaktadır (Delli Carpini, 2000; Shah, Kwak ve Holbert, 2001).

Haberleri takip eden gençler; siyasal ve güncel olaylar, toplumsal katılım olanakları hakkında bilgilerini arttırmakta (Klofstad, 2007), toplumsal konular üzerine aile ve arkadaşları ile daha çok tartışmaktadırlar (McDevitt ve Chaffee, 2002). Toplumun karşılaştığı sorunlar üzerine daha fazla düşünmekte (Klofstad, 2007), sorunlara çözüm yolları aramaktadırlar. Toplumsal bilginin ve çözüm yolları arayışının toplumsal katılım ile hayata geçirildiği söylenebilir.

Toplumsal katılım ile internette siyasal ve güncel konular hakkında görüşleri ifade etme arasında bulunan ilişki siyasal iletişim çalışmalarının (örn., Erentaitte ve ark., 2012, Shah ve ark., 2005) bulguları ile tutarlılık göstermektedir. Sosyal medya üzerinden yapılan siyasal iletişim arttıkça gençlerin toplumsal katılımında bulunma olasılığı da artmaktadır. Gençlerin sosyal medyada siyasal görüşlerini ifade etmelerinde sosyal ağlardaki ilişkilerin geleneksel iletişim biçimlerindeki kadar hiyerarşi barındırmamasının (Schlozman ve ark., 2010) ve fikir paylaşımlarının özgürce yapılabilmesinin rol oynadığı öne sürülebilir. İnternetin bilgi edinmek için kullanılmasının (Shah, Kwak ve Holbert, 2001; Skoric ve Poor, 2013), siyasal sisteme güvenin ve toplumsal katılımın artmasında rol oynadığı gösterilmiştir. Ayrıca sosyal medyada siyasal görüşlerin ifade edilmesi, gençler arasında bilgi alışverişinin yapılmasını sağladığı için de toplumsal katılımı olumlu yönde etki etmektedir.

Siyasal iletişim; toplumsal değerlerin, toplumsal katılım olanaklarının ve toplumsal sorunların öğrenilmesine katkı sağlamaktadır (Klofstad, 2007). Toplumsal konulara ilginin artmasında (Andolina ve ark., 2003) ve siyasal anlayış geliştirmede rol oynamaktadır. Gençlerin aile ve arkadaşlarıyla ya da sosyal medyada yaptıkları görüş paylaşımları, siyasal görüşlerini sorgulamalarına ve savunmalarına olanak sağlamaktadır. Siyasal iletişim, gençlerin

toplumsal etkinliklerde kullandıkları bilişsel, sosyal (Shah ve ark., 2009) ve iletişim (Kirlin, 2003) becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Siyasal iletişimin bu olumlu sonuçlarının gençlerin daha sorumlu ve etkin vatandaşlar olmalarında rol oynadığı söylenebilir.

Diğer yandan gençler toplumsal etkinliklere daha fazla katılım sağladıkça, toplumsal sorunlarla ilgili farkındalıkları (Youniss ve ark., 1997) ve incinebilir gruplara karşı duyarlılıkları (Yates ve Youniss, 1996) artmaktadır. Katıldıkları etkinlikler sonucunda değişen tutumları, değerleri ve kimliklerine paralel olarak (Youniss ve ark., 1997) gençlerin haberleri daha fazla takip etmeye ve görüşlerini sosyal medyada daha fazla ifade etmeye başladıkları da öne sürülebilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın, psikoloji çalışmalarında az yer verilen genç yetişkinlik dönemindeki siyasal toplumsallaşmanın, toplumsal katılımın ve kitle iletişim araçlarının siyasal toplumsallaşmaya etkilerinin incelenmesi açısından alan yazınına katkı sağladığı düşünülmektedir. Araştırmanın en önemli katkılarından biri haberlerin gazeteden takip edilmesinin televizyonun ya da internetin aksine toplumsal katılım ile pozitif yönde ilişkili olduğunun gösterilmesidir. Günümüzde televizyon ve internetin gençler tarafından ne kadar sık ve yaygın olarak kullanıldığı düşünüldüğünde, kitle iletişim araçlarının siyasal toplumsallaşmaya etkileri açısından dikkat çekici bir sonuçtur. Diğer önemli bir sonuç ise haberleri takip etmenin ve siyasal iletişim amacı ile sosyal medya kullanımının toplumsal katılıma olumlu etkilerinin olduğunun belirlenmesidir.

25 ile 30 yaşları arasındaki gençlerin çeşitli siyasal ve toplumsal faaliyetlere katıldıklarının ve erkeklerin toplumsal katılımının kadınlara göre daha yüksek olduğunun belirlenmesi, Türkiye'deki gençlerin siyasal toplumsallaşma süreçlerinin anlaşılması açısından önem taşımaktadır. Araştırmanın alan yazınına diğer bir katkısı, internetin kullanım amacına bağlı olarak siyasal toplumsallaşmaya etkilerinin farklı olduğunun gösterilmesidir.

Gençlerin siyasal toplumsallaşma sürecinin daha iyi anlaşılabilmesi için kitle iletişim araçlarının yanı sıra aile, arkadaşlar ya da sivil toplum kuruluşları gibi farklı değişkenlerin siyasal toplumsallaşmaya etkilerinin araştırılması önemlidir. Haber kaynaklarına güven, toplumsal olaylara ilişkin kaygı düzeyi gibi değişkenlerin, siyasal ifadenin desteklenme düzeyi gibi etmenlerin de incelendiği araştırmaların yapılması önerilmektedir. Ayrıca, internet üzerinden yapılan toplumsal katılım etkinliklerinin daha fazla araştırılması, internetin geleneksel toplumsal katılımı tamamlayıcı etkisinin belirlenebilmesi açısından önem taşımaktadır.

Gençlerin siyasal ve toplumsal gelişim özelliklerinin daha doğru bir şekilde anlaşılabilmesi için araştırmaların farklı sosyo-demografik, siyasal ve kültürel özellikleri olan gençlik grupları ile gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Siyasal toplumsallaşmanın yaşam boyu devam ettiği anlayışı benimsenerek boylamsal araştırmalar yapılması, farklı yaşam dönemlerindeki siyasal ve toplumsal gelişiminin karşılaştırılması önem taşımaktadır. Siyasal toplumsallaşmanın, farklı kuşakları etkileyen sosyal ve tarihsel olayların incelendiği disiplinler arası çalışmalar yapılarak incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Copyright © 2018 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2018 • 6(14) • 189-196

ISSN 2147-8473

Received | 18 March 2018

Accepted | 18 April 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Political Socialization in Youth: The Examination of The Relationship Between Civic Engagement and Mass Media*

Petek Akman Özdemir**

Social, economic and cultural changes have significant influence on political and social development of young people. It is important to examine political socialization in youth since political and social values, attitudes and behaviors are shaped in this period of life. In this study, political socialization of Turkish young people between the ages of 25 and 30 is investigated in line with the assumptions of political socialization approaches (Hyman, 1959; Shah, McLeod & Lee, 2009). The relationship of civic engagement with following news via different types of mass media and using social media to express opinions on social matters is examined.

Political socialization can be defined as a process of learning political system, values, attitudes and participating in political culture. Besides family and school, mass media is an important factor playing role in political socialization (Atkin & Gantz, 1978; Chaffee, Ward & Tipton, 1970; McDevitt & Chaffee, 2002; Niemi & Hepburn, 1995). These factors influence political socialization of young people but young people are not considered as passive but rather active in their own political socialization processes (McDevitt & Chaf-

* This study is based on data of the writer's doctoral dissertation research conducted under supervision of Prof. Dr. Nermin Çelen.

** Assistant Professor, Beykoz University, Psychology Department, İstanbul, petekakmanozdemir@beykoz.edu.tr

fee, 2002) like selecting consciously which type of media to use (Buckingham, 1997). As social conditions change, people need to adapt to those changes. Therefore, political socialization is believed to be a life-long process (Sears & Brown, 2003).

There are various arguments about which activities can be considered as civic engagement (Cicognani, Zani, Fournier, Gavray & Born, 2012; Da Silva, Sanson, Smart & Toumbourou, 2004; Pancer, Pratt, Hunsberger & Alisat, 2007). These arguments mostly result from the differentiation of political activities from civic activities. In this study, civic engagement is defined as encompassing both political and civic activities which are conducted by citizens to solve social problems and participate in community decisions (Youniss et al., 2002).

Civic engagement has been examined in relation to socio-demographic variables, various psychological and social variables such as identity development and social responsibility (Crocetti, Jahromi & Meeus, 2012; Pancer et al., 2007). It was found that men engaged in more civic activities than women (Andolina, Jenkins, Zukin & Keeter, 2003; Hao, Wen & George, 2014) and civic engagement level in adolescence was strongly and positively related to engaging in more political and civic activities (Kirlin, 2003; Youniss, McLellan, Su & Yates, 1999). Civic engagement has been demonstrated to contribute to political and social development of young people (Bobek, Zaff, Li & Lerner, 2009; Yates & Youniss, 1996; Youniss et al., 2002).

The studies on effects of media use on political socialization focus on the effects of frequency of media use and types of media on the development of social skills, political attitudes and behaviors (Newton, 1999; McLeod & Shah, 2009; Shah, 1998). Two contrasting arguments have been proposed regarding effects of media use, one of them underlining the negative effects of mass media (Putnam, 1995; 2000) and the other emphasizing positive effects of media (Newton, 1999). Many studies (Delli Carpini, 2000; Shah, McLeod & Yoon, 2001) have shown that mass media use leads to increase in civic engagement, political knowledge and communication.

It is also argued that how mass media influences political socialization depends on media use purposes (Norris, 1996; Shah, McLeod & Yoon, 2001). The positive effects have been observed for media use only with knowledge purposes (Boulianne, 2009; Shah, Cho, Eveland & Kwak, 2005; McLeod, 2000) not with recreational purposes (Putnam, 2000). Besides, different types of media have different effects on political socialization (Shah, McLeod & Yoon, 2001). For example, civic engagement was found to be negatively related to watching news on television (Shah, 1998) but positively related to reading newspaper (Norris, 1996). It was also demonstrated that using the internet to follow news (Skoric & Poor, 2013) and for political communication (Shah et al., 2005) led to higher civic engagement.

Method

The research group consisted of 549 young people (323 women, 226 men) between the ages of 25 and 30. Most of the participants (79.8%) were employed and 8.6% were stu-

dents. Three education level groups (low, medium and high) were formed. More than half of the research group (69%) was in high education group.

“Personel Data Sheet” was developed to measure socio-demographic variables (gender, age, education level) and mass media use. It included a question regarding the type of media used to follow news and the participants were allowed to choose more than one type of media. The frequency of following news and social media use to express opinions on political and current events was measured with subsequent questions.

Civic engagement was measured with “Civic Engagement Scale” consisting of 12 items. The scale was formed by combining “Expectations for Civic Engagement Scale” (e.g., “Vote on a regular basis”) and “Political Voice Scale” (e.g., “Contact a newspaper, radio, or TV talk show to express your opinion on an issue.”). The scales were developed by Flanagan, Syvertsen and Stout (2007). Participants were asked to indicate how often (3 = Very often, 2 = Sometimes, 1 = Never) they engaged in civic activities in the past. Cronbach’s alpha was .83.

The measures were administered to participants individually. The participants took part in the study were volunteers and gave permission for the data to be used in the study. The survey lasted approximately 40 minutes. In the study “relational screening model” (Karasar, 2011) was used. The relationship between research variables were analyzed with t-tests, one-way analysis of variance (ANOVA) and hierarchical multiple regression. The significance level was set at .05 for all analyses.

Results

The descriptive statistics for research variables are presented in Table 1. Most of the participants (78.5%) indicated that they voted on regular basis. The half of the research group was doing volunteer work (50.5%) and signing a petition (53.6%) occasionally. More than the half of the participants mentioned that they had never contacted someone in government (68.1%), a newspaper, radio, or TV talk show (63.8%) to express their opinions on an issue.

Table 1. Descriptive Statistics for Research Variables (N = 549)

Variables	\bar{X}	Median	Mode	SD	S ²
Civic Engagement	10.47	10.00	8.00	4.79	22.91
Following News	2.27	3.00	3.00	0.97	0.94
Social Media Use	2.33	3.00	0	1.91	3.64

53.6% of the participants were following news on daily basis. The frequency of media use varied depending on the type of mass media. The Internet was used the most (75.8%), followed by television (66.8%) and newspaper (43.9%). 57 participants were identified as showing no interest in news. 64.3% of the participants were using social media as means

of political communication and 44.8% of these participants were expressing opinion on social media several times a day.

Civic engagement scores were analyzed by socio-demographic variables. Independent samples t-tests showed a significant difference between gender groups, $t(453.38) = -2.23, p < .05$. Men ($\bar{X} = 11.03, SD = 5.04$) reported higher engagement in civic activities than women ($\bar{X} = 10.09, SD = 4.57$). Correlational analysis revealed no significant relationship between age and civic engagement. ANOVA showed that civic engagement scores differed significantly among education groups, $F(2, 546) = 8.22, p < .001, \eta^2 = .03$. To compare differences among groups Games Howell Test was used as it did not require homogeneity of variances (Field, 2009). Low education group ($\bar{X} = 12.17, SD = 6.05$) had higher civic engagement scores than high education group ($\bar{X} = 9.95, SD = 4.21$).

A series of independent samples t-tests were run to analyze civic engagement by the type of mass media used to follow news. Newspaper was identified as the only media type that had an effect on civic engagement [$t(547) = -4.84, p < .001$]. The participants who read newspapers ($\bar{X} = 11.57, SD = 4.92$) had significantly higher civic engagement scores than the participants who did not ($\bar{X} = 9.62, SD = 4.50$).

Media groups were combined in order to examine effects of using more than one type of media. Two new groups were formed, "newspaper group" and "television or internet group". "Newspaper group" consisted of participants who only read newspapers and followed news via television or the Internet as well as reading newspapers. "Television or internet group" included only television, only the Internet or both television and internet groups. The participants using all types of media formed the third group. The final group included participants who were not interested in news. ANOVA revealed a significant difference among these four groups for civic engagement, $F(3, 545) = 10.75, p < .001, \eta^2 = .06$. Civic engagement scores of "newspaper group" ($\bar{X} = 13.07, SD = 5.48$) and the group using all types of media ($\bar{X} = 11.11, SD = 4.66$) were found to be significantly higher than the scores of "television or internet group" ($\bar{X} = 9.75, SD = 4.39$) as well as the scores of the group not interested in news ($\bar{X} = 9.11, SD = 4.89$). No additional significant differences were found between groups.

Civic engagement, following news and social media were found to be positively correlated. Correlations among research variables ranged from .19 to .38. Hierarchical regression analyses were conducted to assess predictive power of following news and social media use on civic engagement. In the first step, socio-demographic variables were entered. They significantly predicted civic engagement, $R^2 = .03, F(3, 545) = 6.35, p < .001$. Education level ($\beta = -.16, p < .001$) was the only socio-demographic variable predicting civic engagement. In the second step, following news and social media use were added. The model was found to be significant, $R^2 = .09, F(5, 543) = 14.63, p < .001$. After controlling for socio-demographic variables, following news ($\beta = .11, p < .05$) and media use ($\beta = .24, p < .001$) positively predicted civic engagement and explained additional 9% of variance.

Table 2. Hierarchical Multiple Regression Analyses Predicting Civic Engagement

Variables	<i>b</i>	SH <i>b</i>	β	<i>t</i>
Step 1				
Gender	0,65	0,42	,07	1,56
Age	-0,06	0,12	-,02	-0,52
Education	-1,09	0,29	-,16	-3,71**
ΔR^2	,03**			
ΔF	6,35			
Step 2				
Following News	0,52	0,22	,11	2,35*
Social Media Use	0,60	0,11	,24	5,31**
ΔR^2	,09**			
ΔF	26,16			

N = 549; * $p < ,05$; ** $p < ,001$

Political, economic and social changes influence expectations from life, goals in life and the responsibilities of young people. Therefore, it is important to determine the factors playing role in political socialization of young people. In the present study, political socialization was examined by assessing civic engagement. The aim of the study was to determine effects of mass media use on civic engagement.

The frequency analysis of civic engagement by type of activity showed that young people considered voting as a responsibility of citizens. Most of the participants indicated that they were voting on regular basis but they did not prefer expressing their opinions on social and political matters via other channels as much. Young people were found to be moderately involved in community issues such as health or safety and volunteer work. Men were found to be more involved in civic activities than women. Although it has been argued that gender differences have declined in recent years (Quintelier, 2011), it is shown that gender differences still exist in terms of civic engagement. Gender socialization may account for these differences.

Consistent with previous studies (McLeod & Shah, 2009), the Internet was identified as the type of mass media mostly used by young people to follow news. Most of the participants were also using the Internet to express opinions on political and social matters. The widespread use of the Internet to access information and for political communication among Turkish young people suggests that the Internet is an important factor in their political socialization.

In spite of low rate of following news on printed version of newspaper, it was found to be strongly related to civic engagement. Young people who read newspapers reported engaging in more civic activities than those who did not. Following news via television or the internet did not lead to the same results. In some studies (e.g., Norris, 1996; Shah, McLeod & Yoon, 2001), the positive relationship between newspaper and civic engagement has been shown to be stronger than the relationship of television with civic engagement.

However, it has been indicated that the Internet is more effective than any other media in terms of political interest and civic engagement of young people (Bachman, Kaufhold, Lewis

& Gil de Zúñiga, 2010; Shah, Kwak & Holbert, 2001; Skoric & Poor, 2013). These effects of the Internet are not observed in this study. Besides, in terms of civic engagement no significant difference was found between “television group” or “the Internet group” and those who were not interested in news. This finding leads to questioning the positive effects of internet on political socialization.

Hierarchical multiple regression revealed that following news and social media use for political communication positively predicted civic engagement after controlling for socio-demographic variables. This finding supports the argument which states that the purpose of media use determines whether mass media will have positive or negative effects on political socialization (Norris, 1996; Shah, McLeod & Yoon, 2001). Not recreational use of media (Putnam, 1995; 2000) but informative use of media (Boulianne, 2009; Delli Carpini, 2000; Shah, Kwak & Holbert, 2001; Shah et al., 2005) was found to be positively related to political interest and civic engagement. Following news helps young people acquire knowledge on political and social matters (Klofstad, 2007), engenders more political communication with family and friends (McDevitt & Chaffee, 2002) and leads to thinking more about social problems (Klofstad, 2007) and ways of solving them.

The finding that use of social media for political communication contributed to civic engagement was consistent with the findings of previous studies (örn., Ereñtaite, Žukauskienė, Beyers & Pilkauskaitė-Valickienė, 2012; Shah et al., 2005). Political communication allows young people learn social values, civic engagement opportunities and social problems (Klofstad, 2007). Besides, political communication leads to an increase in political interest (Andolina et al., 2003) and contributes to development of cognitive, social (Shah et al., 2009) and communication (Kirlin, 2003) skills used in civic engagement.

Conclusion and Recommendations

The most important finding of the study is that the influence of reading newspapers on civic engagement is stronger than the effects of television and the Internet. Another important result is that following news and using social media to express opinions contribute to civic engagement. These results underline the significant role of mass media in political socialization in youth. However, the positive effects of mass media are found to be dependent on the type of mass media and purposes of media use. The results are believed to contribute to the better understanding of political socialization of Turkish youth with regard to the relationship between mass media use and civic engagement. In this domain, the role of different social, political and psychological variables in political socialization in youth should be examined in more detail by also taking political and cultural changes into account.

Kaynakça/References

- Andolina, M. W., Jenkins, K., Zukin, C., & Keeter, S. (2003). Habits from home, lessons from school: Influences on youth civic engagement. *PS: Political Science and Politics*, 36(2), 275-280.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55 (5), 469-480.
- Atkin, C. K., & Gantz, W. (1978). Television news and political socialization. *The Public Opinion Quarterly*, 42 (2), 183-198.

- Bachmann I., Kaufhold K., Lewis, S. C., & Gil de Zúñiga, H. (2010). News platform preference: Advancing the effects of age and media consumption on political participation. *International Journal of Internet Science*, 5(1), 34–47.
- Bobek, D., Zaff, J., Li, Y., & Lerner, R. M. (2009). Cognitive, emotional, and behavioral components of civic action: Towards an integrated measure of civic engagement. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(5), 615–627.
- Boulianne, S. (2009). Does internet use affect engagement? A meta-analysis of research. *Political Communication*, 26 (2), 193–211.
- Buckingham, D. (1997) News media, political socialization and popular citizenship: Towards a new agenda. *Critical Studies in Mass Communication* 14(4), 344–366.
- Chaffe, S., Ward, S., & Tipton, L. (1970). Mass communication and political socialization. *Journalism Quarterly*, 47, 647–659.
- Cicognani, E., Zani, B., Fournier, B., Gavray, C., & Born, M. (2012). Gender differences in youths' political engagement and participation. The role of parents and of adolescents' social and civic participation. *Journal of Adolescence*, 35(3), 561–76.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analyses for the behavioral sciences*. Hillsdale, N.J.: Erlbaum.
- Crocetti, E., Jahromi, P., & Meeus, W. (2012). Identity and civic engagement in adolescence. *Journal of Adolescence*, 35(3), 521–532.
- Da Silva, L., Sanson, A., Smart, D., & Toumbourou, J. (2004). Civic responsibility among Australian adolescents: Testing two competing models. *Journal of Community Psychology*, 32(3), 229–255.
- Delli Carpini, M. X. (2000). Gen.com: Youth, civic engagement, and the new information environment. *Political Communication*, 17(4), 341–349.
- Erentaitė, R., Žukauskienė, R., Beyers, W., & Pilkauskaitė-Valickienė, R. (2012). Is news media related to civic engagement? The effects of interest in and discussions about the news media on current and future civic engagement of adolescents. *Journal of Adolescence*, 35(3), 587–597.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. London: Sage Publications.
- Flanagan, C. A., Bowes, J. M., Jonsson, B., Csapo, B., & Sheblanova, E. (1998). Ties that bind: Correlates of adolescents' civic commitments in seven countries. *Journal of Social Issues*, 54(3), 457–475.
- Flanagan, C., Syvertsen, A. K., & Stout, M. (2007). *Civic measurement models: Tapping adolescents' civic engagement*. Pennsylvania: CIRCLE. 12 Şubat 2016'da <http://www.politicypublice.ro/uploads/adolescents.pdf> adresinden indirildi.
- Flanagan, C., & Levine, P. (2010). Civic engagement and the transition to adulthood. *The Future of Children*, 20(1), 159–179.
- Gil de Zúñiga, H., Jung, N., & Valenzuela, S. (2012). Social media use for news and individuals' social capital, civic engagement and political participation. *Journal of Computer-Mediated Communication* 17(3), 319–336.
- Greenstein, F. I. (1965). *Children and politics*. New Haven: Yale University Press.
- Hao, X., Wen, N., & George, C. (2014). News consumption and political and civic engagement among young people. *Journal of Youth Studies*, 17(9), 1221–1238.
- Hastings, P. D., McShane, K. E., Parker, R., & Ladha, F. (2007). Ready to make nice: Parental socialization of young sons' and daughters' prosocial behaviors with peers. *Journal of Genetic Psychology*, 168(2), 177–200.
- Hess, R. D., & Torney, J. V. (1967). *The Development of Political Attitudes In Children*. Chicago: Aldine Publication.
- Hyman, H. H. (1959). *Political socialization: A study in the psychology of political behavior*. New York: Free Press.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1981). Çocuğun değeri: Türkiye-de değerler ve doğurganlık. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, İdari Bilimler Fakültesi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). *Kültürel Psikoloji: Kültür bağlamında insan ve aile*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Katz, E., Gurevitch, M., & Haas, H. (1973). On the use of the mass media for Important things. *American Sociological Review*, 38 (2), 164–181.
- Kirlin, M. (2003). *The role of civic skills in fostering civic engagement in fostering civic engagement*. Pennsylvania: CIRCLE. 13 Temmuz 2016 tarihinde <http://www.civicyouth.org/PopUps/WorkingPapers/WP06Kirlin.pdf> adresinden indirildi.

- Klofstad, C. A. (2007). Talk leads to recruitment. How discussions about politics and current events increase civic participation. *Political Research Quarterly*, 60, 180-191.
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukopadhyay, T., & Scherlis, W. (1998). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being? *American Psychologists*, 53(9), 1017-1031.
- McDevitt, M., & Chaffee, S. (2002). From top-down to trickle-up influence: Revisiting assumptions about the family in political socialization. *Political Communication*, 19(3), 281-301.
- McLeod, J. M. (2000). Media and civic socialization of youth. *Journal of Adolescent Health*, 27(2), 45-51.
- McLeod, J. M., & Shah, D. V. (2009). Communication and political socialization: Challenges and opportunities for research. *Political Communication*, 26(1), 1-10.
- Min, S. (2010). From the digital divide to the democratic divide: Internet skills, political interest, and the second-level digital divide in political internet use. *Journal of Information Technology & Politics*, 7(1), 22-35.
- Newton, K. (1999). Mass media effects: Mobilization or media malaise? *British Journal of Political Science*, 29, 577-599.
- Niemi, R. G., & Hepburn, M. A. (1995). The rebirth of political socialization. *Perspectives on Political Science*, 24, 7-17.
- Norris, P. (1996). Does television erode social capital? A reply to Putnam. *Political Science and Politics*, 29, 474-480.
- Pancer, S. M., Pratt, M., Hunsberger, B., & Alisat, S. (2007). Community and political involvement in adolescence: What distinguishes the activists from the uninvolved? *Journal of Community Psychology*, 35(6), 741-759.
- Putnam, R. D. (1995). Bowling alone: America's declining social capital. *Journal of Democracy*, 6 (1), 65-78.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.
- Quintelier, E. (2011). Political socialization among young people: Evidence from a two-year panel study. *Politics, Culture and Socialization*, 2(2), 193-206.
- Schlozman, K. L., Verba, S., & Brady, H. E. (2010). Weapon of the strong? Participatory inequality and the internet. *Perspectives on Politics*, 8(2), 487-509.
- Sears, D. O., & Brown, C. (2003). Childhood and adult political development. Huddy, L., Sears, D. O., & Levy, J. S. (Eds.) *Oxford handbook of political psychology* içinde (pp. 59-95). Oxford: Oxford University Press.
- Shah, D. V. (1998). Civic engagement, interpersonal trust, and television use: An individual-level assessment of social capital. *Political Psychology*, 19(3), 469-496.
- Shah, D. V., Kwak, N., & Holbert, R. L. (2001). "Connecting" and "disconnecting" with civic life: Patterns of internet use and the production of social capital. *Political Communication*, 18(2), 141-162.
- Shah, D. V., McLeod, J. M., & Yoon, S. (2001). Communication, context, and community: An exploration of print, broadcast, and Internet influences. *Communication Research*, 28, 464-506.
- Shah, D. V., Cho, J., Eveland, W. P., & Kwak, N. (2005). Information and expression in a digital age: Modeling internet effects on civic participation. *Communication Research*, 32, 531-565.
- Shah, D. V., McLeod, J. M., & Lee, N. (2009). Communication competence as a foundation for civic competence: Processes of socialization into citizenship. *Political Communication*, 26, 102-117.
- Skoric, M. M., & Poor, N. (2013). Youth engagement in Singapore: The interplay of social and traditional media. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 57(2), 187-204.
- Torney-Purta, J. (2004). Adolescents' political socialization in changing contexts: An international study in the spirit of Nevitt Sanford. *Political Psychology*, 25(3), 465-478.
- Yates, M., & Youniss, J. (1996). Community service and political-moral identity in adolescents. *Journal of Research on Adolescence*, 6, 271-284.
- Youniss, J., McLellan, J. A., & Yates, M. (1997). What we know about engendering civic identity. *The American Behavioral Scientist*, 40(5), 620-631.
- Youniss, J., McLellan, J.A., Su, Y., & Yates, M. (1999). The role of community service in identity development: Normative, unconventional, and deviant orientations. *Journal of Adolescent Research*, 14(2), 248-261.
- Youniss, J., Bales, S., Christmas-Best, V., Diversi, M., McLaughlin, M., & Silbereisen, R. (2002). Youth civic engagement in the twenty-first century. *Journal of Research on Adolescence*, 12, 121-48.

Copyright © 2018 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2018 • 6(14) • 197-207

ISSN 2147-8473

Received | 30 March 2018

Accepted | 18 April 2018

Psychological Symptoms and Smoking Among Turkish University Students

Hikmet Yazıcı*

Abstract

Smoking which may lead to serious health problems, is commonly observed among young people. The recent increased use of cigarettes by young people and its relation to psychological symptoms are reasons for increasing research into smoking. The main objective of this cross-sectional study was to analyze the association between psychological symptoms with smoking status. A sample of 779 students (smokers=206, nonsmokers=573) answered a questionnaire including demographic variables and items regarding smoking. Psychological symptoms were measured by Brief Symptom Inventory (BSI). Current smokers reported significantly higher levels of depressive symptoms ($t=-3.16$), anxiety ($t=-3.58$), self-negativity ($t=-3.08$), somatization ($t=-3.29$) and hostility ($t=-6.27$) than non-smokers. The results also indicate that self-negativity (OR=0.95, 95% CI=0.91-1.99) and hostility (OR=1.12, 95% CI=1.07-1.17) were variables significantly associated with current smoking status. These findings suggest that certain psychological symptoms are strongly related to risk for smoking.

Keywords: Depression, Anxiety, Self-negativity, Somatization, Hostility, Smoking, Turkish College Students.

* Prof. Dr., Karadeniz Technical University, Fatih Education Faculty, Trabzon, hyazici@ktu.edu.tr.

This paper was presented at the 10th International Congress on Social Sciences, Madrid, Spain, Sep., 23-24, 2016

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/
Gençlik Araştırmaları Dergisi • April 2018 • 6(14) • 198-207

ISSN 2147-8473
Başvuru | 30 Mart 2018
Kabul | 18 Nisan 2018

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Türk Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Belirtiler ve Sigara İçme

Hikmet Yazıcı*

Öz

Ciddi sağlık sorunlarına yol açan sigara içme, gençler arasında yaygın olarak gözlenmektedir. Psikolojik belirtilerle ilişkili sigara tüketiminin gençler arasında yayınlaşması bu alandaki araştırmaları da arttırmaktadır. Kesitsel nitelikteki bu çalışmanın temel amacı, sigara içme alışkanlığı ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkileri incelemektir. Örneklemi 779 öğrenciden (Sigara içenler=206, İçmeyenler=573) oluşan çalışmada katılımcılar kişisel bilgi formu ve sigara içme alışkanlıklarını belirten sorulara cevap vermişlerdir. Psikolojik belirtiler Kısa Semptom Envanteri (KSE) ile toplanmıştır. Analizler sonucunda sigara içenlerin depresyon ($t=-3.16$), kaygı ($t=-3.58$), olumsuz benlik ($t=-3.08$), somatizasyon ($t=-3.29$) ve karşı gelme ($t=-6.27$) puanları sigara içmeyenlerinkinden anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. Sonuçlar ayrıca olumsuz benlik kavramının (OR=0.95, 95% CI=0.91-1.99) ve karşı gelmenin (OR=1.12, 95% CI=1.07-1.17) sigara içme alışkanlığı ile anlamlı düzeye ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar psikolojik belirtilerin sigara içme davranışı için risk teşkil ettiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Kaygı, Olumsuz Benlik, Bedenleştirme, Karşı Gelme, Sigara İçme, Türk Üniversite Öğrencileri.

* Prof.Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Trabzon, hyazici@ktu.edu.tr

Bu çalışma, 23-25 Eylül 2016 tarihinde İspanya'nın Madrid kentinde düzenlenen "10th International Congress on Social Sciences" adlı kongrede bildiriler olarak sunulmuştur

The relationship between smoking and several psychopathologies is long established (Talati, Keyes, & Hasin, 2016). Epidemiological researches have revealed that smoking prevalence has been observed in developed western countries and in subgroups of these countries at varying rates. In most European countries smoking prevalence of individuals having mental disorder record has been found to be two times higher than general population (Lasser et al., 2000). However, there have been no comprehensive researches regarding the determination of smoking prevalence among the individuals having mental disorders in developing countries (Chandra et al., 2005).

Turkey is a developing country. Within the scope of the project conducted with World Health Organization and Center for Diseases Control and Prevention, CDC, it has been determined that 31.3% of the individuals at the age of 15 and higher use tobacco and tobacco products either every day or some of the time (TSI, 2008). There is a very limited number of studies about smoking in individuals who have various forms of mental disorders in Turkey. But, many studies have been conducted to examine the relation between smoking and mental disorders in developed countries. For example, in a study in the USA, it is determined that smoking of the individuals having different mental disorders vary between 40% and 85% (Leonard et al., 2001); this rate is four times higher than normal population (Centers for Disease Control and Prevention, 2008). According to the results of another research, smoking prevalence observed in the individuals having psychiatric disorder is approximately two times higher than the ones having no psychiatric disorder (Gwynn et al., 2008).

Among psychiatric patients whose smoking prevalence is observed at a high rate of 58.9%, 55% of those who have anxiety disorders and 51% of those who have mood disorders have smoking habits (Poirier et al., 2002). It is determined that smokers have history of major depression, alcohol and drug addiction, unstable and anxious personality. These findings show that smokers have commonly mood, anxiety, substance-use disorders and personality disorders (Black, Zimmerman, & Coryell, 1999).

Symptoms of behavior disorder are related with smoking (Black, Zimmerman, & Coryell, 1999). In this respect, there has been found a strong relation between heavy smoking and general mental disorders and their severity. However there has not been any significant difference in general mental disorders between non-smokers, ex-smokers and occasional smokers (Araya, Gaete, Rojas, Fritsch & Lewis, 2007). The effect of nicotine in cigarettes is an important reason for the prevalence of smoking among people who have mental disorders. Compared to placebo effect, the effect of nicotine dose reduces depression-dejection, anger-hostility, fatigue-inertia and general negative mood levels (Juliano, Fucito, & Harrell, 2011). In a longitudinal study which is made with the use of MMPI and covers 20 years, it is determined that people who start smoking have rebellious, impulsive, sensation seeking and hostile features, among these individuals, the ones who have smoked for 20 years demonstrate sensation-seeking and hostile features (Lipkus, Barefoot, Williams, & Siegler, 1994).

Smoking prevalence decreases in adult population (CDC, 1999), while it tends to increase among young adults (Stanton, Oei, & Silva, 1994). This situation highlights the importance of examining the reasons why young people smoke. Turkey has a young population whose average age is 29,3 (<http://www.invest.gov.tr>). In Turkey, 40.4% of individuals between the ages of 25-34 use tobacco and tobacco products (TSI, 2008). In this study, the relation between smoking among young people and psychological symptoms is investigated.

Methods

Participants

The sample of this study comprised students of the Karadeniz Technical University in Trabzon. The total number of students is 779, randomly selected from various faculties, departments and programs, including 446 female (57.30%) and 333 male (42.70%) students. The average age of the sample was 20.92 (SD=1.73) years, ranging from the age of 16 to 30. Of the 779 students, 206 (26.4%) were categorized as smokers and 573 (73.6%) as non-smokers.

Instruments

Demographic Characteristics and Smoking Status: The assessment included demographic characteristics, as well as a smoking status questionnaire developed by the author of this study that inquired about gender, parental smoking and socioeconomic status (SES).

Brief Symptom Inventory (BSI): The BSI, developed by Derogatis (1992), is a mental-health-screening instrument composed of 53 items represented by nine symptom scales: (1) Somatization (SOM), (2) Obsessive-Compulsive (O-C), (3) Interpersonal Sensitivity (INT), (4) Depression (DEP), (5) Anxiety (ANX), (6) Hostility (HOS), (7) Phobic Anxiety (PHOB), (8) Paranoid Ideation (PAR) and (9) Psychoticism (PSY) and three global mental health indexes. The inventory has been translated and adapted to Turkish by Şahin and Durak (1994). The Turkish version of the scale appeared to have five dimensions: *anxiety*, *depression*, *self-negativity*, *somatization*, and *hostility*. In the current study, Global Severity Index (GSI), which provides a composite measure of the severity of overall symptoms (scores ranging from 0 to 4), was used as an index of global mental health. The alpha coefficients of the factor subscale ranged between .70 (for depression) and .88 (for somatization). The correlation coefficients of the factor subscale with the other instruments ranged between -.45 and .71.

Procedure

The survey instruments were distributed in a classroom setting by the course instructor. The questionnaires took approximately 25 minutes to complete. No identifying information was collected during the study. Involvement in the study was completely voluntary.

Data Analysis

The Statistical Package for the Social Sciences (SPSS. 15.0) program was used for statistical analysis. Student's *t* and Chi-Square tests was used in calculating differences between groups, and logistic regression was used to model the association between gender, parental smoking status, SES, anxiety, depression, self-negativity, somatization, and hostility with smoking status (smokers and non-smokers). Prediction models were developed and tested using the formal model-building step outlined by Hosmer and Lemeshow (2000).

Results

Sample Characteristics

The statistical analysis demonstrated that 28 % of the total number of participants (44% males; 13% females) smoked one or more cigarettes per day. Among current smokers, the mean age of initiation was 16.53 (SD=2.69). Gender was correlated with smoking ($c^2=96.88$, $df=1$, $p<.001$). There were no significant differences in SES variable between smokers and non-smokers. Current smokers demonstrated significantly higher levels of depressive symptoms ($t=-3.16$, $p<.01$), anxiety ($t=-3.58$, $p<.001$), self-negativity ($t=-3.08$, $p<.001$), somatization ($t=-3.29$, $p<.01$) and hostility ($t=-6.27$, $p<.001$) than non-smokers (Table 1)

Characteristic	Current smokers				Non-smokers			
	M	SD	n	%	M	SD	n	%
Gender								
Male			148	44.4			185	55.6
Female			58	13.0			388	87.0
SES								
Low			7	3.4			19	3.3
Medium			185	89.8			523	91.3
High			14	6.8			31	5.4
Age	21.04	1.69			20.89	1.74		
Depression	17.02	9.95			14.61	9.19		
Anxiety	13.53	8.97			11.16	7.87		
Self-negativity	12.87	8.77			10.83	7.90		
Somatization	8.91	6.68			7.32	5.69		
Hostility	10.83	5.81			8.14	5.08		

Psychological Symptoms and Smoking Status

A logistic regression analysis was performed with smoking status as a dependent variable and gender, age, SES, maternal smoking, paternal smoking, depression, anxiety, hostility, self-negativity and somatization as predictor variables. A total of 779 cases were analyzed and the full model was significantly reliable (chi-square =146.40, *df* = 16, *p*<.001). This model accounted for 17.1% to 25.0% of the variance in smoking status, with 67% of the current smokers successfully predicted. The model correctly predicted the outcome, with 76% (Table 2).

Bivariate analyses identified demographic and psychopathological variables correlated with smoking. As can be seen in Table 2, smoking was more likely among male (OR=6.39, 95% CI = 4.34-9.39, *p*<.001). Smoking was also correlated with maternal smoking (OR=1.64, 95% CI = 1.09-2.45, <.05), self-negativity (OR=0.95, 95% CI = 0.91-0.99, *p*<.05) and hostility (OR=1.12, 95% CI = 1.07-1.17, *p*<.01). There was no correlation between smoking and other psychological symptoms, paternal smoking, and SES.

Table 2 Logistic Regression Analyses for Correlates of Smoking.

Predictor Variables	OR	CI
Gender		
Female*	1.00	
Male	6.39	4.34-9.39
SES		
1 (Very Low)*	1.00	
2	1.09	0.29-4.11
3	1.17	0.43-3.19
4	1.33	0.37-4.81
5 (Very High)	3.44	0.54-22.11
Maternal smoking		
No*	1.00	
Yes	1.64	1.09-2.45
Paternal Smoking		
No*	1.00	
Yes	1.13	0.72-1.77
Depression	1.02	0.98-1.06
Anxiety	0.99	0.95-1.04
Self-negativity	0.95	0.91-0.99
Somatization	1.03	0.98-1.07
Hostility	1.12	1.07-1.17

* reference group; OR = odds ratio; CI = 95% confidence interval.

Discussion

In this study, the correlation between psychological symptoms, age, gender, SES, parental smoking and smoking status in youth sample was examined. With *t* test analysis, it is specified that psychological symptoms of smokers are dramatically higher than those of non-smokers'. In a similar study (Yaşan, Gürgeç, Özkan, & Oto, 2008), anxiety and depression of smokers were found to be much higher than that of non-smokers, there has not been found any significant difference between other symptoms. In a study conducted by Talay, Kurt and Tuğ (2008) similar results in depressive symptom levels were found.

The main purpose of this research is the examination of relations between psychological symptoms and smoking habit. As a result of logistic regression analysis, self-negativity and hostility explains smoking habit in a significant level while depression, anxiety and somatization do not. The result regarding depression is dramatically different from previous research results (e.g.; Berg, Choi, Kaur, Nollen & Ahluwalia, 2009). In the research conducted by Vinci, McWay and Carrigan, (2012), significant relations have been determined between incentive variables of smoking and different depression levels among university students. In the study of Cargill *et al.* (2001), it is found that both having a history of depression and a current depressed mood is related with the increase of nicotine addiction risk.

The relations between smoking and depression are discussed in different ways in different studies. Like this study, some researches recognize the depression as an independent variable which explains smoking status (Ren *et al.*, 2016), others recognize cigarette as an independent variable which causes depression. For example, in a study conducted among women, compared to non-smokers, smokers have two times higher risk of showing depressive symptoms, and the depression risk of the men who smoke one or more packs is high (Benet, Wagner, Borges, & Medina-Mora, 2004). In a study where other psychological symptoms are also taken into consideration, there has not been found any difference between smokers and non-smokers about the risk of having obsessive-compulsive disorder and anxiety, but major depression risk of smokers is found significantly higher than that of non-smokers (Black, Zimmerman, & Coryell, 1999). These findings demonstrate that there is a reciprocal relationship between smoking and psychological symptoms (Glassman *et al.*, 1990; Yazici, 2008).

In our study, anxiety levels of smokers are found higher than non-smokers', but it is determined that anxiety does not explain smoking risk in a significant level. The result obtained from the comparison of anxiety points of the groups is similar to the one of Collins and Lopore (2009). Smoking is examined by being associated with different anxiety situations (Fluharty, Taylor, Grabski, & Munafò, 2016). For example, compare to the individuals having low level of social anxiety, individuals having high level of social anxiety have more smoking frequency and their smoking tendency is stronger (Henry, Jamner, & Whalen,

2012). Smoking has been found related with agoraphobia in puberty when smoking habit generally emerges (Johnson et al., 2000). These findings differ from the results obtained from a logistic regression analysis.

In this study hostility levels of smokers have been found dramatically higher than that of non-smokers and it is determined that hostility explains smoking significantly. Kahler et al. (2009) have determined that high-trait hostility symptoms are related with persistent cigarette smoking. These researchers have specified that delay of smoking increase negative mood of the ones having hostility and when reinstatement was immediate, these moods decrease. In a study where nicotine and placebo effects are examined, it is determined that compared to placebo, nicotine effect decreases anger levels of high-hostile participants from 24% to 13% (Jamner, Shapiro, & Jarvik, 1999).

This study has shown that self negativity levels predict smoking significantly. But this result is different from previous studies. While many studies (e.g., Croghan et al., 2006; Gajdosova, Orosova, Madarasova Geckova, Tavel, & van Dijk, 2009) emphasize that low self-esteem levels increase smoking risk, according to the result of this study, it decreases smoking risk. Different variables may have an effect on observation of the result in this way. In the study of Carjaval et al. (2000), it is determined that low self levels have no relation with smoking habit when other variables regarding childhood and family are taken under control.

Somatization levels of smokers are higher than that of non-smokers in this study, but these points don't predict smoking status significantly. In the study of John et al. (2004), it is observed that substance use, mood, anxiety and somatization disorders of current smokers are more common. Comorbidity of somatoform and substance use disorders in literature is also discussed. Generally, somatoform and withdrawal symptoms overlap considerably (Hasin & Katz, 2007). However, studies predicting this relationship are quite limited.

The results of this study are generally similar to the findings of previous researches made with the use of brief symptom inventory, with some differences. In the study of Nakash et al. (2012), it is determined that there is a significant relationship between somatization, anxiety and hostility scales of brief symptom inventory-BSI and risk behavior scale including smoking. According to a study conducted in Turkey, there is a positive significant relationship between smoking and somatization, hostility, depression, but there is no relationship with anxiety (Ayvaşık & Sümer, 2010).

This study has some important limitations. That the sample was chosen from only one university (Karadeniz Technical University in Trabzon province) is the first limitation. That the findings are based on self-reports is another limitation. Thus, it is recommended that researches should be conducted on wide groups having different properties.

References/Kaynakça

- Araya, R., Gaete, J., Rojas, G., Fritsch, R., & Lewis, G. (2007). Smoking and common mental disorders: a population-based survey in Santiago, Chile. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 42, 874–880.
- Ayvaşık, H.B., & Sümer, H.C. (2010). Individual differences as predictors of illicit drug use among Turkish college students. *The Journal of Psychology*, 144, 489–505.
- Benet, C., Wagner, F.A., Borges, G.G., & Medina-Mora, M.E. (2004). The relationship of tobacco smoking with depressive symptomatology in the third Mexican national addictions survey. *Psychological Medicine*, 34, 881–888.
- Berg, C., Choi, W.S., Kaur, H., Nollen, N., & Ahluwalia, J.S. (2009). The roles of parenting, church attendance, and depression in adolescent smoking. *Journal of Community Health*, 34, 56–63.
- Black, D.W., Zimmerman, M., & Coryell, W.H. (1999). Cigarette smoking and psychiatric disorder in a community sample. *Annals of Clinical Psychiatry*, 11, 129–136.
- Cargill, B.R., Emmons, K.M., Kahler, C.W., & Brown, R.A. (2001). Relationship among alcohol use, depression, smoking behavior, and motivation to quit smoking with hospitalized smokers. *Psychology of Addictive Behaviors*, 15, 272–275.
- CDC (1999). Cigarette smoking among adults—United States, 1997. *Morbidity and Mortality Weekly Report*; 48, 993–996.
- Centers for Disease Control and Prevention (2008). Cigarette smoking among adults—United States, 2007. *MMWR Morbidity and Mortality Weekly Report*. 57, 1221–1226.
- Chandra, P.S., Carey, M.P., Carey, K.B., Jairam, K.R., Girish, N.S., & Rudresh, H.P. (2005). Prevalence and correlates of tobacco use and nicotine dependence among psychiatric patients in India. *Addictive Behaviors*, 30, 1290–1299.
- Collins, B.N., & Lepore, S.J. (2009). Association between anxiety and smoking in a sample of urban black men. *Journal of Immigrant Minority Health*, 11, 29–34.
- Croghan, I.T., Bronars, C., Patten, C.A. Schroeder, D.R., et al. (2006). Is smoking related to body image satisfaction, stress, and self-esteem in young adults? *American Journal of Health Behavior*, 3, 322–333.
- Fluharty, M., Taylor, A. E., Grabski, M., & Munafò, M. R. (2016). The association of cigarette smoking with depression and anxiety: a systematic review. *Nicotine & Tobacco Research*, 19, 3–13.
- Gajdosova, B., Orosova, O., Madarasova Geckova, A., Tavel, P., & van Dijk, J.P. (2009) Personality dimensions, sense of coherence and self-esteem as risk/protective factors for smoking among university students. *Studia Psychologica*, 51, 183–192.
- Glassman, H.H., Helzer, J.E., Covey, L.S., Cottler, L.B., Stetener, F., Tipp, J.E., & Johnson, J. (1990). Smoking, smoking cessation and major depression. *Journal of the American Medical Association*, 264, 1546–1549.
- Gwynn, R. C., McQuistion, H. L., McVeigh, K. H., Garg, R. K., Frieden, T. R., & Thorpe, L. E. (2008). Prevalence, diagnosis, and treatment of depression and generalized anxiety disorder in a diverse urban community. *Psychiatric Services*, 59, 641–647.
- Hasin, D. & Katz, H. (2007). Somatoform and substance use disorders. *Psychosomatic Medicine*, 69, 870–875.

- Henry, S.L., Jamner, L.D., & Whalen, C.K. (2012). I (should) need a cigarette: Adolescent social anxiety and cigarette smoking. *Annals of Behavioral Medicine*, 43, 383–393.
- Hosmer, D.W., & Lemeshow, S. (2000). *Applied logistic regression* (2nd ed.) New York: Wiley.
- Jamner, L.D., Shapiro, D.S., & Jarvik, M.E. (1999). Nicotine reduces the frequency of anger reports in smokers and nonsmokers with high but not low hostility: an ambulatory study. *Experimental and Clinical Psychopharmacology*, 7, 454–463.
- Johnson, J.G., Cohen, P., Pine, D.S., Klein, D.F., Kasen, S., & Brook, J.S. (2000). Association between cigarette smoking and anxiety disorders during adolescence and early adulthood. *The Journal of the American Medical Association*, 284, 2348–2351.
- Juliano, L.M., Fucito, L.M., & Harrell, P.T. (2011). The influence of nicotine dose and nicotine dose expectancy on the cognitive and subjective effects of cigarette smoking. *Experimental and Clinical Psychopharmacology*, 19, 105–115.
- Kahler, C.W., Leventhal, A.M., Colby, S.M., Gwaltney, C.J., Kamarck, T.W., & Monti, P.M. (2009). Hostility, cigarette smoking, and responses to a lab-based social stressor. *Experimental and Clinical Psychopharmacology*, 17, 413–424.
- Lasser, K., Boyd, J. W., Woolhandler, S., Himmelstein, D. U., McCormick, D., & Bor, D. H. (2000). Smoking and mental illness: A population-based prevalence study. *Journal of American Medical Association*, 284, 2606–2610.
- Leonard S, Adler LE, Benhammou K, et al. (2001). Smoking and mental illness. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*, 70, 561–570.
- Lipkus, I.M., Barefoot, J.C., Williams, R.B., & Siegler, I.N.C. (1994). Personality measures as predictors of smoking initiation and cessation in the UNC alumni heart study. *Health Psychology*, 13, 149–155.
- Nakash, O., Nagar, M., Shoshani, A., Zubida, H., & Harper, R.A. (2012). The effect of acculturation and discrimination on mental health symptoms and risk behaviors among adolescent migrants in Israel. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 18, 228–238.
- Poirier, M.F., Canceil, O., Baylé, Millet, B., Bourdel, M.C., Moatti, C., Olié, J.P., & Atar-Lévy, D. (2002). Prevalence of smoking in psychiatric patients. *Progress in Neuro-Psychopharmacology & Biological Psychiatry*, 26, 529–537.
- Ren, W., Gu, Y., Zhu, L., Wang, L., Chang, Y., Yan, M., Han, B., & He, J. (2016). The effect of cigarette smoking on vitamin D level and depression in male patients with acute ischemic stroke. *Comprehensive psychiatry*, 65, 9–14.
- Sahin, N. H., & Durak, A. (1994). Brief symptom inventory: adaptation to Turkish youth. *Turkish Journal of Psychology*, 9, 44–56.
- Stanton, W.R., Oei, T.P.S., Silva, P.A. (1994). Sociodemographic characteristics of adolescents' smokers. *Substance Use & Misuse*, 7, 913–925.
- Talay, F., Kurt, B., & Tuğ, T. (2008). Smoking habits of the elementary school teacher students in education faculty and related factors. *Journal of Tuberculosis and Thorax*, 56, 171–178.

- Talati, A., Keyes, K. M., & Hasin, D. S. (2016). Changing relationships between smoking and psychiatric disorders across twentieth century birth cohorts: clinical and research implications. *Molecular Psychiatry*, 21, 464–471.
- Vinci, C., McVay, M.M., & Carrigan, M.H. (2012). The relationship between depression level and smoking motives in college smokers. *Psychology of Addictive Behaviors*, 26, 162–165.
- Yaşan, A., Gürgen, F., Özkan, M., & Oto, R. (2008). Smoking attitudes and some related factors in Diyarbakır city center. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 9, 67–74.
- Yazici, H. (2008). Personality, depressive symptoms and smoking status among Turkish university students. *Social Behavior and Personality*, 36, 799–210.
- <http://www.invest.gov.tr/trTR/investmentguide/investorguide/Pages/DemographyAndLaborForces.aspx>,25.07.2012.
- TSI(2008)<http://www.turkstat.gov.tr/Start.do;jsessionid=SR1WQX7Dngk8Bf4pTmy2vn1YmCysrfZ-jgGTQ4pRCYwLxRKnBZDGW!-275451676>, 25.07.2012.

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Yazarlara Notlar

Gençlik Araştırmaları Dergisi, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın "gençlik" konusunu disiplinler veya disiplinlerarası açıdan ele alan kuramsal ve uygulamalı çalışmaları yayımladığı akademik, resmî yayınıdır.

Bu çerçevede; (i) gençlerin eğitim yönelimlerini ve bilgilenme kaynaklarını ortaya koyan, (ii) gençlerin meslek edinme süreçlerine, iş piyasası içerisindeki konumlanışlarına ve ihtiyaçlarına odaklanan, (iii) gençlere yönelik psikolojik, psikiyatrik, sosyolojik ve antropolojik içerikli sorunları tespit eden, çözüm arayışlarına katkı sunan,

(iv) gençlerin kimlik oluşumlarını, boş zaman tercihlerini, suç yönelimlerini, sosyalleşme pratiklerini ve akran ilişkilerini irdeleyen vb. yazılara yer verilmektedir.

Gençlik Araştırmaları Dergisi'nde;

- Gençlik alanı ile ilgili nicel, nitel araştırmalara, en son literatürü kapsamlı biçimde değerlendiren derlemelere, meta-analiz çalışmalarına, model önerilerine ve benzeri özgün yazılara yer verilir.
- İleri araştırma/istatistik yöntem ve teknikleri kullanılan güncel çalışmalara öncelik tanınır.
- Çalışmaların yöntembilim açısından yetkinlikleri kadar alana orijinal ve yeni katkı sunmaları da temel yayımlanma kriteridir.
- Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Yayımlanan yazılar, düşünsel planda Gençlik Araştırmaları Dergisi'ni bağlamaz.
- Yayımlanmış yazıların yayım hakları T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na aittir.
- Gençlik Araştırmaları Dergisi ve yazar/ların ismi kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.
- Gençlik Araştırmaları Dergisi'nin yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.

Dergiye gönderilecek yazılar;

- A4 boyutlarındaki kağıda üst, alt, sağ ve sol boşluk 2,5 cm bırakılarak (16 x 24,7 cm'lik alana) 1,5 satır aralıklı, iki yana dayalı, satır sonu tirelemesiz ve 10 punto Times New Roman yazı karakteri kullanılarak yazılmalıdır.
- Gönderilen tablo, şekil, resim, grafik ve benzerlerinin derginin sayfa boyutları dışına taşmaması ve daha kolay kullanılmalrı amacıyla 10 x 17 cm'lik alanı aşmaması gerekir. Bundan dolayı tablo, şekil, resim, grafik vb. unsurlarda daha küçük punto ve tek aralık kullanılabilir.
- İngilizce uzun özet de dâhil olmak üzere çalışmalar 35 sayfayı aşmamalıdır.
- Çalışmanın, MS Word ile yazılmış bir kopyasının dergi e-posta adreslerine ekli dosya olarak gönderilmesi editoryal sürecin başlaması için yeterlidir.
- Çalışma gönderildikten sonra en geç bir hafta içinde alındığını teyit eden bir elektronik posta mesajı gönderilir.

Gönderilen çalışmaların aşağıda koyu yazılan bölümleri içermesi gerekmektedir;

- Türkçe Başlık Sayfası (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- Türkçe Öz (150-200 kelime arası)
- Anahtar Kelimeler (5-8 kelime arası)
- Ana Metin (Nicel ve nitel çalışmalar giriş, yöntem, bulgular, tartışma bölümlerini içermelidir)

Yöntem kısmında ise eğer yeni bir model kullanılmışsa model alt bölümü ile mutlaka örneklem/ çalışma grubu, veri toplama araçları ve işlem alt bölümleri bulunmalıdır. Derleme türü çalışmalar ise problemi ortaya koymalı, ilgili literatürü yetkin bir biçimde analiz etmeli, literatürdeki eksiklikler, boşluklar ve çelişkilerin üzerinde durmalı ve çözüm için atılması gereken adımlardan bahsetmelidir. Diğer çalışmalarda ise konunun türüne göre değişiklik yapılabilir, fakat bunun okuyucuyu sıcakak ya da metinden faydalanmasını güçleştirecek detayda alt bölümler şeklinde olmamasına özen gösterilmelidir.

- Tablo, şekil, resim, grafik vb. metin içerisinde yer almalıdır.
- İngilizce Başlık Sayfası (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- Abstract (150-200 kelime arası)
- Key Words (5-8 kelime arası)
- İngilizce Ana Metin (En az 2,000 kelimelik çalışma Türkçe metindeki alt bölümlerini ve kaynakçada yer alan her bir referansı içermelidir. İngilizce ana metin çalışma yayıma kabul edildikten sonra gönderilir)

Kaynakça (Hem metin içinde hem de kaynakçada Amerikan Psikologlar Birliği (APA) tarafından yayınlanan Publication Manual of American Psychological Association adlı kitapta belirtilen yazım kuralları uygulanmalıdır).

Yayın Süreci Üzerine Notlar

- Yazar ya da yazarların tamamının ıslak imzasını taşıyan aşağıdaki içeriğe sahip bir mektup yayıncıya posta ile gönderilmelidir: yazının tüm yazarlarca okunduğu, onaylandığı, başka bir dergiye gönderilmemiş olduğu, yazının hazırlanmasının her aşamasında bilimsel etik kodlara uyulduğu, yazı yayımlandığı takdirde tüm yayın haklarının yayıncıya devredildiği.
- Birden çok yazarlı makalelerde editoryal yazışmanın kiminle yapılacağı belirlenmeli ve açık bir şekilde belirtilmelidir.
- Yayınlanan yazıların içeriğinde ya da alıntılarında olabilecek çarpıtma, yanlış, telif hakkı ihlali, intihal vb. hususlardan yazar/yazarlar sorumludur.
- Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur. İlgili çalışmada, eğer etik onay alınması gereken durumlar söz konusu ise yazarların etik kurullardan ve kurumlardan onay aldığı var sayılmaktadır. Hem metin içinde hem de kaynakçada TDK Yazım Kılavuzu (Yazım Kılavuzu, 2009, Türk Dil Kurumu, Ankara) veya www.tdk.gov.tr adresindeki online hali yazım kuralları, akademik atf ve gelenekler bağlamında ise Publication Manual of American Psychological Association [6. Baskı] esas alınır.

JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

Notes for Contributors

Journal of Youth Researches, founded in 2012, is the official open-access, double-blind peer-reviewed, international journal of The Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports.

Journal of Youth Researches is a scientific journal for the publication of research and studies covering all aspects of youth and related issues.

The journal's aim is to facilitate both international and interdisciplinary scientific communication, to strengthen the links between scientific research and management policy in Turkey, and to stimulate and enhance the quality of debate.

Representing an interdisciplinary forum for the exchange of recent data and expert opinions, it reflects the importance of a comprehensive approach to resolve the problems of youth in Turkey.

Journal of Youth Researches publishes peer-reviewed research reports on youth, bringing together research conducted within a variety of disciplines. Articles include theoretical, philosophical, and political essays; research papers; case reports; and historical research related to all youth issues. In addition to original research, the journal features articles.

Studies that clearly contribute to the current knowledge of youth issues, social policy are given priority. Scholarly commentaries on topical issues and systematic reviews are also encouraged.

Journal of Youth Researches publishes its research articles unrestricted with open access as early as possible after acceptance of a manuscript.

Contributors submitting their work to Journal of Youth Researches (JYR) Journal should be informed that:

- JYR seeks to publish articles from all areas of youth. Articles should include quantitative, qualitative research, comprehensive literature reviews, meta-analysis, model proposals and original writings of similar quality.
- JYR gives priority to current studies using advanced research and statistical methods and techniques.
- JYR considers original contribution to the field and competency in methodology the main criterion for publication.
- Authors bear responsibility for the content of the published articles.
- Authors are assumed to have conformed to an ethical code of conduct during research. Ethical problems that may arise after publication are binding for authors only.
- Published articles are not intellectually binding on JYR.
- Publishing rights of the manuscripts belong to JYR.
- Articles may not be quoted without citing JYR and the author(s).
- JYR publishes manuscripts in Turkish and English.

The manuscripts that have been submitted to JYR are first assessed by the editorial board in terms of purpose, topic, content, presentation style and mechanics of writing.

As part of the submission process, authors are required to ensure their submission's compliance with all of the following items;

- Manuscripts should be typed on a A4-sized paper, with top, bottom, right and left margins 2.5 cm (16 x 24.7 cm area), 1.5 line spacing, justified, no end of line hyphenation, using Times New Roman font 10.
- Tables, figures, pictures, graphics, and the like should not exceed an area of 10 x 17 cm, and a smaller font and single spacing is recommended.
- Manuscripts must not exceed 25 pages,
- The editorial process starts when a copy of the manuscript is forwarded to the following e-mail address as an attached file written in MS Word: editor@genclikarastirmalari.gsb.gov.tr
- Within one week after the submission of the manuscript an electronic mail message is sent to confirm receipt.
- Submitting authors will be asked to mail, fax or e-mail a letter to the publisher bearing the signatures of all authors, with the following content: This letter should clearly indicate that the manuscript is the product of a collaborative study of the authors; it has not been submitted to another journal; and ethical codes have been complied with at every stage of the study. If there are co-authors, the letter should specify with whom editorial correspondence will be conducted.
- All submissions will be first reviewed and assessed by the Editorial and Advisory Boards in terms of subject matter, contents, suitable presentation and accordance with spelling rules.
- The manuscripts which are found suitable and acceptable by the mentioned boards will be submitted for scientific assessment to referees who are well- known and distinguished by their works in related branches.
- Referees' reports are secret. Authors have to take into consideration the suggestions, criticisms and corrections made by both Referees and Editorial- Advisory Boards.
- Authors are responsible for opinions expressed in the articles.
- Quotation from the articles in the journal is allowed in condition that the journal should be indicated and acknowledged as source.
- Quoting person or institutions are responsible by law for distortions.
- No payment will be made for published articles.

The manuscripts submitted should comply with the sample manuscript format and contain the following sections:

- English Title Page (article title, author(s)' full names and titles, address, phone, fax and electronic mail)
- Abstract (between 150-200 words)
- Key words (between 5-8 words)
- Main Text (quantitative and qualitative studies should include introduction, methodology, findings, and discussion sections. If the study has used a new model, the methodology section must include sample/working group, data collection tools and subdivisions of the procedure. Papers that are based on compilation of other studies should lay down the problem, analyze the relevant literature comprehensively, underline the gaps and contradictions in the field, and discuss the solution to the problem. Other studies may vary the sections depending on the subject, but there should not be too many subsections that will impede fluency. Tables, figures, pictures, graphics and so on should be included within the text.)
- References (for in text citations and references section, APA style (Publication Manual of the American Psychological Association [6th edition] published by the American Psychological Association) must be used.

BU SAYIDA

Vehbi Bayhan

Gençliğin Topluma Katılma Örüntüleri

Youth's Participation Patterns to The Society

Ahmet Tayfur Akcan

Türkiye'de Genç İşsizlik Sorunu ve Çözüm Önerileri

Youth Unemployment Problems and Solutions in Turkey

Önder Kutlu & Erhan Örselli & Selçuk Kahraman

Üniversite Öğrencilerinin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Algısı: Konya Örneği

Perceptions of the University Students on The Presidential System: The Case of Konya

Abdulaziz Dino Gidreta

New Generations, Old Challenges:

Questioning Grassroots Development in the Horn of Africa

Yeni Kuşaklar, Eski Zorluklar:

Afrika Boynuzundaki Kırsal Gelişmenin Sorgulanması

Emel Altın & Murat Kasımoğlu

Gençlerin Siyasal Katılımı: Şırnak Örneği

Youth Political Participation: Sample of Şırnak

Çiğdem Sema Sırma

Zayıflığın Sosyo-Kültürel İnşası Bağlamında Gençlerde Zayıf

Bedene Sahip Olmanın Anlamı

The Meaning of Having a Weak Body for Young People in The Context of

Socio-Cultural Construction of Weakness

Petek Akman Özdemir

Gençlik Döneminde Siyasal Toplumsallaşma: Toplumsal Katılım İle Kitle İletişim

Araçları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Political Socialization in Youth: Examination of The Relationship

Between Civic Engagement and Mass Media

Hikmet Yazıcı

Psychological Symptoms and Smoking Among Turkish University Students

Türk Üniversite Öğrencilerinde Psikolojik Belirtiler ve Sigara İçme

www.genclikarastirmalari.gsb.gov.tr

www.gsb.gov.tr